

ਪਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਦਿਮਾ

www.pardetimes.com

ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਐਮ ਏ (ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ)

ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਸਪਰਪਿਤ ma boli pardes

ਰਣਜੀਤ ਕੰਦੋਲਾ ਐਮ. ਬੀ. ਏ. ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਐਡੀਟਰ

VOL- 11 No. 261 February 1, 2017

E-mail : info@pardetimes.com

Ph 510-938-7771

Ph510-516-3536

(Yuba City) 530-315-1020

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਸੱਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਮਾਲਵਾ ਬਣਿਆ ਜੰਗ ਦਾ ਮੈਦਾਨ



ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ- ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਸੱਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਕੇਂਦਰੀ ਮਾਲਵੇ ਦੇ ਧਰਤੀ ਜੰਗ ਦਾ ਮੈਦਾਨ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਵਿਸ਼ਾਲ ਚੋਣ ਰੈਲੀਆਂ 'ਚ ਚੋਣ ਬਿਗੁਲ ਵਜਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਅਸਿੱਧਲੀ ਹਲਕਾ ਲੰਬੀ ਤੋਂ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਲੜਣਗੇ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਵੀ ਉਹ ਚੋਣ ਲੜਣਗੇ। ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ: ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਜਾਂ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਵੀ ਲੰਬੀ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜਣ ਤਾਂ ਵੀ ਉਹ ਤਿਆਰ ਹਨ। ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਕੱਲ੍ਹ 'ਅਜੀਤ' ਨਾਲ ਗੈਰ-ਰਸਮੀ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ: ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਚੋਣ ਉਹ ਲੜਣ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ

ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਆਖਰੀ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਣ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਚੋਣ ਨਤੀਜੇ 11 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਐਲਾਨੇ ਜਾਣਗੇ, ਉਸ ਦਿਨ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਹੈ। 75 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਹੋਣਾ ਚੁੱਕੇ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ (90) ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਬਹੁਤ ਰੌਚਿਕ ਅਤੇ ਸਖ਼ਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਸਕੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਗੁਰਦਾਸ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਸਿਹਤ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਉਹ ਬਹੁਤੀ ਨੌਨ ਭੱਜ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ੁਭ ਕਾਮਨਾਵਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲਈ ਹਨ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਹਰ ਸੰਭਵ ਯਤਨ ਕਰਨਗੇ। ਰਾਜਸੀ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ: ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ 'ਲੰਕਾ' (ਲੰਬੀ ਹਲਕਾ) ਫਤਹਿ ਕਰਨ ਲਈ

ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗੁਰਦਾਸ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਜੋ ਕਿ ਪਿਛਲੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਾਦਲ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਪੀਪਲਜ਼ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ: ਮਹੇਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ ਜੋ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਲੰਬੀ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਬਾਦਲ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਚੋਣ ਲੜਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਰਾਜਸੀ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਗਾਮੀ ਪੰਜਾਬ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਲੰਬੀ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਵੀ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਵਿਧਾਇਕ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਉਤਾਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਤਿੰਨ ਧਿਰੀ ਮੁਕਾਬਲਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਬਾਦਲ ਵਿਰੋਧੀ ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਵੰਡੇ ਜਾਣ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਚੋਣਾਂ ਲੜਣ ਦੇ ਮਾਹਿਰ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੇ ਡਾਕਟਰ ਹਨ। ਰਾਜਸੀ ਦਰਸ਼ਕ ਇਹ ਵੀ

ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲੰਬੀ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਚੋਣ ਹਾਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲੇ ਤੋਂ ਜਿੱਤ ਵੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਜਸੀ ਵੱਕਾਰ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਧੱਕਾ ਲੱਗੇਗਾ। ਰਾਜਸੀ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸੱਤਾ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮਾਲਵੇ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਜੰਗ ਇਸ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਪ-ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਸਾਂਸਦ ਅਤੇ ਸਵ: ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੋਤਰੇ ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿੱਟੂ ਅਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬਹੁਚਰਚਿਤ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨਾਲ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸਾਂਸਦ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਘੁਬਾਇਆ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਣ ਕਰਕੇ ਇਥੇ ਵੀ ਮੁਕਾਬਲਾ ਬਹੁਤ ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਰੌਚਿਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਮਾਲਵੇ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਟਕਸਾਲੀ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਵੀਡਸਾ ਮੈਂਬਰ (ਬਾਕੀ ਸਫਾ 3 ਤੇ)

Allstate
You're in good hands.
Avninder Singh
Insurance Specialist, CA Lic. # 0822501
Auto - Home - Life - Health - Business - Commercial
PH. (510) 441-7490
Toll free (877) 441-7490
30042 MISSION BLVD. SUITE 221 HAYWARD, CA 94544

'ਆਪ' ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਨਾਲ ਸਿਆਸੀ ਜੰਗ ਤੇਜ਼
ਜਲੰਧਰ - ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋੜ ਸੀਟਾਂ ਮਿਲਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਇਕ ਕਬਿਤ ਚਿੱਠੀ ਨਾਲ 'ਆਪ' 'ਚ ਆਏ ਭੁਚਾਲ ਨੂੰ ਠੰਢਾ ਕਰਦਿਆਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਸੰਜੇ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਵਿਰੋਧੀਆਂ 'ਤੇ ਜੰਮ ਕੇ ਹਮਲਾ ਬੋਲਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਹੈ।
ਚੋਤੇ ਰਹੇ ਕਿ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਵਿਚ ਇਕ ਚਿੱਠੀ ਵਾਇਰਲ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪ ਵਿਚ ਭੁਚਾਲ ਲਿਆ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਚਿੱਠੀ ਵਿਚ ਸੰਜੇ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੂੰ ਲਿਖੀ ਚਿੱਠੀ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹਾਲਾਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ 'ਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ 69 ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਪਕੜ ਬਣਾ ਲਈ ਹੈ ਤੇ 11 ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ।

Joshi Law Firm
Attorneys at Law ਅਟਾਰਨੀ ਐਟ ਲਾਅ
www.joshilawfirm.com info@joshilawfirm.com
ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਡਿਪੈਰਟਮੈਂਟ ਅਸਾਈਲਮ ਸਿਟੀਜਨਸ਼ਿਪ ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ ਫੈਮਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਆਹ ਦੇ
ਆਧਾਰ ਤੇ ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ ਐਡਜਸਟਮੈਂਟ ਆਫ ਸਟੇਟਸ ਫੈਮਲੀ ਲਾਅ ਤਲਾਕ ਦੀ
ਪਟੀਸ਼ਨ ਖੋਲ੍ਹੋ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਭੱਤਾ ਜਾਂ ਖਰਚਾ ਖੱਚਿਆਂ ਲਈ ਖਰਚਾ
TANVIR JOSHI
SBN: 302226
(559) 312-0083 (O) (888) 630-1230 (F)
516 W. SHAW AVE STE 200 FRESNO, CA 93704

FARMERS
ਆਟੋ, ਘਰ, ਬਿਜ਼ਨਸ, ਲਾਈਫ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਚੰਗੇ ਭਾਅ ਉੱਤੇ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿਓ, ਸਹੀ ਰਾਏ ਨਾਲ ਸਹੀ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਕਰਵੇਜ ਲਓ ਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੋ ਜਾਓ
+Auto+Home+Life+Umbrella
+Business Work Comp.
Duabba Insurance Agency
2450 Peralta Blvd Suite 203, Fremont, CA-94536
Ph. : (510) 797-7989
Fax : (510) 794-7398
Gureharan Singh Mann
Insurance Agent
Licence # 0C 70672
ਪਾਲਿਸੀ (ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ, ਜੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇ) ਸਿਰਫ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਦਫਤਰ ਵੱਲੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਹੈ।

A-1 INTERIOR DECORATION INC.
BEST PRICES IN THE BAY AREA
◆ KITCHEN CABINETS
◆ GRANITE COUNTERTOPS
◆ SINKS & FAUCETS
◆ HARDWOOD & LAMINATE FLOORS
◆ DOORS AND WINDOWS
◆ REMODLING & NEW CONSTRUCTION
FREE ESTIMATES
CELL 510 565-6667 OFFICE 510 732-1555 FAX 510 732-0555
Visit our showroom NOW!!!
3165 ARDEN ROAD, HAYWARD CA- 94545

ਜਸਪਰੀਤ ਸਿੰਘ
ਅਟਾਰਨੀ ਐਟ ਲਾਅ, ਨਿਊਯਾਰਕ ਤੇ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ
ਰਿਵਿਊਜੀ ਸਟੇਅ, ਬੱਚਾ ਗੋਦ ਲੈਣਾ, ਡਿਪੋਰਟੇਸ਼ਨ, ਵਿਆਹ, ਐਚ ਵਨ, ਐਲ ਵਨ, ਲੇਬਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮੁਫਤ ਸਲਾਹ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ
ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦਫਤਰ ਨਿਊਯਾਰਕ ਦਫਤਰ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਦਫਤਰ ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਦਫਤਰ
44790 S. Grimmer blvd. # 204 Fremont, CA 94538 510-657-6444
37-18-73rd ST. Ste 401 Jackson Height, NY 11372 718-533-8444
2945 W. Capitol Ave. West Sacramento CA-95691 916-372-448
4491 w. Shaw Ave # 300B Near Costco Fresno, CA 93722 phone 559-271-5511

AUTOBAHN Body & Paint
Specializing in Convenience & Quality
ਡੈਂਟਿੰਗ ਅਤੇ ਪੇਂਟ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਮਿਲੇ
Baghel Singh Jaswal
Ph: (650) 966-1840, Fax: (650) 966-1023
www.autobahnbodypaint.com
778 Yuba Drive, Mountain View, CA 94041

Open Enrollment Ends 31st Jan 2017
Punjab Insurance Brokers Inc.
ਓਬਾਮਾ ਕੇਅਰ ਵਰਤਣ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ
Inderjeet Singh Mann
CA Lic# 0H82488
COVERED CALIFORNIA Certified Insurance Agent COVERED CALIFORNIA
1-888-978-6522 www.punjabinsurance.com

See me today and get the discounts and service you deserve
Gurbinder S Mavi
Insurance Lic# 0F22244
Bus: 650-326-0660, Cell : 408-829-6284
988 El Monte Ave Mountain View, CA 94040
Like a Good Neighbor, State Farm is There www.gmavi.com
State farm mutual Automobile Insurance Company, State Farm Indemnity Company Bloomington, IL

ਅੱਜ ਦੀ ਘੜੀ ਏਦਾਂ ਦਾ ਚੋਣ ਨਕਸ਼ਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਦਾ

ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨਾਲ ਸਕੂਲ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਜੁੜੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤਾ ਕਰ ਕੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਸਰੀ ਧਿਰ ਦੀ ਜਿੱਤ ਜਾਂ ਹਾਰ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਹੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਠੀਕ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਦੇ ਕਈ ਕਾਰਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਬੜਾ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਕਈ ਹੋਰ ਚੁਸਤੀਆਂ ਵੀ ਚੱਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਨੀਤਕ ਮੈਦਾਨ ਦੇ ਕਈ ਵੱਡੇ ਖਿਡਾਰੀ ਆਪਣੀ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇਕੱਠ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਵਫ਼ਾ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਕੇ ਫਿਰ ਆਖਰੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰੀ ਆਪਣੇ ਪੱਕੇ ਚੋਲੇ-ਚਾਟਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਚੱਲਣ ਤੇ ਦੂਸਰੀ ਧਿਰ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਭੁਗਤਾਉਣ ਨੂੰ ਵੀ ਆਖ ਦਿੰਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਕੰਮ ਇਸ ਵਾਰ ਵੀ ਹੋਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਦੇ ਸਭ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਆਖਰੀ ਰਾਤ ਦੀ ਇਸ ਚੁਸਤੀ ਕਾਰਨ ਧਰੋ-ਧਰਾਏ ਰਹਿ ਜਾਣਗੇ। ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹੀ ਗੱਲ ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ਨਾਕਾਮ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਇਹ ਕਿ ਕਿਸੇ ਚੋਣ ਮੌਕੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵਹਿਣ ਇੱਕੋ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਵਗ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਗਦਾ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

ਦਿਨ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਹਨ ਤੇ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਸਿਰਫ਼ ਸਾਡੇ ਹੀ ਮਨ ਨੂੰ ਖਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੀ, ਸਾਡੇ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਆਮ ਲੋਕ ਵੀ ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੋਂ ਘਰੇਲੂ ਸੌਦਾ ਖਰੀਦਦੇ ਅਤੇ ਬੱਸ-ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਸਫਰ ਕਰਦੇ ਜਾਂ ਵਿਆਹ ਤੇ ਮਰਗ ਵਰਗੇ ਕਿਸੇ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਜੁੜਨ ਮੌਕੇ ਵੀ ਇਹੋ ਗੱਲਾਂ ਕਰੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹੋ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਪਈ ਹੈ ਕਿ ਦਿਨ ਹੀ ਚੋਣ ਚਰਚਾ ਦੇ ਹਨ। ਪੰਜ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਹਨ, ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਗੋਆ ਅਤੇ ਮਨੀਪੁਰ ਤਾਂ ਕੀ, ਉਤਰਾ ਖੰਡ ਤੇ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਚਰਚਾ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖਿੱਚ-ਪਾਉਂਦੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਸਕਦੀ। ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਜੁੜਿਆ ਹੈ।

ਤਿੰਨ ਕੁ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਿਕਤਮਬਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਰਜ਼ੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਚੱਲਦਾ ਕੇਸ ਵਾਪਸ ਲੈਣਾ ਹੈ, ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਵਾਂਗ ਅਸੀਂ ਵੀ ਇਹ ਸੋਚਦੇ ਸਾਂ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਅੰਦਰ-ਖਾਤੇ ਸੈਨਤ ਮਿਲ ਗਈ ਹੈ। ਅਗਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਕੁਝ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਚੱਲਦੇ ਕੇਸ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਵੀ ਆ ਗਈਆਂ ਤਾਂ ਗੱਲ ਸਮਝ ਆਈ ਕਿ ਸ਼ਿਕੰਜੇ ਵਿੱਚ ਫਸੇ ਆਪਣੇ ਬੰਦਿਆਂ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਅਰਜ਼ੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਚੱਲਦਾ ਕੇਸ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਇਸ ਲਈ ਪਾਈ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈ ਸਕੇ। ਫਿਰ ਜਦੋਂ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਸਰਗਰਮੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਤਾਂ ਇਹ ਚਰਚਾ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਫੜਨ ਲੱਗੀ

ਕਿ ਦੋ ਵੱਡੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਆਪੋ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਹੈ ਕਿ ਤੀਸਰੀ ਨਵੀਂ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਰਾਹ ਰੋਕਣਾ ਹੈ, ਪਰ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਲੰਬੀ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਲੱਤ ਗੱਡਣ ਨਾਲ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਮ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣ ਮੌਕੇ ਜਦੋਂ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜਾ ਕੇ ਅਰੁਣ ਜੇਤਲੀ ਦਾ ਰਾਹ ਰੋਕਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਲਈ ਉਹ ਚੋਣ ਸਿਰਫ਼ ਚੋਣ ਨਹੀਂ, ਵੱਕਾਰ ਦਾ ਸਵਾਲ ਬਣ ਗਈ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਜੇਤਲੀ ਦੀ ਜਿੱਤਦੀ ਬਾਜ਼ੀ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਵਾਰੀ ਲੰਬੀ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨਾਲ ਆਵਾ ਲੈ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਫਿਰ ਇਹੋ ਜੇਖਮ ਉਠਾਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦੋਵਾਂ ਲਈ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਬਹੁਤਾ ਫਿਕਰ ਫਿਰ ਵੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਮਰ ਭਰ ਦੇ ਉਸ ਜੱਦੀ ਪਿੱਤ ਲੰਬੀ ਵਿੱਚ ਹਾਲਾਤ ਉਸ ਲਈ ਇਸ ਵੇਲੇ ਸੌਖਾਲੇ ਨਹੀਂ, ਹਰ ਤੀਸਰੇ ਦਿਨ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਰੋਹ ਕਾਰਨ ਚੱਲਦੀ ਚੋਣ ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਵਿਚਾਲੇ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਅੰਤਮ ਨਿਰਣਾ ਸਿਰਫ਼ ਮੁਹਿੰਮ ਨਾਲ ਨਹੀਂ, ਪੁਰਾਣੇ ਨੋਟਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਨਵੇਂ ਛਾਪੇ ਗਏ ਨੋਟ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਉਹ ਫੋਟੋ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਮੂਹਰੇ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਰੁਤਬਿਆਂ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਜ਼ਮੀਰ ਵੀ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਝੁਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਹਾਲਾਤ ਦਾ ਰੁਖ ਕਾਂਗਰਸ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਵੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲ ਨੂੰ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਅਜੇ ਕੋਈ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਉਣਾ ਔਖਾ ਹੈ, ਪਰ ਏਨੀ ਗੱਲ ਹੁਣ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਵੱਡੇ-ਛੋਟੇ ਪੁਰਜੇ ਵੀ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਹਨ ਕਿ ਹੋਰ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਧਿਰ ਜਿੱਤ ਜਾਵੇ, ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਰਾਜ ਕਰਦੀ ਧਿਰ ਲਈ ਕੰਮ ਔਖਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਤਾਰ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਵੇਖੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਗੱਠਜੋੜ ਦੀ ਇਹ ਹਾਲਤ ਵੀ ਬਣ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਗੂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਸਿਰ ਫੇਰਨ ਲੱਗੇ ਸਨ। ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੱਖ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਇਹ ਜਾਪਣ ਲੱਗਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀਆਂ ਦੋ ਵੱਡੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਧਿਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਫਿਰ ਇੱਕ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਕੇ ਸ਼ਾਇਦ ਦੂਸਰੀ ਨਾਲ ਆਵਾ ਲੈਣ ਜੋਗੇ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਹੁਣ ਇਹ ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਸਾਬਕਾ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜਿਹੜਾ ਨੌਕਰੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਬਹੁਤਾ ਸਮਾਂ ਚੋਣ ਡਿਊਟੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ



ਇਹ ਆਖਿਆ ਸੀ ਕਿ 'ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸਰਕਾਰਾਂ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕ ਹੁੰਗਾਰਾ ਭਰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਨਿਰੀ ਬੇਤਰਤੀਬੀ ਭੀੜ ਵਰਗੇ ਹਨ'। ਬਲਕੇ ਹੋਏ ਹਾਲਾਤ ਦਾ ਅਸਰ ਉਸ ਦੀ ਸੋਚ ਵੀ ਬਦਲਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਕੌਮੀ ਚੈਨਲ ਉੱਤੇ ਇਹ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਕਮ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਹਵਾ ਬਣਨ ਪਿੱਛੋਂ ਦੂਸਰੀਆਂ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਆਪਸੀ ਟੱਕਰ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤ ਬਣਨ ਲੱਗੇ ਹਨ।

ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਇੱਕ ਹੋਵੇ ਹੋਏ ਸਾਬਕਾ ਅਫਸਰ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਸੁਣ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਬੈਠੇ ਦੂਸਰੇ ਦੋ ਸੱਜਣਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ: 'ਸ਼ਿਵ ਲਾਲ ਡੋਡਾ ਹੁਣ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਲੜੇਗਾ, ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ, ਤੇ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਸੀਟ ਲਈ ਤਰਲੋਮੰਡੀ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਡੋਡਾ ਨੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੇ ਕਹਿਣ ਉੱਤੇ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਭਾਂਡੇ ਵਿੱਚ ਪੈਣ ਜੋਗੀ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਚੋਣ ਲੜੀ ਸੀ ਤੇ ਹੁਣ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮੰਜੀ ਦੇ ਪਾਵੇ ਤਿੜਕਣ ਵਾਂਗ ਲੱਗਦਾ ਹੈ'। ਉਸ ਦੇ ਇਹ ਗੱਲ ਕਹਿਣ ਤੱਕ ਸ਼ਿਵ

ਲਾਲ ਡੋਡਾ ਅਜੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਸੀ ਤੇ ਉਸੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਇਹ ਖਬਰ ਆ ਗਈ ਕਿ ਡੋਡਾ ਦੇ ਭਰਾ ਨਾਲ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਸ਼ਿਵ ਲਾਲ ਡੋਡਾ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਲੜੇਗਾ।

ਪਿਛਲੀ ਹਰ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਬਾਗੀ ਹੋ ਕੇ ਮੈਦਾਨ ਮੱਲਦੇ ਸਨ ਤੇ ਇਹ ਗੱਲ ਕਹੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪ ਨਹੀਂ ਲੜਦੇ, ਲੀਡਰਸਿਪ ਨੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟਿਕਟ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦੇਣੀ ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਾਹ ਰੋਕਣ ਲਈ ਇਹ ਬੰਦੇ ਆਪ ਖੜੇ ਕਰਵਾਏ ਹਨ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਿਤਾਉਣ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਲਾਉਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਰੀ ਏਦਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ। ਕਾਂਗਰਸ ਲੀਡਰਸਿਪ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹ ਰੋਗ ਪੁਰਾਣਾ ਸੀ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਧੜੇ ਦਾ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਜਿੱਤਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ, ਪਰ ਹੁਣ ਉਹ ਲੋਕ ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇ ਇਸ ਵਾਰ ਵੀ ਖੁੰਝ ਗਏ ਤਾਂ ਯੂ ਪੀ ਵਾਲਿਆਂ ਵਾਂਗ ਰੋਇਆ ਕਰਾਂਗੇ। ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਚਿੰਤਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਈ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸਭ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਲੰਬੀ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਧੜੇ ਹਨ ਅਤੇ ਤਿੰਨੋਂ ਕਦੇ ਇਕੱਠੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਏ। ਹੁਣ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਮਿਲ ਕੇ ਚੱਲਦੇ ਪਏ ਹਨ।

ਰਹਿ ਗਈ ਗੱਲ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ, ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਦੁਹਰਾ ਲਵੇਗੀ, ਇਸ ਦਾ ਸੁਫਨਾ ਉਸ ਦੇ ਕਈ ਆਗੂ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਕੰਮ ਏਨਾ ਸੌਖਾ ਨਹੀਂ। ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਦਾ ਹੱਦੋ ਬਾਹਰਾ ਯਕੀਨ ਲੈ ਬੈਠਾ ਸੀ ਤੇ ਇਸ ਵਾਰੀ ਉਹੀ ਹੱਦੋ ਬਾਹਰਾ ਯਕੀਨ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਅੰਦਰ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਚੋਣਵੇਂ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵੱਲ ਹੈ ਤੇ ਬਾਕੀ ਆਗੂ ਆਪਣੇ ਜੋੜੀਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੰਦਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਉਣ ਰੁੱਝੇ ਸੁਣੀਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਚ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜਾ ਆਏ ਪਿੱਛੋਂ ਵਜ਼ੀਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹੁਣੇ ਤੋਂ ਗੰਢਤੁੱਪ ਕਰਨੀ ਪੈਣੀ ਹੈ।



ਜਤਿੰਦਰ ਪੁੰ

ਸ਼ੇਖਚਿੱਲੀ ਦੀ ਮਾਸੀ ਦੇ ਪੁੱਤਾਂ ਦੀ ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਭਰਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਿਨੋ ਸੁਫਨੇ ਵੇਖਣ ਦੀ ਆਦਤ ਏਨੀ ਫੁਲਕ-ਫੁਲਕ ਕੇ ਬਾਹਰ ਨੂੰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣੇ ਜਾਣਕਾਰ ਵੀ ਇਸ ਤੋਂ ਹੈਰਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਚੋਣ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਆਗੂ ਦੇ ਸਿਰ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਸੋਚ ਬਾਰੇ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਬੜੀ ਪੁਰਾਣੀ ਮਿਸਾਲ ਦਾ ਚੇਤਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਸੱਜਣ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੀ ਚੋਣ ਲੜਦਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਮਾਰਚ ਦੇ ਅੱਧ ਵਿੱਚ ਉਸ ਚੋਣ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਆਉਣਾ ਸੀ। ਕੁਝ ਸੱਜਣ ਉਸ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਗਏ ਕਿ ਤੇਈ ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਦਿਨ ਮਨਾਉਣਾ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਦਿਨ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਆਇਓ। ਉਸ ਨੇ ਸਿਰ ਫੇਰ ਦਿੱਤਾ। ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ: 'ਉਸ ਵਕਤ ਤਾਂ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦਾ ਬੱਜਟ ਅਜਲਾਸ ਚੱਲਦਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਪਿੰਡ ਕਿਵੇਂ ਆਵਾਂਗਾ?'

ਵੋਟਾਂ ਗਿਣਨ ਪਿੱਛੋਂ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਜ਼ਬਤ ਹੋ ਗਈ ਤਾਂ ਤੇਈ ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਬੁਲਾਏ ਉਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਆਣ ਵੜਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਾਰੀ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਚਿੰਤਾ ਸਤਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਨਤੀਜਾ ਆਉਣ ਪਿੱਛੋਂ ਬੱਜਟ ਬਣਾਉਣ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਦਿਨ ਬਹੁਤ ਥੋੜ੍ਹੇ ਮਿਲ ਸਕਣਗੇ। ਕਿੰਨੇ ਹੁਲਾਰੇ ਵਿੱਚ ਹਨ ਵਿਚਾਰੇ!

ਚੋਣ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਆਗੂ ਦੇ ਸਿਰ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਸੋਚ ਬਾਰੇ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਬੜੀ ਪੁਰਾਣੀ ਮਿਸਾਲ ਦਾ ਚੇਤਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਸੱਜਣ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੀ ਚੋਣ ਲੜਦਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਮਾਰਚ ਦੇ ਅੱਧ ਵਿੱਚ ਉਸ ਚੋਣ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਆਉਣਾ ਸੀ। ਕੁਝ ਸੱਜਣ ਉਸ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਗਏ ਕਿ ਤੇਈ ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਦਿਨ ਮਨਾਉਣਾ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਦਿਨ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਆਇਓ। ਉਸ ਨੇ ਸਿਰ ਫੇਰ ਦਿੱਤਾ। ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ: 'ਉਸ ਵਕਤ ਤਾਂ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦਾ ਬੱਜਟ ਅਜਲਾਸ ਚੱਲਦਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਪਿੰਡ ਕਿਵੇਂ ਆਵਾਂਗਾ?'

ਪੰਜਾਬ ਚੋਣਾਂ: ਖ਼ੀਜਿਆ ਵੇਲਾ ਕਿਧਰੇ ਕੁਵੇਲਾ ਨਾ ਬਣ ਜਾਏ

ਦੋਸ਼ਾਂ, ਦਾਅਵਿਆਂ, ਵਾਅਦਿਆਂ, ਵਿਅੰਗ-ਵਾਣਾਂ, ਚੁਟਕਲਿਆਂ 'ਚ ਦੱਬ ਕੇ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸਲੇ, ਮੁੱਦੇ, ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਥੇ ਗੁੰਮ ਗਿਆ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦਾ ਮੁੱਦਾ, ਕਿਥੇ ਗੁਆਚ ਗਿਆ ਹੈ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮਸਲਾ ਤੇ ਕਿਥੇ ਗੁਆਚ ਗਈ ਹੈ ਨਸ਼ਿਆਂ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ, ਕੁਨਬਾਪਰਵਰੀ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਫਿਜ਼ਾ, ਚੋਣ-ਕੁੱਤੜਣ ਨਾਲ ਭਰੀ ਪਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨੇੜਾ, ਵੇਟਰਾਂ ਅੱਗੇ ਆਪਣੀ ਪਟਾਰੀ ਖੋਲ੍ਹ ਅਗਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਟਾ, ਦਾਲ, ਚੌਲ ਦੇ ਨਾਲ ਖੰਡ-ਘਿਉ, ਲੜਕੀਆਂ ਲਈ ਸ਼ਗਨ, ਬੁੱਢਿਆਂ, ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਲਈ ਪੈਨਸ਼ਨ, ਮੁਫਤ ਸਿੱਖਿਆ, ਲੈਪ-ਟਾਪ, ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੇਣ ਦੇ ਲਾਚੇ ਲਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਲਗਭਗ ਹਰੇਕ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ 'ਸਾਨਦਾਰ ਵਾਅਦੇ ਭਰਪੂਰ' ਚੋਣ ਮਨੋਰਥ ਪੱਤਰ ਛਾਪ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚੁੰਘਿਆਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲੋਕ ਇਸ ਵੇਲੇ ਦੁਬਿਆ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਰਦ ਬਿਆਨਣ ਵਾਲਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁੱਖ ਉੱਚ ਕਚਿਹਰੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕਿਧਰੇ ਕੋਈ ਵਿਖਾਈ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਕਿਥੇ ਅਲੋਪ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਣ ਦੀਆਂ ਬਾਤਾਂ ਪਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਲਮਾਂ? ਕਿਥੇ ਲੁਕ-ਛਿਪ ਕੇ ਬੈਠ ਗਿਆ ਹੈ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਪੈੜਾਂ ਪਛਾਨਣ ਵਾਲਾ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਵਰਗ? 'ਇਕ ਰੋਈ ਸੀ ਧੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤੂੰ ਲਿਖ ਲਿਖ ਮਾਰੇ ਵੈਣ, ਅੱਜ ਲੱਖਾਂ ਧੀਆਂ ਰੋਂਦੀਆਂ ਤੈਨੂੰ ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਕਹਿਣ।' ਕਿਧਰ ਬੁੱਕਲ ਮਾਰ ਬੈਠ ਗਏ ਹਨ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸੇਧਾਂ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਭੱਦਰ-ਪੁਰਸ਼ ਅਤੇ ਸਮਾਜ-ਸੇਵੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਕੁੰਨ, ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਰਾਖੇ?

ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਜਾਏਗੀ। ਇਹ ਵੱਡਾ ਸਵਾਲ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ। ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨੇੜਾ ਇਸ ਤੋਂ ਬੇਖਬਰ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਕੁਰਸੀ ਹਥਿਆਉਣ ਦੀ ਫਿਕਰ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੇਖਕ, ਬੁਧੀਜੀਵੀ ਇਹ ਹਾਲਤ ਵੇਖ ਵੀ ਸੁਸਤਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਈ ਬੁਧੀਜੀਵੀ, ਲੇਖਕ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦੀ ਖਾਤਰ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵੱਲ ਚਾਲੇ ਪਾ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਧਰ ਰਹਿੰਦੇ ਬਚਦੇ, ਖੁਚਦੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ, ਕਾਲਜਾਂ 'ਚ ਬੈਠੇ ਬੁਧੀਜੀਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਗੰਭੀਰ ਸੰਵਾਦ ਰਚਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਚੁੱਪੀ ਸਾਧੀ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਗੰਭੀਰ ਚੈਲਿੰਜ ਨੂੰ ਨਾ ਭਾਂਪਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਨੇੜਾ ਸੱਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜੀਬੋ-ਗਰੀਬ ਸੁਫਨੇ ਵੇਚਣ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਰਵਾਇਤ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਦੁਹਰਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।



ਗੁਰਮੀਤ ਪਲਾਗੀ

ਅਮੀਰਾਂ ਅਤੇ ਬਾਹੂਬਲੀਆਂ ਦੀ ਖੇਡ ਦਾ ਅਖਾੜਾ ਬਣਿਆ ਦਿਸਦਾ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ। ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਇਆ ਦਾ ਦਬਦਬਾ ਵਧਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਇੰਜ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਵੱਡੀਆਂ-ਵੱਡੀਆਂ ਰੈਲੀਆਂ? ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਇਕੱਠ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉੱਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਖਰਚਾ ਹੀ ਕਰੋੜਾਂ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭੀੜ ਵੀ ਕਈ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏ ਉੱਤੇ ਲਈ ਹੋਈ ਲੱਭ ਰਹੀ ਹੈ ਬਹੁਤਾਤ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਭੀੜ ਵਿੱਚ ਆਮ ਆਦਮੀ ਕਿਥੇ ਹੈ, ਜੇ ਦੋ ਡੰਗ ਦੀ ਰੋਟੀ ਤੋਂ ਵੀ ਆਤੁਰ ਹੈ? ਕੀ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਚੋਣ-ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਸੱਤਾ ਤਬਦੀਲੀ ਲਈ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਹੈ? ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਇਕ ਵੇਰ ਵੋਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਲਈ ਉਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ। ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਇਸ ਖੇਡ ਦੇ ਨਿਯਮ ਵੀ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ

ਹਿੱਤ ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਲਗਭਗ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਚੋਣ ਸੁਧਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਚੁੱਪੀ ਸਾਧੀ ਬੈਠੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਕੇਂਦਰਿਤ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਹੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਉਹ ਇਸ ਰਾਹੇ ਤੁਰਦੀਆਂ ਕਿ ਨਾ ਕਾਬਲ ਚੁਣੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਿਸ ਬੁਲਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਹੋਵੇ, ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੋਟ ਚੁਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਚੋਣ ਲੜਨ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਹੋਵੇ। ਚੋਣ ਮਨੋਰਥ ਪੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਦਾਇਰੇ 'ਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 50% ਉਮੀਦਵਾਰ ਅਨੁਪਾਤਿਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦੇ ਅਸੂਲ ਰਾਹੀਂ ਚੁਣੇ ਜਾਣ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਵੱਡੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ 'ਚ ਗਰੀਬਾਂ, ਦਲਿਤਾਂ, ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ 'ਚ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਨਿਗੁਣੀ ਜਿਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬੋਲਬਾਲਾ ਕੁਝ ਘਰਾਣਿਆਂ, ਗਰੁੱਪਾਂ ਜਾਂ ਤਕੜੇ ਅਮੀਰਾਂ ਦਾ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਸਮੇਂ ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਚੋਣ ਜਮਹੂਰੀ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਵਧਾਈ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤਾਕਤਾਂ ਦਾ ਵਿਕੇਂਦਰੀਕਰਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸੁਤੰਤਰ ਵਿਕਾਸ ਤਦੇ ਹੋਣਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਤਾਕਤਾਂ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੇ ਅਸਲੀ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਈ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਕੋਲ ਹੋਣ। ਜਦਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ, ਤਹਿਸੀਲਾਂ, ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ, ਅਫਸਰਾਂ, ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਤਿਕਤੀ ਨੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਕਮ ਧਿਰ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ

ਸਰਕਾਰੀ ਸ਼ਹਿ ਉੱਤੇ ਉਹ ਸਰਬੋ ਸਰਬਾ ਹੋਏ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਧੜੇਬੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਲਾਹਾ ਇਹ ਤਿਕਤੀ ਉਠਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹ ਸਤਹੀਨ ਕਰੀ ਬੈਠੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਲੋਕ ਆਪਣੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਬੇਖਬਰ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਸਿੱਧੇ-ਅਸਿੱਧੇ ਵੰਗ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦਾ ਚੋਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਕੁਝ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਦੀ ਝੋਲੀ 'ਚ ਪਾ ਬੈਠਦੇ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਨਾ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੀ ਭੈੜੀ ਹੋ ਰਹੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਤ ਹਨ, ਨਾ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਬਾਰੇ। ਕੀ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਵਰਗ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ ਕਿ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ, ਮੁੱਦਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਲਈ ਹੀ ਅੱਗੇ ਨਾ ਆਉਣ ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨ 'ਚ ਇਹ ਆਦਤ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸ੍ਰੋਤ ਬਣਨ ਕਿ ਉਹ ਵੋਟ ਮੰਗਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਤੋਂ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛਣ ਦੀ ਜੁਰੱਅਤ ਕਰਨ।

ਸਵਾਲ ਇਹ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਕਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਗਰੀਬਾਂ ਅਤੇ ਦਲਿਤਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਹੀ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕਿਉਂ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ? ਕੀ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਭਨਾਂ ਲਈ ਇਕਸਾਰ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਕੁਦਰਤ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਰਾਬਰੀ ਤਦੇ ਸੰਭਵ ਹੈ ਜੇਕਰ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕਸਾਰ ਸਿੱਖਿਆ ਮਿਲੇ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਜਦ ਅਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ 18 ਅਗਸਤ 2015 ਵਿੱਚ ਜੋ ਜਜਮੈਂਟ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚੋਂ ਤਨਖਾਹ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਹਰ ਮਾਪੇ ਦੇ ਬੱਚੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ 'ਚ ਪੜ੍ਹਨਗੇ, ਤਦ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹਾਕਮ ਧਿਰ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਲਾਗੂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਇਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਹਾਕਮ ਧਿਰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ

ਪਿਛਲੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਮੁਕਾਬਲੇ ਘੱਟ ਖਰਚ ਹੋਣ ਦੀ ਆਸ

ਲੁਧਿਆਣਾ - ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਨਿਤਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ 2012 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਇਸ ਵਾਰ ਨੋਟਬੰਦੀ ਕਰਕੇ ਘੱਟ ਖਰਚ ਹੋਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ। ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਗਦੀ ਦੀ ਕਮੀ ਦਾ ਆਖ ਕੇ ਬਹੁਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਟਾਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ 2012 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੋਸਟਰ, ਝੰਡੀਆਂ, ਸ਼ਰਾਬ ਤੋਂ ਵੋਟਾਂ ਖੀਦਣ ਦੇ ਲਈ ਦਿਲ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਪੈਸਿਆ ਖਰਚਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਇਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਚੋਣ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 2 ਤੋਂ 5 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਵਿਚ ਪਈ ਸੀ ਪਰ 2017 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ 28 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਦ

ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਨੋਟਬੰਦੀ ਕਰਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਪੈਸੇ ਖਰਚ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਕਿਰਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬਹੁਤੇ ਵੋਟਰ ਵੀ ਨੋਟਬੰਦੀ ਕਰਕੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ। ਇਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਸਨ ਪਰ ਇਸ ਵਾਰ ਨਗਦੀ ਦੀ ਕਮੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਜਿੱਥੇ ਵੋਟਰ ਘੱਟ ਪੈਸੇ ਮੰਗ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਵੀ ਪੈਸੇ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਬਹਾਨਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੀ ਚੋਣ ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ 4 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਲੱਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਾਰ ਇਹ ਖਰਚ 2 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਰਹਿਣ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ।

ਨੋਟਬੰਦੀ ਨੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਚੋਣ ਫੰਡ 'ਤੇ ਵੀ ਕੈਚੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਵਿਅਕਤੀ 2012 ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣ ਵਿਚ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਬੁਲਾ ਕੇ 1 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਚੋਣ ਫੰਡ ਦਿੰਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਹੁਣ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਘਰ ਬੁਲਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਸ ਕੋਲ ਜਾ ਕੇ 10 ਹਜ਼ਾਰ ਜਾਂ 20 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਨਾਲ ਕੰਮ ਸਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੈਂਕ 'ਚੋਂ ਨਗਦੀ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲ ਰਹੀ ਅਤੇ ਜਿਹੜੀ ਨਗਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸੀ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੈਂਕ ਵਿਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਚੈਕ ਕੱਟਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਕਿਤਾਬ ਚੋਣਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਔਖਾ ਹੈ।

ਆਪ ਦੇ ਹੱਕ 'ਚ ਨਿੱਤਰੇ ਗਾਖਲ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸੀਟ ਦਾ ਰੁਖ ਆਪ ਦੀ ਜਿੱਤ ਵੱਲ ਮੋੜਿਆ

ਜਲੰਧਰ - ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਰਾਜਸੀ ਬਦਲ, ਭਲੇ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਰਗਾ ਵੇਖਣ ਲਈ ਤਾਂਘਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਗਾਖਲ ਭਰਾ ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ, ਪਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ ਅਤੇ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿਚ ਆਣ ਖੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਬੀਤੇ ਕੱਲ੍ਹ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਗਾਖਲ (ਜਲੰਧਰ) ਵਿਖੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਤੀਹ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਪੰਚਾਂ ਸਰਪੰਚਾਂ, ਵੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿਰਕੱਢ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦਾ ਇਕ ਵੱਡਾ ਇਕੱਠ ਕਰਕੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਆਦਮੀ



ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਤੋਂ ਚੰਦਨ ਗਰੇਵਾਲ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਪਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਸ ਵੇਲੇ ਹਵਾ ਦਾ ਰੁਖ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਉਹ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਹਨ ਚਾਹੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਸੱਤਰ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਲਗਾਈ ਬੈਠੇ ਸਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬੁਰ ਪੈਣ ਦੀ ਆਸ ਬੱਝ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਆਮ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਚੰਦਨ ਗਰੇਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਵਿਧਾਇਕ ਨਹੀਂ ਬਣਾਂਗਾ ਤੁਹਾਡਾ ਸੇਵਾਦਾਰ ਬਣਾਂਗਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ 'ਚ ਹਾਕਮ ਧਿਰ ਦਾ ਕੋਈ ਡਰ ਜਾਂ ਭੈਅ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਭੈਅ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਅਤੇ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਬੂਠੇ ਪਰਚੇ ਕਰਨੇ ਹਨ ਉਹ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ। ਹੁਣ ਚੰਮ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤਾ ਚਿਰ ਨਹੀਂ ਚੱਲਣਗੀਆਂ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਨਾ ਲਗਭਗ ਤੈਅ ਹੈ, 11 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਐਲਾਨ ਹੋਣਾ ਹੀ ਬਾਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਤਕਰੀਰ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਇੱਥੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਨਾ ਸਿਰਫ ਹਲਕਾ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਹਿੱਕ ਤਾਣ ਕੇ ਖੜਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਸਗੋਂ ਉਹ ਭਲਕੇ ਜਲੰਧਰ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੀ ਰੈਲੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹੋਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਕੇ ਝਾੜੂ ਵਾਲਾ ਬਟਣ ਦਬਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰਨਗੇ।

ਨੋਟਬੰਦੀ ਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਸਖ਼ਤੀ ਨੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਕੀਤਾ ਨੱਕ 'ਚ ਦਮ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ - ਐਤਕੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਉਮੀਦਵਾਰ ਖਰਚੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚੱਕਰਾਂ 'ਚ ਫਸ ਗਏ ਹਨ। ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਖਰਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਕੁਲ ਰਾਸ਼ੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਰਤੋਂ 'ਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਹਰੇਕ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਵੀ ਭਾਅ ਤਹਿ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਲੱਡੂਆਂ ਨਾਲ ਤੋਲਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਜਿਵੇਂ ਖਤਮ ਹੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਚੜੇ ਲੱਡੂ 120 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿੱਲੋ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਖਰਚ 'ਚ ਜੁੜਨਗੇ, ਜੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਰੀਬ 75 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਦਾ ਹੈ ਤਾਂ 9000 ਦਾ ਖਰਚ ਪੈ ਗਿਆ। ਥੱਲੇ ਵਿਛਾਉਣ ਵਾਲੀ ਦਰੀ ਦਾ ਭਾਅ 25 ਰੁਪਏ ਰੋਜ਼ ਦਾ ਹੈ ਪੂਰੇ ਹਲਕੇ 'ਚ ਸੈਂਕੜੇ ਦਰੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਘਰ ਦੀਆਂ ਪੱਲੀਆਂ ਨਾਲ ਹੀ ਕੰਮ ਸਾਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਦਾ 8 ਰੁਪਏ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਖਰਚ ਪੈਦਾ ਹੈ, ਦੋ ਸੀਟਾਂ ਵਾਲਾ ਸੌਫਾ 300 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਤਖ਼ਤਪੋਸ਼ ਦੇ 50 ਰੁਪਏ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਖਰਚ ਆਉਣਗੇ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦੇ ਘਰੋਂ ਮੰਜੇ ਮੰਗਵਾ ਲਏ ਹਨ। ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀ ਬਦਲਣ ਵੇਲੇ ਸਿਰੋਪਾ ਵੀ ਦੇਣਾ ਹੁਣ ਮਾਮੂਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਇਹ 90 ਰੁਪਏ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਜੁੜੇਗਾ।

ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੁਣ ਦਲ ਬਦਲੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰੋਪੇ ਦੀ ਬਾਂ ਬਾਪੀ ਦੇ ਕੇ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਰਹੇ ਹਨ। ਟੋਬਲ 100 ਰੁਪਏ, ਕਾਰਪੇਟ ਦਾ 150 ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਮਸ਼ਹੂਰੀ ਲਈ ਹਾਰਨ ਵਾਲੇ ਆਟੇ ਰਿਕਸ਼ਾ ਦੇ 2000, ਸਾਈਕਲ ਰਿਕਸ਼ਾ ਦੇ 1500 ਰੁਪਏ, ਬੱਸ 4500 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਕਾਰ 750 ਰੁਪਏ ਦੀ ਪਵੇਗੀ ਜਿਸ ਦਾ ਤੋੜ ਟਰੈਕਟਰ-ਟਰਾਲੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰਾਂ 'ਚ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ 10 ਕਿੱਲੋਵਾਟ ਦੇ ਜਨਰੇਟਰ ਲਈ 1500 ਰੁਪਏ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦਾ ਖਰਚ ਆਵੇਗਾ। ਕੋਫ਼ੀ ਦਾ ਕੱਪ 10 ਰੁਪਏ, ਚਾਹ ਦਾ 6 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਰੋਟੀ ਦੀ ਸਾਧਾਰਨ ਬਾਲੀ 70 ਰੁਪਏ 'ਚ ਗਿਣੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰਾਂ 'ਚ ਚਾਹ ਅਤੇ ਲੰਗਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਆਮ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ, ਸਾਵਧਾਨ! ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਅਥਰਵਰ ਘੁੰਮ ਰਹੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰਾਂ 'ਚ ਚਾਹ ਦੇ ਲੰਗਰ ਵੀ ਖੁੱਲ੍ਹੇਆਮ ਨਹੀਂ ਚੱਲਣਗੇ।

ਕਿਉਂਕਿ 6 ਰੁਪਏ ਦੇ ਕੱਪ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਦਫ਼ਤਰਾਂ 'ਚ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਕੱਪ ਲੱਗਣ ਤੇ 30 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦਾ ਇੱਕ ਦਿਨ ਦਾ ਖਰਚ ਜੁੜ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਚਾਰ ਦਫ਼ਤਰ ਹਨ ਅਤੇ ਉਥੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 50 ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਰੋਟੀ ਖਾਧੀ ਤਾਂ ਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚ 200 ਲੋਕਾਂ ਦਾ 1400 ਰੁਪਏ ਰੋਜ਼ ਦਾ ਖਰਚ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਕੁਲ ਖਰਚੇ ਵਿੱਚ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਐਤਕੀ ਐਣੀ ਬਰੀਕੀ ਵਿਚ ਗਿਆ ਕਿ ਫੁੱਲਾਂ ਵਾਲੀ ਸਟੇਜ ਦੇ 2000 ਰੁਪਏ, ਪਾਣੀ ਦਾ ਕੈਂਪਰ 80 ਰੁਪਏ, ਟੀ ਸ਼ਰਟ ਪੂਰੀਆਂ ਬਾਂਹਾਂ 60 ਰੁਪਏ, ਅੱਧੀਆਂ ਬਾਂਹਾਂ ਦੀ 50 ਰੁਪਏ, ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਦਾ ਰਿਮ ਏ 4 180 ਰੁਪਏ, ਲੀਗਲ ਸਾਇਜ਼ 230 ਰੁਪਏ, ਫੋਟੋ ਸਟੇਟ ਕਰਾਈ ਇਕ ਰੁਪਏ, ਦੁੱਧ 45 ਰੁਪਏ ਲੀਟਰ, ਪਰੋਨਾਂ 25 ਰੁਪਏ, ਬ੍ਰੈਡ ਪਕੌੜਾ 10 ਰੁਪਏ, ਫੁੱਲੇ ਭਠੂਰੇ 30 ਰੁਪਏ, ਪਨੀਰ ਦੇ ਪਕੌੜੇ 250 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿੱਲੋ, ਸਮੇਸਾ ਫੁੱਲਿਆਂ ਨਾਲ 15 ਰੁਪਏ ਦਾ, ਚਟਣੀ ਨਾ 10 ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਖਰਚੇ 'ਚ ਜੋੜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।



ਇਸ ਵਾਰ ਜਲਦੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀਆਂ ਬਦਲਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਅਫ਼ਸਰ

ਜਲੰਧਰ - ਪਿਛਲੇ ਵਾਰ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਮਿਲੇ ਸਬਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਵਾਰ ਅਫ਼ਸਰ ਨਵੀਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਨੇੜਤਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਕਈ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਨੂੰ ਨਮੋਸ਼ੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ ਤੇ ਇਸ ਵਾਰ ਤਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਸੂਚਨਾ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਨੇ ਹੋਰ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਨੇੜਤਾ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ, ਉਂਜ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਜ਼ਰੂਰ ਅਫ਼ਸਰ ਵੋਟਰਾਂ ਦੇ ਮੂਡ ਪਛਾਣਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਤਾਂ ਕਈ ਅਫ਼ਸਰ ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਚੱਲਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਦੋ ਵੱਡੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅਗਲੀ ਵਾਰ ਦੂਸਰੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਸੱਤਾ ਸੰਭਾਲਣੀ ਹੈ ਪਰ ਹੁਣ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਛੋਟੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਵੱਡੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਚੋਣ ਹਿਸਾਬ ਤਾਂ ਉਲਝਾਇਆ ਹੀ ਹੈ ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਖੜੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਮੌਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀਆਂ ਬਦਲ ਕੇ ਦੂਸਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਦਾ

ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਾਰ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਹੋ ਰਹੇ ਤਿਕੋਣੇ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਜਾਂ ਕਈ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਸਥਿਤੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਹੁਣ ਅਫ਼ਸਰ ਦੂਸਰੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਨਜ਼ਦੀਕੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਜੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਸੂਤਰਾਂ ਦੀ ਮੰਨੀਏ ਤਾਂ ਕਈ ਅਫ਼ਸਰ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਚੋਣਵੇਂ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਨੇੜਤਾ ਵਧਾ ਰਹੇ ਦੱਸੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਹੁਣ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਵੋਟਰਾਂ ਦੇ ਮੂਡ ਨੇ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਉਲਝਾਇਆ ਹੀ ਹੈ ਸਗੋਂ ਹੁਣ ਕਈ ਅਫ਼ਸਰ ਵੀ ਇਸ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ 'ਚ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਮਾਰਚ 2017 ਵਿਚ ਕਿਹੜੀ ਸਰਕਾਰ ਸੱਤਾ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੋਣ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਂਝ ਕਈਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ 4 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਤਾਂ ਕਈਆਂ ਵੱਲੋਂ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਿਆਸੀ ਘਚੋਲੇ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਕੋਈ ਪੱਕੇ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਨਹੀਂ ਲਗਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਸੱਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਮਾਲਵਾ ਬਣਿਆ ਜੰਗ ਦਾ ਮੈਦਾਨ

(ਸਫ਼ਾ 1 ਦੀ ਬਾਕੀ) ਰਾਜ ਸਭਾ ਅਤੇ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁੰਦੜ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਠਾ ਦਾਅ 'ਤੇ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਖਜ਼ਾਨਾ ਮੰਤਰੀ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢੀਡਸਾ ਲਹਿਰਾਗਾਗਾ ਤੋਂ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਰਦਾਰਨੀ ਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਅਤੇ ਦਿਲਰਾਜ ਸਿੰਘ ਭੁੰਦੜ ਹਲਕਾ ਸਰਦੂਲਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਿਧਾਇਕ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਲਕਾ ਫੂਲ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਸਿਕੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਲੂਕਾ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮਾਲਵਾ ਜ਼ੋਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਂਗੜ ਨਾਲ ਹੈ। ਮੌਤ ਮੰਡੀ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਜਨਮੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ ਨਾਲ ਹੈ, ਜੋ ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਮੁੱਖੀ ਗੁਰਮੀਤ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੁਝ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਤੋਤਾ ਸਿੰਘ ਧਰਮਕੋਟ ਤੋਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਮੋਗਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਨ। ਬਾਘਾ ਪੁਰਾਣਾ ਅਤੇ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਹਲਕਿਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਤੋਤਾ ਸਿੰਘ ਦੇ

ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪਾਤਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਟਿਕਟ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਨਾਂ ਹਲਕਿਆਂ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਕਾਲੀ ਵਿਧਾਇਕ ਮਹੇਸ਼ਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਟਿਕਟ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬੀਬੀ ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭਾਗੀਕੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਥੇ ਵੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਰੌਚਿਕ ਹੋਣਗੇ। ਅਬੋਹਰ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕਾਂਗਰਸ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਆਗੂ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ ਵੀ ਕੌਂਦਰੀ ਮਾਲਵੇ ਵਿਚ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਗਠਜੋੜ ਲਈ ਵੱਡਾ ਚਿਲੰਜ ਹਨ। ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਵਿਖੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮਹਿਲਾ ਵਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰੋ: ਬਲਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜੀਤ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿੰਧੂ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਖੁਸ਼ਬਾਜ਼ ਸਿੰਘ ਜਟਾਣਾ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਗਿੰਦੜਬਾਹਾ ਹਲਕੇ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਵੜਿੰਗ ਅਤੇ ਮੁਕਤਸਰ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਯੂਥ ਵਿੰਗ ਦੇ ਮਾਲਵਾ ਜ਼ੋਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੋਜੀ ਬਰਕੰਦੀ ਵੀ ਤਿੰਨ ਧਿਰੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਰੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ।

Piering Law Firm

ਪੀਅਰਿੰਗ ਲਾਅ ਫਰਮ

Piering Law Firm practices in the areas of personal injury, including automobile accidents, defective products, dog-bite cases, and wrongful death. All consultations are free. Associate attorney, Sukhtej Atwal speaks Punjabi and can provide legal translation services.



- * ਪ੍ਰਸ਼ਨਲ ਇੰਜਰੀ, ਸਮੇਤ ਆਟੋ ਐਕਸੀਡੈਂਟ, ਖਰਾਬ ਪ੍ਰਾਡਕਟ, ਕੁੱਤਾ ਕੱਟੇ ਦੇ ਕੇਸ ਅਤੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਮੌਤਾਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਮਾਹਿਰ।
- * ਸਲਾਹ ਲੈਣ ਦੀ ਕੋਈ ਫੀਸ ਨਹੀਂ
- * ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਖਰਾਜ ਅਟਵਾਲ (ਐਸੋਸੀਏਟ ਅਟਾਰਨੀ) ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ
- * ਅਸੀਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਟਰਾਂਸਲੇਸ਼ਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਾਂ।

Robert Piering, a member of the California State Bar is responsible for this advertisement.

We are located at

775 University Ave, Sacramento, CA 95825

916-446-1944

ਸੰਪਾਦਕੀ

ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਉਲੂ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਚੋ

ਪੰਜਾਬ ਚੋਣਾਂ- ਵੋਟਰਾਂ ਲਈ ਇਮਤਿਹਾਨ ਦੀ ਘੜੀ

ਭੂਗੋਲਿਕ ਪੱਖੋਂ ਹਰ ਪਾਸਿਉਂ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਪੰਜਾਬ ਜਿੱਥੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਉਪਜਾਊ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਸਖਤ ਮਿਹਨਤ ਕਿਸਾਨੀ, ਅਮੀਰ ਵਿਰਾਸਤ ਅਤੇ ਜੁਝਾਰੂ ਇਤਿਹਾਸ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਹਮੇਸ਼ਾ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਸ ਵਕਤ ਚੋਣਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਰਵਾਇਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਦੋ ਹੀ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸੱਤਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਬਦਲ-ਬਦਲ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸੱਤਾ ਸੰਭਾਲੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਸ ਦਰਮਿਆਨ ਕਈ ਵਾਰ ਤੀਜੀ ਅਤੇ ਚੌਥੀ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਪੈਰ ਜਮਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਾਮਯਾਬੀ ਨਾ ਮਿਲੀ। ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਸਪਾ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਸਾਖ ਬਣਾਈ। ਦੋਵੇਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਗੱਠਜੋੜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਹਮਾਇਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਪਣੀ ਨਿਰੋਲ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਪੱਖੋਂ ਕਾਮਯਾਬੀ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਮੂਵਾਲੀਆ, ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਵੀ ਚਰਚਾ ਹੋਈ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੋਂ ਟੁੱਟ ਕੇ ਕਈ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਣੇ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਆਧਾਰ ਬਣਾਇਆ ਪਰ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸੱਤਾ ਦੀਆਂ ਬਹੁਹਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਗਈਆਂ।

ਇਸ ਵਾਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਫਿਰ ਇਕ ਨਵੀਂ ਪਾਰਟੀ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਵਜੋਂ ਉਭਰੀ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ। ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਵਿਚੋਂ ਕਿਤਿਉਂ ਵੀ ਕੋਈ ਸੀਟ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਚਾਰ ਸੀਟਾਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀਆਂ। ਉਸ ਵਕਤ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਕਾਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਤਾਸ ਗਰਦਾਨਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਪਾਰਟੀ ਇਸੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸੱਤਾ ਦੀ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਵਜੋਂ ਉਭਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵੋਟਰ ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਤਾਂ ਚੋਣ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਪਰ ਰਵਾਇਤੀ ਤੌਰ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀਆਂ ਝੋਲੀਆਂ ਵਿਚ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਡਿੱਗਦੇ ਰਹੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਵਾਕਿਆ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਸਿਆਸੀ ਪੱਖੋਂ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਹੋਣਗੇ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਚਲਾਉਣੀ ਇੰਨੀ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। 90 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਰਜ਼ੇ ਵਿਚ ਡੁੱਬੀ ਹੋਈ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੋਲ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਢਾਂਚਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਆਮਦਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਕਰੀਬ 25 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਮਦਦ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਤੇ ਜਿਉਂਦੀਆਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ 15 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਸਰਕਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵੇਚ-ਵੇਚ ਕੇ ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਗਲੀਆਂ ਬਣਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਅਨੁਪਾਤਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਮਿਲਦਾ ਹਿੱਸਾ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅਰਥ-ਦਸ਼ਾ ਦੀ ਹਾਲਤ ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੰਨੀ ਮਾੜੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤਾਂ ਸਾਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ। ਕਿਸਾਨੀ ਅਰਥਚਾਰੇ ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਿਸਾਨੀ ਕੇਂਦਰ ਦੁਆਰਾ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਉਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਦਯੋਗ ਪੱਖੋਂ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀ ਅਰਥਚਾਰੇ ਨੂੰ ਵੀ ਉਦਯੋਗ ਵਿਚ ਬਦਲਣੋਂ ਨਾਕਾਮ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਵਾਸ ਅਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਆਦਤ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਆਦੀ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾ ਕੇ ਵੱਸਣ ਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਪੱਖੋਂ ਪੰਜਾਬ ਭਾਰਤ ਦੇ ਬਾਕੀ ਸੂਬਿਆਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਿੱਛੇ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮਿਥਾਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪੱਖੋਂ। ਕਰੀਬ ਪੌਣੇ ਤਿੰਨ ਕਰੋੜ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਇਸ ਸੂਬੇ ਕੋਲ ਕੁਦਰਤ ਵੱਲੋਂ ਮਿਲੀ ਸੌਗਤ ਪਾਣੀ ਵੀ ਹੁਣ ਮਹਿਫੂਜ਼ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਉਤੇ ਵੀ ਗੁਆਂਢੀ ਸੂਬੇ ਆਪਣਾ ਹੱਕ ਦਰਸਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਕਠਿਨ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸੱਤਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਆਵੇ ਪਰ ਦੁਸ਼ਵਾਰੀਆਂ ਸਭ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਕਰਨੀਆਂ ਪੈਣਗੀਆਂ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵੋਟਰਾਂ ਲਈ ਇਹ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਘੜੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸੱਤਾ ਲਈ ਕਿਸ ਨੂੰ ਯੋਗ ਸਮਝਣਗੇ।

-ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਐਮ ਏ

Balbir Singh M.A.
Editor in Chief & Publisher
 e-mail: bsma54@gmail.com
Tel : 510-938-7771, Ph : 510-516-3536

36415 RUSCHIN DR. NEWARK, CA 94560
Pardes Times (2nd office)
Ranjit Kandola ,Managing Editor
530-315-1020, email-Kandola@macloans.net

Buta Ram joshi Staff Reporter, Fresno 559-803-0055

Web designed www.pardesitimes.com
by Aman Bansil 510-589-2245

The Pardes Times And People Associated With It Are Not Responsible For Any Claims Made By The Advertisers And Don't Endorse Any Product Or Services Advertised In The Pardes Times. Please Consult Your Attorney Before, Buying/Hiring Contracting Through The Ads Published In The News Paper. The Pardes Times Is In Business Of Selling Spaces And Claims Made By Advertisers Are Not Tested/Confirmed By An Independent Source.

ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦਾ ਕ੍ਰੈਜ਼ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਇਸ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਕਈ ਮਾਇਨਿਆਂ ਵਿਚ ਮਦਦਗਾਰ ਵੀ ਹੈ ਪਰ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾ ਵਰਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਕਈ ਖਤਰਿਆਂ ਦਾ ਸਬੱਬ ਵੀ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਸ਼ੋਅਰ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਨਕਲੀ ਮੈਸੇਜ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਖਤਰਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਕਿਸੇ ਮਸਲੇ 'ਤੇ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਲਿਆ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮਨੋਰੰਜਨ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚੰਗੇ-ਮਾੜੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਮਿਲਾਉਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਗੁੱਸਾ, ਨਫਰਤ, ਨਰਾਜ਼ਗੀ ਵੀ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਲੋਕ ਠੱਗੇ ਵੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਜਾਨ ਵੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਤਕਰੀਬਨ ਹਰ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮ 'ਤੇ ਅਫਵਾਹ ਫੈਲਾ ਕੇ ਜਾਂ ਬੇਵਕੂਫ ਬਣਾ ਕੇ ਪੈਸਾ ਕਮਾਉਣਾ ਹੋਇਆ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਫੇਸਬੁੱਕ, ਵਟਸਐਪ ਅਤੇ ਟਵਿਟਰ ਤੇ ਇਹ ਖਤਰਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਕੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੁਹਾਡੀ ਤਸਵੀਰ ਦਾ
 ਲੜਕੀ/ਔਰਤ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਕਿਸੇ ਅਸਲੀਲ ਵੈਬਸਾਈਟ ਤੇ ਪੋਸਟ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਲਿਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ: ਜੇਕਰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਗਰਮਾ ਗਰਮ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਇਸ ਨੰਬਰ ਤੇ ਕਾਲ ਕਰੋ। ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਨੰਬਰ ਵਿਦੇਸ਼ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਤੇ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਮਿੰਟ 100 ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਲੱਗਦੇ ਹਨ।

ਤੁਹਾਡੀ ਤਸਵੀਰ ਕਿਸੇ ਵੈਬਸਾਈਟ ਦੀ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਦੇ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਵੈਬਸਾਈਟਾਂ 'ਤੇ ਕੰਟੈਂਟ ਤਾਂ ਕੁਝ ਖਾਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਪਰ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਦੀ ਭਰਮਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਕਮਾਈ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਇਹ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਪੋਸਟ ਤੇ ਜੋ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਲਿਖ ਦੇਣ, ਜਿਵੇਂ ਤੁਹਾਡੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਉਲਟ ਕੋਈ ਧਾਰਮਿਕ ਜਾਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਗੱਲ।

ਕਿਵੇਂ ਬਚੀਏ:
 ਅਣਜਾਣ ਤਸਵੀਰ (ਰੱਬ, ਸੈਨਿਕ, ਬਿਮਾਰ ਆਦਿ) 'ਤੇ ਲਾਈਕ, ਸ਼ੇਅਰ, ਕਮੈਂਟ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾ ਕਰੋ। ਅਜਿਹੀ ਪੋਸਟ ਨੂੰ ਇਗਨੋਰ ਕਰੋ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਜਾਣਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ। ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੀ

ਤਸਵੀਰ, ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਗੈਰਾ ਨੂੰ ਪੋਸਟ ਕਰਦੇ ਵਕਤ 'ਫ੍ਰੈਂਡਸ' ਸਿਲੈਕਟ ਕਰੋ, 'ਪਬਲਿਕ' ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ। ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਵੀ ਪੋਸਟਾਂ 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਉਹਨਾ ਦੀ ਸ਼ੇਅਰਿੰਗ ਵਿਚ 'ਫ੍ਰੈਂਡਸ' ਕਰ ਦਿਓ। ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੇਟਿੰਗਸ ਰੱਖੋ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਲੜਕੀਆਂ, ਔਰਤਾਂ ਆਪਣੇ ਪੋਸਟ, ਤਸਵੀਰਾਂ ਆਦਿ ਸਿਰਫ ਦੋਸਤਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਰੱਖੋ। ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਤਸਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਕਸਟਮਾਈਜ਼ਡ ਗਰੁੱਪ ਵਿਚ ਹੀ ਸ਼ੇਅਰ ਕਰੋ। ਇਸ ਲਈ ਸੈਟਿੰਗਸ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਹੂ ਕੈਨ ਸੀ ਮਾਈ ਸਟੱਫ ਵਿਚ ਜਾਓ। ਇੱਥੇ ਮੇਰੇ ਆਪਸਨ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਪਰਿਵਾਰ, ਨੇਤਲੇ ਦੋਸਤਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਗਰੁੱਪ ਨੂੰ ਚੁਣ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਲਜ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਸਿਰਫ ਕਾਲਜ ਦੇ ਦੋਸਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਘਰ ਦੀਆਂ, ਕਿਸੇ ਵਿਆਹ-ਸ਼ਾਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਿਰਫ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ੇਅਰ ਕਰੋ। ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਉਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਫੇਸਬੁੱਕ ਤੇ ਸਾਲਾਂ ਹੋ ਗਏ, ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਪੋਸਟ ਹੋ ਗਏ, ਹੁਣ ਸਭ ਦੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਸੀ ਕਿਵੇਂ ਬਦਲੀ ਜਾਵੇ? ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਫੇਸਬੁੱਕ ਨੇ ਇਕ ਇਲਾਜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਵਸਨੂੰ ਅਜਮਾ ਲਓ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਲੜਕੀਆਂ ਜੋ ਦਿਨ ਵਿਚ 4 ਸੈਲਫੀਆਂ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਟਿੰਗ ਬਦਲੋ:

Account Settings - Privacy - Limit the audience for posts
Limit Old Posts - Confirm

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪੋਸਟਾਂ ਵੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਤੇ ਠੱਗੀਆਂ ਵੀ ਬਹੁਤ ਵੱਜਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵੈਬਸਾਈਟਾਂ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ 100 ਰੁਪਏ ਵਾਲੀ ਚੀਜ਼ 1 ਰੁਪਏ ਵਿਚ ਦੇਣ ਜਾਂ ਫਿਰ ਫਰੀ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਤੇ ਠੱਗੀ ਮਾਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨਾ ਕਾਫੀ ਆਸਾਨ ਹੈ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹੇ ਲੁਭਾਊ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਜਾਂ ਸੰਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਕਰੋ।

ਕਿਵੇਂ ਬਚੀਏ
 ਵੈਬਸਾਈਟ ਦਾ ਨਾਂ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਸਪੈਲਿੰਗ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖੋ। ਇਹ ਵੀ ਗੌਰ ਕਰੋ ਕਿ ਕੀ ਉਸ ਮੈਸੇਜ ਨੂੰ 5-10 ਵਟਸਐਪ ਗਰੁੱਪਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ੇਅਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ ਅਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਐਮਜ਼ਾਨ ਜਾਂ ਫਲਿਪਕਾਰਟ ਵਰਗੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਆਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਘਪਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਵੈਬਸਾਈਟ ਦੇ ਨਾਂ ਅਤੇ ਪੇਜ 'ਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਨਾਂ ਵੀ ਦਿੱਸ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਨਕਲੀ ਵੈਬਸਾਈਟ ਦਾ ਨਾਂ ਲੰਮਾ ਅਤੇ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬਣਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਵੀ ਸਧਾਰਨ ਜਾਂ ਉਰੀਜਨਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਅਜਿਹੇ ਮੈਸੇਜ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡਾ ਨਾਂ, ਮੋਬਾਇਲ ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਐਂਡਰੈਸ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਸੇਜ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਸ਼ੇਅਰ ਨਾ ਕਰੋ, ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਰੂਰਤ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਤਾ ਸਮਾਨ ਮਿਲਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਅਣਜਾਣ ਨੰਬਰ ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਮੈਸੇਜ ਆਇਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੰਬਰ ਨੂੰ ਬਲਾਕ ਕਰ ਦਿਓ। ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡਾ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰ ਅਜਿਹੇ ਮੈਸੇਜ ਸ਼ੇਅਰ ਕਰੇ ਤਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹੋ।



Sinder Singh Pasiana
 (Advocate)
 Email - sindersingh2009@gmail.com
 (91-86991-19745 M)

ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਸੇਜ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਯੂ. ਆਰ. ਐਲ. 'ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚੋ ਅਤੇ ਮੈਸੇਜ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ੇਅਰ ਵੀ ਨਾ ਕਰੋ। ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕੋ ਅਤੇ ਦੱਸੋ ਕਿ ਇਹ ਫੇਕ ਮੈਸੇਜ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਮੈਸੇਜ ਦੀ ਸਚਾਈ ਜਾਨਣੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਚੋਂ ਚੋਣਵੇਂ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਫਿਰ ਪੂਰਾ ਸ਼ਬਦ ਗੂਗਲ ਤੇ ਟਾਈਪ ਕਰੋ। ਨਿਊਜ਼ ਸਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਕਸਰ ਉਥੇ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਫੋਟੋ ਵਿਚ ਕੁਝ ਲਿਖਿਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹੀ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਜਿਸ ਜਗ੍ਹਾ, ਵਸਤੂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਨਾਂ ਗੂਗਲ ਤੇ ਇੰਮੇਜਿਜ਼ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਲੱਭੋ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਨਿਊਜ਼ ਜਾਂ ਈਮੇਲ ਗੂਗਲ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪੇਜ ਤੇ ਹੀ ਮਿਲੇ। ਕਈ ਕਈ ਥੋੜ੍ਹਾ ਅੱਗੇ ਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਰਚ ਵਿਚ ਗੂਗਲ ਤੇ ਨਿਊਜ਼/ਇਮੇਜ਼ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤਾਰੀਖ ਵੀ ਲਿਖੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਨਵੀਂ ਗੱਲ ਹੈ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣੀ। ਇੱਥੇ ਖਾਸ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਤਾਰੀਖ ਨਹੀਂ ਬਦਲ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਸੇਜ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਯੂ. ਆਰ. ਐਲ. 'ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚੋ ਅਤੇ ਮੈਸੇਜ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ੇਅਰ ਵੀ ਨਾ ਕਰੋ। ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕੋ ਅਤੇ ਦੱਸੋ ਕਿ ਇਹ ਫੇਕ ਮੈਸੇਜ ਹੈ।

ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਦਾ ਫਾਰਮੂਲਾ ਕਦੋਂ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣਗੀਆਂ?

ਪੰਜ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਚੋਣਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਕਰਕੇ ਹੀ ਜਨਤਾ ਨੇ ਅਗਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਚੁਣਨੀਆਂ ਹਨ। ਸਮਾਜ, ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀਆਂ ਵਿਆਪਕ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਲੀਕਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਸ ਵੇਲੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਪਸਾਰ ਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਵੰਗਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਵਾਨੀ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਮਸਲੇ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਚੋਣ-ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਉਤਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਉਹ ਸਿੱਖਿਆ-ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉਤੇ ਵੋਟਰਾਂ ਅੱਗੇ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਪਰ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਚੋਣ ਮਨੋਰਥ ਪੱਤਰ ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਲੜਕੀਆਂ ਲਈ ਪੀ. ਐੱਚ.ਡੀ ਤਕ ਦੀ ਮੁਫ਼ਤ ਪੜ੍ਹਾਈ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਨੌਕਰੀਆਂ ਵਿੱਚ 33 ਫ਼ੀਸਦੀ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਅਤੇ ਕਦੋਂ ਆਏਗਾ, ਇਹ ਮਨੋਰਥ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਨਹੀਂ ਧਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਮਾਤ-ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਓਨਾ ਚਿਰ ਠੋਸ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਆਸ ਮੱਧਮ ਹੀ ਰਹੇਗੀ। ਜਿਸ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਨੌਜਵਾਨ ਵਰਗ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫਸ ਕੇ ਬੁਰਾਈਆਂ ਦੇ ਮਕੜ-ਜਾਲ ਵਿੱਚ ਉਲਝ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਪਸਾਰ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਬਲ ਦਿਸਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਪਸਾਰ ਦਾ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਕਰੀਏ ਤਾਂ 2011 ਦੀ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਾਖਰਤਾ ਦੀ ਦਰ 75.8 ਫ਼ੀਸਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਮਰਦਾਂ ਦੀ ਸਾਖਰਤਾ ਦਰ 80.4 ਫ਼ੀਸਦੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਔਰਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ 75.8 ਫ਼ੀਸਦੀ ਹੀ ਪੜ੍ਹੀਆਂ-ਲਿਖੀਆਂ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵੱਲ ਵੇਖੀਏ ਤਾਂ ਇੱਥੇ ਸਾਖਰਤਾ ਦਰ 83.2 ਫ਼ੀਸਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਬਾਕੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਲਗਪਗ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਧੇਰੇ ਹੈ, ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰ ਸਿਰਫ਼ 71.4 ਫ਼ੀਸਦੀ ਹੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਈ ਪਿੰਡਾਂ ਤੇ ਇਲਾਕੇ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਸਾਖਰਤਾ ਦਰ 60 ਫ਼ੀਸਦੀ ਦੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਹੈ।

ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਪਸਾਰ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪੱਛੜਿਆ ਹੋਇਆ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮਾਨਸਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਸਿਰਫ਼ 61 ਫ਼ੀਸਦੀ ਲੋਕ ਹੀ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਹਨ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਾਕੀ ਸੂਬਿਆਂ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਨੰਬਰ ਦਸਵਾਂ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਨੰਬਰ ਉਤੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਲਿਖਿਆ ਸੂਬਾ ਕੇਰਲਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਦੀ 94 ਫ਼ੀਸਦੀ ਆਬਾਦੀ ਪੜ੍ਹੀ-ਲਿਖੀ ਹੈ।

ਡਾ. ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ

ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੂਬਾਵਾਰ ਔਸਤ ਵੇਖੀਏ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਥਿਤੀ 48.8 ਫ਼ੀਸਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਿੱਕਮ ਦੀ ਔਸਤ 89.4 ਫ਼ੀਸਦੀ ਹੈ। ਗੁਜਰਾਤ ਦੀ 83.4, ਝਾਰਖੰਡ ਦੀ 76.8, ਅਸਾਮ ਦੀ 77.8 ਅਤੇ ਬਿਹਾਰ ਦੀ 82.4 ਫ਼ੀਸਦੀ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਔਸਤ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲੋਂ ਹੇਠਾਂ ਹੈ, ਇਹ ਔਸਤ 41.1 ਫ਼ੀਸਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵੇਖੀਏ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿੰਨੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 95,513 ਹੈ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 23 ਫ਼ੀਸਦੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਿੱਕਮ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਸੜ-ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਸਾਮੀਆਂ ਭਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਅਸਾਮੀਆਂ ਭਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੈਕੰਡਰੀ ਪੱਧਰ ਉਤੇ 885 ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਲਗਪਗ 1200 ਅਧਿਆਪਕ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੁਧਾਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਦਾਨ ਨਹੀਂ ਪਾ ਰਹੀਆਂ। ਅਜਿਹੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੋਚਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਹੋਵੇ? ਸਰਕਾਰਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਪੱਲਾ ਝਾੜਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਖ਼ੁਦਮੁਖ਼ਤਿਆਰ ਕਾਲਜਾਂ ਦਾ ਨਵਾਂ ਸੰਕਲਪ ਵੀ ਇਸ ਪਾਸੇ ਹੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਦਮ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ

ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਤੀਹ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਅਸਾਮੀਆਂ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਭਰਤੀ ਵੀ ਅੱਧੇ ਮਨ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਾਰਜ ਹੀ ਹੈ। ਚੋਣਾਂ ਨੇੜੇ ਆਉਣ ਉਤੇ ਵੰਡੇ ਗਏ ਧੜਾਧੜ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪੱਤਰ, ਸਕੂਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਵਿੱਚ ਕੀ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ?

ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਪਸਾਰ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਸੰਕਲਪ ਧਾਰਿਆ ਹੈ। ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਪੰਜ ਨਵੀਆਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਟੀਚਾ ਮਿੱਥਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਹਰਿਆਣਾ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਮਿਆਰ ਦੇ ਪੱਖੋਂ ਸੰਸਾਰ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ 40 ਫ਼ੀਸਦੀ ਸੀਟਾਂ ਲੜਕੀਆਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਇਹ 2018 ਦੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸੈਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪੜ੍ਹਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ 16 ਗੁਰੂਕੁਲ ਟਾਈਪ ਸਕੂਲ ਵੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਤੇਲੰਗਾਨਾ, ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਕਰਨਾਟਕਾ ਅਤੇ ਝਾਰਖੰਡ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ 15 ਨੁਕਾਤੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁਝ "ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ਼ ਸਕਿਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਕੇਂਦਰ" ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗਿਆਰਾਂ ਮੰਤਰਾਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ 14 ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀਆਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨਗੀਆਂ। 2017 ਦੀ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕਤਾ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਕੰਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵੇਲੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ 6.9 ਫ਼ੀਸਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਧਾ ਕੇ 9 ਫ਼ੀਸਦੀ ਤਕ ਲਿਜਾਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਹੈ। 2016 ਦੇ ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ 3,827.25 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਬਜਟ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਗਲੇ ਮਹੀਨੇ ਨਵਾਂ ਬਜਟ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਪਰ ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਸਿਹਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁੱਲਵਾਨ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਈ ਹੋਵੇਗੀ? (ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 22 ਤੇ)

ਸੁਰਿੰਦਰ ਧਨੋਆ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਸ਼ਾਹਕਾਰ ਨਾਟਕ ਯੂਥਾ ਸਿਟੀ 'ਚ 11 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ

ਫਰੀਮੰਟ- ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਨੋਆ ਨੇ ਅੱਜ ਤੱਕ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਨਾਟਕ ਖੇਡੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਇਕ ਗੱਲ ਉਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਲਈ ਜਿੰਨਾ ਕੰਮ ਅਮਰੀਕਾ, ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਇਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਸ਼ਾਇਦ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਹੋਰ ਇਸ ਪੱਖ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਸਕੇ।

ਹਾਂ! ਭਾਵੇਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮਕਸਦ ਸਿਰਫ ਪੈਸੇ ਕਮਾ ਕੇ ਔਹ ਗਏ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਧਨੋਆ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਦੇ ਬਹੁਤ ਹੀ 'ਸ਼ੈਦਾਈ' ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਪੈਸੇ ਨਾ ਕਮਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਵਿਰਸੇ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਪਨੀਰੀ ਦੇ ਲੜ ਲਾਉਣ ਲਈ ਸਾਰਾ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਸਿਰ ਤੇ ਚੁੱਕੀ ਅੱਗੇ ਵਧੀ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਟਕਾਂ 'ਚ ਇਕ ਨਵਾਂ ਸੁਨੇਹਾ ਜੋ ਪੰਜਾਬੀਅਤ

ਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਵਿਰਸੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

'ਪੱਤਣਾਂ ਦੇ ਰੋਣ ਖੜੀਆਂ' ਨਾਟਕ ਮੇਰੀ ਇਕ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਲਿਖਿਆ ਨਾਟਕ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਖੇਡਿਆ, ਜਿਸਨੂੰ 'ਔਲਖ' ਹੁਰਾਂ ਨੇ ਨਾਟਕੀ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਨਾਟਕ ਨੇ ਹੇਵਰਡ ਦੇ ਇਕ ਹਾਲ 'ਚ 14 ਸੌ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਡੁਸਕਣ ਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਲੇਖ ਨੂੰ ਜਾਂ ਨਾਟਕ ਨੂੰ ਜਾਂ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਸਰੋਤੇ, ਵੇਖਣ ਵਾਲੇ



ਰੋਣ ਜਾਂ ਹੱਸਣ ਲੱਗ ਜਾਣ ਉਹੀ ਸਭ ਤੋਂ ਕਾਮਯਾਬ ਸ਼ਾਹਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਫਰਵਰੀ 11 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਨਾਟਕ 'ਹੁਕਮੇ ਦੀ ਹਵੇਲੀ' ਜੋ ਯੂਥਾ ਸਿਟੀ 'ਚ ਖੇਡਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਕ ਵਾਰ ਵੇਖੋਗੇ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਖੁਦ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾ ਸਕੋਗੇ ਕਿ ਸੁਰਿੰਦਰ ਧਨੋਆ ਕਿਸ ਉਚ ਦਰਜੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਨਾਟਕਾਂ ਦੇ ਐਕਟਰਾਂ 'ਚ ਜਸਵਿੰਦਰ ਧਨੋਆ ਵੱਲ ਵੇਖ ਕੇ ਤੁਹਾਨੂੰ 'ਲੋਂਗਾ ਦਾ ਲਿਸ਼ਕਾਰਾ' ਫਿਲਮ ਦੀ ਗੁਲਾਬ

ਬੂੜੀ ਚੇਤੇ ਆ ਜਾਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਰੋਲ 'ਚ ਖੁਬ ਕੇ ਰੋਲ (ਨਿਰਮਲ ਰਿਸ਼ੀ) ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਦੋਂ ਹੀ ਇਹ ਵੀ ਨਾਟਕੀ ਕਲਾ ਦੇ ਵਹਿਣ 'ਚ ਵਹਿ ਕੇ ਐਕਟਿੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹੋਰ ਕਲਾਕਾਰ ਵੀ ਇੰਨਾ ਬੱਝ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇ ਕਿਧਰੇ ਇਹ ਨਾਟਕ ਜਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਾਟਕ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ ਬਣ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਹਰ ਖਿੱਤੇ 'ਚ ਲੋਕ ਅਸ-ਅਸ ਕਰ ਉਠਣਗੇ। ਸਰਬਜੀਤ ਬਿਆੜਾ ਯੂਥਾ ਸਿਟੀ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨਾਟਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸ਼ਹਿਰ 'ਚ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਆਸ਼ਾਵਾਂ ਤੇ ਉਤਰ ਕੇ ਹੁਣ ਸੁਰਿੰਦਰ ਧਨੋਆ ਦਿਖਾਏਗਾ। ਸ਼ੁਭ ਇੱਛਾਵਾਂ।

- ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਐਮ. ਏ.

ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਵਿਖੇ 'ਲੋਹੜੀ ਨਾਈਟ' ਸ਼ੋ ਦੌਰਾਨ ਲੋਪੋਕੇ ਬ੍ਰਦਰਜ਼ ਨੇ ਲਾਈਆਂ ਖੂਬ ਚੌਣਕਾਂ

ਫਰਿਜ਼ਨੋ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ (ਕੁਲਵੰਤ ਧਾਲੀਆ/ ਨੀਟਾ ਮਾਛੀਕੇ): ਸੈਂਟਰਲ ਵੈਲੀ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਵਿਖੇ 'ਲੋਹੜੀ ਨਾਈਟ' ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਆਏ ਲਖਵੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ 'ਲੋਪੋਕੇ ਭਰਾਵਾਂ' ਦੀ ਸਾਫ-ਸੁੱਥਰੀ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਗਾਇਕੀ ਦੀ ਇਕ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਮਹਿਫਲ ਕਰਵਾਈ ਗਈ। ਜਿਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਲਵੰਤ ਉੱਭੀ ਨੇ ਸਭ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਕਹਿਣ ਨਾਲ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਸੂਰੂ ਹੋਏ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਗਾਇਕੀ ਦਾ ਦੌਰ ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਤੋਂ ਵਧੀਕ ਚਲਿਆ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲੋਪੋਕੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗੀਤ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਸਰ ਰਹੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਸਥਾਨਿਕ ਗੀਤਕਾਰ ਸੁੱਖੀ ਧਾਲੀਵਾਲ ਦੇ ਗੀਤ ਤਸਵੀਰਾਂ, ਵੱਗੇ ਆਦਿ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਜੋਕੇ ਦੁਖਾਂਤ ਨੂੰ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਹਾਜ਼ਰੀਨ ਦਾ ਭਰਪੂਰ ਮੰਨੇਰੰਜਨ ਕੀਤਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਵਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਲੋਕ-ਗਥਾਵਾਂ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਸੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ ਸਥਾਨਿਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਲੋਕ ਗਾਇਕ ਅਤੇ ਗੀਤਕਾਰ ਧਰਮਵੀਰ ਬਾਂਦੀ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਨਵੇਂ ਗੀਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਰੂਹਦਾਰੀ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦੇ ਰੰਗ ਵਿੱਚ ਰੰਗਿਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦੀ ਬੁਲੰਦ

ਅਵਾਜ਼ ਗਾਇਕ ਅਕਾਸ਼ਦੀਪ ਅਕਾਸ਼ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਰਿਕਾਰਡ ਗੀਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਰੰਗ ਬੰਨਿਆ। ਜਦ ਕਿ ਬਾਕੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਮੇਡੀਅਨ ਵਿਜੈ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਮੇਡੀ ਕਰ ਹਾਜ਼ਰੀਨ ਨੂੰ ਖੂਬ ਹਸਾਇਆ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਅੰਤਲੇ ਪਲਾਂ

ਟੇਨਸੈਂਟ ਦੇ ਸ. ਅਵਤਾਰ ਲਾਖਾ ਨੇ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਸਮੂਹ ਹਾਜ਼ਰੀਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮਹਿਫਲ ਦਾ ਅਨੰਦ ਹਰ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚੇ, ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਮਰਦਾ ਨੇ ਖੂਬ ਮਾਣਦੇ ਹੋਏ ਸਾਫ-ਸੁੱਥਰੀ ਗਾਇਕੀ ਦੀ ਸਲਾਹੁਣਾ

ਨਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ, ਗੁਲੂ ਬਰਾੜ, ਪਿੰਦਾ ਚੀਮਾਂ, ਅਵਤਾਰ ਗਿੱਲ ਗਿੱਲ ਇੰਨਸ਼ੋਰੈਂਸ, ਪਾਲ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਬਿੱਟੂ ਕੁੱਸਾ, ਬੋਬੀ ਸਿੱਧੂ, ਰਾਜ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਅਮਰੀਕ ਧਾਲੀਵਾਲ ਬੇਕਰਸਫੀਲਡ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਇੰਡੀਆ ਸਵੀਟਸ, ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ, ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਟਿਵਾਣਾ, ਜੰਗੀਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ (ਗਿੱਲ ਟਰੱਕਿੰਗ), ਪਾਲ ਕੈਲੋ, ਜਗਰੂਪ ਗਰੇਵਾਲ ਤੇ ਗੈਰੀ ਗਰੇਵਾਲ, ਜੱਸੀ ਸਟੋਨ ਟਰੱਕਿੰਗ, ਦੀਪਾ ਬੁੱਲਡੋਗ ਟਰੱਕਿੰਗ, ਪਾਲ ਸਹੋਤਾ, ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਕੈਨਿਕ, ਤੇਜੀ ਮਾਹਲ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਏ ਵਨ ਸਮੋਕ ਸਾਪ, ਬਿੰਦਰ ਸਰਾਭਾ, ਬਿਲਹਾਰ ਨਾਗਰਾ, ਸਤਵੰਤ ਵਿਰਕ, ਜਸਵੰਤ ਮਹਿੰਮੀ, ਗੁਰਨੇਕ ਸਿੰਘ ਬਾਗਤੀ, ਸਮਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ, ਪ੍ਰਮੋਧ ਲੋਈ, ਮਨਦੀਪ ਬਰਾੜ, ਆਰ ਪੀ ਐਸ ਗਿੱਲ, ਰੰਮੀ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਬਿਲਾਸਪੁਰ, ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਿਲਾਸਪੁਰ, ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਯੂੜਕੋਟ, ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰੇ, ਤੇਜੀ ਪੱਤਾ ਸ਼ਿਕਾਰੋ ਪੀਜ਼ਾ ਆਦਿਕ ਨੇ ਭਰਪੂਰ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੱਤਾ। ਸਮਾਪਤੀ ਉਪਰੰਤ ਹਾਜ਼ਰੀਨ ਨੇ ਰਾਤਰੀ ਦੇ ਖਾਣੇ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣਿਆ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਪਿਆਰਾ ਦੀ ਸਾਂਝ ਪਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਰਾਉਣ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਕੀਤੇ।



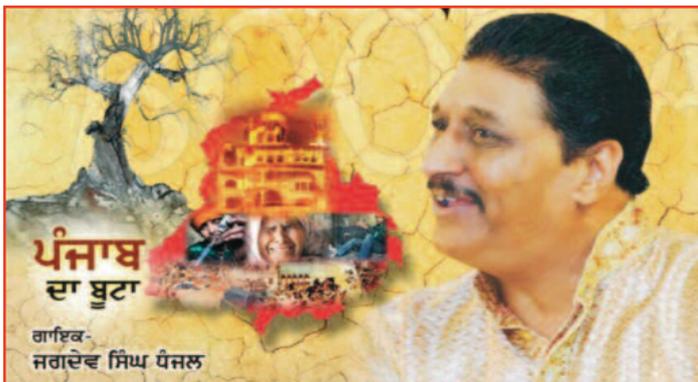
ਵਿੱਚ ਗੁਲੂ ਸਿੱਧੂ ਬਰਾੜ, ਪਿੰਦਾ ਚੀਮਾਂ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾ-ਛੀਵਾੜਾ ਆਦਿਕ ਸਥਾਨਿਕ ਗਾਇਕਾਂ ਨੇ ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਟੱਪੇ ਅਤੇ ਬੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਮਹਫਿਲ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਕੀਤੀ। ਸਮੁੱਚੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ ਸਟੇਜ ਸੰਚਾਲਨ ਗੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੀਟਾ ਮਾਛੀਕੇ ਨੇ ਸ਼ਾਇਰਾਨਾ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਬਾਖੂਬੀ ਕੀਤਾ। ਅੰਤ ਟੋਟਲ ਇੰਟਰ-

ਕੀਤੀ। ਸਮੁੱਚੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਸਫਲ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਡਾਇਮੰਡ ਸਪਾਂਸਰ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਏ ਐਸ. ਐਮ. ਬ੍ਰਦਰਜ਼ ਵੇਅਰ ਹਾਊਸ ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਅਤੇ ਗੋਲਡ ਸਪਾਂਸਰਾਂ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਏ.ਪੀ.ਐਸ ਸਿੱਧੂ, ਨਾਜਰ ਸਿੰਘ ਸਹੋਤਾ, ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਸਟੀਵ ਢਿੱਲੋਂ ਤੇ ਐਡਮ ਢਿੱਲੋਂ ਫੈਸਟ ਫਰੇਟ, ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ ਫਾਰਮਰ ਇੰ-

ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਪੰਜਲ ਦਾ ਨਵਾਂ ਗੀਤ "ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਬੂਟਾ" ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਵਿਖੇ ਲੋਕ ਅਰਪਨ

ਫਰਿਜ਼ਨੋ (ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ) ਨੀਟਾ ਮਾਛੀਕੇ / ਕੁਲਵੰਤ ਧਾਲੀਆ- ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਮੌਸਮ ਸਿਰਤੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਹਰਕੋਈ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਤੀ ਦਰਦ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਇਨਸਾਨ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਤੀ ਚਿੰਤਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਿਆਸੀ ਬਦਲਾਵ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਜ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗਾਇਕ ਵੀਰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਗੀਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਜਗਾਉਣ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਉਪਰਾਲਾ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਕੜੀ ਤਹਿਤ ਗਜ਼ਲਗੋ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੱਪੀ ਭੌਂਦੜ ਦੀ ਕਲਮ ਤੋਂ ਲਿਖਿਆ ਗੀਤ "ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਬੂਟਾ" ਐਮ ਟੈਰੈਕ ਇੰਟਰਟੇਨਮੈਂਟ ਦੇ ਬੈਨਰ ਹੇਠ ਗੀਤਕਾਰ ਮੱਖਣ ਲੁਹਾਰ ਦੀ ਦੇਖ ਰੇਖ ਹੇਠ ਸ਼ਤੀਸ ਮਹਿੰਮੀ ਦੇ ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਅਰਪਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਗੀਤ ਇੱਕ ਸਾਢੇ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਵਿਖੇ ਰਲੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਇਸ ਗੀਤ ਸਬੰਧੀ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਗਾਇਕ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਗੀਤ ਇਕੱਲੇ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਦੀ ਹੁਕ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਹਰ

ਓਸ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਦਿਲ ਦਾ ਦਰਦ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਗੀਤ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਜਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿਵੇਂ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਹੁਕਮਰਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਾਡੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਹੋਈ, ਨਸੇ ਵਿੱਚ ਜਵਾਨੀ ਗਰਕੀ, ਪੁਲਿਸ ਤਸੱਦਦ, ਧਰਤੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਰੋਗੀ ਕੀਤਾ ਪਿਆ ਹੈ, ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪੰਜ-ਆਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦਾ ਪਾਣੀ ਵੀ ਜਹਿਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਗੀਤ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਝੰਜੋੜਨ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਲੱਗੇ ਮੌਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਿਓ ਕਿ ਕੀ ਅਸੀਂ ਖੂਨ ਚੂਸਣੇ ਲੀਡਰ ਸੱਤਾ ਤੇ ਬਿਠਾਉਣੇ ਹਨ ਜਾਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਗੀਤ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਲਈ ਮੁਫਤ ਵਿੱਚ ਯੂ ਟਿਊਬ, ਆਈ ਟਿਊਨਜ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਏ ਜਰੀਏ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਇਹ ਗੀਤ ਜਰੂਰ ਸੁਣਿਓ।



ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਵਿਖੇ ਫੰਡ ਇਕੱਤਰਤਾ

ਫਰਿਜ਼ਨੋ (ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ) ਨੀਟਾ ਮਾਛੀਕੇ / ਕੁਲਵੰਤ ਧਾਲੀਆ- ਜਿਥੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਚੋਣ ਅਖਾੜਾ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਨਾਲ ਭਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਥੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਿਆਸੀ ਬਦਲਾਵ ਨੂੰ ਲੈਕੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵੀ ਪੱਬਾ ਭਾਰ ਹੋਏ ਖੜੇ ਨੇ...! ਇਸੇ ਕੜੀ ਤਹਿਤ ਆਖਰੀ ਹੱਲੇ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਆਪ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲ ਨੂੰ ਕੂਚ ਕਰ ਗਏ ਹਨ, ਬਾਕੀ ਬਚਦੇ ਕਾਲਿੰਗ ਕੈਂਪੇਨ ਜ਼ਰੀਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਗਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਰਥਿਕ ਪੱਖੋਂ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮੱਦਦ ਲਈ ਐਨ ਆਰ ਆਈ ਵੀਰ ਫੰਡ ਵੀ ਇਕੱਤਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਸੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸਾਦਾ ਸਮਾਗਮ ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਆਪ ਇਕਾਈ ਵੱਲੋਂ ਸਥਾਨਿਕ ਇੰਡੀਆ ਓਵਨ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ

ਗਿਆ। ਇਸ ਫੰਡ-ਰੇਜ਼ਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ ਆਮ ਲੋਕਲ ਪੰਜਾਬੀਆ ਦਾ ਹੁਗਾਰਾ ਬੇਮਿਸਾਲ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਇਸ ਫੰਡਰੇਜ਼ਰ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਕੰਗਲੇ ਤੋਂ ਰੰਗਲਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਦਿਲ ਖੋਲਕੇ ਦਾਨ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਬੁਲਾਰਿਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਤਾਰ ਕਿਸੇ ਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਜਰੂਰ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ ਸਾਇਦ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਦੇ ਉਥੇ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਵਿਗਲ ਵੱਜਦਾ ਹੈ

ਤਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਕਰਮੰਦ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਚੰਗੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸੇ ਲਈ ਮਜ਼ੂਦਾ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਵਧੀਕੀਆ ਅਤੇ ਨਸੇ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਰਹੀ ਆਮਦ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਹਨਾਂ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਲੰਮੇ ਹੱਥੀ ਲਿਆ ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਾਫ ਸੁਥਰੇ ਅਕਸ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਉਤਾਰੇ ਹਨ ਜਿਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਾਨੂੰ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਖੁਲੁਕੇ ਅਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਨੀ ਚਾਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਸ. ਗੁਰਨੇਕ ਸਿੰਘ ਬਾਗਤੀ ਨੇ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਕਾਮਯਾਬ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਭਨਾਂ ਦਾ ਤਹਿ ਦਿਲੋਂ ਸ਼ੁਕਰੀਆ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਥ ਬਿਨਾਂ ਇਹ ਕਾਮਯਾਬੀ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ।



ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਨਾਨਕਸ਼ਰ ਚੈਰੀ ਐਵਨਿਊ ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਵਿਖੇ ਅਖੰਡ ਪਾਠਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਦੌਰਾਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਾਗਮ

ਫਰਿਜ਼ਨੋ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ (ਕੁਲਵੰਤ ਉੱਭੀ ਧਾਲੀਆ/ ਨੀਟਾ ਮਾਛੀਕੇ): ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਨਾਨਕਸ਼ਰ ਚੈਰੀ ਵਿਖੇ ਹਰ ਸਾਲ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਅਖੰਡ ਪਾਠਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਲ ਇਹ ਸਾਰੇ ਸਮਾਗਮ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ 350



ਸਾਲਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹਨ। ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਪਹੁੰਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਚਾਰਕ, ਰਾਗੀ ਕੀਰਤਨੀਏ ਅਤੇ ਕਥਾਂ ਵਾਚਕ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਮਤਿ ਨਾਲ ਜੋੜਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲੜੀ ਅਧੀਨ ਚਲ ਰਹੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੌਰਾਨ ਭਾਈ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਹੀਂ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਕੀਰਤਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਲੜ ਲਗਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਗੁਰੂਪ੍ਰਥ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰੀ ਕੀਰਤਨੀ ਜੱਥੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਨੇ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਬਾਬਾ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਚਲ ਰਹੇ ਲੜੀਵਾਰ ਅਖੰਡ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ 19 ਫਰਬਰੀ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਬਾਹਰ ਖੁੱਲੇ ਪੰਡਾਲ ਲਾਏ ਜਾਣਗੇ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸੰਤ ਮਹਾਂਪੁਰਖ, ਰਾਗੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਇਤਿਹਾਸ ਸਰਵਨ ਕਰਵਾਉਣਗੇ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਗਲੋਬਲ ਪੰਜਾਬ ਟੀ. ਵੀ. ਵੱਲੋਂ ਗੁਰੂਪ੍ਰਥ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਭਾਰੀ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਾਲ ਚਲ ਰਹੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹਨਾਂ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੌਰਾਨ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸੰਗਤਾਂ ਗੁਰੂ ਹਾਜ਼ਰੀਆਂ ਭਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਲੰਗਰ ਲਗਾਤਾਰ ਚਲਦੇ ਹਨ।

ਕੰਨਿਆ ਦੀ ਲੋੜ

32 ਸਾਲਾ ਰਾਮਗੜੀਆ ਸਿੱਖ ਲੜਕਾ, ਕੱਦ 5 ਫੁੱਟ 10 ਇੰਚ, ਜਿਸਨੇ B.Tech Electronics, Networking Canada (1 Year Course), Information ਡਿਪਲੋਮਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤੇ ਦੋ ਸਾਲ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਰਹਿ ਕੇ ਹੋਰ ਉੱਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਦੇ ਲਈ, ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਜੋ ਪੜ੍ਹੀ ਹੋਈ ਹੋਵੇ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸ. ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਹੁਰਾਂ ਨੂੰ 510-943-2209 ਤੇ ਫੋਨ ਕਰਕੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ।

2017 ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਇਕ ਸਰਵੇਖਣ/ ਪੰਜਾਬ ਚੋਣਾਂ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵੋਟਰ

ਡਾ: ਗੋਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਮਰਾਓ
408-634-2310

ਪੈਣੇ ਤਿੰਨ ਕਰੋੜ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਉਤਰ-ਪੱਛਮੀ ਸਰਹੱਦੀ ਸੂਬੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਫਰਵਰੀ 2017 ਦੀਆਂ ਅਸੈਂਬਲੀ ਚੋਣਾਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹਨ। ਭਾਰਤੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਚੋਣ ਜਾਬਤਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਕਈ ਮੁੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਇਹਨਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲੈ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਆਪਣੇ 2 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਟਿਕਟ ਮਿਲ ਗਏ ਹਨ ਉਹ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ ਉਹ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਈ ਨਾਰਾਜ਼ ਨੇਤਾ ਸੁਤੰਤਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਤੇ ਕਈਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਛੱਡ ਕੇ ਕਈ ਦੂਜੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਂ ਲੱਭ ਲਈ ਹੈ। ਸਾਰੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਦੂਜੇ ਦਲਾਂ ਦੇ ਨਾਰਾਜ਼ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉੱਚ ਪਦਵੀਆਂ ਦੇ ਪੁਲੇਭਨ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਵਲ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਇਜ਼ਲਾਸ ਕਰ ਕੇ ਬੜੇ ਮਾਣ-ਇੱਜ਼ਤ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕਈ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਉੱਚ ਪਦਵੀਆਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਲਾਲਚਾਂ ਕਾਰਣ ਦਲ-ਬਦਲੀ ਕੀਤੀ ਪਰ ਨਵੀਂ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਮਨ ਚਾਹਿਆ ਗੱਫਾ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਾਰਕੇ, ਜਾਂ ਪਿਛੋਂ ਵੱਡੇ ਗੱਫੇ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਪੈਣ ਕਾਰਨ, ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਬਾਦ ਹੀ “ਘਰ ਵਾਪਸੀ” ਕਰ ਲਈ। ਕਈ ਆਪਣਾ ਵਧੀਆ “ਭਾਅ” ਲੈਣ ਲਈ ਸੇਲ ਤੇ ਲੱਗੇ ਘਰ ਵਾਂਗ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬੱਧੀ ਖਰੀਦਾਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਤੇ ਫਿਰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਮੁੱਲ ਉਤਾਰਨ ਵਾਲੇ ਦਲ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ। ਬਹੁਤਿਆਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾਤਮਿਕ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਰਾਜਨੀਤਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਹੈ, ਬਸ ਭਾੜੇ ਦੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਵਾਂਗੂੰ ਜਿਸ ਨੇ ਖਰੀਦ ਲਏ ਉਸੇ ਦੇ ਗੁਣ ਗਣ ਕਰਨ ਲਗ ਪਏ। ਕਈਆਂ ਦੀ ਤਾਂ ਜ਼ਮੀਰ ਇਥੋਂ ਤੀਕਰ ਮਰ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੱਲ ਪਾਣੀ ਪੀ-ਪੀ ਕੋਸਦੇ ਸਨ ਅੱਜ ਉਸੇ ਦੀਆਂ ਤਾਰੀਫਾਂ ਦੇ ਪੁਲ ਬੰਨ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਗਿਰਗਿਟ ਵਾਂਗ ਰੰਗ ਬਦਲਦੇ ਹਨ ਉਹੀ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਵਾਹਦਿਆਂ ਦਾ ਯਕੀਨ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰਾਂ ਲਗ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਦੂਰ ਅੰਦੇਸ਼ ਸਿਆਸਤ ਦੀ ਥਾਂ ਕੋਈ ਵੱਡੀ ਰਾਜਸੀ ਮੰਡੀ ਲਗੀ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਫਲ-ਕਪਟ ਤੇ ਓਹਲੇ ਨਾਲ ਸੌਦੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਭ ਨੇਤਾਗਣ ਸ਼ਰੇਆਮ ਇਸ ਨੰਗੇ ਸਵਾਰਥ ਦੀ ਤਜ਼ਾਰਤ ਨੂੰ ਲਾਚਾਰ ਜਨਤਾ ਅੱਗੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਕਹਿ ਕੇ ਪਰੋਸ ਰਹੇ ਹਨ।

ਅਸਚਰਜ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਇਕ ਮਹਾਨ ਲੋਕਤੰਤਰ ਹੈ। ਬੜਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਸੰਵਿਧਾਨ ਹੈ ਇਸ ਦਾ ਜੋ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮੁਢਲੇ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਤਰਜ਼ ਤੇ ਉਲੀਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਲੋਕ ਖੁਦ ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਸੋਮਾ ਹਨ ਤੇ ਸਾਰੀ ਤਾਕਤ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਫੁੱਟਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਵੱਡੇ ਛੋਟੇ ਦੇ ਫਰਕ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਭ ਲੋਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ। ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਇਹ ਕਿ ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਚ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਕਰਤਵਾਂ ਦੀ ਵੇਰਵੇਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਤੀਕਰ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਵੀ ਖੁਲ੍ਹ ਕੇ ਵਰਨਣ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਸਮੂਹ ਸਰਕਾਰਾਂ ਲਈ ਨੈਤਿਕ ਪਗਡੰਡੀਆਂ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕਾਨੂੰਨ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਅਦਾਰੇ ਹਨ, ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ, ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਹੈ ਤੇ ਸਿਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਚੋਣਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਲੋਕ ਵੋਟਾਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਉਸਰਿਆ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਹੈ। ਪਰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਪੱਖੋਂ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੁੰਦਿਆਂ ਵੀ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿਚੋਂ ਖੋਖਲੇਪਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਤੋਂ ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਣਲਿਖਿਤ ਹੈ ਤੇ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਦੇ ਬਲ-ਬੂੜੇ ਜਬਾਨੀ ਕਲਾਮੀ ਚਲਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਚ ਹਰ ਗੱਲ ਸਪਸ਼ਟ ਲਿਖੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜਣਾ-ਖਣਾ ਆਪਣੀ ਸਵਾਰਥ-ਸਿੱਧੀ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਰੂਹ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇੰਜ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਉਹ ਭਾਰਤਵਾਸੀ ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਜਿਹੜੇ ਇਸ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਦੀ ਜੁਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਚਲਾ ਸਕਣ। ਭਾਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਪਰਦੇਸ਼, ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਇਸ ਨੂੰ ਬਾ-ਇਜ਼ਤ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਰਾਜ-ਸੱਤਾ ਤੇ ਨਿਜੀ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਉਧਾਲਣ ਤੇ ਤੁਲੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਕਰਦੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੱਗ ਭੱਗ ਸਭ ਰਾਜਨੀਤਕ ਦਲਾਂ ਦੇ ਸੰਚਾਲਕ ਦੋਹਰੇ ਕਿਰਦਾਰ ਦੇ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਕੁਝ ਹਨ ਤੇ ਕਰਦੇ ਕੁਝ ਹੋਰ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਲੀਹਾਂ ਤੇ ਚਲਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨੇਤਾ ਵੀ ਜਨਤਾ ਨਾਲ ਫਰੇਬ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਪੇਦਪੋਸੀ ਵਰਗ ਦੀ ਜ਼ਮੀਰ ਸੌ ਗਈ ਹੈ, ਸੋਚ ਪਲਟ ਗਈ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਅੱਤ ਦੇ ਸਵਾਰਥੀ ਹੋ ਕੇ ਅਪਰਧਜਨਕ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਹਨ। ਉਹ ਹਰ ਗੱਲ ਵਿਚ ਨਾਂ ਤਾਂ ਗੁਰੂਆਂ, ਰਿਸ਼ੀਆਂ ਤੇ ਪੀਰਾਂ ਪੈਗੰਬਰਾਂ ਦਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਵੋਟ ਬਟੋਰਨ ਲਈ ਫਲ-ਕਪਟ ਦਾ ਖੁਲ੍ਹਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਉਤੋਂ ਧਰਮ ਦਾ ਪਹਿਰਾਵਾ ਪਹਿਨਦੇ ਹਨ

ਹੋਣੋਂ ਨਜ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਨੋਟ ਵਰਤਾ ਕੇ ਵੋਟਾਂ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਧੰਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤੌਰਕੀ ਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਸਬਜ਼ਬਾਗ ਦਿਖਾ ਕੇ ਤਾਕਤ ਹੱਥਿਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹਿੱਸਾ ਭਾਲਦੇ ਹਨ ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਧੰਦੇ ਖਤਮ ਕਰ ਕੇ ਨਿਜੀ ਧੰਦੇ ਖੋਲ੍ਹਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਰਿਸ਼ਵਤਾਂ ਲੈ ਕੇ ਅਸਾਮੀਆਂ ਭਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖਾਧ ਸਮਗਰੀ ਦੀ ਭੀਖ ਦੇ ਕੇ ਟਾਲ ਛੁਡਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਰਬਜਨਕ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਬੁਨ ਬੋਲਦੇ ਹਨ, ਟੈਕਸ ਚੋਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਨਿਜੀ ਵਪਾਰ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਕਾਲੀ ਪੁੰਜੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਬੇਨਾਮੀ ਮਿਲਖਾਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਨੇਤਾਗਣ ਤੇ ਉਤ-ਵਰਗੀ ਲੋਕ ਵਾਰੇ ਵਾਰੀ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹੋਣੀ ਤੇ ਸਿਆਹੀ ਫੇਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਤਾਂ ਤੀਕਰ ਭੁਖਮਰੇ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਵਿਧੀ ਉਲੀਕਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਸਰਵਜਨਿਕ ਤੌਰਕੀ ਤੇ ਲੋਕ ਕਲਿਆਣ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪਕੜਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜੇ ਪਕੜਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਅਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਜਿੰਨਾ ਕੁ ਵਿਕਾਸ ਲੋਕ ਲਾਜ਼ ਨੂੰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਸ ਦੀਆਂ ਅਧੀਆਂ ਗੁੱਟਾਂ ਆਪ ਡਕਾਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣਾ ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਹੈ। ਉਸ ਆਪਣੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਬਚਾਓ ਲਈ ਇਹ ਨੇਤਾਗਣ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਫਸਰਸ਼ਾਹੀ ਤੇ

ਆਪਣੇ ਨਿਜੀ ਹਿਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਲਈ ਰਾਜ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਣ ਤਾਂ ਇਹ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਲੋਕ ਹਿਤਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰ ਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਕੇ ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ ਤੇ ਨਿਜ ਦੇ ਵਪਾਰ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਭਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਆਈ ਜਿਸ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਘਪਲੇ ਨਾ ਹੋਏ ਹੋਣ। ਰਾਜਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਚ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਰਹੀ।

ਇਮਾਨਦਾਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਉਦੋਂ ਤੀਕਰ ਹੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੀਕਰ ਉਸ ਨੂੰ ਹੱਥ ਨਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਫਰੋਲੇ ਉਹੀ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਘਪਲੇ ਵਿਚ ਇੰਜ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਿ ਨਿਰਪੱਖ ਪੜਤਾਲ ਹੋਈ ਹੋਵੇ ਤੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲੀ ਹੋਵੇ। ਹੱਤਪੀਆਂ ਰਕਮਾਂ, ਜ਼ਾਇਦਾਦਾਂ ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਟੋਰਿਆ ਧਨ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣਾ ਤਾਂ ਬੜੇ ਦੂਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਸਭ ਸ਼ਾਸਕ ਦਲ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਭਾਈਵਾਲੀ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਘਪਲਾ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਂਦੇ ਚਲੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਿਤੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਉਚ-ਪੱਧਰੀ ਜਾਂਚ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਤੇ ਗਵਾਹ ਮੁਕਰਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਕਿਤੇ ਕੇਸ ਉਕਾ ਹੀ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਰਸਤੂ ਦੇ ਕਥਨ ਵਲ ਝਾਤ ਮਾਰ ਕੇ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਇਆਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ

ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰ ਕੇ ਬਲਦੀ ਤੇ ਤੇਲ ਪਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਪਾਠਸ਼ਾਲਾ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਉਤਲੇ ਪਧਰ ਤੀਕ ਰਾਜਨੀਤੀ ਬਾਰੇ ਧਨਾਤਮਿਕ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਸਾਰ ਨਾਂਹ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨਵੇਂ ਚੇਲੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਦਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਵੇਲੇ ਸਭ ਦਲ ਚੰਗੇ ਮਾੜੇ ਦਾ ਗਿਆਨ ਤੇ ਸਮਾਜਭਲਾਈ ਦੇ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਛੱਡ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਰਾਹੋਂ ਕਰਾਹੇ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੁਹਾਰਤ ਨੂੰ ਹੀ ਮੁਖ ਰਖਦੇ ਹੈ।

ਕੀ ਕਦੇ ਜਾਤ ਪਾਤ, ਧਰਮ ਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਆਦਿ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਕਲਿਆਣ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਉੱਨਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਕਦੇ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾਤ ਕਰ ਕੇ ਵੋਟਾਂ ਦਾ ਜੋੜ ਤੋੜ ਬਹੁਤ ਸੌਖਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੱਸ ਇਹੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਇਹੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਖਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਇਹ ਰਾਜਨੀਤਕ ਦਲ। ਕੋਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਸਾਡਾ ਧਰਮ ਖਤਰੇ ਵਿਚ ਹੈ, ਕੋਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਸਾਡੀ ਬੋਲੀ ਖਤਰੇ ਵਿਚ ਹੈ। ਕੋਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਸਾਡਾ ਧਰਮ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਇੱਕਠੇ ਹਨ। ਕੋਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਸੀਂ ਦਲਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿੱਧਤਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕਲਿਆਣ ਅਸੀਂ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਕੁਝ ਇਕ ਧਾਰਮਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਨਵੇਂ ਰਾਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਬੀੜਾ ਚੁੱਕੀ ਫਿਰਦੇ ਹਨ। ਮਨੋਰਥ ਸਭ ਦਾ ਇਕੋ ਹੈ- ਵੋਟ, ਵੋਟ, ਵੋਟ। ਤੇ ਫਿਰ ਵੋਟ ਤੋਂ ਬਾਦ ਗੱਦੀ ਤੇ ਗੱਦੀ ਤੋਂ ਬਾਦ ਨੋਟ। ਇਹਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਨਾਲ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦਾ ਕੀ ਭਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ! ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਇਸ ਰਸਤੇ ਪਿਆਂ ਸਮਾਜਿਕ ਜੁਮੇਵਾਰੀ, ਲੋਕ ਕਲਿਆਣ, ਸਮੂਹਿਕ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਉਚ-ਜਨਤਕ ਕਿਰਦਾਰ ਦੇ ਪੜਾਆ ਤਾਂ ਆਉਂਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਇਹਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ ਤਾਂ ਸੰਪਰਦਾਇਕਵਾਦ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹਰ ਸ਼ਹਿਰੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੀਕਰ ਹੁੰਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਸੰਪਰਦਾਇਕ ਮਾਹੌਲ ਵਿਚ ਅਜੋਕੀ ਪੰਜਾਬੀ ਜਨ ਸੰਖਿਆ ਦਾ ਸਮਾਜੀਕਰਣ ਹੋਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਬੋਲਦੇ ਭਾਵੇਂ ਸਭ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹਨ ਪਰ ਜਿਹਨਾਂ ਦਾ ਧਰਮ ਗੁੰਥ ਜਿਸ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੋਏ ਹਨ ਉਹ ਉਸੇ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਹੀ ਆਪਣੀ ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਦਸਦੇ ਹਨ। ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਵੀ ਲੋਕ ਬਹੁਤਾ ਇਸੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਤੇ ਵੋਟ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਜਨਤਾ ਦਾ ਸਿੱਖ ਸੰਪਰਦਾਏ ਵਾਲਾ ਹਿੱਸਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਦੇ ਦਿਹਾਤੀ ਧੰਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ। ਹਿੰਦੂ ਸੰਪਰਦਾਏ ਵਾਲਾ ਹਿੱਸਾ ਆਪਣੀ ਜ਼ਬਾਨ ਹਿੰਦੀ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵਪਾਰ, ਸੱਨਅਤ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਮੰਨਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਤਬਕੇ ਨੂੰ ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਤੇ ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮਸਲੇ ਹੀ ਅਤਿ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਲਗਦੇ ਹਨ ਤੇ ਦੂਜੇ ਤਬਕੇ ਨੂੰ ਵਪਾਰ, ਸੱਨਅਤ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਆਵਾਸ ਦੇ ਮਸਲੇ। ਪਾਣੀਆਂ ਦਾ ਮਸਲਾ ਭਾਵੇਂ ਪੂਰੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਪਰ ਹਿੰਦੀ ਬੋਲਦਾ ਸ਼ਹਿਰੀ ਤਬਕਾ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਬਹੁਤਾ ਸਰੋਕਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਦਾ ਦਿਹਾਤੀ ਹਿੱਸਾ ਉਦਯੋਗਿਕ ਤੌਰਕੀ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਬਹੁਤਾ ਲੈਣ ਦੇਣ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ।

ਵਿਆਪਕ ਅਨਪੜਤਾ ਤੇ ਉਲਾਰ ਸਮਾਜੀਕਰਣ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਚੇਤਨਤਾ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਚੌ ਭਾਵ ਮਿੱਤਰਾਂ, ਸਹਿਪਾਠੀਆਂ, ਸਹਿਕਰਮੀਆਂ ਤੇ ਮੀਡੀਆ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੇ ਹੀ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ, ਧਕਾਸ਼ਾਹੀ, ਸੱਤਾ-ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਦੌੜ, ਨਸ਼ਾ-ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਤੇ ਗੁੰਡਾਗਰਦੀ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਹੀ ਸਿੱਖਦੇ ਹਨ। ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਤੇ ਡੂੰਘੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿਚ ਉਹ ਇਸ ਸਭ ਕੁਝ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨਿਰਿਖਣ ਤੋਂ ਮਨ ਵਿਚ ਧਾਰਣ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਚੋਣਾਂ ਵੇਲੇ ਸੱਤਾ ਦੇ ਭੁੱਖੇ ਲੀਡਰਾਂ ਦੇ ਪੁਲੇਭਨਾਂ ਤੇ ਅੰਬਰੀ ਵਾਹਦਿਆਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਜਾਲਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਰਵਾਇਤੀ ਗੱਲਾਂ ਹੀ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਚੋਣਾਂ ਬਾਅਦ ਵਾਅਦੇ ਪੂਰੇ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਇਹੀ ਵੋਟਰ ਧਰਨੇ, ਜਲੂਸ, ਹੜਤਾਲਾਂ, ਅੱਗਾਂ, ਤੌੜ ਭੰਨ ਤੇ ਹੋਰ ਅਪਰਧੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤਕ ਹਥਿਆਰ ਬਣਾ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿਰੁਧ ਲੜਦੇ ਹਨ। ਅਗਲੀ ਵਾਰੀ ਇਹ ਨਿਕਟ-ਅੰਦੇਸ਼ ਵੋਟਰ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਦਲ ਦੇ ਲਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰ ਮੱਥੇ ਧਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਸੱਤਾਧਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਬਦਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਸੱਤਾ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਨਹੀਂ ਬਦਲ ਸਕਦੇ। ਇੰਦਾਂ ਕਰਦੇ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਗੁਮਰਾਹ, ਸ਼ੱਕੀ ਤੇ ਬੇਉਮੀਦ ਬਣੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਬਹੁਤੇ ਲਾਚਾਰ ਤਾਂ ਸਮਾਜਕ ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿਚ ਖੁਦਕਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਰਾਹ ਹੀ ਪੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਰਾਜਸੀ ਦਲ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਲਗਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਆਪਣਾ ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਹੋਣੀ ਮੰਨਣ ਲਗ ਪਏ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਚੰਗੇ ਮਾੜੇ ਦੀ ਪਰਖ-ਸ਼ਕਤੀ ਖਤਮ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਮਨੋਬਲ ਬੰਕ ਕੇ ਗਾਰਨ ਕਿਨਾਰੇ ਜਾ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਟੁੱਟੇ ਮਨੋਬਲ ਨੂੰ ਇਕ ਸੁਲਝੇ ਹੋਏ ਰਾਜਨੀਤਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਦੀ ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਟਿੱਪਣੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾ ਸਕਦਾ। (ਬਾਕੀ ਸਫਾ 22 ਤੇ)

ਪੰਜਾਬੀ ਪਿਆਰਓ! ਮੈਨੂੰ ਮਾਫ ਕਰਿਓ, ਜੇ ਮੈਂ ਕਹਾਂ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਅਵੇਸਲੇਪਣ ਨੇ, ਤੁਹਾਡੇ ਭੋਲੇਪਣ ਨੇ, ਤੁਹਾਡੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਦੀ ਕਮੀ ਨੇ, ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਨੂੰ ਧਾਂਦਲੀਆਂ ਮਚਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਲੁੱਟ ਅਤੇ ਕੁੱਟ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਿਆਸੀ ਨੀਂਦ ਦਾ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚੋਂ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਲਹਿਰ ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ ਪੱਕੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਲੋਕ ਜਾਗਰਤੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਸੋਕਾ ਲੱਗਿਆ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਲੋਕ ਰੋਹ ਉਠਾ ਤਿੱਖਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ, ਜਿੰਨੀ ਇਸ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਰਵਾਇਤੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ 'ਤੂੰ ਉਤਰ ਕਾਟੋ, ਮੈਂ ਚੜ੍ਹਨਾ' ਦਾ ਖੇਲ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ਵਾਰੀ ਖੂਬ ਚੌਕੇ ਛਿੱਕੇ ਲਾਏ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਚੋਣ ਦੰਗਲ ਵਿਚ ਤਿਕੋਣੀ ਟੱਕਰ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਦੁੱਖ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤਹੀਣ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਲੋਕਤੰਤਰ ਇਕ ਉਮਰ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰੋੜ ਹੋਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਕ ਕਿਸਮ ਦਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਬਣਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਲਚ ਦੇ ਕੇ ਖਰੀਦਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਚੋਣ ਮਨੋਰਥ ਪੱਤਰ ਖੋਰਾੜਾਂ ਦੇ ਪੁਲੰਦੇ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਗਏ। ਮੈਂ ਬੜਾ ਖੁਸ਼ਨਸੀਬ ਹਾਂ ਕਿ ਡਾ. ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਇਹ ਲੇਖ ਮੇਰੇ ਹਿੱਤ ਭੇਜਿਆ ਤੇ ਮੈਂ ਜਦੋਂ ਇਸਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਤੇ ਇਸ 'ਚੋਂ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਲੱਭਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਜੋ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਚੋਣਾਂ ਬਾਰੇ ਦੁਬਿਧਾ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਇਹ ਲੇਖ 'ਚ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਾਫ ਤੇ ਉਚ ਦਰਜੇ ਦੀ ਸ਼ੈਲੀ 'ਚ ਡਾ. ਗੋਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਉਥੇ ਕਿਸ-ਕਿਸ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹਿਰਦੇ ਨਾਲ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੇਖ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਮੇਰੇ ਕਿਸੇ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਸੋਧ ਮਿਲ ਸਕੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਲੇਖਣੀ ਕਰਕੇ ਵਡਭਾਗੀ ਸਮਝਾਂਗਾ। ਇਕ ਪੈਰਾ ਲੇਖ ਦੀ ਉਚਾਈ ਨੂੰ ਛੋਹਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਡਾਕਟਰ ਸਾਹਿਬ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਵਿਰਤੀ ਬਾਰੇ ਲਿਖਦੇ ਹਨ 'ਜੇ ਸਰਕਾਰ ਅੱਜ ਇਹ ਹੁਕਮ ਕਰ ਦੇਵੇ ਕਿ ਸਭ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਦਸ-ਦਸ ਕੌੜੇ ਲੱਗਣੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਹੀ ਬਾਣਿਆਂ ਅੱਗੇ ਕੁੱਟ ਖਾਣ ਲਈ ਲਾਈਨਾਂ ਲਾ ਲੈਣਗੇ।' ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਤੇ ਆਪਣੇ ਪਾਠਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਡਾ. ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਦਿਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਤੇ ਆਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਗਲੇਰੇ ਸਮੇਂ 'ਚ ਵੀ ਉਹ ਪਾਠਕਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਪਾਉਂਦੇ ਰਹਿਣਗੇ।

-ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਐਮ. ਏ.

ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਕਈ ਚੋਰ ਮੋਰੀਆਂ ਤੇ ਬਚਾਓ ਰਾਹ ਲੱਭ ਕੇ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਜਾਤ ਪਾਤ ਤੇ ਧਰਮ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੇ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਰਜਿਤ ਹਨ ਪਰ ਸੂਬੇ ਦੇ ਕਈ ਰਾਜਸੀ ਦਲ ਫਿਰ ਵੀ ਹਰ ਵਾਰ ਇਹਨਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਖੁਲ੍ਹ ਕੇ ਵਰਤਦੇ ਹਨ। ਜਨਤਾ ਦੇ ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਸੋਸ਼ਣ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਹੋਰ ਰਾਹ ਵੀ ਪਤਾ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਇਹ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਘੋਲ ਵਾਂਗੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਮੱਤ ਦਾਤਾ ਮਤਦਾਨ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਇਕ ਜੁਝਾਰੂ ਖੇਡ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੋਟ ਪਾ ਦੇਣ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਲਾ ਤੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹਸਤੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਵਿਚ ਉਤਾਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮਾਤੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਬਾਈਪਾਸ ਕਰਕੇ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਨਾਇਕ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਭੁਗਤ ਜਾਣ।

ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਸਮੂਚਾ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਹੋ ਕੇ ਅਜਿਹੇ ਨਿਘਾਰ ਵਲ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸਭ ਨੀਚ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀਆਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਜਾਗਰ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਤਾਂ ਇਹ ਨਸ਼ਾ-ਪ੍ਰਕੋਪ ਕਾਰਣ ਹੋਰ ਵੀ ਨਿਵਾਣ ਵਲ ਚੱਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਆਪਣੀ ਗਿਰਾਵਟੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਕੋਈ ਲੋਕਤੰਤਰ ਡੈਮੋਕਰੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਢਾਂਚਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁਰਪਟ ਤੇ ਡੈਮਾਗਾਗਿਕ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਮਾੜੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਵਿਚ ਜੋ ਅਰਾਜਕਤਾ ਵਾਲੇ ਹਾਲਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਚੋਰੋਕਣੇ ਆ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਗਿਰਾਵਟ ਵਲ ਜਾਂਦੇ ਰਾਜਤੰਤਰ ਵਿਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਥਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਜੁੱਡਲੀ ਦੀ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚਲੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਗਿਰਾਵਟ ਵਲ ਜਾਂਦੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਵਿਚ ਰਾਜਨੀਤੀ ਇਕ ਸਰਵਸ਼੍ਰੇਸ਼ਟ ਸਮਾਜਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੀ ਥਾਂ ਬਦਮਾਸ਼ਾਂ ਦੀ ਖੇਡ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਹ ਖੇਡ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਕਸਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਅਰਸਤੂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕਿਸੇ ਸ਼ਾਸਨ ਵਿਚ ਸ਼ਾਸਕ ਲੋਕ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਥਾਂ

ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲੋਕ ਤੰਤਰ ਅੱਤਅੰਤ ਬੀਮਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਲਈ ਸਾਸ਼ਕ, ਨੇਤਾਗਣ ਤੇ ਮੱਤ ਦਾਤਾ ਸਭ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਜੁਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਕੁਝ ਜਾਣ ਕੇ ਅਣਜਾਣ ਹਨ ਤੇ ਕੁਝ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਤਿਸਲਦੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਜਾਣਨਾ ਹੀ ਬੇਅਰਥ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਦੱਸੇ ਕਿ ਕੀ ਪਲੈਟੋ, ਲਾਕ, ਬੈਂਸਮ, ਮਿੱਲ ਤੇ ਲਾਸਕੀ ਜਿਹੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵਕ ਜਾਂ ਰਾਜਸੀ ਨੇਤਾ ਦਾ ਮਸਤਕ ਖੁਲ੍ਹ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਕਹਿਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ 70 ਫੀ ਸਦੀ ਆਬਾਦੀ ਪੜ੍ਹੀ ਲਿਖੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿੰਨੇ ਕੁ ਅਜਿਹੇ ਨੇਤਾ ਜਾਂ ਵੋਟਰ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ? ਪੜ੍ਹਨਗੇ ਵੀ ਕਿਵੇਂ, ਬਹੁਤੇ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਕਹਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚੋਂ 40 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਨਪੜ੍ਹ ਤੇ ਸਕੂਲ-ਡ੍ਰਾਪ ਆਉਣ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਾਰਥਿਕ ਸਿਖਿਆ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਮਾਧਿਅਮਕ ਸਿਖਿਆ ਵਾਲੇ ਚਾਲੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੀ ਇਸ ਤੋਂ ਕੋਰੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਸਕੂਲਾਂ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਲਾਹੇਵੰਦ ਸਮਾਜਕ ਸਿਖਿਆ ਪੜਾਈ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ। ਸਮਾਜਿਕ ਸਿਖਿਆ ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀਅਤਾ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਧਰਮ ਜਾਂ ਸੰਪਰਦਾ ਇਕਵਾਦ ਵਿਚ ਭਿੱਜੇ ਲੋਕ ਤੇ ਜੀਵਨੀਆਂ ਪੜਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਕੀਰਣਤਾ ਦੀ ਰੰਗਤ ਵਿਚ ਰੰਗ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਕਾਲਜਾਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਣ ਵਾਲੇ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਸਿਖਿਆ ਨੇੜਿਓਂ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਦੋਂ ਤੀਕਰ ਉਹ ਯਥਾਰਥ ਤੋਂ ਬੜਾ ਉਪਰ ਉਠ ਚੁੱਕੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਉਹ ਜੋ ਵੀ ਪੜਦੇ, ਲਿਖਦੇ ਤੇ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਉਹ ਸਮਾਜ ਕਲਿਆਣ ਹਿੱਤ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਆਪਣੇ ਕੈਰੀਅਰ ਲਈ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਮਾਜ ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਤਾਂ ਸਗੋਂ ਇਹ ਬੁਧੀਜੀਵੀ ਹੱਸਦੇ ਹਨ! ਰਾਜਸੱਤਾ ਤੇ ਕਾਬਜ ਪਾਰਟੀਆਂ ਉੱਚ ਪੜਾਈ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ

‘ਮੇਰੇ ਪੰਧ ਪੈਂਡੇ’ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚੋਂ

ਸਾਡਾ ਸਮਰਥਨ



ਸੁਰਿੰਦਰ ਸੁੱਨੜ
805-512-5092

ਦਿਸ਼ ਰੂਪ ਵਿਚ, ਵੇਖਣ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰਤੀਗਿਆ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਸਦੀਕ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਪ੍ਰੋਤ੍ਰੁਤਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਕਿਸੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਸਾਡਾ ਸਵੀਕਾਰਿਆ ਹੋਇਆ, ਪਰਤਿਆਇਆ ਹੋਇਆ, ਹੰਢਾਇਆ ਹੋਇਆ ਤਜਰਬਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਹੀ ਅਸੀਂ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਸਮਰਥਨ ਬੜਾ ਸੋਚ ਸਮਝ ਕੇ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਸਮਰਥਨ ਬੜਾ ਸੋਚ ਸਮਝ ਕੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਦੂਰ ਦੀ ਸੋਚ ਕੇ ਲੋਕ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਇਸ ਬੰਦੇ ਨੇ ਸਾਡੇ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਸਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਇਸੇ ਲਈ ਹੀ ਤਾਂ ਜਦੋਂ ਇਕ ਸਰਕਾਰ ਜੋ ਰਾਜ ਕਰ ਰਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਰਦੀ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਨੀ। ਜਦੋਂ ਪੱਕਾ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਵੇ ਕਿ ਸਾਡੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਨੇ ਜਿੱਤਣਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਫਿਰ ਦੂਰ ਦੀ ਸੋਚ ਕੇ ਨਵੇਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਕਿਤੇ ਕੰਮ ਹੀ ਆਉ। ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲੱਗਿਆਂ ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਆਪਣੀ ਗਰੰਟੀ ਹੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਜਾ ਕੇ ਕਿਸੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਕੇ ਮਨਾਉਣ ਦੀ ਜਾਂ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਤੇ ਅਸੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਉਹ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣੇ ਜਾਂ ਨਾ ਇਹ ਉਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੋ ਸਮਰਥਨ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਜੋੜਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਉਸਦੇ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਹੀ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਸਿਆਣੇ ਕਿਹਾ ਕਰਦੇ ਸੀ- 'ਸਹੁ ਖਾਈਏ ਜੀਅ ਦੀ, ਨਾ ਪੁੱਤ ਦੀ ਨਾ ਧੀ ਦੀ।' ਸੋ ਅਸੀਂ ਆਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਮਰਥਨ ਇਕ ਨਿੱਜੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪੁੱਤ

ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਾਂ ਵਿਚ ਹਾਂ ਮਿਲਾਉਣ ਨਾਲ ਸਮਰਥਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੇ ਠੀਕ ਠਾਕ ਮਦਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਮਰਥਨ ਹਰ ਵਕਤ ਫਾਇਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਹੀ ਸੋਚਦਾ ਹੈ। ਜਿਸਨੇ ਨੁਕਸਾਨ ਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਉਹ ਕਾਹਦਾ ਸਮਰਥਨ। ਕਈ ਵਾਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਡਰ ਨਾਲ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੇ ਕਿ ਸਾਡੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣੀ ਗੱਲ। ਇਸ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ, ਉਹ ਸਾਡੀ ਭੁੱਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਮਰਥਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਵਿਲੀਅਮ ਜੈਫਰਸਨ ਕਲਿੰਟਨ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਦੂਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੀ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਨੇ, ਉਸਦੇ ਦਿਮਾਗ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ। ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਜਾਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬੜਾ ਹੀ ਕਾਮਯਾਬ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ। ਕਲਿੰਟਨ ਤੋਂ ਇਕ ਗਲਤੀ ਕੀ ਹੋਈ? ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮੋਨਿਕਾ ਲਵਿੰਸਕੀ ਦੀਆਂ ਬੜੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ- ਬੜੇ ਗੀਤ ਗਾਏ। ਖੈਰ ਗਲਤੀ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਵੀ ਤਾਂ ਇਨਸਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕਲਿੰਟਨ ਵੀ ਤਾਂ ਇਨਸਾਨ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਸਨੇ ਜੋ ਕੁਝ ਅਮਰੀਕਾ ਲਈ ਕੀਤਾ, ਉਹ ਸਾਰਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਅਗਲੀ ਚੋਣ ਵਿਚ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟਿਕ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਕਲਿੰਟਨ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਕਲਿੰਟਨ ਦਾ ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਲ ਗੌਰ ਜਦ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿਚ ਸੀ ਤਾਂ ਗੌਰ ਇਕ ਦਿਨ ਕਲਿੰਟਨ ਕੋਲ ਗਿਆ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਹਰ ਚੈਨਲ ਨੇ ਉਹ ਮੀਟਿੰਗ ਟੀ. ਵੀ. ਤੇ ਦਿਖਾਈ। ਗੌਰ ਨੇ ਕਲਿੰਟਨ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਲਵਿੰਸਕੀ ਦੇ ਕਰਕੇ, ਮੋਨਿਕਾ ਦੇ ਕਰਕੇ ਕਲਿੰਟਨ ਦੀ ਗੱਲ ਦਾ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ। ਇਸ ਲਈ ਗੌਰ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ

ਕਲਿੰਟਨ ਸਮਰਥਨ ਨਾ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਚੰਗਾ ਹੈ। ਬੱਸ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਹੀ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਗੌਰ ਹਾਰ ਗਿਆ ਤੇ ਬੁਝ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣ ਗਿਆ। ਕਲਿੰਟਨ ਗੌਰ ਨੂੰ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਿਆਂ ਸੁਣ ਕੇ ਹੱਸਿਆ ਤੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, "ਜਾਹ ਤੇ ਆਪਣੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸੈਨੇਟ ਜਿਸ ਦਾ ਤੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈਂ, ਜਾ ਕੇ ਕਹਿ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਬਦਲ ਦੇਣ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਦੇਣ ਫਿਰ ਦੇਖੀ।" ਸੋ ਸਮਰਥਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਫਾਇਦੇ ਵਾਸਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਨੁਕਸਾਨ ਵਾਸਤੇ ਨਹੀਂ?

ਸਮਰਥਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ, ਇਵੇਂ ਹੁੰਦਾ। ਉਸ ਨਾਲ ਸਮਰਥਨ ਦਾ ਕੋਈ ਰਿਸ਼ਤਾ ਨਹੀਂ। ਸਮਰਥਨ ਤਾਂ ਖੜ੍ਹੇ ਦਾ ਖਾਲਸਾ ਹੈ। ਜੇ ਹੈ ਤਾਂ ਹੁਣ ਹੈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਨਹੀਂ। ਕਮਾਨ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਿਆ ਤੀਰ ਕਦੇ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਮਰੇ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਜੀਂਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਭਾਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪ ਹੀ ਮਾਰਿਆ ਹੋਵੇ। ਜਦੋਂ ਸੂਰਜ ਚੜ੍ਹ ਪਿਆ ਤਾਂ ਹਨੇਰੇ ਨੂੰ ਫਿਰ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾ ਸਕਦੇ। ਸੋ ਸਮਰਥਨ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਵਰਤਮਾਨ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਮੁਰਦੇ ਪੁੱਟ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਮੁਸ਼ਕ ਹੀ ਆਵੇਗੀ। ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਕੱਲ੍ਹ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਕਿਸਨੇ ਵੇਖਿਆ। ਇਸ ਲਈ ਸਮਰਥਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਜੇ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿਚ ਤੁਸੀਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਨਾ ਹੁਣੇ ਹੀ ਦੇ ਹੱਥ ਕਰਕੇ ਵੇਖ ਲੈ, ਕੱਲ੍ਹ ਦਾ ਕੀ ਪਤਾ? ਅਗਲੀ ਗੱਲ ਕਿ ਸਮਰਥਨ ਲੁਕ ਛੁਪ ਕੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਜਾਹਿਰ ਹੋ ਕੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਲੁਕ ਛੁਪ ਕੇ ਜਾਂ ਪਿੱਛੇ ਬੈਠ ਕੇ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕਰਦੇ ਹੋ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵਿਧੀ ਦਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਬੰਦੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਧੀ ਤਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਕਈ ਕਹਿੰਦੇ ਸੁਣੇ ਆ ਨਾ ਕਿ ਮੈਂ ਸਿੱਧਾ ਤੇਰੀ

ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਪਰ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਹਿ ਦਿਆਂਗਾ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਜੋ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਤੀਸਰਾ ਹੈ ਉਹ ਸਮਰਥਨ ਕਰੇਗਾ, ਮੈਂ ਨਹੀਂ, ਸਮਰਥਨ ਤਾਂ ਦਰਸ਼ਨੀ ਚੀਜ਼ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਬੁਝੇ ਤੇ ਝੰਡਾ ਲਾਉਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਛਾਤੀ ਠੋਕ ਕੇ ਬਾਂਹ ਖੜ੍ਹੀ ਕਰਕੇ ਬੰਦਿਆਂ ਵਾਂਗ ਕਿਸੇ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਆਖਦੇ ਹਨ। ਤੀਸਰੀ ਗੱਲ ਕਿ ਜੇ ਤੁਹਾਡਾ ਦਿਲ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ ਤਾਂ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹੁੰਦੇ। ਰੋਂਦਾ ਘੋੜੀ ਚੜ੍ਹਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਸਵਾਹ ਕਰਨਾ। ਸਮਰਥਨ ਤਾਂ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜੇ ਤੁਹਾਡਾ ਦਿਲ ਮੰਨਦਾ।

ਦਿਲ ਲਾ ਕੇ ਨਹੀਂ ਕਰੋਗੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਹ ਸਮਰਥਨ ਕਾਹਦਾ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਸੁੱਕਣਾ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾ ਹੋਈ। ਇਹ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਹੈ। ਸੋ ਜੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਤਾਂ ਡੱਟ ਕੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਵੋ। ਬੰਦਿਆਂ ਵਾਂਗ ਡਟ ਕੇ ਜੇ ਉਸਨੂੰ ਵੀ ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਕੋਈ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੇਖਿਆ ਨਹੀਂ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਿਆਂ, ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਨਾ ਹੀ ਹਿੱਕ ਠੋਕ ਕੇ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਨਹੀਂ ਤੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਮਹਾਤਤ ਇੰਨੇ ਜੋਗਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ।



ਡਾਕਟਰ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੋਟਕਪੂਰਾ
drsinghajit@gmail.com
585-305-0443

ਨਾ ਜਾ ਵੇ ਤੂੰ ਪਰਦੇਸ ਨੂੰ

ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਇਕ ਥਾਂ ਤੋਂ ਦੂਸਰੀ ਥਾਂ ਉਪਰ ਪੱਕਾ ਟਿਕਾਣਾ ਬਣ-ਉਣ ਖਾਤਿਰ ਜਾਣਾ ਪਰਵਾਸ ਅਖਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ ਵੱਲ ਲੰਮੀਆਂ ਦੂਰੀਆਂ ਜਾਂ ਛੋਟੀਆਂ ਦੂਰੀਆਂ ਤਹਿ ਕਰਨਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰਵਾਸ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇੱਕਲੇ ਇਕਹਿਰੇ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅੰਦਰੂਨੀ ਪਰਵਾਸ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਕ ਥਾਂ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਥਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ ਖਾਨਾਬਦੋਸ਼ ਜਾਂ ਵਣਜਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਇਕ ਥਾਂ ਤੋਂ ਦੂਸਰੀ ਥਾਂ ਉਪਰ ਜਾਣਾ ਪਰਵਾਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੇ ਭੋਜਨ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿਚ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਲਈ ਭੋਜਨ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿਚ ਅਕਸਰ ਥਾਂ ਬਦਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਮੌਸਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭੋਜਨ ਦੀ ਉਪਲੱਭਤਾ ਵਿਚ ਫਰਕ ਪੈਂਦਾ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਰਵਾਸ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਘਟ ਵਿਕਸਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਵਿਕਸਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵੱਲ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਲਈ ਪਰਵਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਧੇਰੇ ਕਮਾਈ ਕਰ ਆਪਣੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰ ਬੱਚਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਬਚਾਈ ਹੋਈ ਰਕਮ ਪਿੱਛੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਭੇਜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪਰਵਾਰ ਦੇ ਬਾਕੀ ਮੈਂਬਰ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਸੁਧਾਰ ਸਕਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਰਕਮ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਾ ਰਹਿ ਕੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਲੱਗ ਜਾਣ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਦਸ਼ਾ ਸੁਧਰ ਜਾਵੇ। ਉਚੇਰੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਉਪਰੰਤ ਕੰਮ ਲੱਭਣ ਦੀ ਖਾਤਿਰ ਵੀ ਪਰਵਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਚੰਗੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦਾ ਪੱਧਰ ਉਚਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਜਾ ਬੈਠਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ੀ ਹੋ ਜਾਇਆ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹੀ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ੀ ਹੋਇਆ ਮੁੜ ਆਪਣੀ ਧਰਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜ ਜਾਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਇਹ ਲੋਚਾ ਆਪਣੇ ਘਰ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਅਤੇ ਜਨਮ ਭੂਮੀ ਨਾਲ ਮੋਹ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕੁਝ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਜੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਭੇਜਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਔਲਾਦ ਦੇ ਪਰਵਾਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਨਾ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਖੰਭਾਂ ਹੇਠ ਹੀ ਰੱਖਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਮਰ ਦੇ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋਣ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਔਲਾਦ ਉਪਰ ਨਿਰਭਰਤਾ ਦਾ ਪੱਧਰ ਬਦਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੋਹ ਮਾਇਆ ਦੀਆਂ ਤੰਦਾਂ ਪਰਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀਆਂ ਹੀ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਬਹਾਨਾ ਲੱਭ ਗਾਇਕ ਮਲਕੂ ਅਨੁਸਾਰ --
ਡੋਲੀ ਤੇਰੀ ਭੈਣ ਦੀ ਨੂੰ ਕੌਣ ਹੱਥੀ ਚਾਉਗਾ।

ਪਿਓ ਤੇਰਾ ਬੁੱਢੇ ਵਾਰੇ ਕੀਹਨੂੰ ਗਲ ਲਾਉਗਾ।
ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਚਕਾ ਚੌਧ ਨੌਜੁਆਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾ ਕੇ ਵਸਣ ਲਈ ਬਜ਼ਿਦ ਹੈ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਖੇਡਿਆਂ ਭਰਿਆਂ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਨਾ ਲੋਚਦੀ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ ਮਾਪੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਬਣਨ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਾਸਪੋਰਟ ਦੇ ਬਣ ਜਾਣ ਤਕ, ਗਾਇਕ ਮਲਕੂ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਦੁਆ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ---
ਗੁੰਮ ਹੋ ਜੇ ਵੇ ਪੁਤਰ ਪਾਸਪੋਰਟ ਤੇਰਾ,
ਤੇਰੇ ਬਿਨ ਦਿਲ ਚੰਨ ਲੱਗਣਾ ਨਹੀਂ ਮੇਰਾ
ਦੇਉਗਾ ਰਿਜ਼ਕ ਰੱਬ ਘਰੇ ਹੀ ਬੋਝਾਰ।
ਬੁੱਢੀ ਮਾਂ ਦੀ ਵੀ ਤਕ ਲੈ ਵਰ੍ਹੇਸ ਨੂੰ,
ਨਾ ਜਾ ਵੇ ਪੁਤਰਾਂ ਨਾ ਜਾ,
ਨਾ ਜਾ ਵੇ ਤੂੰ ਪਰਦੇਸ ਨੂੰ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਵੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦਾ ਮੁਖ ਕਾਰਨ ਆਰਥਕ ਹੀ ਸੀ। ਦੱਖਣ ਦੇ ਗਰੀਬ ਤਾਮਿਲ ਅਤੇ ਮਲਿਆਲੀ ਕਾਮਿਆਂ ਨੇ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਬਰਤਾਨਵੀ ਹਕੂਮਤ ਹੇਠਲੇ ਏਸ਼ਿਆਈ ਅਤੇ ਅਫ਼ੀਕੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਪਰਵਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਜਿਹੇ ਵਿਕਸਤ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਬਰਤਾਨਵੀ ਬਸਤੀ ਵੱਲ ਵਹੀਰਾਂ ਨਹੀਂ ਘਤੀਆਂ ਸਨ। ਉਨੀਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਮਗਰਲੇ ਅੱਧ ਦੌਰਾਨ ਵਧੇ ਹੋਏ ਟੈਕਸਾਂ, ਆਬਿਆਨੇ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵੰਡ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰਾਂ ਦੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਕਾਰਣ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿਰਸਾਣੀ ਦੀ ਮਾਇਕ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਵਿਗਾੜ ਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਗਾੜ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰਤ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਵੇਰਵੇ ਸਾਹਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮੁਖ ਕਾਰਨਾਂ ਵਿਚ 1860 ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜ਼ਮੀਨੀ ਬੰਦੋਬਸਤ, ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦੀ ਨਗਦ ਅਦਾਇਗੀ, ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚਣ ਅਤੇ ਖਰੀਦਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਹਿਕਾਰਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨੁਕਸਾਨਦਾਇਕ ਸਾਬਤ ਹੋਏ। ਕਪੜਾ ਅਤੇ ਖੇਤ ਦੇ ਸੰਦ ਬਣਾ ਕੇ ਰੋਜ਼ੀ ਰੋਟੀ ਦਾ ਜੁਗਾੜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੇਂਡੂ ਦਸਤਕਾਰ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੇ ਕਾਰਖਾਨਿਆਂ ਤੇ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਵਿਚ ਬਣੇ ਮੱਲ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ। ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਅਧੀਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਖੇਤੀ ਦੇ ਕੰਮ ਉਪਰ ਨਿਰਭਰ ਹੋਣਾ ਪਿਆ। ਨਤੀਜਨ 1872-73 ਤੋਂ 1902-03 ਤਕ ਵੀਹ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਮੁਜਾਹਰਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੱਧ ਕੇ ਪੰਜ ਗੁਣਾ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਹਲ ਹੇਠ ਰਕਬਾ 8 ਤੋਂ 12 ਏਕੜ ਦੀ ਥਾਂ 3 ਤੋਂ 8 ਏਕੜ ਹੋ ਗਿਆ। ਬੋੜੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਹੋਣ ਕਾਰਣ ਮਾਲਕਾਂ ਲਈ ਮਾਲੀਆ ਤਾਰਨ ਦੀ ਔਕੜ ਹੋ ਗਈ ਉਹ ਹੋਲੀ ਹੋਲੀ ਕਰਜ਼ੇ ਹੇਠ ਹੁੰਦੇ ਗਏ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰਾਂ ਕੋਲ ਵੇਚ ਕੇ ਹੋਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਲੱਭਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋ ਗਏ। ਪੈਦਾਵਾਰ ਘਟ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾ ਹੋ ਸਕੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਉਪਰ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ। ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਜ਼ਮੀਨ ਗਹਿਣੇ ਕਰਨ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਨਾ ਰਿਹਾ। ਜਿਸ ਜ਼ਮੀਨ ਉਪਰ ਮੋਹਨਤ ਕਰਨ ਸਦਕਾ ਆਪਣੀ ਤੋਰੀ ਫੁਲਕਾ ਤੌਰ ਰਹੇ ਸਨ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਭਾਰੀ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਕਾਰਨ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ ਜਾਂ ਧਨੀ ਕਿਸਾਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਆ ਗਈ। 1901 ਤੋਂ 1909 ਤਕ ਲਗਭਗ

ਢਾਈ ਕਰੋੜ ਏਕੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਮੀਨ ਗਹਿਣੇ ਪੈ ਚੁਕੀ ਸੀ। ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਗਾਹਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਵਾਧੇ ਦਾ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਹੋਰ ਵੀ ਸੀ। ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਦਾ ਇਹ ਅਸਰ ਵੀ ਹੋਇਆ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਹੁਣ ਹੋਰਨਾਂ ਵਸਤਾਂ ਵਾਂਗ ਖਰੀਦੀ ਅਤੇ ਵੇਚੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਵਸਤੂ ਬਣ ਗਈ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰਾਜ ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਲਾਂ ਵੀ ਖੇਤੀ ਦੇ ਲਾਇਕ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚੇ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਮਿਸਾਲਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਬਹੁਤ ਘਟ ਸਨ ਕਿਉਂ ਜੋ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘਟ ਸਨ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰਾਜ ਸਮੇਂ ਜ਼ਮੀਨ ਕਾਸ਼ਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਨਿਕਲ ਗਈ ਅਤੇ ਗੈਰ ਕਾਸ਼ਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਜਾਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਮਾਲਕ ਦੀ ਥਾਂ ਮੁਜਾਹਰੇਦਾਰ ਬਣ ਗਏ।

ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਖੇਤੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਰਤਾਨਵੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਬਰਤਾਨਵੀ ਹਕੂਮਤ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਹਿਤਾਂ ਖਾਤਿਰ ਭਾਰਤੀ ਸਨਅਤ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵਿਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਖੇਤੀ ਉਪਰ ਨਿਰਭਰਤਾ ਵੱਧ ਗਈ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਤ ਜੋ ਬਰਤਾਨਵੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਬਣਾ ਦਿਤੇ ਗਏ ਸਨ ਵਲ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰਿਆਂ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਲੋਕ ਪਰਵਾਸ ਵਲ ਕਿਉਂ ਖਿਚੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ।

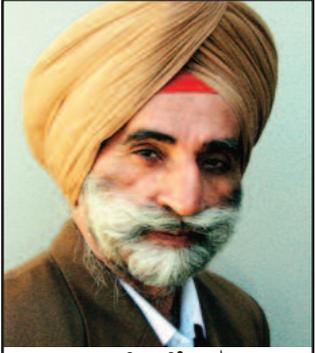
ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਦਾ ਮਨੁੱਖੀ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਅੱਖੋਂ ਪਰੋਖੇ ਕਰ ਲੁੱਟਣ ਖੋਹਣ ਅਤੇ ਕਤਲੇਆਮ ਵਿਚ ਪੂਰਨ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਖੂਨ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰ ਵਹਾ ਕੇ ਜੰਗਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਦੌਲਤ ਦੇ ਅੰਬਾਰ ਲਾਉਣੇ ਇਸ ਦਾ ਖਾਸਾ ਹੋਇਆ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਮਜ਼ੋਰ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਲੁੱਟਣ ਵਿਚ ਪ੍ਰੈਸ਼ਾਨੀ ਸਮਝਣਾ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸ ਦਾ ਖਾਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਪੰਜਾਹ ਸਾਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਛੇ ਭਿਆਨਿਕ ਕਾਲ ਪਏ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਹੋਈ। ਘਰ ਵਿਚ ਖਾਨ ਜੋਗੇ ਦਾਣੇ ਤਾਂ ਆ ਨਹੀਂ ਰਹੇ ਸਨ ਨਕਦ ਮਾਮਲਾ ਕਿਵੇਂ ਤਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਕਰਜ਼ਾਈ ਹੋਣਾ ਜਾਂ ਬਣਨਾ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਤੋਂ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਕਹਿਰ, 1904 ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ 50 ਤੋਂ 70 ਫੀ ਸਦੀ ਲੋਕ ਪਲੇਗ ਨਾਲ ਮਰ ਗਏ। 1897 ਤੋਂ 1918 ਤਕ ਪਲੇਗ ਦੀ ਭਿਆਨਿਕ ਬਿਮਾਰੀ ਘਰ ਘਰ ਦਸਤਕ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਇੱਕ ਦੇ ਜੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਚੁਕੀ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ 20-21 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਮੌਤ ਨੇ ਲਗਭਗ 30 ਲਖ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਬੁਰਕੀਆਂ ਵਿਚ ਸਮੇਟ ਲਿਆ ਸੀ। ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਮੰਦਾ ਰਵਈਆ ਹੋਰ ਵੀ ਦੁੱਖ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਅਫਸਰ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਹੋਰ ਵੀ ਮਾੜਾ ਸੀ। ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਰੋਕਣ ਲਈ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸੀ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਘਰ ਵਿਚ ਬਿਮਾਰੀ ਤੇ ਉਹ ਘਰ ਹੀ ਢਾਹ ਦਿਤੇ ਜਾਣ। ਬਿਮਾਰੀ ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਲਈ ਘਰ ਢਾਹੁਣ ਹੁਕਮ ਦੇ ਅਫਸਰ ਤਾਂ ਸੁਰਖਰੂ ਹੋ ਗਏ ਪਰੰਤੂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਵਹਿਣੇ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਟੁੱਟ ਰਹੇ ਦੁਖਾਂ ਦੇ ਪਹਾੜ ਦਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਫਿਕਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਦਮ ਘੋਟੂ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਸਾਹ ਸੌਖਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਲੋਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਵਸੀਲੇ

ਲੱਭਣ ਲਗੇ। ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਬਸਤੀਆਂ ਦੇ ਫੈਲਾਓ ਲਈ ਫੌਜੀ ਭਰਤੀ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਲੋੜ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਭਰਤੀ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਖਾਂ ਦੀ ਬਹਾਦਰੀ ਸਬੰਧੀ ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨਾਲ ਦੋ ਹੱਥ ਕਰ ਵੇਖੇ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿਸਾਨ ਅਤੇ ਦਸਤਕਾਰ ਆਪਣਾ ਦੇਸ਼ ਤੇ ਪਰਵਾਰ ਛੱਡ ਫੌਜ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਹੋਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੌਜ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਹੋਣਾ ਕਰਜ਼ੇ ਲਾਹ ਸਕਣ ਦੇ ਢੰਗ ਵਾਂਗ ਜਾਪਿਆ। ਭੁੱਖੀ ਅਤੇ ਬਿਮਾਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਾਂ ਰੋਟੀ ਤੇ ਮੌਤ ਦੋਵਾਂ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰੋਟੀ ਤੇ ਮੌਤ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿਤੀ। ਭਰਤੀ ਹੋ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਬਰਮਾ, ਮਲਾਇਆ, ਹਾਂਗਕਾਂਗ, ਸਿੰਘਾਪੁਰ ਤੇ ਚੀਨ ਵਿਚ ਛੋਟੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਤੇ ਜਾ ਲਗੇ। ਉਥੋਂ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਵਿਚ ਵੀ ਭਰਤੀ ਹੋਏ। ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਸੌਖਾ ਹੋਇਆ ਸਮਝ ਉਹ ਬਾਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਥੇ ਕੰਮ ਲਈ ਬੁਲਾਉਣ ਲਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਬਾਕੀ ਹਿਸਿਆਂ ਦੀ ਖਬਰ ਸਾਰ ਵੀ ਰੱਖਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਵੱਧ ਰਹੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਅੰਦਰ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਗਤੀ ਵਿਧੀਆਂ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਹੋਣ ਲਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਕੈਨੇਡਾ ਅੰਦਰ ਰੇਲਵੇ ਲਈ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਸਬੰਧੀ ਪਤਾ ਲਗਾ ਕਿ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਸੁਭਾਅ ਅਨੁਸਾਰ ਨਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਕੇ ਰੁੱਖ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਲ ਕਰ ਲਿਆ।

ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੱਚੀ ਸਮਗਰੀ ਸਸਤੇ ਭਾਵਾਂ ਨਾਲ ਖਰੀਦ ਕੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਲਿਜਾਈ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਤਿਆਰ ਮਾਲ ਉਥੋਂ ਤਿਆਰ ਕਰ ਕੇ ਭਾਰਤ ਅੰਦਰ ਮਹਿੰਗੇ ਭਾਅ ਵੇਚੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤਵਾਸੀ ਦੂਹਰੀ ਲੁੱਟ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਸਨ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਸਤਾਂ ਦਾ ਮਿਆਰੀ ਹੋਣਾ ਵੀ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਕਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਖਰੀਦ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਤਿਆਰ ਮਾਲ ਦੀ ਵੇਚ ਸਮੇਂ ਸਰਤਾਂ ਵੀ ਬਰਤਾਨਵੀ ਹਕੂਮਤ ਵਲੋਂ ਹੀ ਤਹਿ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਘਟੀਆਂ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਵਰਤਣ ਕਾਰਣ ਹੈਜ਼ੇ, ਪਲੇਗ ਅਤੇ ਸੀਤਲਾ ਮਾੜਾ ਜਿਹੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਫੇਲ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਸਦਕਾ ਮੌਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਹਿਸਾਬ ਰੱਖਣਾ ਵੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੀ ਸੀ। ਅਖਬਾਰੀ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ 50 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਕਾਰਣ ਲਗਭਗ 76,50,00 ਮਨੁੱਖੀ ਜਾਨਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਲੋਕ ਭੁੱਖੇ ਮਰ ਰਹੇ ਸਨ ਪਰੰਤੂ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਸਾਰੇ ਤੋਂ ਬੇਖਬਰ ਖਾਦ ਵਸਤਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਮਦ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਡਾਕਟਰ ਜੇ ਜੇ ਸੈਂਡਰਲੈਂਡ ਨੇ ਔਕਤਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਸਿੱਧ ਕੀਤਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਕਾਲ ਦਾ ਕਾਰਣ ਵਰਖਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਵਸੋਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਬਰਤਾਨੀਆ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਆਰਥਕ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸਨਅਤ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਕਾਰਣ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਭਿਆਨਕ ਗਰੀਬੀ ਸੀ। (ਚਲਦਾ)

ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਚੁਣਾਵ ਆਇਆ ਹੈ ...



ਡਾਕਟਰ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੋਟਕਪੂਰਾ
drsinghajit@gmail.com
585-305-0443

ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦੇਣ ਨਾਲ ਹੀ ਕੋਡ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੰਜ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਚੋਣ ਪਰਿਕਿਰਿਆ 11 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਨਤੀਜੇ ਆ ਜਾਣ ਨਾਲ ਨਵੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਬਣ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਕਾਗਜ਼ ਭਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਪਤਤਾਲ ਉਪਰੰਤ ਕੁਝ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਰੱਦ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਕਵਰਿਗ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਕਾਗਜ਼ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲੈਣ ਉਪਰੰਤ ਸਾਰੀ ਸਥਿਤੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਚੋਣ ਮਨੋਰਥ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕਰ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਇਕ ਨਵੀਂ ਉਭਰੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਤਾਂ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚੋਣ ਮਨੋਰਥ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇੱਕ ਦੂਸਰੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਾਰੇ ਵੰਡੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਜਨਤਾ ਕਿਵੇਂ ਲੈ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਕਿਤਨੀ ਸਿਆਣੀ ਹੋਈ ਹੈ ਇਹ ਤਾਂ ਪਤਾ ਚੋਣ ਨਤੀਜੇ ਆਉਣ ਤੇ ਹੀ ਪਤਾ ਲਗੇਗਾ।

2014 ਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਮੌਦੀ ਸਰਕਾਰ ਹੱਦ ਵਿਚ ਆਈ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਚੋਣ ਮਨੋਰਥ ਪੱਤਰ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀ ਕੀ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਪੰਜਾਬ ਲਾਇ ਦਿੱਤੇ ਚੋਣ ਮਨੋਰਥ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸੀ ਘਿਓ 25 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਖੰਡ 10 ਰੁਪਏ ਕਿਲੋ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਤਾਂ ਇਹ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂ ਜੋ ਦੁੱਧ ਦੀ ਕੀਮਤ ਅਤੇ ਗੰਨੇ ਦੀ ਵਧਦੀ ਕੀਮਤ ਉਪਰ ਕਿਵੇਂ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂ ਜੋ ਕੀਮਤਾਂ ਵੱਧ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਤਾਂ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਸਰਕਾਰ ਰਾਸ਼ਨ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਸੋਚ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਸਬਸਿਡੀ ਦੇਣ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਇਹ ਇੱਕ ਲਾਰਾ ਹੀ ਹੈ। ਜੇ ਕਰ ਸਰਕਾਰ ਮਹਿੰਗਾਈ ਪ੍ਰਤੀ ਗੰਭੀਰ ਹੋਵੇ ਤਾਂ 2014 ਤੋਂ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਰਾਜ ਵੀ ਇਹੋ ਪਾਰਟੀ ਰਾਜ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਮਹਿੰਗਾਈ ਕਿਸ ਚਲੇ ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਸਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਉਹ ਸਾਰੇ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਪਿੱਛਿਆਂ ਤੇ ਹੰਢਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਅਸਲ ਮੁੱਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਹਨ

ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ, ਕਿਰਸਾਨੀ ਦੀ ਵਿਗੜ ਰਹੀ ਹਾਲਤ ਅਤੇ ਖੁਦਕਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ, ਸਨਅਤ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚੋਂ ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਚਲੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ, ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੀਆਂ ਡਿਗਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਕੰਮ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਹੋਣੀ, ਆਦਿ ਹਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਚੋਣ ਮਨੋਰਥ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹੀ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਸਗੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਦਿਆਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਅਥਾਹ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਆਮ ਪੰਜਾਬੀ ਜਨਤਾ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਭਰ ਥਲੇ ਦਬਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਅਸਾਵਾਂਪਣ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਉਸਾਰੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਡਾਣਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਵਾਣ ਲਾਇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਇਸ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਤਨੇ ਹਵਾਈ ਅੱਡਿਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ? ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸੰਸਾਰ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈ ਸੜਕਾਂ ਦਾ ਜਾਲ ਵਿਛਾਣ ਦਾ ਰੋਲ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਮ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਜਗਾ ਜਗਾ ਟੋਲ ਟੈਕਸ ਲੈ ਕੇ ਲੁਟਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਬੇੜੇ ਬਹੁਤ ਕੀਤੇ ਕੰਮਾਂ ਤੇ ਨਿਗਾ ਮਾਰੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਦਾ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਵਡੇ ਇਕੱਠ ਕਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰ ਜਨਤਾ ਦਾ ਭਲਾ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਕੱਠਾਂ ਉਪਰ ਜੋ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਮੇਰੀ ਜਾਚੇ ਇਹ ਫਜ਼ੂਲ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਕੰਮ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਬਣੀ ਹੈ ਉਸ ਲਈ ਹੋਕਾ ਦੇ ਜਨਤਾ ਸਿਰ ਹਿਸਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕਿਤਨਾ ਰੁਪਿਆ ਬਰਬਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਸ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਲੰਘਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਕੀਮਤਾਂ ਹੋਰ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਹੋਰ ਪੈਸੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਕਰਵਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੰਮ ਨੂੰ ਸਮਾਂ ਬੱਧ ਕਰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕੰਮ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਸਮੇਂ ਹੀ ਤਹਿ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤੇ ਅਣਗਹਿਲੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤਹਿ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਕੰਮ ਦੇ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਤੇ ਫਿਰ ਵਡੇ ਵਡੇ ਇਕੱਠ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉਦਘਾਟਨ ਦਾ ਡਰਾਮਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ

ਰੁਪਿਆ ਬਰਬਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਈ ਵਾਰ ਉਦਘਾਟਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨੇਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਕਰੈਡਿਟ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਹੁੰਦਾ ਇਸ ਲਈ ਉਦਘਾਟਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਹੋਇਆ ਕੰਮ ਉਦਘਾਟਨ ਨੂੰ ਉਡੀਕ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਉੱਚਤਮ ਅਦਾਲਤ ਵਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਕਿ ਧਰਮ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਵੋਟਾਂ ਉਪਰ ਅਸਰ ਨਾ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ ਸਲਾਘ ਯੋਗ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਸਿਰ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਲੱਖ ਤੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਉਤਾਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਪੈਸਿਆਂ ਦੇ ਟਰੱਕ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਵਾਦੇ

ਕਦੇ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਇਹ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਥਾਂ ਉਪਰ ਚੋਣ ਲੜਨ ਉਪਰ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਚੋਣ ਖਰਚ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਕੇਵਲ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕੰਮ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਉਹੋ ਹੀ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਗੰਭੀਰ ਹੋਵੇ ਕੇਵਲ ਜਨਤਾ ਤੋਂ ਵੋਟਾਂ ਲੈਣ ਲਈ ਕੇਵਲ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਨਾ ਰੱਖੇ ਜਾਨ ਖਰਚਾ ਬਚਾ ਕੇ ਵਿਕਾਸ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਮਹਿੰਗਾਈ ਭਤੇ ਦੀਆਂ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਂ ਬੱਧ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਜਾਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਤੋਂ ਕੰਮ ਲੈਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਰੱਖਣਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਗਲੀ ਬਾਤੀ ਇਹ ਬਿਆਨ ਦੇਣੇ ਕਿ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰੀੜ ਦੀ ਹੱਡੀ ਹਨ।

ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨਵੇਂ ਪੈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਸਬੰਧੀ ਚੁੱਪ ਹੀ ਧਾਰੀ ਰੱਖੀ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਪ੍ਰਤੀ ਅਸਲ ਵਤੀਰਾ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੇ ਸਰਕਾਰ ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਹੀਂ ਵਿਖਾ ਰਹੀ ਤਾਂ ਨਤੀਜੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਅਕਸਰ ਇਹ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗਰੀਬ ਦੀ ਥਾਲੀ ਵਿਚ ਪੁਲਾਵ ਆਇਆ ਹੈ, ਲਗਦਾ ਹੈ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਚੁਣਾਵ ਆਇਆ ਹੈ।

ਜਿਹੜੇ ਲਗਭਗ 7 ਲਖ ਨਵੇਂ ਵੋਟਰ ਬਣੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਉਹ ਦੇਖਦੇ ਹਨ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮੰਗਣ ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਲਾਠੀਆਂ ਨਾਲ ਸਵਾਗਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਖਸ਼ਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਵੇਲੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਉਲਟ ਸੋਚਣ ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹਨ।

ਉਪਰੋਕਤ ਦਰਜ ਮੁਦਿਆਂ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਚੋਣ ਮਨੋਰਥ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਅਸੀਂ ਵਰਤਾਵਾ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਚੁਣਾਵੀ ਰੈਲੀਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਚੁਣਾਵੀ ਲੜਾਈ ਨੂੰ ਜਾਤੀ ਲੜਾਈ ਬਣਾ ਦਿੱਤੇ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨੇਤਾ ਬਿਆਨ ਰਹੀ ਇਹ ਦਸ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਨਤੀਜਾ ਆ ਜਾਣ ਦਿਓ ਮੈਂ ਵਿਰੋਧੀ ਨੂੰ ਸੀਖਾਂ ਪਿੱਛੇ ਡੱਕ ਦਿਆਂਗਾ। ਡੋਸਤੋ ਨੇਤਾ ਇਸ ਤਰਾਂ ਦਾ ਰਲਵਾਂ ਮਿਲਵਾਂ ਬਿਆਨ ਦੇ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਨੇਤਾ ਅਸਲ ਮੁਦਿਆਂ ਨੂੰ ਹਲ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕਿਤਨਾ ਗੰਭੀਰ ਹੈ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਉਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲਾਲਚ ਵਿਚ ਨਾ ਆ ਕੇ ਸਹੀ ਅਤੇ ਠੋਸ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਤਾਂ ਹੀ ਠੀਕ ਸਰਕਾਰ ਬਣ ਸਕੇਗੀ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਫਿਰ ਨੇਤਾ ਅਗੇ ਅਗੇ ਤੇ ਜਨਤਾ ਪਿੱਛੇ ਪਿੱਛੇ ਮਿਨਤਾਂ ਤਰਲੇ ਕਰਦੀ ਰਹੇਗੀ।



ਵਫਾ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਹਨ। ਚੋਣਾਂ ਵੇਲੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਚਨ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਲੋਕ ਸਭ ਲਈ ਹੋਏ ਮੁਕਾਬਲ ਵਿਚ ਜੇਤਲੀ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਖਜ਼ਾਨਾ ਮੰਤਰੀ ਬਣ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਹੁੰਗਾਰਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਸਮੇਂ ਦੇ ਫੇਰ ਨਾਲ ਉਥੋਂ ਜੇਤਲੀ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਅਤੇ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਸੰਸਦ ਵਿਚ ਗਏ ਹੀ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਹੁਣ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨਾ ਲੋਚਦੇ ਹਨ। ਜੇਤਲੀ ਸਾਹਿਬ ਹਰ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਖਜ਼ਾਨਾ ਮੰਤਰੀ ਬਣ ਗਏ ਹਨ ਪਰੰਤੂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਹੁੰਗਾਰਾ ਤਾਂ ਕਿ ਦੇਣਾ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਰਸਾਨੀ ਦੀ ਮੰਡੀ ਹਾਲਤ ਵਾਸਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸੂਝ ਨਹੀਂ ਦਿਤਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਦਸ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਜਿਤਾਇਆ ਸੀ ਉਸ ਤੋਂ ਹੀ ਸੁਧਾਰ ਕਰਵਾ ਲਓ। ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵੀ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂਬਰ ਸੰਸਦ ਜਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭ ਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਉਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਲੱਗ ਜਾਵੇ ਚੋਣ ਜ਼ਾਬਤਾ ਪੁਨਮ ਬਿਲਿੰਗ

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 4 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਹੋਣੀਆਂ ਹਨ। ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ 4 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਚੋਣ ਜ਼ਾਬਤਾ ਲਾਗੂ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਦਿਨ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਲੱਗਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜ਼ਾਬਤੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਰਸੂਖਵਾਨ ਹਨ ਜਾਂ ਆਮ ਵਿਅਕਤੀ। ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਆਪਹੁਦਦੀਆਂ 'ਤੇ ਲਗਾਮ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਫਸਰਸ਼ਾਹੀ ਨੂੰ ਨਕੇਲ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਫਸਰਸ਼ਾਹੀ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਅਕਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋ ਹਰਬੇ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਮਾਨਦਾਰ ਅਫਸਰ ਸੁੱਖ ਦਾ ਸਾਹ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਮਾੜੇ ਅਨਸਰਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਭੈਅ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਨੀਮ ਫੋਜੀ ਬਲ ਆ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਜੋ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਬਗੈਰ ਕਿਸੇ ਰਾਜਸੀ ਦਬਾਅ ਤੋਂ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ

ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇਥੇ ਆਰਜ਼ੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇੱਥੋਂ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਧੌਸ ਦੇ ਨਿਭਾਅ ਕੇ ਚਲੇ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕ ਗੁਲਾਮ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਵਾਲੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਸਾਲ ਗੁਲਾਮੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਤੁਰਕ, ਅਫਗਾਨੀ, ਮੁਗਲ, ਪੁਰਤਗਾਲੀ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਸਾਡੇ 'ਤੇ ਹਕੂਮਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਚਲਾਇਆ ਅਸੀਂ ਉਦੋਂ ਹੀ ਚਲਦੇ ਰਹੇ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਅਧੀਨਤਾ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡੰਡੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇੰਨੇ ਸਾਲ ਗੁਲਾਮ ਰਹਿਣ ਕਾਰਨ ਸਾਡੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਅਜਿਹੀ ਬਣ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਡੰਡੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਡਰ ਰੂਪੀ ਡੰਡਾਂ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ ਸਾਡੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਹੈ ਤਾਂ ਹੀ ਅਸੀਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਆਜ਼ਾਦ ਮੁਲਕ ਦੇ ਵਾਸੀ ਹਾਂ, ਪਰ ਗੁਲਾਮ

ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਵਾਲੇ। ਆਪਣਾ ਮੁਲਕ ਹੈ, ਆਪਣਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ, ਪਰ ਪਾਲਣਾ ਡੰਡੇ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਥੇ ਹਰ ਨਾਗਰਿਕ ਆਪਣੀ ਹੈਸੀਅਤ ਮੁਤਾਬਕ ਜਿੰਨਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਛਿੱਕੇ ਟੰਗ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਨਾ ਟੰਗ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਅਰਾਜਕਤਾ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਕਾਰਨ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤਕ ਅਸੀਂ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਆਮ ਵਿਅਕਤੀ ਸਭ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ 'ਤੇ ਸੁੱਟ ਕੇ ਬਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਝਾਤੀ ਮਾਰੀਏ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਮੁਲਕ ਲਈ ਕੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਫਿਰ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਵੀ ਇਸ ਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਅੰਗ ਬਣ ਚੁੱਕਿਆ ਹਾਂ। ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ 'ਤੇ ਰਾਜਸੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਨਸ਼ਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੋ ਕੁਝ ਵਾਪਰਿਆ ਉਸ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਸਭ ਭਲੀਭਾਂਤ ਜਾਣੂ ਹਾਂ, ਪਰ ਹੁਣ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਤੌਰ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ

ਦੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਥਾਂ ਥਾਂ ਬੈਰੀਕੇਡ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲੀਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪੈਰਾ ਮਿਲਟਰੀ ਦੇ ਜਵਾਨ ਵੀ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ। ਟਰੈਫਿਕ ਦੀ ਸਪੀਡ ਸਹੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸੂਬਰੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਗੱਡੀਆਂ ਦੀ ਚੈਕਿੰਗ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਆਮ ਜਨਤਾ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਜੇ ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਦਿਨ ਵਧੀਆ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਸਾਹ ਲੈਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਇਆ ਇਹ ਜ਼ਾਬਤਾ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਹੈ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਜ਼ਾਬਤੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਆਦਤ ਬਣਾ ਲਈਏ। ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜ਼ਾਬਤੇ ਵਿੱਚ ਬੜੀ ਤਰੀਕੇ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਹੀ ਸਵਰਗ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦਾ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਆਨੰਦ ਮਾਣਾਂਗੇ।

ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ

ਸਟਾਕਟਨ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਬੀਸਲਾ ਟਰੱਕ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਲਈ 48 ਸਟੇਟਾਂ ਵਿਚ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤਾਂ।

ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

209-479-0242
bisla01@aol.com

ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ :

PAMMA

LAW FIRM

Sukhraj S. Pamma
Attorney At Law
pammalaw@gmail.com

BABEL

IMMIGRATION LAW, LLP

Magda Tatiana Reyes
Attorney At Law/ Abogada
treyes.babelimmigrationlaw@gmail.com

ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਮ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

Ph 530-329-8424 Fax 530-777-3900

855 Harter Parkway, Suite 305 Yuba City, CA 95993

ਮਾਵਾਂ ਦੇ ਖਰਛਾਵੇਂ ਵਾਲਾ ਪੰਜਾਬ



Balbir Singh M.A.
Tel : 510-938-7771

(ਦੂਜੀ ਕਿਸਤ)

ਉਥੇ ਅਨਾਥ ਆਸ਼ਰਮ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵੱਲ ਵੇਖ ਕੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਧੁਆ ਪੈਂਦੀ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਬੱਚੇ ਜਿਸ ਉਮਰੇ ਮਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਬੁੱਕਲਾਂ 'ਚ ਲੁਕ ਕੇ ਨਿੱਘ ਮਾਣਦੇ ਹੋਏ ਚਾਹੀਦੇ ਸੀ, ਉਸ ਉਮਰੇ ਇਹ ਕੰਬਦੀਆਂ ਠੰਢਾਂ 'ਚ ਜਾਂ ਮੁੜਕੇ-ਮੁੜਕੀ ਹੋਏ ਆਪ ਹੀ ਮੰਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਦੋੜਾਂ 'ਚ ਸਿਰ ਸੁੱਟ ਕੇ ਸੌਂ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕੋਈ ਲੋਰੀ ਸੁਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਇਕ ਮਿੰਟ ਵਾਸਤੇ ਸੋਚ ਕੇ ਵੇਖੋ ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਕਿਧਰੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਜਾਣ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁੱਛੜ ਚੁੱਕ ਕੇ ਰੱਖੋਗੇ ਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਸੀਨੇ 'ਚ ਠੰਢ ਪੈਂਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਦੇ ਸੀਨੇ ਦਾ ਨਿੱਘ ਮਿਲਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਅਨਾਥ ਆਸ਼ਰਮ 'ਚ ਪਲ ਰਹੇ ਜਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਦਿਨ ਕੱਟ ਰਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਕੌਣ ਸਹਾਰਾ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਫੋਟੋ ਖਿਚਵਾ ਰਹੇ ਸੀ ਤੇ ਇਕ 8-9 ਸਾਲ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆ ਕੇ ਕਹਿੰਦਾ ਅੰਕਲ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਜੱਫੀ ਪਾ ਲਵਾਂ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਆ ਜਾ ਪੁੱਤਰ! ਉਹ ਸਾਰਾ ਜ਼ੋਰ ਲਾ ਕੇ ਮੇਰੇ ਭਾਰੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਨਿੱਕੀਆਂ-ਨਿੱਕੀਆਂ ਬਾਹਵਾਂ ਨਾਲ ਘੁੱਟਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਪਿਛਾਂਹ ਹੋ ਕੇ ਕਹਿੰਦਾ, ਲੈ ਅੰਕਲ ਤੇਰੀ ਤਾਂ ਕਮੀਜ਼ ਹੀ ਗੰਦੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਪੁੱਤਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ। ਇੰਨੇ ਨੂੰ ਮੈਂ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਮੇਰੀ ਧਰਮ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਇਕ ਨਿੱਕਾ ਜਿਹਾ ਬੱਚਾ ਸੈਨਤਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਸੱਦ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਸ਼ਾਇਦ ਉਸਨੂੰ ਕੁਝ ਖਾਸ ਚਾਹੀਦਾ ਹੋਵੇ। ਉਹ ਸ਼ਾਇਦ ਕੁਝ ਪੈਸੇ ਲੈ ਕੇ ਕੁਝ ਚੀਜ਼ੀ ਖਾਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਧਰਮ ਪਤਨੀ ਨੇ ਉਸਦੀ ਤਮੰਨਾ ਪੂਰੀ ਕਰਕੇ ਉਸਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ। ਹੋਰ ਹੋਰ ਧੀਆਂ ਸ਼ਾਇਦ ਚੱਪਲਾਂ ਮੰਗ ਰਹੀ ਸੀ। 15-16 ਬੱਚੇ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਵੇਖ ਕੇ ਮੈਂ ਮੈਨੇਜਰ ਸ੍ਰੀ ਪਰਵੇਜ਼ ਮਸੀਹ ਜੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਣ ਤੋਂ ਰਹਿ ਨਾ ਸਕਿਆ ਕਿ ਇੰਨੇ ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ ਕਿੱਥੋਂ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਇੱਥੇ ਆ ਗਏ। ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜਵਾਬ ਮਿਲਿਆ ਕਿ ਕਦੇ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਕਦੇ ਬੱਸ ਸਟੈਂਡ ਤੋਂ ਪੁਲਿਸ ਇਹ ਬੱਚੇ ਇੱਥੇ ਛੱਡ ਕੇ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਛੱਡ ਵੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕਈ ਬੱਚੇ ਸ਼ਾਇਦ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਨਾਲੋਂ ਵਿੱਛੜ ਵੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਪਰਵੇਜ਼ ਜੀ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਕੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਥੇ ਕਿਵੇਂ ਕੰਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਨੋਟਬੰਦੀ (ਨਵੰਬਰ 8 2016 ਤੋਂ ਜਨਵਰੀ-ਫਰਵਰੀ 2017 ਤੱਕ) ਦੀ ਤਕਲੀਫ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਰੋਟੀ-ਪਾਣੀ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਖੋੜਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ ਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਬਿਲ ਵੀ

ਕਾਫੀ ਬਕਾਇਆ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ 8 ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਜਦੋਂ ਦਾ ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹਿਆ ਕਦੇ ਇੰਨੀ ਤੰਗੀ ਨਹੀਂ ਆਈ।

ਉਦੋਂ ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਇਕੋ ਗੱਲ ਆਈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਅੱਜ ਕੁਝ ਕੁ ਮਦਦ ਹੋ ਗਈ। ਅਸੀਂ ਪਰਵੇਜ਼ ਤੇ ਅਨਾਥ ਆਸ਼ਰਮ ਦੀ ਕਾਰ ਸਣੇ ਜੰਡੂ ਸਿੰਘਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਲੰਧਰ ਪਹੁੰਚੇ, ਜਿੱਥੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ-ਆਦਮਪੁਰ ਸੜਕ ਤੇ ਇਕ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ, ਜਿਸਦੇ ਮਾਲਕ ਗੋਰਾ ਤੇ ਚਿੱਟੂ ਜੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਟੋਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਕੁਝ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਲਈ ਲੈ ਕੇ ਦੇਣ ਲਈ ਪਹੁੰਚੇ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਬੜਾ ਹੀ ਮਿਲਣਸਾਰ ਤੇ ਹੱਸਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਦਿੱਸਿਆ। ਮੈਂ ਅਰਜ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਕ ਲਿਸਟ ਹੈ, ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਾਨ ਦੇ ਦਿਓ ਤਾਂ ਕਿ ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਕੁਝ ਸੇਵਾ ਹੋ ਸਕੇ। ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਇਵੇਂ ਘੱਟ ਹੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਤੁਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਨ ਲੈ ਕੇ ਦੇ ਦਿਓ, ਪੈਸੇ ਜਦੋਂ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਦੇਣਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਹਿਣ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਦਰਿਆ ਦਿਲੀ ਦਾ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਤੇ ਮਗਰੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਖੁਦ ਵੀ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਇਕ ਦਿਨ ਉਥੇ ਲੰਗਰ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਹੁਣ ਉਥੇ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਬਾਰੇ 100 ਦੇ ਕਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਦੁੱਧ ਦਾ ਖਰਚਾ ਰੋਜ਼ਾਨਾ 1000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ 1200 ਰੁਪਏ ਹੈ। ਖਾਣ-ਪੀਣ ਲਈ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਖਰਚਾ 70 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਰਾਮਾ ਮੰਡੀ ਜਲੰਧਰ ਛਾਉਣੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਦਫਤਰ 'ਚ ਬਿਮਾਰਾਂ ਦਾ ਖਰਚਾ ਇਕ ਲੱਖ 25 ਹਜ਼ਾਰ ਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਨਾਥ ਆਸ਼ਰਮ ਤੋਂ ਲਿਆ ਕੇ ਉਥੇ ਹੀ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

7 ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦੀ ਇਕ ਟੀਮ ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਚਲਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਬਿਲ 60 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਮਹੀਨਾ ਤੱਕ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ 4 ਲੱਖ 70 ਹਜ਼ਾਰ ਮਹੀਨਾ ਬੈਠਦੀ ਹੈ।

ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਉਥੇ ਜਾ ਕੇ ਵੇਖੋ ਇਕ ਵਾਰ ਤਾਂ ਮਨ ਪਿਘਲ ਜ਼ਰੂਰ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਆਪਣਾ ਮਨ ਬਣਾ ਕੇ ਜੋ ਸਰਿਆ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਮਦਦ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਿਆ ਕਰਾਂਗੇ। ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੁਰਾਂ ਨਾਲ ਹੋਰ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨੰਬਰ ਹੈ 91-98724-63960

ਉਥੋਂ ਵਾਪਸੀ ਤੇ ਅਸੀਂ ਜਲੰਧਰ ਫਗਵਾੜਾ ਜੀ.

ਟੀ. ਰੋਡ ਤੇ ਹਵੇਲੀ ਦੀ ਰੌਣਕ ਵੇਖਣ ਲਈ ਰੁਕ ਗਏ, ਜਿੱਥੇ ਇਕ ਮੇਲੇ ਵਰਗਾ ਮਾਹੌਲ ਸੀ। ਇਹ ਉਹੀ ਹਵੇਲੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਤਿੰਨ-ਚਾਰ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਬਹੁਤ ਰੌਲਾ ਪਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਉਹ ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪਰ ਨਹੀਂ ਵੇਚੀ।

ਉਥੇ ਦੀਆਂ ਕੜਕ ਜਲੇਬੀਆਂ ਤੇ ਕੌਫੀ ਕਾਫੀ ਸਵਾਦ ਹਨ ਤੇ ਹੋਰ ਹੀ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਉਹ ਟੂਰਿਸਟ ਸਥਾਨ ਵਾਂਗ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਲੋਕ ਫੋਟੋਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਹੀ ਖਿੱਚਦੇ ਨਹੀਂ ਬੱਕਦੇ। ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਸ਼ਾਇਦ ਉਸ ਨੂੰ 'ਸੈਲਫੀ' ਲੈਣਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਲੱਖਾਂ ਦਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਉਹ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਡੀਲਕਸ ਬੱਸ ਸਵਾਰੀਆਂ ਸਮੇਤ ਉਥੇ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰ ਕੇ ਹੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਗਏ ਪੰਜਾਬੀ ਉਥੇ ਹੁੱਥ-ਹੁੱਥ ਕੇ ਬੈਠ ਕੇ ਖਾਂਦੇ-ਪੀਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਾਰੀਫ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹਵੇਲੀ ਤੋਂ ਹੋ ਕੇ ਅਸੀਂ ਜਦੋਂ ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਪਹੁੰਚੇ। ਮੇਰੇ ਜਿਗਰੀ ਦੋਸਤ ਸ੍ਰੀ ਅਨਿਲ ਕੁਮਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸੁਨੇਹਾ ਮਿਲਿਆ ਕਿ ਕੱਲ੍ਹ ਸਵੇਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚ ਜਾਵਾਂ। ਇਸਦੇ ਵਾਅਦੇ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਸਵੇਰੇ ਦੇ ਪ੍ਰੀਤੀ ਭੋਜ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਉਥੇ ਮਰਹੂਮ ਸ. ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮਨਿਸਟਰ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਸ. ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਹੁਰੀ ਮਿਲੇ, ਜੋ 2017 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਵਿਧਾਇਕ ਦੀ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ। ਸ਼ਾਇਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਹ ਪਾਰਟੀਆਂ ਬਦਲ ਕੇ ਚੌਥੀ ਪਾਰਟੀ 'ਚ ਆ ਕੇ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦੀ ਤਮੰਨਾ ਹੈ। ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਂਗਰਸ 'ਚ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਰਹੇ ਐਮ. ਪੀ. ਵੀ ਬਣੇ, ਫਿਰ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਤੇ ਫਿਰ ਡੀ. ਐਸ. ਪੀ. ਤੇ ਹੁਣ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਚੰਗੀ ਸਿਆਸਤ ਕਰਕੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਜਿਤਾ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਵੱਲ ਕਦਮ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਤੇ ਅਸੀਂ 100 ਤੱਕ ਵੀ ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਯਾਦ ਰਹੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਬੀਬੀ ਇਕਬਾਲ ਕੌਰ 'ਬਬਲੀ' ਜੋ ਅੱਜਕਲ੍ਹ 2012-2017 ਤੱਕ ਹਨ, ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਸ. ਅੰਗਦ ਸਿੰਘ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਦੀ ਸੀਟ ਲਈ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਟਿਕਟ ਲੈ ਕੇ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਦੇ ਇਸ ਚੋਣ 'ਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਸਿਰਫ 28 ਸਾਲ ਦੇ ਹਨ ਤੇ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਹਨ।

ਇਕ ਘੰਟੇ ਤੱਕ ਚੰਨੀ ਹੁਰਾਂ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਈ ਮਸਲਿਆਂ ਤੇ ਗੱਲ ਹੋਈ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਜੋ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਗਿਆ, ਤਰੱਕੀ ਪੱਖੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਉਸੇ ਦਿਨ ਅਸੀਂ ਕਿਧਰੇ ਹੋਰ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਅਸੀਂ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਦੀ ਸੀਟ ਲਈ ਖੜ੍ਹੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸ. ਦੀਦਾਰ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ ਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲੇ, ਜੋ ਸਾਬਕਾ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਤੀਸਰੀ ਵਾਰ ਫਰਵਰੀ 2017 'ਚ ਸਰਕਾਰ ਬਣਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ। ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਸੀ ਕਿਸ-ਕਿਸ ਵਜ੍ਹਾ ਨਾਲ ਤੀਸਰੀ ਵਾਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸੀ ਕਿ ਬਹੁਤ ਹੀ ਤਰੱਕੀ ਹੋਈ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤੇ ਸੜਕਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਰਹਿੰਦੇ ਕੰਮ ਅਗਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਵੈਸੇ ਵੀ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਵੋਟ ਦੇ ਰਹੇ ਹੋ।

ਬਹੁਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸੀ ਵੋਟ ਜਿਸਨੂੰ ਮਰਜ਼ੀ ਪਾ ਦਿਓ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਉਂ ਸਮਝ ਲਓ ਕਿ ਲੋਕ ਹੁਣ ਦੱਸਦੇ ਨਹੀਂ ਕਿ ਵੋਟ ਕਿਸਨੂੰ ਪਾਉਣੀ ਹੈ। ਆਮ ਇਹੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਵੋਟ ਪਾ ਦਿਆਂਗੇ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਇਹ ਵੋਟਾਂ ਦਾ ਦਿਨ ਆਵੇਗਾ। ਸ਼ਾਇਦ ਲੋਕ ਸਿਆਣੇ ਹੋ ਗਏ ਹੋਣਗੇ ਪਰ ਪੰਜਾਬੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹਰ ਮਸਲੇ 'ਚ ਚਾਹੇ ਉਹ ਸਰਹੱਦ ਹੋਵੇ, ਚਾਹੇ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਜਾਂ ਇਉਂ ਕਹਿ ਲਓ, ਕਿਧਰੇ ਉੱਚਾ ਨਾਅਰਾ ਕਿਸੇ ਨੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਹੋ ਖੜ੍ਹੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਐਤਕੀ ਪਾਰਟੀ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਵੀ ਜਿੱਤੇ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਗਰਕਣ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਹੋਰ ਕੰਮ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤੇ ਵਿੱਦਿਆ ਦਾ ਪੱਧਰ ਵੀ ਉੱਚਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਉਹ ਨੌਜਵਾਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹੋਰ ਸੂਬਿਆਂ ਵਾਂਗ ਉਚ ਵਿੱਦਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਬਾਹਰ ਜਾ ਕੇ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਰਹਿ ਕੇ ਹੀ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਚੰਗੀ ਕਮਾ ਸਕਣ। ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

(ਚਲਦਾ)



ਸੁਸ਼ਮਾ ਜੀ (ਮੈਨੇਜਰ)



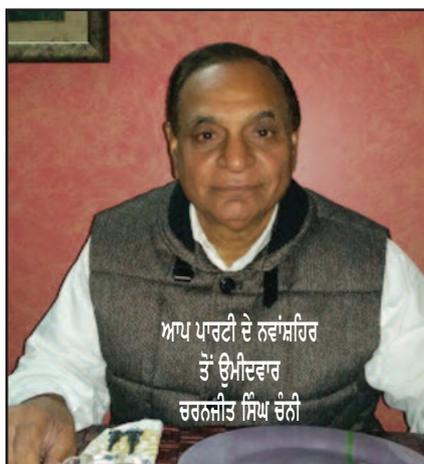
ਸੇਵਾਦਾਰ ਪਰਵੇਜ਼ ਮਸੀਹ



ਜੰਡੂ ਸਿੰਘਾ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਟੋਰ ਵਾਲੇ ਗੋਰਾ ਅਤੇ ਚਿੱਟੂ



ਅਨਾਥ ਆਸ਼ਰਮ ਦੇ ਬੱਚੇ ਲੇਖਕ ਦੀ ਧਰਮ ਪਤਨੀ ਨਾਲ



ਆਪ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ



ਸ. ਦੀਦਾਰ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ



ਜਲੰਧਰ ਸਥਿਤ ਹਵੇਲੀ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼



ਜਲੰਧਰ ਸਥਿਤ ਹਵੇਲੀ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼



ਜਲੰਧਰ ਸਥਿਤ ਹਵੇਲੀ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼

ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ 'ਹੋਰਸ ਟਰੇਡਿੰਗ'



ਲਕਸ਼ਮੀ ਕਾਂਤਾ ਚਾਵਲਾ
ਸਾਬਕਾ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ, ਪੰਜਾਬ

ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹਿੰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਅਤੇ ਬੇਈਮਾਨੀ ਵਿਰੁੱਧ ਨਾਅਰੇ ਵੀ ਲਾਉਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਅਫਸੋਸ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਨੀਤਕ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਹਿੰਮਤ ਨਾਲ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਸਵਾਲ ਸਿੱਧਾ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਵੇਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਕਿਵੇਂ ਖਤਮ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਇਸ ਦਲ ਬਦਲੀ ਨੂੰ ਰਾਜਸੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ 'ਹੋਰਸ ਟਰੇਡਿੰਗ' (ਘੋੜਿਆਂ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ) ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਦੋਂ ਕੋਈ ਇਸ ਨੂੰ ਦਲ ਬਦਲੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਆਤਮਾ ਜਾਗਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਆਗੂ ਜੋ ਵਰਤਮਾਨ ਤਕ ਜਿਸ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਤਾਕਤ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਰਾਜਸੀ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੁੰਦਾ ਆਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਚਾਨਕ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਵਰਤਮਾਨ ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਲੋਕ-ਵਿਰੋਧੀ ਹਨ ਜਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰ-ਵਿਰੋਧੀ ਹਨ। ਸਭ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਰੰਗ ਬਦਲਣ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਤਾਂ ਗਿਰਗਿਟ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਰਮਸਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਕਿਸ ਸਵਾਰਥ ਕਾਰਨ ਨੱਬੇ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੀ ਆਪਣਾ ਭਵਿੱਖ ਦਲ ਬਦਲ ਵਿਚ ਹੀ ਦੇਖਦਾ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਬਹੁਤ ਹੈਰਾਨੀ ਅਤੇ ਦੁੱਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਜ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਤਿਵਾੜੀ ਦੀ ਉਮਰ ਹੁਣ ਸੰਨਿਆਸ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਅੱਗੇ ਦੀ ਸੋਚਣ ਦੀ ਹੈ, ਲੇਕਿਨ ਸੱਚ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਨਿਆਸ ਆਸ਼ਰਮ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਗ੍ਰਹਿਸਥ ਆਸ਼ਰਮ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇਹ ਨੇਤਾ ਅਸਲੀਅਤ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਬੇਟੇ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਾਜਸੀ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਭਾਜਪਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਹੁਣ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਮਗਰੋਂ ਚੋਣਾਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹਨ, ਉਥੇ ਅੱਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਹੈਰਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਦਿਨ ਆਤਮਾ ਜਾਗਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਦਿਨ

ਬਦਲਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੀਮਤ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਹੀ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਟਿਕਟ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਗੋਆ ਵਿਚ ਵੀ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੀ ਨੇਤਾ ਉਸ ਗਤੀ ਨਾਲ ਦਲ ਬਦਲ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਉਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੌਲੂ ਇਹ ਕਿਸ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਸਨ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਚੋਣੀ ਘੰਟਿਆਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਹੋਣਗੇ।

ਜੇਕਰ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਉੱਚ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਸਾਰੇ ਨੇਤਾ ਰਾਜਨੀਤਕ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਕ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਜਿਹੜਾ



ਵਿਅਕਤੀ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਵਰ੍ਹੇ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਰਟੀ ਬਦਲਦਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਉਸ ਨੂੰ ਹੀ ਉਸ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਚੋਣਾਂ ਲੜਾਈਆਂ ਜਾਣ। ਕੁਝ ਅਜਿਹੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਵੀ ਹਨ ਕਿ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਕਾਰਜ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਪੂਰਵ ਸੰਧਿਆ ਲੋਕ ਨਵੀਂ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣਦੇ ਹਨ, ਟਿਕਟ ਹਾਸਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੰਤਰੀ, ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਵਿਧਾਇਕ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਠਾ 'ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਜਿਹੜੇ ਸਿਰਫ ਨਿਜੀ ਸਵਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰਖਦਿਆਂ ਚੋਣਾਂ ਲੜਦੇ ਹਨ।

ਸੌਂ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਕ ਨੇਤਾ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਆਤਮਾ ਜਾਗ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਕੁਝ ਘੰਟਿਆਂ ਵਿਚ ਹੀ ਆਤਮਾ ਨੇ ਪਿਛਾਂਹ ਮੁੜਨ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਮੋਹਰੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਮਹਿਲਾ ਭਾਜਪਾ ਵਿਚ ਆਈ। ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਇਕ ਵੱਡੇ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਪਰ ਉਹ ਵੀ 72 ਘੰਟੇ ਵੀ ਭਾਜਪਾ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕੀ।

ਮੈਂ ਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦਲ ਬਦਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਘੱਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਵੱਧ ਹੈ। ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਵਿਚ ਇਕ ਨੇਤਾਜੀ ਦਲ

ਆਮ ਵਰਕਰ ਦਲ ਬਦਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ, ਪਰ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ, ਵਿਧਾਇਕ ਜਾਂ ਮੰਤਰੀ ਜਦੋਂ ਪਾਰਟੀ ਬਦਲਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਮੁੜ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸਮਾਜ ਦੇ ਨੈਤਿਕ ਮੁੱਲਾਂ ਦਾ ਘਾਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਠੀਕ ਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸੇ ਰਾਹ 'ਤੇ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮਹਾਪੁਰਸ਼ ਚੱਲਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਹੋਣ ਕਿ ਮਹਿਲਾ ਨੇਤਾ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਤਕ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਰਾਜਸਭਾ ਦੇ ਉੱਚ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਰਹੀ ਅਤੇ ਉਥੇ ਅਨੁਕੂਲ

ਅਹੁਦਾ ਨਾ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਦੂਜੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਰਾਜਸਭਾ ਵਿਚ ਵੀ ਪਹੁੰਚ ਜਾਵੇ, ਮੰਤਰੀ ਬਣੇ ਅਤੇ ਰਾਜਪਾਲ ਬਣ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਲੋਕ ਦਲ ਬਦਲਣ ਬਾਰੇ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਸੋਚਣਗੇ? ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਇਮਾਨਦਾਰ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤੀ ਵਰਕਰ ਉਦੋਂ ਨੱਗਿਆ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਦੂਜੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਤੋਂ ਆਏ ਲੋਕ ਸੱਤਾ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਸਮਝ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਵਾਰ ਵਾਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਬਦਲ ਕੇ ਚੋਣਾਂ ਲੜਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਜਨਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਨਹੀਂ ਸੱਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਰ ਵਾਰੀ ਰਟੇ ਰਟਾਏ ਭਾਸ਼ਣ ਸੁਣਾ ਕੇ ਗਰੀਬ ਜਨਤਾ ਦੀ ਮਾੜੀ ਹਾਲਤ ਦੀ ਦੁਹਾਈ ਦੇ ਕੇ ਅਤੇ ਮਗਰਮੱਛ ਦੇ ਹੰਝੂ ਵਹਾ ਕੇ ਉਹ ਸੱਤਾ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸੱਤਾ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਕਹਿਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

ਇਹ ਸਭ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ, ਸੰਸਦ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਕਰਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਧਾਂਦਲੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਕਦੇ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਇਹ ਨਿਯਮ ਵੀ ਬਣਾਏ ਕਿ ਦਲ ਬਦਲਣ ਬਾਅਦ ਯਕਦਮ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਤਕ ਅਜਿਹਾ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ ਸਿਆਸੀ 'ਘੋੜੇ ਆਪਣਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਆਪ ਹੀ ਚਲਾਈ ਜਾਣਗੇ।

ਕੋਈ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਬਲੈਕਮੇਲ ਕਰਕੇ ਦਲ ਬਦਲਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਆਤਮਾ, ਸੱਤਾ ਦੇ ਬੋਝ ਹੇਠ ਦੱਬੀ ਰਹੇਗੀ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਬਿੜ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਅਤੇ ਨਕਲੀ ਹੰਝੂਆਂ ਦੇ ਤੰਦੂਆਂ ਜਾਲ ਵਿਚ ਫਸ ਕੇ ਹੰਝੂ ਵਹਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੁੰਦੀ ਰਹੇਗੀ।

We are happy to announce the launch of our app Courtesy. This fun and engaging app will help support our local economy and students as well as drivers while saving lives, increasing classroom productivity and bringing people together in real life without the distraction of technology.

Are you a Student or a Driver (eventually we are all drivers)?
If Yes then:
Download the Courtesy app on your iPhone by searching courtesyapp.co on the appstore or simply using this link:

<https://jb3f.app.link/klw7JmG69w>

1. Lock your phone at Lockspots or while driving to earn points
2. Redeem points for exclusive rewards within the app

Are you a business owner?
If Yes Then:
Join our list of partners and find out how you can increase sales while enhancing customer experience and loyalty.

Request a demo here:
<http://courtesyapp.co/businesses.html>

Register here:
<http://courtesyapp.co/Business/register.php>

Please let me know if you have any questions.

Dr. Kulwant Gill
 Chief Operating Officer & Co-Founder | Courtesy App
www.courtesyapp.co
kulwant@courtesyapp.co
 (408) 807-2519

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਸਿਧਾਂਤਕ ਅਸਪੱਸ਼ਟਤਾ

ਆਮ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਦੀ ਅਲੰਬਰਦਾਰ ਅਖਵਾਉਂਦੀ ਪਾਰਟੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਤਿੱਖੇ ਬਿਆਨ ਬੀਤੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਹੋਈਆਂ ਵਧੀਕੀਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੁਰਖੀਆਂ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ। ਇੰਜ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਜੂਨ '84 ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਅਤੇ ਨਵੰਬਰ '84 ਦੇ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਦੀ ਪੀੜ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹਾਕਮ ਧਿਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਿੱਦਤ ਅਤੇ ਡੂੰਘੇ ਅਹਿਸਾਸ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੀ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਕੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੱਲੋਂ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਲਟਕਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਰਗਰਮੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ? ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬ

ਗੁਰਵੀਰ ਸਿੰਘ

ਹਿਤੈਸੀ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਸਵਾਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਜਵਾਬ ਮਿਲਦਾ ਹੈ- ਨਹੀਂ।
 1996 ਦੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 2014 ਦੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਤਕ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਗੱਠਜੋੜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਦੌਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਅਜਿਹੇ ਮੌਕੇ ਵੀ ਆਏ ਜਦੋਂ ਹਕੂਮਤ ਨੂੰ ਸਥਿਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਪਾਸਕੂ ਬਹੁਤ ਛੋਟੀਆਂ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵੀ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਸੂਝਵਾਨ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂ ਅਜਿਹੇ ਸੁਨਹਿਰੀ ਮੌਕਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੂਬੇ ਜਾਂ ਖੇਤਰ ਦੇ ਉਲਝੇ ਹੋਏ ਮਸਲਿਆਂ ਜਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਵਰਤ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਅਫਸੋਸ, ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੌਮੀ ਸਿਆਸੀ ਮੰਚ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਦੀਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦੋ ਰਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਕਿ ਆਪਣੇ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਤੋਂ ਅੱਜ ਦਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਥਿੜਕ ਗਿਆ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ 'ਚੋਂ ਉਪਜੇ ਹਾਲਾਤ 'ਤੇ ਪਿਛਲਾਝਾੜ ਮਾਰਦਿਆਂ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਸਮਾਜ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਹੱਦ ਤਕ ਬੇਚੈਨੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਧਰਾਤਲ 'ਤੇ ਸਿੱਖ ਮਨ ਅੱਜ ਅਜਿਹੇ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਘਾਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਡਟ ਕੇ ਸਿੱਖ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਅਤੇ ਰਾਖੀ ਕਰ ਸਕਣ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਇੰਜ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਦੇ ਇਲਾਕੇ, '84 ਦੇ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਜਿਹੇ ਮੁੱਦੇ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਚੋਣ ਮਨੋਰਥ ਪੱਤਰ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨੀ ਮੁੱਦੇ ਬਣ ਗਏ ਹਨ।
 ਜਿੱਥੇ ਤਕ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਭਾਜਪਾ ਗੱਠਜੋੜ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ ਤਾਂ ਸਭ ਨੂੰ ਭਲੀਭਾਂਤ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਜਨਸੰਘ ਦੇ ਵੇਲੇ ਤੋਂ ਹੀ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਹਮਾਇਤ

ਦਿੰਦਾ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਫਲਸਰੂਪ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ 2014 ਦੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਹਕੂਮਤ ਵਿੱਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਹਿਮ ਮੰਤਰਾਲਾ ਮਿਲੇਗਾ, ਪਰ ਗੱਠਜੋੜ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਹਲਦੀ ਦੀ ਗੱਠੀ ਨਾਲ ਹੀ ਸਬਰ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇੱਕ ਦੌਰ ਸੀ ਜਦੋਂ ਸੰਘੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਹਾਮੀ ਅਤੇ ਬੇਲੋੜੇ ਕੇਂਦਰੀਕਰਨ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਵਜੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਹੋਰਨਾਂ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਰਾਹ ਦਸੇਰੇ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਵਿਚਰਨ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸਿਆਸੀ ਧਿਰ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। 1975 ਦੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਵਿਰੋਧੀ ਮੋਰਚੇ ਸਦਕਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਇਨਸਾਨੀ ਹੱਕ-ਹਕੂਕਾਂ ਦੀ ਰਖਵਾਲੀ ਧਿਰ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਸਥਾਈ ਪਛਾਣ ਕਾਇਮ ਹੋਈ। ਇਹ ਉਹ ਦੌਰ ਸੀ ਜਦੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਗਲਿਆਰਿਆਂ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕਾਂ ਵਿੱਚ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮਤੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਭਖਵੀ ਚਰਚਾ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਸੂਬਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਘੀ ਢਾਂਚੇ ਦੀਆਂ ਹਮਾਇਤੀ ਸਿਆਸੀ ਧਿਰਾਂ ਵਿੱਚ। ਪਰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੌਮੀ ਮੰਚ 'ਤੇ ਵਿਚਰਨ ਲੱਗਿਆਂ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਐਨਕ ਵਿੱਚੋਂ ਦੇਖਣ ਦੇ ਆਦੀ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਚਾਹੀਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮਤੇ ਸਬੰਧੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਬੰਧ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀਨੀਅਰ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਜੋ ਤਾਮਿਲ ਨਾਡੂ ਦੀਆਂ ਦਰਾਵੜ ਪਾਰਟੀਆਂ, ਤੇਲਗੂ ਦੇਸ਼ਮ ਪਾਰਟੀ ਆਦਿ ਨੂੰ ਸੰਘੀ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਅਤੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵਾਸਤੇ ਵਧੇਰੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਰਲ ਕੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਾਲੇ ਰਾਹ ਤੋਰਨ ਦਾ ਬੀੜਾ ਉਠਾਉਂਦੀ।

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀਆਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਕੇਂਦਰੀਕਰਨ ਪੱਖੀ ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਤਾਕਤਾਂ ਵੱਲੋਂ 'ਵੱਖਵਾਦੀ' ਐਲਾਨੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਲੋੜ ਵੱਧ ਡਰ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਦਿਲੋ ਦਿਮਾਗ ਇੱਕ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਘਬਰਾਹਟ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਨ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਸੂਬਿਆਂ ਵਾਸਤੇ ਵੱਧ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨਗੇ ਤਾਂ ਕੇਂਦਰੀਕਰਨ ਦੀਆਂ ਹਮਾਇਤੀ ਤਾਕਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਧੌਰੀ ਜਾਂ ਵੱਖਵਾਦੀਆਂ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਸਦਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ, ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤ (ਬਾਕੀ ਸਫਾ 22 ਤੇ)

ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਬਦਲਵੇਂ ਸ਼ਾਸਕੀ ਮਾਡਲ ਦੀ ਤਲਾਸ਼

ਫਰਵਰੀ 2017 ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਰਾਜਨੀਤੀ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜਨੀਤੀ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵੋਟਰ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਲੜ ਰਹੀਆਂ ਰਵਾਇਤੀ ਅਤੇ ਨਵੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮੂਹ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। 1947 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਚੋਣਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਲੜੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਲਗਭਗ ਸਾਰੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਤੋਂ ਹਟਵੀਂ 'ਤੀਸਰੀ ਧਿਰ' ਕਮਿਊਨਿਸਟਾਂ, ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ, ਪੰਥਕ ਪਾਰਟੀਆਂ, ਪੰਜਾਬ ਪੀਪਲਜ਼ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਮੂਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਭਰੀ ਤੀਸਰੀ ਧਿਰ 2014 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ 26 ਫੀਸਦੀ ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਬਲਬੂਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸੱਤਾ ਉੱਤੇ ਆਪਣੀ ਸੰਜੀਦਾ ਦਾਅਵੇਦਾਰੀ ਜਤਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਆਖਿਰ ਦਿੱਲੀ ਆਧਾਰਿਤ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਵਰਗਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਦੇ ਨਵੇਂ ਉਭਰੇ ਆਗੂਆਂ ਅਤੇ ਨੀਤੀਆਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਸਮਰਥਨ ਕਿਉਂ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ?

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਅਕਾਲੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਅਤੇ ਟਕਰਾਅ ਵਾਲੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਹੱਟ ਕੇ ਸੱਤਾ ਵਾਲੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਸਕੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਦਲ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਦੀ ਅਕਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਸਿੱਖ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਗੌਰਵ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਦੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਰਾਜ ਕਰਨ ਦਾ ਜੋ ਸ਼ਾਸਕੀ ਮਾਡਲ ਇਸ ਧਿਰ ਨੇ ਸਿਰਜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਨੋਸ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਆਧਾਰ ਵਿਕਸਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ।

ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਕਾਫੀ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਰਾਜ ਸੱਤਾ ਦੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰੀ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਧਿਰ ਵਜੋਂ ਉਭਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹਲਕਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਮੂਲ-ਪ੍ਰੇਰਕ ਧਿਰ ਵੀ

ਤਾਂ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲ ਆਈ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪਿਛਲੇ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸਥਾਪਿਤ ਸੱਤਾ ਧਿਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ

ਸਥਾਪਤੀ ਵਿਰੋਧੀ ਲੋਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਥਾਪਤੀ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸੱਤਾ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਦਾਅਵੇਦਾਰੀ ਜਤਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇੰਨੀ ਦੇਰ ਰਾਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਸਿੱਖ ਸੱਤਾ ਦਾ ਸਥਾਈ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਫਿਲਾਸਫੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਾਸਕੀ ਮਾਡਲ ਉਸ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪੱਕੇ ਪੈਰੀਂ ਨਹੀਂ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਸਕਿਆ ਕਿ ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਪਹਿਲੀ ਪਸੰਦ ਬਣੇ ਰਹਿੰਦੇ? ਆਖਿਰ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਰਵਾਇਤੀ ਆਧਾਰ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪੰਜਾਬ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਬਦਲ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਉਂ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਇਹ ਖਲਾਅ ਸੰਘਰਸ਼ਸ਼ੀਲ ਪੰਥਕ ਧਿਰਾਂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਭਰ ਸਕੀਆਂ? 1978 ਦੇ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਕੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੋਂ ਹਟਵੀਆਂ ਜੋ ਪੰਥਕ ਧਿਰਾਂ ਉਭਰੀਆਂ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮਤੇ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੰਘੀ ਰੂਪ ਦੇਣ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਰਾਜ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਹੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਰੱਖੇ ਹੋਣ, ਆਖਿਰਕਾਰ ਉਹ ਵੀ ਤਾਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਧਿਰ ਹੀ ਸਨ। ਪਿਛਲੇ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਪੰਥਕ ਅਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ਸ਼ੀਲ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਅਰਥ ਲੱਭਦਿਆਂ ਜੋ ਵੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਮੰਚ ਬਣਾਏ, ਉਹ ਵੀ

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੋਂ ਹਟਵੀਂ ਸਿੱਖ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਨਵੇਂ ਸ਼ਾਸਕੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਮਾਡਲ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸਕੇ। 1989 ਤੋਂ ਵਰਤਮਾਨ ਤਕ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੂੰ

ਇਨ੍ਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੋਂ ਹਟਵੇਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਬਦਲ ਦੇ ਉਭਰਨ ਦੀ ਜੋ ਆਸ ਸੀ, ਉਹ ਤਾਂ ਇਹ ਧਿਰਾਂ ਵੀ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀਆਂ। ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਕੋਲ ਵੀ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ਾਲ ਪਹੁੰਚ, ਸ਼ਾਸਕੀ ਮਾਡਲ ਦੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਆਧਾਰ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਰਣਨੀਤੀ ਭਵਿੱਖ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਚੋਣ ਰਣਨੀਤੀ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਪੈਰੀਂ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਹ ਬੀਤੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਪੰਥਕ ਮੁੱਦਿਆਂ ਉੱਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪੰਥ ਦਾ ਕੀਮਤੀ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਉਰਜਾ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਹੁਣ ਚੋਣਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ, ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਹੀ ਤਿੰਨ ਸੰਜੀਦਾ ਧਿਰਾਂ ਹਨ। ਮਿਸ਼ਰਤ ਗਰੁੱਪ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਭਾਵੇਂ ਕੁਝ ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤ ਵੀ ਜਾਣ, ਪਰ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਤੇ ਜਿਤਾਉਣ ਅਤੇ ਕਿਤੇ ਹਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਹੀ ਵੱਡੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣਗੇ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵੀ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਮੰਬਨ ਵਿੱਚ ਪੈ ਗਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਅਸਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ

ਇੱਕ ਬਦਲਵੇਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸ਼ਾਸਕੀ ਮਾਡਲ, ਬਦਲਾਅ ਅਤੇ ਸਹਿਜ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸੰਗਤ ਦਰਸ਼ਨਾਂ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਗ਼ੈਰ ਸਿੱਖ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ, ਲੋਕ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਰੱਖ-ਰਖਾਉ, ਲੋਕ ਲੁਭਾਵਣੇ ਨਾਅਰਿਆਂ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਹੋਰ ਕਾਰਜਾਂ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਸ਼ਾਸਕੀ ਮਾਡਲ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਲੋਕ ਸਥਾਪਿਤ ਧਿਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦੂਜੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਤੋਂ ਆਸ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਤਕ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਰ ਆਖਰੀ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜੀਵਨ, ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮੌਕੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ ਅਤੇ ਮਿਆਰੀ ਵਿੱਦਿਆ, ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਉਦੋਂ ਹੀ ਵਿਕਾਸ, ਆਰਥਿਕਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਬਦਲਵਾਂ ਮਾਡਲ ਸਫਲ ਹੋਇਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਿੱਖ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਆਗੂ ਅਤੇ ਪੰਥਕ ਧਿਰਾਂ ਸਿੱਖ ਫਿਲਾਸਫੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਆਧਾਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਦੋਂ ਤਕ ਨਵੀਂ ਰਾਜਸੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸਹਿਜ ਪਰਿਵਰਤਿਤ ਏਜੰਡਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਉਦੋਂ ਤਕ ਉਹ ਨਾ ਕੇਵਲ ਪੰਜਾਬ, ਸਗੋਂ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਗੇ।

ਕੀ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਸਥਾਪਤ ਧਿਰ ਇਸ ਮੰਬਨ ਵਿੱਚੋਂ ਹੋਰ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਹੋ ਕੇ ਉਭਰੇਗੀ? ਕੀ ਬਾਕੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਨਵ-ਉਭਾਰ ਲਈ ਤਰਸਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਕਰ ਸਕੇਗੀ? ਕੀ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ, ਇਸ ਦੇ ਮੁਖੀ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁੱਚੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਇੱਕ ਸਫਲ ਬਦਲ ਦੇ ਸਕਣਗੇ? ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਸੁਬਾਈ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਭਾਰ ਲਈ ਸਿੱਖ ਫਿਲਾਸਫੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਲੈ ਕੇ ਪੰਥਕ ਧਿਰਾਂ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਰਗਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਜਿੱਤ ਕੇ ਗੁਰੂਆਂ-ਪੀਰਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰ ਸਕਣਗੀਆਂ? ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮੰਬਨ ਵਿੱਚ ਪਈ ਹੋਈ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਇਹ ਕੁਝ ਮੁੱਢਲੇ ਡਿਕਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਭਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।



ਰਾਹੋ ਭਟਕੀਆਂ ਭੇਡਾਂ ਬਣੀ ਫਿਰਦੇ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵੋਟਰ

ਅਤਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਸਾਬਕਾ ਐਮ ਪੀ

ਭੇਡਾਂ ਨੂੰ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਵਿਚ ਪ੍ਰਣ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਗਰਮ ਉਨ ਦਾ ਕੰਬਲ ਮੁਫਤ ਦੇਣਗੇ ਤਾਂ ਕੋਲ ਖੜੇ ਮੋਮਣੇ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ 'ਬਾਪੂ ਇਹ ਕੰਬਲ ਲਈ ਉਨ ਕਿੱਥੋਂ ਲੈਣਗੇ?' ਭੇਡਾਂ ਦੀਆਂ ਨਸਲਾਂ ਵਿਚ ਮਾਤਮ ਛਾ ਗਿਆ....

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿਆਣੇ ਕਹੇ ਜਾਂਦੇ ਵੋਟਰ ਤੇ ਲੋਕ ਖਾਸ ਕਰ ਟੈਕਸ ਭਰਨ ਵਾਲੇ ਨਾਗਰਿਕ ਇਹ ਸਵਾਲ ਕੇਜਰੀਵਾਲ, ਬਾਦਲ, ਕੈਪਟਨ ਤੋਂ ਪੁੱਛਣ ਕਿ ਉਹ ਮੁਫਤ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ, ਬਿਜਲੀ, ਆਟੋ-ਦਾਲ, ਖੰਡ-ਪੱਤੀ, ਘੀ, ਸਮਾਰਟ ਫੋਨ, ਲੈਪਟਾਪ, ਸਾਈਕਲ, ਸ਼ਗਨ, ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਤੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਭੱਤੇ, ਪਲਾਟ, 5 ਰੁ. ਵਿਚ ਦਾਲ ਰੋਟੀ ਦੇ ਲਈ ਪੈਸੇ ਕਿੱਥੋਂ ਲਿਆਉਣਗੇ।

ਸਤਾ ਹਥਿਆਉਣ ਲਈ, ਨੇਤਾਗਿਰੀ ਲਈ

ਸਰਕਾਰੀ ਧੰਨ ਦੀ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰੀ ਦੀ ਇਸ ਅਪਰਾਧ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਨੂੰ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ, ਪਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਮੋਦੀ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੇਸੀ-ਵਿਦੇਸੀ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੂੰ "ਕਾਨੂੰਨੀ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾ ਤਾ ਨੂੰ ਜੰਮਣ ਵਾਲੀ ਕੁਚੱਜੀ ਮਾਂ" ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆਂ ਜਾਂਦਾ? ਅਜਿਹਾ ਦੀ ਹੀ ਦਾਈ ਬਣਨ ਲਈ ਐਨ ਆਰ ਆਈ ਕਿਉਂ ਪੱਥਾਂ ਭਾਰ ਹੋਏ ਫਿਰਦੇ ਹਨ?

ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਨਸਲੀ, ਆਰਥਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ, ਜਾਤੀਵਾਦੀ, ਰਾਜਸੀ, ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਖਾਨਾ-ਜੰਗੀ ਵੱਲ ਕਿਉਂ ਧੁੱਸੀ ਜਾ ਰਹੇ ਹੋ? ਭਾਰਤ ਅੰਦਰ ਟੈਕਸ ਭਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਮੱਧ ਵਰਗੀ ਸਮਾਜ ਨਾਲ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਘ੍ਰਿਣਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸਮੀਕਰਨ ਹੈ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵਿਹਲਤ ਸਭਿਅਤਾ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾ ਚੁਕਾ ਹੈ।

ਵਿਹਲਤ ਨੂੰ ਜੋ ਮੁਫਤ ਵਿਚ ਪੇਟ ਭਰਨ ਦਾ ਹੀਲਾ ਕਰ ਦਿਆਂਗੇ ਤਾਂ ਉਹ ਨਸ਼ਈ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ! ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਵੋਟਰ ਹੀ ਹੈ। ਸੂਝਵਾਨ ਵੋਟਰ, ਕੀ ਇਹੋ ਬਦਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

"ਨੋਟਾ" ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦੱਬਦੇ.....ਜੇ ਇਸ ਵਾਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚੁਣੀ ਜਾਵੇਗੀ ਤਾਂ ਹੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਆਵੇਗੀ। ਯਕੀਨ ਕਰੋ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਬੱਲੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਅਫਸਰ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਬੰਦੇ ਕਿਵੇਂ ਸੂਤ ਹੋ ਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ; ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੰਜ ਦਾ ਹੀ ਸੁ-ਸ਼ਾਸਨ ਤੇ ਸੁਚੱਜਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਗਲੇ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੋਚੋ ਤੇ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ.... "ਨੋਟਾ" ਦਾ ਬਣਨ ਦੱਬੋ।

ਜੇ ਬਦਲ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਅਗਲੇ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ "ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਰਾਜਸੀ ਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਣਾਲੀ" ਹੀ

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਬਦਲ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ; ਇੰਧਰ ਮੁੜੇ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ "ਖੜਾ ਲਮਹੋਂ ਨੇ ਕੀ, ਸਜਾ ਸਦੀਓ ਨੇ ਪਾਈ ਹੈ" ਨੂੰ ਸੋਚ ਕਰੋਗੇ। ਮੈਂ ਲੰਬੀ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਸਭ ਕੁੱਝ ਮੁਫਤ ਹੀ ਲੈਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬੋਰੀ ਬਿਸਤਰਾ ਚੁੱਕੋ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਜਾ ਕੇ ਬਹਿ ਜਾਓ ਜਿੱਥੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਭ ਕੁੱਝ ਹੀ ਮੁਫਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਫਿਰ ਸਰਕਾਰ ਚੁਣਨ ਅਤੇ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦਾ ਅਹਿਸਾਨ ਲੈਣ ਦੇਣ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ? ਮੈਂ 2007 ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੁਰੁਆਤਾਂ ਦਾ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਭਿੱਖ ਮੰਗਾਂ ਨਹੀਂ ਕਿਰਤ ਮੁਖੀ ਭਵਿੱਖ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਤਾਂ ਸਭ ਨੇ ਮੇਰਾ ਮਖੌਲ ਉਡਾਇਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਸੇ ਭਵਿੱਖ ਤੇ ਲਿਜਾ ਕੇ ਇਕੱਲਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਬਨਾਮ ਵੋਟ ਰਾਜਨੀਤੀ

ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਮੰਝਪੁਰ

ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਪਿਛਲੇ ਕਾਫੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਚਰਚਾ ਵਿਚ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਜ ਦੀ ਤਰੀਕ ਵਿਚ ਹਰ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮਨੁੱਖ ਇਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕੀ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਸਿਆਸੀ ਇੱਛਾ ਸ਼ਕਤੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਇੱਛਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਜਾਂ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਵਿਚ ਦੇਰੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਰਿਹਾਈਆਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਚ ਦੇਰੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਭ ਸਬੰਧਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘ ਰਿਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਤਾਂ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਵੋਟ ਨਰਾਜ਼ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਆਮ ਕੈਦੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਜਿਆਦਾ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਰਿਹਾਈਆਂ ਤੋਂ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕੀ ਤਕਲੀਫ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਅਸਲ ਵਿਚ ਤਕਲੀਫ ਸਾਰੇ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਮੁਲਖ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਚ ਬੈਠੀ ਸਿੱਖ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸੋਚ ਨੂੰ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਬੜੀ ਅਹਿਮ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਹਿੱਸਾ ਕਿਸੇ ਇਕ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀ ਜਾਂ ਧਰਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਹਰ ਉਸ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਹੈ ਜੋ ਸੱਤਾ ਹੰਢਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜਾਂ ਸੱਤਾ ਹੰਢਾਉਣ ਲਈ ਕਾਹਲੇ ਹਨ।

ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਚਾਰਜੇਈਆਂ, ਸਿਆਸੀ

ਤੇ ਕੂਟਨੀਤਿਕ ਵਾਅਦਿਆਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕੀਤੀਆਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਤੱਕ ਕੋਈ ਕੰਮ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਇੱਛਾ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਸਗੋਂ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਸਬੰਧੀ ਕੁਝ ਉਹ ਫੈਸਲੇ ਹੀ ਲਏ ਗਏ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਤਾਂ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੱਕ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਉਪਰ ਅਹਿਸਾਨ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ।

ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਗੱਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਵਿਚ ਉਮਰ ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਸਿਆਸੀ ਇੱਛਾ ਸ਼ਕਤੀ ਉਪਰ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਬਾਕੀ ਸਿੱਖੀ ਸਜ਼ਾ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਜੇਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੀ ਸਮਾਂ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਬੰਧਤ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਵੀ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਚੰਡਾਵਲੀ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 57 ਮੁਤਾਬਕ ਭਾਵੇਂ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦਾ ਮਤਲਬ 20 ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਹੈ ਪਰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿਚ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਦੀ ਕੈਦ ਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਜਦ ਤੱਕ ਕਿ ਉਮਰ ਕੈਦੀ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਬੰਧਤ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਭਾਵ ਉਮਰ ਕੈਦੀ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਹੱਥ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਕਸਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਵੋਟ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੀ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਦਾ ਵੋਟ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਸਥਾਈ ਦਬਾਅ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਮਰ ਕੈਦੀ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਆਏ

ਦਿਨ ਟਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਚੰਡਾਵਲੀ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 57 ਦੀ 20 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਸੰਸਦ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸੋਧ ਬਿੱਲ ਅਜੇ ਤੱਕ ਪੇਸ਼ ਜਾਂ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇਸਨੂੰ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਭਾਰਤੀ ਤੰਤਰ ਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਇਨਕਾਰੀ ਹਨ। ਉੱਝ ਜੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੇਕਰ ਸਿਆਸੀ ਇੱਛਾ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਚੱਲਦੇ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਾਪਸ ਲੈ ਕੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਈ ਵਾਰ ਕੇਂਦਰੀ ਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਵੀ ਹੈ।

ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਭੁੱਖ ਹੜਤਾਲ ਕਾਰਨ ਜਿਆਦਾ ਭਖਿਆ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਮੁੱਦੇ ਉਪਰ ਕੌਮ ਦਾ ਧਿਆਨ ਵਧਿਆ ਪਰ ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਸਾਰਥਕ ਸਿੱਟਾ ਨਾ ਨਿਕਲ ਸਕਿਆ ਤੇ ਕੌਮ ਵਿਚ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦਾ ਹੀ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ। ਭੁੱਖ ਹੜਤਾਲ ਕਾਰਨ ਜਿਸ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦਰਸਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਰੌਲਾ-ਰੱਪਾ ਪਾਇਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਚਾਰਜੇਈ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਚਾਰਜੇਈ ਨਾਲ ਮਿਲ ਰਹੀਆਂ ਸਨ, ਹਾਂ, ਇਹ ਗੱਲ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਆਮ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਜਾਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਸਿਰ ਅਹਿਸਾਨ ਦਰਸਾ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ।

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਲਈ ਕੁਝ ਕਰਨ ਦੀ ਹਾਲ-ਦੁਹਾਈ ਮਚਾਈ ਹੈ ਪਰ ਜਿੱਥੇ

ਕੋਈ ਰਾਹ ਬਣਦਾ ਸੀ ਉਸਨੂੰ ਜਾਣ-ਬੁੱਝ ਕੇ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਦਾਹਰਨ ਵਜੋਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੀ ਤਰਜ਼ ਉਪਰ ਪੱਕੀ ਪੈਰੋਲ ਦੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਕੀਤੀ ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਟਾਲ-ਮਟੋਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਟਾਡਾ ਕੇਸ ਵਾਲਿਆਂ ਜਾਂ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ ਵਲੋਂ ਚਲਾਏ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਵੱਡੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹੀ ਪੈਣੀਆਂ ਹਨ, ਕਿਤੇ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਹੀ ਨਾ ਟੁੱਟ ਜਾਣ।

ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰੋ. ਭੁੱਲਰ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਵਧਾ-ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ। ਪ੍ਰੋ. ਭੁੱਲਰ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਜੇਲ੍ਹ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਵਲੋਂ ਮਈ 2016 ਵਿਚ ਹੀ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਪਰ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਸ ਉਪਰ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਨਾ ਤਾਂ ਪੱਕੀ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੱਕੀ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋਣ ਤੱਕ ਪ੍ਰੋ. ਭੁੱਲਰ ਦੀ ਸਿਹਤ, 22 ਸਾਲ ਲੰਬੀ ਕੈਦ ਤੇ ਚੰਗੇ ਆਚਰਣ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਮੰਨ ਕੇ ਪੱਕੀ ਪੈਰੋਲ ਦਿੱਤੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਇਦ ਉਹੀ ਖਦਸ਼ਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਤਾਂ ਪੈ ਹੀ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਪੱਕੀਆਂ ਕਰਦੇ-ਕਰਦੇ ਬਹੁਗਿਣਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਨਾ ਹੋ ਜਾਣ।

(ਬਾਕੀ ਸਫਾ 22 ਤੇ)

M.K Nijjar DDS
Ruchi Nijjar DDS **LASER DENTISTRY**

NO SHOTS, NO DRILL, NO PAIN!

- Esthetic Crowns, Bridges & Dentures
- Teeth Whitening-Oral Surgery
- Root Canal Treatments
- Treatment & Prevention of Gum Disease

FAMILY DENTISTRY **COSMETIC DENTISTRY**

New Patients & Children Welcome

510-794-7058 www.drnijjar.com

Across From Washington Hospital & Bart
 1895 Mowry Ave. Set 104 Fremont (Cal) 94536

Raja *New Introducing Chaat Corner*
King of Sweets Now Presents

Come and Enjoy Mouth Watering Chaat All Day

ਹੁਣ ਸ਼ੁਗਰ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਵਾਸਤੇ ਵੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਿਠਾਈ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ

- BHEL PAPDI CHAAT
- FALUDA KULFI
- GOL GAPPE (PANI PURI)
- KHASTA KACHORI

RAJA SWEETS & INDIAN CUISINE

31583 Alvarado Blvd. Union City, CA 94587
Phone : (510) 489-9100

AAA
AUTO AND BODY WORKS

Jasbir Singh Takhar
 510-755-2132

Harmandeep Singh

Free Estimates
Free Towing

ਸਾਡੇ ਇੱਥੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਿਪੇਅਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਾਰਾਂ ਦੇ ਪੇਂਟ ਦਾ ਕੰਮ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਟੋ-ਟਰੱਕ ਦਾ ਖਾਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ।

We Do Complete Engine, Transmission, Body and Paint Work. We Sell Used Cars at a Good Price

1421 Industrial Pkwy West- F
Hayward, CA 94544

510-733-2222

Preet Fabrics & Appliance

ਅਸੀਂ ਹੋਲਸੇਲ ਅਤੇ ਰੀਟੇਲ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਡਿਜ਼ਾਇਨਾਂ ਦੇ ਸੂਟ, ਜਿਊਲਰੀ, ਫੈਸ਼ਨ ਦਾ ਹੋਰ ਸਾਮਾਨ, ਵਿਆਹ ਲਈ ਲਹਿਰੇ ਅਤੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਲਈ ਵਿਆਹ ਵਾਸਤੇ ਸ਼ੇਰਵਾਨੀ ਅਤੇ ਹੁਣੇ ਨਵੇਂ ਚਲੇ ਡਿਜ਼ਾਇਨਾਂ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਵੀ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਕਲਗੀ, ਸਿਹਰਾ, ਚੂੜਾ, ਹਾਰ, ਜਾਗੋ, ਰੂਮਾਲੇ ਤੇ ਹੋਰ ਵਿਆਹ ਦਾ ਸਾਮਾਨ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

YOUR ONE-STOP CENTER FOR BOTH FABRICS & APPLIANCES

5156 mowry AVE. Fremont, CA 94538

TEL: **510-797-7111** FAX: 510-739-6350
(For More Info. Call Onkar)

APPLIANCES **WE CARRY ALL MAJOR BRANDS!!**

SONY, SANY, JVC, PANASONIC, LUGGAGE CROSS, PARKER PENS, OSTER BLENDERS

- Tvs, VCRs, DVD
- Tape Recorders
- Camcorders
- DVD Players
- Cordless Phones
- Watches (Seiko, Citizen & Swistar)
- Shavers & Trimmers
- Cellular Phones
- Medical Equipment
- Calling Cards

MOON indian cuisine
Moon Indian Cuisine
510-780-9233

ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਤੋਂ ਖਾਣਾ ਪੈਕ ਕਰਵਾ ਕੇ ਵੀ ਲੈ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਕੇਟਰਿੰਗ ਵੇਲੇ ਤੰਦੂਰ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਹੈ, ਕੇਟਰਿੰਗ ਵਾਸਤੇ ਕਾਲ ਕਰੋ ਜੀ

- * 100 ਬੰਦਿਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵੱਡੀ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪਾਰਟੀ ਤੱਕ
- * ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਕੇਟਰਿੰਗ ਲਈ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੱਕ ਛੋਟ
- * ਬਹੁਤ ਹੀ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਕੁੱਕ

Fish Pakora
 ਮੱਛੀ ਘੋੜੇ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਮਾਹਿਰ ਲੱਭੂ, ਜਲੇਬੀ, ਬਰਫੀ, ਗੁਲਾਬ ਜਾਮੁਨ ਤੇ ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀ ਮੌਕੇ ਸਭ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਿਠਾਈ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਘੱਟ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ।

Paul
 510-978-7170

Gill
 510-709-5285

Over 30 Years Experience in Restaurant & Catering Business
 ਇੰਡੀਅਨ-ਫਿਜੀ, ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਕੁਜ਼ੀਨ

ਮੂਨ ਇੰਡੀਅਨ ਕੁਜ਼ੀਨ (ਹੇਵਰਡ)
 600 West Harder Rd. Hayward, CA 94544
 Phone (510)780-9233 Fax (510) 780-9812
www.moonindiancuisine.net

Travel for Less Inc.

SPECIALIZED IN DISCOUNT FARES WORLDWIDE

ASIANA AIRLINES
A STAR ALLIANCE MEMBER

ਅਗਰ ਤੁਸੀਂ ਇੰਡੀਆ ਜਾਣ ਲਈ ਸਸਤੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਹੋ ਤਾਂ ਟਿਕਟ ਖਰੀਦਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਾਨੂੰ ਕਾਲ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰੋ

ASIANA AIRLINES NOW FLIES NEW DELHI
5 TIMES A WEEK STARTING 1ST JULY 2016

BUY TRAVEL TICKETS ON WHOLESALE PRICES

CST NO : 2031914-40

O/B SFO - DEL MON/TUE/WED/FRI/SAT
I/B DEL - SFO MON/WED/THU/FRI/SUN

Serving the Bay Area Since 1996

39156-State Street, Fremont CA-94538

Email: info@travelforlessinc.com

www.letsflyhome.com

(510) 791-3300

(408) 791-2600



TEC Equipment

Your Best Business Partner



ਨਵੇਂ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਟਰੱਕ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਮਿਲੋ ਅਸੀਂ ਟਰੱਕਾਂ ਲਈ ਫਾਈਨਾਂਸ ਵੀ ਕਰਵਾ ਕੇ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ



Harjinder Singh Bal

Direct (510) 577-5509

Cell (510) 613-3573

hsingh@tecequipment.com

8099 S Coliseum Way
Oakland, CA 94621

www.tecequipment.com



ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤ ਬਨਾਮ ਅੱਜ ਦੇ ਆਗੂ



ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ 'ਅਜੀਤ'

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸਮਾਜਕ, ਧਾਰਮਕ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਆਏ ਨਿਘਾਰ ਲਈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਘਰ ਕਰ ਚੁਕੀਆਂ ਬੁਰਿਆਈਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਜ਼ਿਮੇਂਦਾਰ ਠਹਿਰਾਉਂਦਿਆਂ ਕਈ ਅਟਲ ਸਚਿਆਈਆਂ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਵਲੋਂ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀਆਂ ਹੋਰ ਸਚਿਆਈਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਮੇਂ ਲਈ ਵਿਚਾਰਨ ਵਾਸਤੇ ਛੱਡ ਦਿਤਾ ਜਾਏ ਅਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀ ਕੇਵਲ ਇਕ ਸਚਾਈ, 'ਖਤਰੀਆਂ ਤਾਂ ਧਰਮ ਛੋਡਿਆ' ਦੀ ਕਸੌਟੀ ਪੁਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਰਤਮਾਨ ਸਿੱਖ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਆਚਰਣ ਨੂੰ ਪਰਖਿਆ ਜਾਏ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪਦੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਸੱਚਾ ਪੈਰੋਕਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਨਹੀਂ ਬਕਦੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਗਲ ਸਪਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਜਾਇਗੀ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਇਹ ਬਚਨ ਅਜ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਗੂਆਂ ਪੁਰ ਵੀ ਇੰਨ-ਬਿੰਨ ਢੁਕਦੇ ਹਨ।

ਇਹ ਸਿੱਖ ਆਗੂ ਇਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਅਖੌਤੀ ਡੋਰੇਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਾਧਾਂ-ਸੰਤਾਂ ਪੁਰ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ-ਡੰਮ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰਖਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸੁਆਰਥ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅਨਰਥ ਕਰਕੇ, ਉਸਦੀ ਗਲਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਉਹ ਆਪ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵਧ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅਨਰਥ ਕਰ, ਆਪਣੇ ਸੁਆਰਥ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਕਸਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੇ।

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਗੁਰਗਦੀ, ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਸਮਾਉਣ ਤੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪੁਰਬ ਮੰਨਾਉਂਦਿਆਂ, ਜਿਥੇ ਉਹ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨਾਂ, ਪ੍ਰਭਾਤ ਫੇਰੀਆਂ ਤੇ ਧਾਰਮਕ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਥੇ ਹੀ ਉਹ ਆਯੋਜਿਤ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿਚ ਬਾਹਰਾਂ ਉਲਾਰ ਅਤੇ ਹਵਾ ਵਿਚ ਮੁੱਕੇ ਲਹਿਰਾ ਕੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਅਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਕਦੇ ਕਿ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਹੀ ਇਕੋ-ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਧਰਮ ਹੈ, ਜੋ ਸਦਭਾਵਨਾ, ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ, ਬਰਾਬਰਤਾ ਤੇ ਸਰਬਤ ਦੇ ਭਲੇ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸੇ ਪਾਸ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਧਰਮ-ਗੁੰਬ ਹੈ, ਜੋ ਸੁਚਜਾ ਜੀਵਨ ਜੀਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਇਕ ਫਿਰਕੇ ਜਾਂ ਜਾਤੀ ਦਾ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸਮੁੱਚੀ ਮਾਨਵਤਾ ਦਾ ਮਾਰਗ-ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਪਰ ਸੁਆਲ ਉਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਗੂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਲੋਂ ਦਰਸਾਏ ਇਸ ਮਾਰਗ-ਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਆਪ ਆਪਨਾ ਰਹੇ ਹਨ? ਕੀ ਉਹ

ਸਵੇਰ-ਸ਼ਾਮ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਵਿਚ 'ਸਰਬਤ ਦੇ ਭਲੇ' ਦੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਮੰਗ ਪੁਰ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਨਾਲ ਪਹਿਰਾ ਦੇਣ ਪ੍ਰਤੀ ਇਮਾਨਦਾਰ ਜਾਂ ਵਚਨਬੱਧ ਹਨ? ਜਾਂ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਕੇਵਲ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀ ਚਾਰ-ਦੀਵਾਰੀ ਤਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਕਰਕੇ ਰਖ ਦਿਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ?

ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਜੱਜ, ਜਸਟਿਸ ਆਰ ਐਸ ਸੋਢੀ, ਜੋ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਭਾਰਤੀ ਨਿਆਇ-ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਿੱਖ ਰਾਜਨੀਤੀ ਅਤੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੇ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀ 'ਸਰਬਤ ਦੇ ਭਲੇ' ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਕੇਵਲ 'ਆਪਣਾ' ਹੀ ਭਲਾ ਮੰਗਦੇ ਤੇ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਰਦਾਸ ਕਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਸੁਣਦਿਆਂ ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਬਾਨ ਤੇ 'ਸਰਬਤ ਦਾ ਭਲਾ' ਸ਼ਬਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਦਿਲ ਵਿਚ ਕੇਵਲ 'ਨਿਜ ਭਲੇ' ਦੀ ਮੰਗ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਹੀ ਭਾਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਧਾਰਮਕ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿਚ ਬਾਹਰਾਂ ਉਲਾਰ-ਉਲਾਰ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੂੰ ਭੰਡਦੇ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਬਖੀਏ ਉਧੇੜਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਦੇ ਸਰਵ-ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਨਹੀਂ ਬਕਦੇ।

ਜਸਟਿਸ ਸੋਢੀ ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਂ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਰਮ ਦੀ ਨਾ ਤਾਂ ਅਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ, ਨਿਖੇਧੀ ਜਾਂ ਨਿੰਦਿਆ ਹੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੇਵਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਰਮ-ਕਾਂਡਾਂ ਤੇ ਪਖੰਡਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਜ ਸੁਆਰਥ ਅਧੀਨ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਧਰਮ ਦਾ ਅੰਗ ਬਣਾ, ਭੋਲੇ-ਭਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮਾਨਸਿਕ, ਆਰਥਕ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਖ-ਵਖ ਧਰਮਾਂ ਦੀਆਂ ਮੂਲ ਮਾਨਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਦੀ ਕਦੀ ਵੀ ਨਿਖੇਧੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਸਿਆ ਕਿ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਤੱਖ ਪ੍ਰਮਾਣ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਦਰਜ ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਮੁਸਲਮਾਣਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚਾ ਮੁਸਲਮਾਣ ਬਣਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਧਾਰਮਕ ਮਾਨਤਾਵਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਈ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਦਸਿਆ ਕਿ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਜਿਸ ਜੰਝੂ ਨੂੰ ਪਾਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ, ਉਸੇ ਜੰਝੂ ਦੇ ਪਹਿਨਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਰਖਿਆ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਚਾਂਦਨੀ ਚੌਕ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ

ਸੀ। ਜੇ ਇਸ ਗਲ ਦਾ ਪ੍ਰਤੱਖ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਧਾਰਮਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਕੇਵਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਮਾਨਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਦੇ ਪਾਲਣ ਪ੍ਰਤੀ ਇਮਾਨਦਾਰ ਹੋਵੇ। ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਇਹ ਬਚਨ-
ਦੇਹੁਰਾ ਮਸੀਤ ਸੋਈ ਪੂਜਾ ਔ ਨਿਵਾਜ ਉਗੀ,
ਮਾਨਸ ਸਭੈ ਏਕ ਪੇ ਅਨੇਕ ਕੋ ਭ੍ਰਮਾਉ ਹੈ

ਇਸ ਗਲ ਦਾ ਪ੍ਰਤੱਖ ਸੰਕੇਤ ਹਨ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਸਾਰੇ ਪੂਜਾ ਅਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਸਮਾਨ ਸਵੀਕਾਰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰੇ ਪੂਜਾ ਅਸਥਾਨਾਂ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੂਪਾਂ ਵਿਚ ਇਕੋ-ਇਕ ਪ੍ਰਭ--ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਪੂਜਾ-ਅਰਚਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਇਹ ਕਥਨ 'ਏਕਸ ਕੇ ਬਾਰਕ' ਵੀ ਇਸੇ ਗਲ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖ ਇਕੋ ਪ੍ਰਭ ਦੇ ਬੱਚੇ ਹਨ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਸਿੱਖ ਆਗੂ ਇਸਨੂੰ ਕੇਵਲ ਇਸ ਰੂਪ ਵਿਚ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੇਵਲ 'ਉਹ ਆਪ' ਹੀ ਇਕੋ-ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਬਾਲਕ ਹਨ, ਬਾਕੀ ਸਭ 'ਗੈਰ' ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ (ਆਗੂਆਂ) ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਜੇ ਪਾਣਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਝੋਲੀ ਵਿਚ ਹੀ ਪਾਇਆ ਜਾਣੇ।

ਰਾਜਸੀ ਲਾਲਸਾ : ਅੱਜ ਦੇ ਸਿੱਖ ਆਗੂਆਂ ਵਿਚ ਰਾਜਸੀ ਲਾਲਸਾ ਇਤਨੀ ਵਧ ਗਈ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਈ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਤੋਂ 'ਰਾਜ ਬਿਨਾ ਨਾ ਧਰਮ ਚਲੇ ਹੈ' ਦੀ ਰਟ ਲਾ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਭਰਮਾਉਣ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਰਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਧਰਮ ਦੀ ਨਹੀਂ, ਰਾਜਸੱਤਾ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਵਧੇਰੇ ਹੈ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਸ ਇਸ ਗਲ ਦਾ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਕਿ 'ਰਾਜ-ਸੱਤਾ' ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਕਿਵੇਂ ਫਲ-ਫੁਲ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਜ਼ਬਰ, ਜੁਲਮ ਅਤੇ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਵਿਰੁਧ ਸੰਘਰਸ਼ ਅਤੇ ਗਰੀਬ-ਮਜ਼ਲੂਮ ਦੀ ਰਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੀਆਂ ਨੀਂਹਾਂ ਪੁਰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਮਹੱਲ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕੀਤੀ। ਇਤਿਹਾਸ ਗਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਰਾਜਸੱਤਾ ਜ਼ਬਰ-ਜੁਲਮ ਤੇ ਬੇਨਿਸਾਫੀ ਅਤੇ ਗਰੀਬ-ਮਜ਼ਲੂਮ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਤੇ ਹੀ ਕਾਇਮ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਇਮ ਰਹਿ ਸਕਦੀ ਹੋ। ਇਸੇ ਕਾਰਣ ਹੀ ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜ-ਸੱਤਾ ਵਿਚਕਾਰ ਸਦਾ ਹੀ ਟਕਰਾਉ ਹੁੰਦਾ ਆਇਆ ਹੈ।

ਸਮੇਂ ਦੀ ਰਾਜਸੱਤਾ ਸਦਾ ਹੀ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਰੁਧ ਸਰਗਰਮ ਰਹੀ, ਜਿਸਦੇ ਫਲਸਰੂਪ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ

ਨੇ ਹੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਬੂਟੇ ਦੇ ਵਧਣ-ਫੁਲਣ ਵਿਚ ਖ਼ਾਦ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਅੱਜ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਪਾਸ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਉਦਾਹਰਣ ਨਹੀਂ, ਕਿ 'ਫਲਾਂ' ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਅਕਾਲੀ ਸੱਤਾ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਧਿਆ-ਫੁਲਿਆ ਹੋਵੇ। ਹਰ ਕੋਈ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਈ ਵਾਰ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਵੀ ਪਿਛਲੇ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਕਾਇਮ ਚਲ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ਤਾਬਦੀਆਂ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਮਨਾਈਆਂ ਗਈਆਂ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਫੈਲਾਅ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਉਸਦਾ ਘਾਣ ਹੀ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਅਜ ਅੱਸੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵਧ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨ ਵਿਰਸੇ ਨਾਲੋਂ ਟੁੱਟ, ਸਿੱਖੀ-ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਤਿਲਾਂਜਲੀ ਦੇ ਚੁਕਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵਿਚ ਸੱਤਾ ਲਈ ਟਕਰਾਉ ਬਣਿਆ ਤਾਂ ਵਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਬਚਾਉ ਲਈ ਹੋੜ ਕਠਰੇ ਵੀ ਵਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੀ।

ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ : ਅਜ ਦੇ ਸਿੱਖ ਆਗੂ ਅੰਕੜੇ ਪੇਸ਼ ਕਰ, ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅੱਸੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਕਰਦੇ ਚਲੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਪੁਰ ਮਾਣ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ। ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੂਲ ਵਜੋਂ ਰਾਜਸੱਤਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ (ਮੰਗਤਿਆਂ ਵਾਂਗ) ਝੋਲੀਆਂ ਅੱਡਣਾ ਹੈ। ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਪੁਰ ਮਾਣ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਧਰਮ ਅਤੇ ਸਿੱਖੀ-ਸਰੂਪ ਦੀ ਰਖਿਆ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ 'ਸੋ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ' ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਕਰਨ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ, ਸਿੱਖੀ ਵਿਰਸੇ ਨਾਲੋਂ ਟੁੱਟ, ਸਿੱਖੀ-ਸਰੂਪ ਤਿਆਗਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਲੈ ਕੇ ਨਾ ਕੇਵਲ ਅਪਣੇ ਸਿੱਖੀ-ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰਖਣ ਪ੍ਰਤੀ ਦ੍ਰਿੜ ਹੋਣ, ਸਗੋਂ ਆਪਣੇ ਸਿੱਖ ਹੋਣ ਤੇ ਮਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰੇਰਤ ਹੋ ਸਕਣ।

ਸਮਕਾਲੀ ਸਿਆਸਤ: ਸਿਧਾਂਤ ਘੱਟ, ਕਲਾਬਾਜ਼ੀਆਂ ਵੱਧ

ਡਾ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੱਟੂ

ਡਾ. ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਲੇਖ 'ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸਿਆਸੀ ਭੇੜ ਅਤੇ ਕੇਜਰੀਵਾਲ' ਨੇ ਸੱਚ-ਮੁੱਚ ਸਿਆਸੀ ਸੰਵਾਦ ਪੱਖੋਂ ਚੁੱਪ ਧਾਰੀ ਬੈਠੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਹਲੂਣਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕੋ ਲੇਖ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਛੋਹ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲੇਖ ਨੇ ਉਹ ਚਰਚਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਲਾ-ਰਾਅ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾਹੀਣਤਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸਿਆਸਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਵੈਸੇ ਸਾਡਾ ਸੁਭਾਅ ਬੜਾ ਅਜੀਬ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਦੂਜੇ ਦੇ ਕੁੱਤੇ ਨੂੰ ਕੁੱਤਾ ਆਖਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਆਪਣੇ ਕੁੱਤੇ ਨੂੰ ਟੋਮੀ। ਇਸ ਲਈ ਮੇਰੇ ਲੇਖ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਤੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਮੈਂ ਹੱਕ ਜਾਂ ਖਿਲਾਫ ਦੀ ਥਾਂ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸਿਆਸੀ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਕਰਕੇ ਸਮਕਾਲੀ ਸਿਆਸਤ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।

ਇਹ ਬੜੀ ਅਜੀਬ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸਮਕਾਲੀ ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਸਮਕਾਲ ਨਾਲ ਬਹੁਤਾ ਸਬੰਧ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਇਹ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਗਿਆਪਨ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਵਿਗਿਆਪਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਇਹ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਤੀਤ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਦੀ ਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਸਮਕਾਲ ਦੇ ਮੋਢੇ 'ਤੇ ਤਾਂ ਬਸ ਬੰਦੂਕ ਹੀ ਧਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਵਿਗਿਆਪਨ ਦੀ ਇੱਕ ਨੀਤੀ ਇਹ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੂਲ ਵਸਤ ਦੀ ਥਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਅਕਾਂਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਾਰ ਦੇ ਵਿਗਿਆਪਨ ਲਈ ਕਾਰ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਾਰ ਕੋਲ ਖੜ੍ਹੀ ਸੁੰਦਰੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਕਾਰ ਖਰੀਦਣ ਵਾਲਾ ਕਾਰ ਕੋਲ ਖੜ੍ਹੀ ਸੁੰਦਰੀ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਭਰਮ ਖਰੀਦ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵੋਟ ਨਹੀਂ ਪਾ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ, ਆਪਣੀਆਂ 'ਅੱਛੇ ਦਿਨਾਂ' ਦੀਆਂ ਅਕਾਂਖਿਆਵਾਂ ਵਾਲਾ ਬਟਨ ਦੱਬ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਧਾਂਤਹੀਣ ਸਿਆਸਤ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ ਗਈ, ਮਹਿਜ਼ ਟਿਕਟਾਂ, ਆਹੁਦਿਆਂ ਬਦਲੇ ਦਲ ਬਦਲੀਆਂ, ਦੂਸ਼ਣਬਾਜ਼ੀਆਂ, ਲਾਰੇਬਾਜ਼ੀਆਂ ਦਗੋਬਾਜ਼ੀਆਂ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਸਮਕਾਲੀ ਸਿਆਸਤ ਦੀਆਂ ਕਲਾਬਾਜ਼ੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਇਸ ਵੇਲੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸੰਕਟ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹਾਂ ਤੇ ਕਰਦੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹਾਂ, ਸੋਚਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹਾਂ। ਤ੍ਰਿਸ਼ੂਕੁ ਬਣੇ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਲਟਕ ਰਹੇ ਹਾਂ ਤੇ ਇਹੀ ਕੁਝ ਸਮਕਾਲੀ ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਚਿਹਰਾ-ਮੋਹਰਾ ਬਣਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋ ਵਿਕਲਪ ਰਹਿੰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਸ ਵਾਰ ਵੀ ਉਹੀ ਹਨ ਕਾਂਗਰਸ ਜਾਂ ਅਕਾਲੀ। ਤੀਜਾ ਬਦਲ ਖੱਬੇ-ਪੱਖੀ, ਬਸਪਾ, ਪੀਪਲਜ਼ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਠਦਾ ਤੇ ਅਲੋਪ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਵਾਰ ਤੀਜੇ ਬਦਲ ਵਜੋਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ।

ਸਮਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਤੇ ਸਿਆਸਤ ਸਿਰਫ ਉਹੀ ਨਹੀਂ ਜਿਵੇਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਮਹੀਨੇ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਮੌਕੇ ਦੱਸਿਆ ਤੇ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਸਬੰਧ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਸੁਭਾਅ ਨਾਲ ਹੈ। ਇਸ ਸੁਰ ਵੱਲ ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਵੱਲ ਡਾ. ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਵਸਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਹਾਲੇ ਤਕ ਅਸੀਂ ਸਮਝਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹ ਰਹੇ। ਇਹ ਉਹੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ 'ਨਾ ਕੋ ਹਿੰਦੂ ਨਾ ਮੁਸਲਮਾਨ' ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਡਾ. ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਵੀ ਇਸੇ ਸੁਰ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਕਿਸੇ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਿਰਫ ਸਿੱਖ ਹੈ ਸਗੋਂ ਇਹ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤਾਸੀਰ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਨਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਰ੍ਹਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਆਪਣਾ ਯੂਥ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਰਿਲੀਜ਼ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਆਪਣੀ ਸਿਧਾਂਤਕ ਸਮਝ ਦਾ ਦੀਵਾਲੀਆਪਣ ਦਿਖਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਚੋਣ ਲਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦਰਜਾ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਬੈਠੀ ਅਤੇ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਦੇ ਮੁੱਖ ਪੰਨੇ ਉਪਰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਲਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਕਮਾਲ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਵਿਰੋਧ ਲਈ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗਣ ਦੀ ਥਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾ ਨਾਲ ਸੰਵਾਦ ਕੀਤੀਆਂ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਸੰਕਲਪਾਂ ਦੀ

ਹੱਤਕ ਹੈ।
ਦੇਖਣਾ ਇਹ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਚੜ੍ਹਤ ਕਿਉਂ ਹੈ? ਇਹੀ ਚੜ੍ਹਤ ਪੀਪਲਜ਼ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਵੀ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਿਹੜੇ ਲੋਕ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ? ਜੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਇਸ ਵੇਲੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਤਿੰਨ ਧਿਰਾਂ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਧਿਰ ਹਰ ਰੰਗ ਦੇ ਖੱਬੇ-ਪੱਖੀ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਕਈ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਅਸਫਲਤਾ ਹੰਢਾ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਹੁਣ ਆਪ ਪਾਰਟੀ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੀ ਅਸਫਲਤਾ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾ ਵਿੱਚ ਬਦਲਕੇ ਸੱਤਾ ਦੀ ਭਾਈਵਾਲੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀਆਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਹਨ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਵਿਰਸੇ ਦਾ ਹਰ ਅੰਗ ਹੀ ਅੰਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਅਤੇ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀਆਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਇਹ ਸਿੱਖੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ, ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਉਪਰ ਹੋਏ ਨਸਲਘਾਤ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਦੇ ਵੀ ਆਵਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਉਠਾਈ। ਇਹ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਉਪਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਧਰਨੇ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਵਜੋਂ ਕੋਈ ਮਸਲਾ ਉਠਦਾ ਹੈ ਇਹ ਧਿਰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਚੁੱਪ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰਾਜ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਦੀ ਹੈ। ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ 1990 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸਲੇ ਪਤਾ ਹਨ ਨਾ ਹੀ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਮਸਲੇ। ਇਹ ਧਿਰ ਪੂੰਜੀਵਾਦ ਦੇ ਧੌਕੇ ਚੜ੍ਹੀ ਹੋਈ ਹੈ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਮੰਡੀ ਨੇ ਪਾਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਬਸ ਤਬ-ਦੀਲੀ ਲਈ ਤਬਦੀਲੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਨਹੁੰ ਮਾਸ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਹੀ ਪਾਣੀਆਂ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਗੰਭੀਰ ਹੋਇਆ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਜੋ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਕਦਮ ਦਾ ਸਿਆਸੀ ਲਾਹਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਹੈ ਇਹ ਤਾਂ ਸਿਆਸੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਹੀ ਜਾਣਨ ਜਾਂ ਵੋਟਰ, ਪਰ ਇਕ ਗੱਲ ਤਾਂ ਪੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਚੋਵੇਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਉਪਰ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਪੱਲਾ ਛੱਡ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀਆਂ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸਥਾਪਤੀ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਰੋਧ ਗੰਭੀਰ ਹੈ, ਇਸ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ

ਅੱਖੋਂ ਓਹਲੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।
ਜਦੋਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਬਦਲਾਅ ਵਜੋਂ ਦੇਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੋਈ ਸੀ ਤਾਂ ਆਖ਼ਿਰ ਅਸੀਂ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਬਦਲਾਅ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ? ਬਰਗਾਤੀ ਕਾਂਡ ਵਿਖੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀ ਕੇ ਜਾਣ ਦੀ ਘਟਨਾ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਉਪਰ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਰੋਧੀ ਰੁਖ, ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ 'ਚ ਤੇਲ, ਆਪ ਦੇ ਯੂਥ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਉਪਰ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਅੱਖੋਂ ਪਰੋਖੇ ਕਰਕੇ ਆਪੇ ਹੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਆਉਣੀ। ਜੇ ਬਦਲਾਅ ਦੇ ਇਹੀ ਸੂਤਰ ਹਨ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਸੰਵਾਦ ਰਚਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਮੌਸਮੀ ਹੋਣਾ ਵੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਹਰ ਵਿਆਹ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਹਰ ਵਾਰ ਨਵਾਂ ਗਾਇਕ ਉਠਦਾ ਹੈ ਤੇ ਅਗਲੇ ਮੌਸਮ ਤਕ ਅਲੋਪ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਹਾਲ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਅਸਰ ਇਹ ਹੋਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀਆਂ ਦੀ 1 ਫ਼ੀਸਦੀ ਵੋਟ ਵੀ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵੱਲ ਪੁੱਟਿਆ ਅਗਲਾ ਕਦਮ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਸਿਧਾਂਤਹੀਣਤਾ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਿਸਾਲ ਹੋ ਜਾਣੀ ਹੈ।

ਅਸਲ ਗੱਲ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਖਿਲਾਫਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਆਦਰਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਜਿਵੇਂ ਸਿਆਸਤ ਇਵੇਂ ਨਹੀਂ ਇਵੇਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਹੱਕ 'ਚ ਖੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਭਾਵੁਕ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ, ਅਖੇ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮੌਕਾ ਦੇ ਕੇ ਦੇਖ ਲਵੋ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਪੱਖਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਡੀ ਵਿਚਾਰਕ ਤੇ ਹਕੀਕੀ ਪਹੁੰਚ ਮਨਫ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਅਗਿਆਨਕਤਾ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਵੀ ਸੋਚਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਲੋਕਤੰਤਰ ਹੁਣ ਉਹੀ ਆਦਰਸ਼ਕ ਲੋਕਤੰਤਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਡੱਬਿਆਂ ਅੱਗੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟੀ ਇੰਜਣ ਆ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਹੁਣ ਇਹ ਕਾਰਪੋਰੇਟੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸਮਕਾਲੀ ਚੁਣੌਤੀ ਇਹ ਬਣ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਨਿੱਭਣਾ ਕਿਵੇਂ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਕਿਵੇਂ ਹੈ?

‘ਹਰ ਵਾਰੀ ਸੂਲੀ ਤੇ ਵੈਰੀ ਚਾੜ੍ਹਨਗੇ, ਸੱਚ ਸਫਾਈ ਦੀ ਜੋ ਘੁੰਡੀ ਖੋਲ੍ਹਣਗੇ’

ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਹੀ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਟਕਰਾਓ ਕਾਰਨ ਗੁਰ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਪੁਲਸ ਜੁੱਤੀਆਂ ਸਮੇਤ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਅਫਸੋਸਨਾਕ ਘਟਨਾ ਕਾਵੈਂਟਰੀ (ਯੂ ਕੇ) ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੇ ਦੀਵਾਨ ਹਾਲ ਵਿਚ ਸੰਭੋ ਦੇ ਦੀਵਾਨ ਸਮੇਂ ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਨੰਗੇ ਸਿਰ ਅਤੇ ਜੁੱਤੀਆਂ ਲੈ ਕੇ ਵਤਨ ਦੀ ਹੈ। ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਦੀਵਾਨ ਵਿਚ ਖੱਪ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪਈ ਜਦੋਂ ਸਟੇਜ ਸੈਕਟਰੀ ਇਸ ਗੱਲ ਬਾਰੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕਰਵਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਆਈ ਪੀ ਡੀ (ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਪੰਥਕ ਦਲ) ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਬਾਬਾ ਠਾਕਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਬਰਸੀ ਸਮੇਂ ਉਹਨਾ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਤਾਂ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਛਾਪਦੇ ਹਨ ਪਰ ਬਾਬਾ ਠਾਕਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪੰਥ ਨੂੰ ਦੇਣ ਕੀ ਹੈ। ਏਨੀ ਗੱਲ ਕਹਿਣ ਦੀ ਦੇਰ ਸੀ ਕਿ ਆਈ ਪੀ ਡੀ ਵਾਲੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਸਟੇਜ ਤੇ ਹਮਲਾਵਰ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅੰਦਰ ਆ ਗਈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬੁਲਾ ਰੱਖੀ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਹੱਲੇ ਗੁੱਲੇ ਵਿਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ਼ਾਂਤ ਰਹਿਣ ਲਈ ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਵਾਰ ਵਾਰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਪਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਇੱਕ ਨਾ ਸੁਣੀ।

ਬਾਬਾ ਠਾਕਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਟਕਸਾਲ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਤਕਾਰ ਹੈ, ਪਰ ਇੱਕ ਗੱਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵੀਹ ਸਾਲ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਤੋਂ ਮੁਨਕਰ ਰਹੇ। ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾ ਦੇ ਉਤਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਹਨਾ ਦਾ ਹੀ ਨਾਮ ਵਰਤ ਕੇ ਜਿਸ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਉਹਨਾ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਵਰਤ ਰਹੇ ਹਨ, ਜੇਕਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਅੱਜ ਹਾਜ਼ਰ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਇੰਝ ਨਾ ਹੋਣ ਦਿੰਦੇ। ਪਿਛਲੇ ਵਰ੍ਹੇ ਅਸੀਂ ਖੁਦ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨਾ ਦੀ ਆਦਮ ਕੱਦ ਤਸਵੀਰ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਦੀ ਆਦਮਕੱਦ ਤਸਵੀਰ ਦੇ ਐਨ ਬਰਾਬਰ ਇੱਕੋ ਪੋਸਟਰ ਤੇ ਚਿਪਕਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ, ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਦੀ ਮਹਾਨ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੀ ਘੋਰ ਬੇਅਦਬੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਜਾਂ ਉਹਨਾ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸੋਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਪਰ ਇਹ ਲੋਕ ਇਹ ਬੇਅਦਬੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਮੁਖ ਰੱਖ ਕੇ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ!

ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਪੁਲਸ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਵਲੂੰਧਰੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸੋਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰਦੀਆਂ ਕਿਉਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾ ਦਾ ਹੱਲ ਕੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਯੂ ਕੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਗੇ ਕਿ ਸੱਤਰਵਿਆਂ ਵਿਚ ਜਿਸ ਟਕਸਾਲ ਦਾ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕੋਈ ਨਾਮ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਹੀ ਟਕਸਾਲ ਸੰਨ ਚੁਰਾਸੀ ਦੇ ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਪਿੱਛੋਂ ਭਾਈ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਰੋਡੇ ਦੇ ਯੂ ਕੇ ਆਉਣ ਤੇ ਰਾਤੋ ਰਾਤ ਸਟੇਜਾਂ ਤੇ ਕਾਬਜ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਸਮਾਂ ਪੈ ਕੇ ਸਿੱਖ ਯੂਥ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਨਾਮ ਦੇ ਪੰਥ ਦੇ ਹਰਿਆਵਲ ਦਸਤੇ ਆਖੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਧੜੇ ਦੇ ਭਾਈ ਰੋਡੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਫਿੱਕੇ ਪੈ ਗਏ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਿੱਖ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਯੂ ਕੇ ਨਾਮ ਦਾ ਧੜਾ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਧੜਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਯੂ ਕੇ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਧੜਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਹੱਦ ਨਾ ਰਹੀ ਜਦੋਂ ਇਹਨਾ ਦਾ ਇੱਕ ਧੜਾ ਵੱਖ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹਨਾ ਨੇ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ‘ਧਰਮ ਯੂਥ’ ਰੱਖ ਲਿਆ। ਇਸ ਮੋਰਚੇ ਦਾ ਮੁਖ ਏਜੰਡਾ ਪੰਥਕ ਰਹਿਤ ਮਰਿਯਾਦਾ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਬਣਾਈ ਮਰਿਯਾਦਾ ਕਹਿ ਕੇ ਉਸ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਡੇਰੇ ਦੀ ਮਰਿਯਾਦਾ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਰ ਵੀ ਹੈਰਾਨੀ ਹੋਈ ਜਦੋਂ ਸਿੱਖ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਧੜਾ ਟੁੱਟ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਆਈ.ਪੀ.ਡੀ (ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਪੰਥਕ ਦਲ) ਰੱਖ ਲਿਆ। ਇਸ ਧੜੇ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਬਾਬਾ ਧੁੰਮਾਂ ਅਤੇ ਭਾਈ ਰੋਡੇ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਬਲੈਕ ਲਿਸਟਾਂ ਵਾਈਟ ਕਰਾ ਕੇ ਆਉਣਾ ਜਾਣਾ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਆਗੂ ਅੱਜ ਕਲ ਜਗਜਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਭਾਈ ਰੋਡੇ ਵੀ ਪੰਥਕ ਰਹਿਤ ਮਰਿਯਾਦਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰੀ ਹੈ। ਯੂ ਕੇ ਵਿਚ ਆਈ ਪੀ ਡੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਕਰਨ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਤਹਿਤ ਖਿੱਚਤਾਣ ਹੈ। ਕਾਵੈਂਟਰੀ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਚਲਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕੇਸਰੀ ਲਹਿਰ ਜਾਂ ਸੰਗਤ ਗਰੁਪ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਆਈ ਪੀ ਡੀ ਨੇ ਖੋਹ ਲਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਅੱਜ ਕਲ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਧੜੇ ਸੰਗਤ ਗਰੁਪ ਨਾਲ ਨਿਬੜਨ ਲਈ ਫੇਰ ਨੇੜੇ ਨੇੜੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ

ਦੇ ਡਰਾਮੇ ਕਰੀਬ ਕਰੀਬ ਹਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਏਸੇ ਤਰਾਂ ਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੀ ਖੁਦਗਰਜ਼ੀ ਲਈ ਇਹ ਧੜੇ ਲਗਾਤਾਰ ਜੋੜ ਤੋੜ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਤਣਾਓ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਅਖੀਰ ਤੇ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੱਚਾਈ ਵਲ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਾਮ ਵਰਤ ਕੇ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਧੜੇ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਆਦਰਸ਼ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਲੋਕ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਪੰਥਕ ਰਹਿਤ ਮਰਿਯਾਦਾ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਗੁਰਿਆਈ ਤੇ ਬੁਰੀ ਤਰਾਂ ਹਮਲਾਵਰ ਹਨ। ਪੰਥਕ ਰਹਿਤ ਮਰਿਯਾਦਾ ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹਮਲਾ ਇਹ ਰਾਗ ਮਾਲਾ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਗੁਰਮਤ ਰਹਿਤ ਮਰਿਯਾਦਾ ਮੁਤਾਬਕ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਭੋਗ ਸਥਾਨਕ ਰੀਤੀ ਨੂੰ ਮੁਖ ਰੱਖ ਕੇ ਮੁੰਦਾਵਣੀ ਜਾਂ ਰਾਗ ਮਾਲਾ ਤੇ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਇਤਹਾਸਕ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਭਿੰਡਰਾਂ ਜਥੇ ਦੀ ਮਰਿਯਾਦਾ ਨੂੰ ਕਦੀ ਵੀ ਪੰਥ ਤੇ ਹਾਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹਨਾ ਦੇ ਭਤੀਜੇ ਲਖਵੀਰ ਸਿੰਘ ਰੋਡੇ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਤੇ ਰਾਗ ਮਾਲਾ ਪੜ੍ਹੀ ਤਾਂ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਡਾਂਗ ਨਾਲ ਸੋਧਿਆ ਸੀ। ਮਗਰੋਂ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਦੂਜੇ ਭਤੀਜੇ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਰੋਡੇ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਮਰਿਯਾਦਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਫੇਰ ਉਲਟ ਦਿੱਤਾ।

ਇਸੇ ਤਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਘਟਨਾ ਹੈ। ਮਹਿਤਾ ਚੌਕ ਤੋਂ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ (19-09-1981) ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਸੂਰਬੀਰ ਬਬਰਾਂ ਭਾਈ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾ ਸੰਘਿਆਂ, ਭਾਈ ਤਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਹੇੜੂ ਅਤੇ ਭਾਈ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖੇਮਕਰਨ ਨਾਲ ਹੋਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਡੇ ਵੈਰੀ ਮੈਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਕੇ ਲਾਲੇ ਜਗਤ ਨਰੈਣ ਦੇ ਸੋਧੇ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਦੱਸੋ ਸਿੱਧੇ ਕੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਬਬਰਾਂ ਨੇ ਬਚਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਤੁਹਨੂੰ ਦਸਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ ਰਿਹਾ ਕਰਵਾਵਾਂਗੇ। ਬਬਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਬਚਨ ਸਿਰ ਤਲੀ ਤੇ ਰੱਖ ਕੇ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਹੀ ਸੰਤ ਉਹਨਾ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਸਨ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਸਿੰਘ ਰਾਗਮਾਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪੜ੍ਹਦੇ। ਪੰਥਕ ਆਗੂ ਭਾਈ ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ ਖੁਦ 6 ਮਹੀਨੇ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹੇ ਅਤੇ ਏਨੇ ਅਰਸੇ ਵਿਚ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਕਦੀ ਵੀ ਰਾਗ ਮਾਲਾ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤੀ ਪਰ ਅੱਜ ਰਾਗ ਮਾਲਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਉਭਾਰ ਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨਫਰਤ ਦੀ ਜ਼ਹਿਰ ਦੇ ਟੀਕੇ ਲਾ ਕੇ ਉਕਸਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਿਯਾਦਾ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਭਿੰਡਰਾਂ ਜਥੇ ਦੀ ਮਰਿਯਾਦਾ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪੰਥਕ ਇੱਕਸੁਰਤਾ ਟੁੱਟ ਰਹੀ ਹੈ।

ਬਹੁਤੇ ਅਫਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਲਹਿਰ ਦੇ ਮੋਢੀਆਂ, ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਸੁਧਾਰ ਲਹਿਰ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਅਤੇ ਪੰਥਕ ਵਿਦਵਾਨਾ ਦੀ ਜੱਦੋ ਜਹਿਦ ਮਗਰੋਂ ਜੋ ਪੰਥਕ ਰਹਿਤ ਮਰਿਯਾਦਾ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਈ ਇਹ ਲੋਕ ਉਸ ਮਰਿਯਾਦਾ ਤੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਲੀਕ ਮਾਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਟੋਡੀਆਂ ਦੀ ਬਣਾਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਮਹਾਨ ਗੁਰਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਟੋਡੀ ਕਹਿਣਾ ਉਹਨਾ ਦਾ ਨਿਰਾਦਰ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਵੱਡਾ ਅਨਰਥ ਹੈ? ਸੱਚ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜਿਸ ਬਾਦਲ ਲਾਣੇ ਨੂੰ ਨਿਕਰਧਾਰੀ ਕਹਿ ਕੇ ਪੰਥ ਵਿਰੋਧੀ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਅੱਜ ਦੇ ਟਕਸਾਲੀ ਆਗੂ ਉਸੇ ਬਾਦਲ ਦੀ ਚਾਪਲੂਸੀ ਕਰਕੇ ਟਕਸਾਲ ਦਾ ਸੁਨਹਿਰੀ ਇਤਹਾਸ ਦਾਗਦਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਖਾਲਸੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਰੱਖਣੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜਿਥੇ ਅੱਜ ਪੰਥਕ ਰਹਿਤ ਮਰਿਯਾਦਾ ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਉਥੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਗੁਰਿਆਈ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸ਼ਰੀਕਾ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਤੋਂ ਗੁਰਦਵਾਰੇ ਅਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾਉਣੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਧੜੇ ਦੀ ਮਰਿਯਾਦਾ ਵਿਚ ਇਹ ਲੋਕ ਏਨੇ ਉਲਾਰ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਜਾਂ ਤੱਤ ਗੁਰਮਤ ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਨੂੰ ਇਹਨਾ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਗੁਰਦਵਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਕਾਵੈਂਟਰੀ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੀ ਲੜਾਈ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਵਿਚ ਵੀ ਗੁਰਮਤ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨੂੰ ਆਈ ਪੀ ਡੀ ਦੇ ਪਸੰਦੀਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ

ਤਕ ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾ ਦੇ ਮਹਾਂਪੁਰਖਾਂ ਦਾ ਗੁਣਗਾਨ ਕਰਨਾ ਹੀ ਹੈ।

ਜ਼ਮੀਰ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣਨ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਭਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਡਰੀਆਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਜ਼ਮੀਰ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣ ਕੇ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਹਨਾ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੋਟਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵੀ ਜ਼ਿਹਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣ। ਭਾਈ ਢਡਰੀਆਂ ਦੀ ਬਾਦਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਪ੍ਰਤੀ ਨਰਾਜ਼ਗੀ ਚਲੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਬਾਬਾ ਧੁੰਮਾਂ ਦੇ ਬੰਦਿਆਂ ਵਲੋਂ ਛਬੀਲ ਦਾ ਨਾਟਕ ਕਰਕੇ ਭਾਈ ਢਡਰੀਆਂ ਤੇ 17 ਮਈ ਨੂੰ ਕਾਤਲਾਨਾ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਹਨਾ ਦੇ ਸਾਥੀ ਭਾਈ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂ ਭਾਈ ਢਡਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਭਾਈ ਢਡਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹਨ ਦਾ ਮਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ। ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੁਬਾਈ ਕਨਵੀਨਰ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਵੜੈਚ ਵੀ ਭਾਈ ਢਡਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਹਨ।

ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਐਨ ਆਰ ਆਈ ਚੋਣਾ ਲੜਨ ਪੰਜਾਬ ਪਹੁੰਚੇ

ਇਸ ਵਾਰ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਐਨ ਆਰ ਆਈ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚੇ ਹਨ। ਇਹਨਾ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਹਿਮਾਇਤ ਤੇ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਦੱਸੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲਾ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ ਜਦ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਦਿਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲਾ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀਆਂ ਗਲਤ ਨੀਤੀਆਂ ਕਾਰਨ ਮਿਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਆਗੂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਉਪ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਨੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਅਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੂੰ ਰੈਡੀਕਲ ਲੋਕ ਭਾਵ ਕਿ ਇਨਕਲਾਬੀ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਯੂ ਕੇ ਤੋਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਹਿਮਾਇਤ ਲਈ ਜਗਜ ਭਰ ਕੇ ਸਮਰਥਕ ਪੰਜਾਬ ਪਹੁੰਚੇ ਹਨ।

ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਦਾ ਨਾਭਾ ਰੈਲੀ ਵਿਚ ਬੱਬਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਪਿੱਟ ਸਿਆਪਾ

ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨਾਭਾ ਰੈਲੀ ਵਿਚ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਬਹੁਤ ਪਿੱਟ ਸਿਆਪਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਨਾਲ ਰਲ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਬਬਰਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਦਾ ਬਚਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸੁਖਬੀਰ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਬਰ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦਾ ਫੰਡ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਉਹ ਲੋਕ ਹਨ ਜਿਹਨਾ ਨੇ ਸੂਬੇ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸੁਖਬੀਰ ਦੇ ਇਹਨਾ ਬਿਆਨਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਹਿਤਾ ਚਾਵਲਾ ਵਾਂਗ ਅਤੇ ਟਕਸਾਲ ਵਾਂਗ ਜੇਕਰ ਬਬਰ ਵੀ ਬਾਦਲਾਂ ਦੀ ਛਤਰੀ ਹੇਠ ਕੁਝ ਕੁਝ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਣ ਤਾਂ ਉਹ ਸਤਵਾਦੀ ਹੋ ਜਾਣਗੇ ਵਰਨਾ ਉਹ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹੀ ਰਹਿਣਗੇ। ਸੁਖਬੀਰ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਡਰ ਲੱਗਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਲਹਿਰ ਜ਼ੋਰ ਫੜ ਗਈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਾਂ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦਾ ਜਥੇਦਾਰ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਲਫਾਫੇ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਣਾ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਅੱਜ ਕਲ ਹਰਸਿਮਰਤ ਬਾਦਲ ਦੇ ਉਹਨਾ ਬਿਆਨਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਵੀ ਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਸੌਦੇ ਵਾਲੇ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਸਿੱਧੂ ਫਿਰ ਸੁਰਖੀਆਂ ਵਿਚ

ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਬੜੀ ਵੱਡੀ ਖਿੱਚੋਤਾਣ ਮਗਰੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤਹਿਤ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹਨਾ ਸ਼ਰਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕਈ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਕਿਆਸ ਅਰਾਈਆਂ ਹਨ ਪਰ ਸਿੱਧੂ ਬਿਨ ਸੋਚੇ ਸਮਝੇ ਬੋਲਣ ਕਾਰਨ ਵਾਦ ਵਿਵਾਦ ਅਤੇ ਸੁਰਖੀਆਂ ਵਿਚ ਹੈ। ਸਿੱਧੂ ਦਾ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਕਰਵਾ ਕੇ ਹੀ ਮੈਂ ਸਿੱਧੂ ਨਾਮ ਕਹਾਉਂਗਾ ਦਾ ਪੰਥ ਵਿਚ ਤਿੱਖਾ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਨਕਲ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਥਨ ਤੇ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰਾਂ ਉਸ ਦਾ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਕੈ: ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮਰਦ ਅਗੰਮਤਾ ਹੈ ਦਾ ਵੀ ਤਿੱਖਾ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਹੋਇਆ

ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮਰਦ ਅਗੰਮਤਾ ਦਾ ਰੁਤਬਾ ਵੀ ਧੰਨ ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਹੈ।

ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਸੜੋਆ ਵਿਚ 6 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਚਾਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ। ਪੁਲਸ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸਮੂਹ ਵਿਚ ਵੀ ਜਤਿੰਦਰ ਚੱਚਾ ਸਪੁੱਤਰ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਚੱਚਾ ਨਾਮ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਛਬੀਲ ਨੇੜਿਓਂ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਗੁਟਕੇ ਦੇ ਅੰਗ ਪਾੜਦਾ ਫੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਘਟਨਾਵਾਂ ਰੁਕਣ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਹੀਆਂ ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਹੈ।

70 ਹਜ਼ਾਰ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਨਵਰੀ 10 ਹਜ਼ਾਰ ਰਸੂਖਵਾਨਾਂ ਮਗਰ

ਸੂਬੇ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਨਾ ਕੇਵਲ ਖਾਸ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਹੀ ਸਗੋਂ ਆਮ ਜਨ ਸਮੂਹ ਦੇ ਜਾਨ ਮਾਲ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ 92 ਤੋਂ ਉਪਰ ਬੇਅਦਬੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਲੁੱਟਾਂ ਖੋਹਾਂ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਤਾਂ ਗਿਣਤੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਨਾਮਧਾਰੀ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੁਆਰ ਅਤੇ ਆਰ ਐਸ ਐਸ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਕਤਲ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਮਾਰਧਾਤ ਦਾ ਕਲਚਰ ਹਾਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੁਲ ਲਾਇਸੈਂਸੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ 20% ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੈ। ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੇ ਸੈਂਕੜੇ ਗਿਰੋਹ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਦਨਦਨਾਉਂਦੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ ਜਿਹਨਾ ਦੀ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਅਤੇ ਸਮਗਲਰਾਂ ਨਾਲ ਆਤੀ ਹੈ। ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਅੰਨ੍ਹੀ ਪੀ ਰਹੀ ਅਤੇ ਕੁੱਤੀ ਚੱਟੀ ਜਾ ਰਹੀ ਦਾ ਮਹੌਲ ਹੈ, ਪਰ ਬਾਦਲਾਂ ਨੇ ਦਿਨ ਰਾਤ ਸੂਬੇ ਦੀ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਦੀ ਰਟ ਲਾਈ ਹੋਈ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਖਿਚੜੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਨ ਦੇ ਆਸਾਰ

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਸ ਵਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਇਮਕਾਨ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਕੈ: ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਇਹ ਆਖਰੀ ਚੋਣ ਹੈ ਪਰ ਕੀ ਕੈਪਟਨ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਡੁੱਬ ਰਹੀ ਬੋੜੀ ਨੂੰ ਕੱਢੇ ਲਾ ਸਕਣਗੇ ਇਸ ਦੀ ਉਕਾ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਆਸ ਦੀ ਕਿਰਨ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਲੋਕੀ ਬਦਲ ਚਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਚੋਖੀ ਭੱਜ ਟੁੱਟ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕੁਝ ਵੀ ਨਿਸਚੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਾਂਗਰਸੀ, ਅਕਾਲੀ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾਈ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੰਬਰ ਇੱਕ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਭਲਕ ਨੂੰ ਖਿਚੜੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਔਖਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜੀ ਧਿਰ ਕਿਸ ਨਾਲ ਜੁੜਦੀ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਗੱਠਜੋੜ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇਹਾਂ ਨਾਲੋਂ ਚੰਗੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਬਹੁਤ ਡਰੇ ਹੋਏ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ, ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ, ਕਰਮਚਾਰੀ ਅੰਦੋਲਨ ਅਤੇ ਡਰੱਗ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਕਾਰਨ ਲੋਕ ਇਹਨਾ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਔਖੇ ਹਨ। ਅਕਾਲੀ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਰਾਜ ਹੇਠ ਪੰਜਾਬ ਸਵਾ ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਵਿਚ ਡੁੱਬਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੂਬੇ ਦੀ ਬਹੁਤੀ ਜਾਇਦਾਤ ਪੰਜ ਵੱਡੀਆਂ ਬੈਂਕਾਂ ਕੋਲ ਗਹਿਣੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਵੱਡੀ ਚਿੰਤਾ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਕਾਲੀ ਮੁੜ ਸਤਾ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਗੁਰਿਆਈ ਤੋਂ ਤੋੜਨ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖੀ ਭੋਸ ਵਾਲੇ ਅਨਸਰਾਂ ਦੀ ਹੋਰ ਚੜ੍ਹਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜਨ ਜੀਵਨ ਲਈ ਜਿਵੇਂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਹੈ ਤਿਵੇਂ ਹੀ ਸਿੱਖ ਹੋਂਦ ਲਈ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਗੁਰਿਆਈ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਪੰਥ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਇਹ ਹੀ ਆਖਾਂਗੇ-- ਧੁੰਮਾਂ ਸ਼ੋਰ ਸ਼ਰਾਬਾ ਵਿਸ ਤਾਂ ਘੋਲਣਗੇ, ਭਲਕੇ ਉਠ ਕੇ ਤਾਂ ਵੀ ਪੰਛੀ ਬੋਲਣਗੇ। ਹਰ ਵਾਰੀ ਸੂਲੀ ਤੇ ਵੈਰੀ ਚਾੜ੍ਹਨਗੇ, ਸੱਚ ਸਫਾਈ ਦੀ ਜੋ ਘੁੰਡੀ ਖੋਲ੍ਹਣਗੇ। ਨਿੱਤਰ ਜਾਣਾ ਪੰਥ ਔਖੀਆਂ ਘੜੀਆਂ ਚੋ, ਯਾਰ ਸੰਘੀਏ ਜ਼ਹਿਰ ਬਬੇਰੀ ਘੋਲਣਗੇ। ਟਿੱਡੀ ਦਲ ਤਾਂ ਕਰੂ ਸ਼ਰੀਕਾ ਸਤਗੁਰ ਦਾ, ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਦੇ ਗੁਰਸਿੱਖ ਜੇ ਨਾ ਬੋਲਣਗੇ। ਬਣਦੇ ਕਾਤਲ ਜਿਹੜੇ ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਤਾਂ ਦੇ, ਮਰ ਜਾਣੇ ਉਹ ਰਾਖ ਆਪਣੀ ਟੁੱਲਣਗੇ। 'ਢੇਸੀ' ਲੇਖਾ ਦੇਣਾ ਪੈਣਾ ਰਾਈ ਦਾ, ਦਿਨ ਹਜ਼ਰ ਦੇ ਤੇਰੀ ਕੀਤੀ ਤੋਲ੍ਹਣਗੇ।

ਸਿਆਸੀ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ 'ਚ ਸਿੱਖ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾੜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਚਿਤਾਵਨੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ - ਅਖੰਡ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥੇ ਨੇ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀਆਂ ਵਿਚ ਜਾਂ ਸਿਆਸੀ ਮੁਢਾਦਾਂ ਲਈ ਗੁਰਬਾਣੀ, ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜ-ਮਰੋੜ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਜ਼ ਆਉਣਾ। ਅਖੰਡ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥੇ ਦੇ ਮੁਖੀ ਭਾਈ ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਫਗਵਾੜਾ

ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਬੁਲਾਰੇ ਭਾਈ ਆਰ.ਪੀ. ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਖੁਸ਼ਾਮਦ ਕਰਦਿਆਂ ਇਕ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਵੱਲੋਂ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਨੂੰ 'ਮਰਦ ਅਗੰਮਤਾ' ਆਖਣਾ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਆਗੂ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਵੱਲੋਂ ਦਸਮ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਦੇ ਪਾਵਨ ਕਥਨ

'ਚਿਤੀਓ ਸੇ ਮੈਂ ਬਾਜ਼ ਤੁੜਾਉ, ਤਬੈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨਾਮ ਕਹਾਉ' ਨੂੰ ਤੋੜ-ਮਰੋੜ ਕੇ 'ਕਾਂਗਰਸ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਮੇਂ ਲਾਉ, ਤਬੀ ਨਵਜੋਤ ਸਿੱਧੂ ਨਾਮ ਕਹਾਉ' ਆਖ ਕੇ ਸਿੱਖ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਲੂੰਧਰ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਮਰਦ ਅਗੰਮਤਾ' ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਨੇ ਸਿਰਫ ਤੇ ਸਿਰਫ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ

ਸਿਆਸੀ ਆਗੂ ਦੀ ਦਸਮ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਘੋਰ-ਪਾਪ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂ ਗੁਰਮਤਿ, ਗੁਰੂ ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਕੋਰੇ ਅਨਜਾਣ ਹਨ ਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸੌਤੇ ਸਿਆਸੀ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਗੁਰਬਾਣੀ ਜਾਂ ਗੁਰੂ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਤੋੜ-ਮਰੋੜ ਕੇ ਸਿੱਖ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਠੋਸ ਪਹੁੰਚਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਦੇਸ਼-ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਅਜਬ-ਗਜਬ ਖਬਰਾਂ

ਇੱਥੇ ਅੱਜ ਵੀ ਆਦਿਮਾਨਵ ਵਾਂਗ ਜਿਉਂਦੇ ਹਨ ਲੋਕ

ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਨਸਾਨ ਦੇ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਪਰ ਅੱਜ ਵੀ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਜਨਜਾਤੀ ਹੈ ਜੋ ਹਾਲੇ ਵੀ ਆਦਿਮਾਨਵ ਦਾ ਜੀਵਨ ਜਿਉਂ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੀ ਹਾਂ, ਅੱਜ ਵੀ ਹੁਔਰਨੀ ਜਨਜਾਤੀ ਦੇ



ਲੋਕ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਆਦਿਮਾਨਵ ਵਾਂਗ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਬਸਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੱਖਣੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਇਕੁਆਡੋਰ ਦੇ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਇਸ ਜਨਜਾਤੀ

ਦੇ ਲੋਕ ਅੱਜ ਵੀ ਕੱਪੜੇ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੇ। ਪੁਰਸ਼, ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਬਿਨਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਨਗਨ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਹੀ ਘੁੰਮਦੇ ਹਨ। ਔਰਤਾਂ ਘਰ ਵਿਚ ਹੀ ਰਹਿ ਕੇ ਖਾਣਾ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਪੁਰਸ਼ ਆਦਿਮਾਨਵ ਵਾਂਗ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿਚ ਘੁੰਮ ਕੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਭੋਜਨ ਮਾਸਾਹਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਜਨਜਾਤੀ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਸੂਰ ਅਤੇ ਬਾਂਦਰ ਦਾ ਮਾਸ ਖਾਣਾ ਹੀ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪੁਰਸ਼ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀਆਂ ਹੱਡੀਆਂ ਨਾਲ ਬਣੇ ਗਹਿਣੇ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਗਹਿਣਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਲੋਕ ਵੇਚਦੇ ਵੀ ਹਨ। ਇੰਨਾ ਸਮਾਂ ਬੀਤ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਅਤੇ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਵਿਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਆਈ ਹੈ। ਇਹ ਵਾਕਿਆ ਹੀ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ।

ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਹੈ ਪਤੀ ਤੋਂ ਐਲਰਜੀ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦੇ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਮੋਬਾਇਲ ਤੇ ਗੱਲਾਂ

ਇਹ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਬਹੁਤ ਡੂੰਘਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਪ੍ਰੇਮ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੁੱਖ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਦੁੱਖ ਹਰ ਮੌਤ ਤੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦਾ ਸਾਥ ਨਿਭਾਉਂਦੇ



ਹਨ, ਪਰ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਜਿਸ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੇ ਬਾਰੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਇਕੱਠੇ ਤਾਂ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਕਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਇਸਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕਾਰਨ

ਜਾਣ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਜਾਓਗੇ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਮਿਨੀਸੋਟਾ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਜੋਹਨਾ ਇਕ ਅਜੀਬ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਮੈਸਟ ਸੈਲ ਐਕਟੀਵੇਸ਼ਨ ਸਿੰਡਰੋਮ ਨਾਮੀ ਇਹ ਬਿਮਾਰੀ ਸਰੀਰ ਦੀ ਰੋਗ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧਕ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਕਾਰਨ ਰੋਗੀ ਵਿਚ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਹੋਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਬਹੁਤ ਵੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਰੋਗੀ ਜਿੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਘਿਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਜੋਹਨਾ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਐਲਰਜੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੇ ਲਈ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਬੱਸ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਤੇ ਮੈਸੇਜ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਇਕ ਹੀ ਘਰ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੇ ਲਈ ਦੋਵੇਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮਾਸਕ ਲਗਾ ਕੇ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਜੋਹਨਾ ਦੀ ਕਈ ਵਾਰ ਕੀਮੋਥੈਰੇਪੀ ਵੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਨਾ ਕਈ ਤਾਂ ਜੋਹਨਾ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਤਾਂ ਫਿਰ ਦੋਵੇਂ ਇਕ ਆਮ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।

ਅਰਬਾਂ ਦੀ ਮਾਲਕਣ ਲੜਕੀ ਦੇ ਸ਼ੌਂਕ ਨੇ ਨਿਰਾਲੇ

ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ੌਂਕੀਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਸ਼ੌਂਕ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਪੈਸੇ ਹੋਣਾ ਵੀ



ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਅਰਬਪਤੀ ਲੜਕੀ ਬਾਰੇ ਦੱਸ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਜਰਮਨ ਦੀ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਇਹ ਲੜਕੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੀ ਅਰਬਪਤੀ ਲੜਕੀ ਹੈ। ਫੋਰਬਸ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਮੁਤਾਬਕ ਅਲੈਕਜੈਂਡਰਾ ਐਂਡਰਸਨ ਨਾਮੀ ਇਸ ਲੜਕੀ ਦਾ ਨਾਂ ਅਮੀਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲਿਸਟ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਇਸ ਲਿਸਟ ਵਿਚ ਇਸਦਾ ਨਾਂ 1476ਵੇਂ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਦਰਜ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਭ ਲੋਕ ਵੱਡੀ ਉਮਰ ਦੇ ਹਨ। ਅਲੈਕਜੈਂਡਰਾ ਨੂੰ ਇਹ ਸੰਪਤੀ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਉਹ ਹੁਣ ਫੋਰਡ ਹੋਲਡਿੰਗਸ

ਦੇ 42 ਫੀਸਦੀ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਮਾਲਕਣ ਹੈ। ਅਲੈਕਜੈਂਡਰਾ ਦੇ ਸ਼ੌਂਕ ਵੀ ਬਹੁਤ ਅਨੋਖੇ ਅਤੇ ਮਹਿੰਗੇ ਹਨ।

ਅਲੈਕਜੈਂਡਰਾ ਨੂੰ ਘੋੜ ਸਵਾਰੀ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸ਼ੌਂਕ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਕ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਘੋੜਸਵਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਘੋੜਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵਕਤ ਗੁਜ਼ਾਰਨਾ ਉਸਨੂੰ ਚੰਗਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਮਹਿੰਗੇ ਘੋੜੇ ਪਾਲਣ ਦੀ ਸ਼ੌਂਕੀਨ ਅਲੈਕਜੈਂ 3 ਵਾਰ ਜੂਨੀਅਰ ਨਾਰਵੇ ਚੈਂਪੀਅਨ ਰਹਿ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੀ ਉਹ ਯੂਰਪੀਅਨ ਜੂਨੀਅਰ ਰਾਈਡਰਸ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਵਾਰ ਇਨਾਮ ਜਿੱਤ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਅਲੈਕਜੈਂ ਆਪਣੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਵਿਚ ਵੀ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਇੰਸਟਗ੍ਰਾਮ ਤੇ ਫਾਲੋ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਫੋਟੋ ਸ਼ੇਅਰ ਕਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

107 ਸਾਲ ਦੀ ਇਸ ਔਰਤ ਦੇ ਫਿਰ ਆ ਗਏ ਹਨ ਨਵੇਂ ਦੰਦ ਅਤੇ ਆ ਗਏ ਕਾਲੇ ਵਾਲ

ਹਨੁਮਾਨਗੜ੍ਹ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਜਦੋਂ 107 ਸਾਲਾ ਬਜ਼ੁਰਗ ਔਰਤ ਸ਼ਯੋਪਰੀ ਆਪਣੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਪਹੁੰਚੀ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਰੂਟੀਨ ਜਾਣ ਕੇ ਉਥੇ ਮੌਜੂਦ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਏ। ਔਰਤ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਾਲਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਇਸ ਔਰਤ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਛੇ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਰੋਟੀ-ਸਬਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਖਾਧੀ ਹੈ। ਉਹ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਦੋ ਵਾਰ ਦੇਸੀ ਘਿਓ ਦਾ ਹਲਵਾ ਅਤੇ ਦਿਨ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਤੋਂ ਚਾਰ ਵਾਰ ਫਲਾਂ ਦਾ ਜੂਸ



ਹੀ ਪੀਂਦੀ ਹੈ। ਰਾਤ ਦੇ ਵਕਤ ਦੁੱਧ ਵਿਚ ਬਣਿਆ ਦਲੀਆ ਖਾਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਉਮਰ ਵਿਚ ਇਸ ਬਜ਼ੁਰਗ ਔਰਤ ਦੇ ਨਵੇਂ ਦੰਦ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਭਰਵੱਟੀ ਵੀ

ਕਾਲੇ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ। ਸ਼ਯੋਪਰੀ ਦੇ ਛੇ ਮੁੰਡੇ ਅਤੇ ਇਕ ਲੜਕੀ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਕੁੱਲ ਪੰਜਾਹ ਮੈਂਬਰ ਹਨ। ਅਚਾਨਕ ਤਬੀਅਤ ਖਰਾਬ ਹੋਣ ਤੇ ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਥੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਰੂਟੀਨ ਸੁਣ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਡਾਕਟਰ ਮੁਤਾਬਕ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਉਹ ਦੇਸੀ ਘਿਓ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਦਲੀਆ ਖਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਪਾਚਣ ਸ਼ਕਤੀ ਕਾਫੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੈ। ਡਾਕਟਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ 90 ਸਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਨਸਾਨ ਦੇ ਵਾਲਾਂ ਦਾ ਰੰਗ ਕਾਲਾ ਹੋਣਾ ਆਰੰਭ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਮਾਲਕ ਦੀ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ 20 ਘੰਟੇ ਤੱਕ ਭੌਂਕਦਾ ਰਿਹਾ ਕੁੱਤਾ

ਜਾਨਵਰਾਂ ਵਿਚ ਕੁੱਤਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਜਾਨਵਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ। ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਹਾਂ ਕੁੱਤੇ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨਿਭਾਈ। ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਘਟਨਾ ਅਮਰੀਕਾ



ਦੇ ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਵਿਚ ਹੋਈ ਜਦੋਂ ਇਕ ਕੁੱਤੇ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਲਿਆ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਵਿਚ ਇਕ ਕੁੱਤੇ ਨੇ 20 ਘੰਟੇ ਤੱਕ ਭਿਆਨਕ ਠੰਡ ਨਾਲ ਲੜ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਜਾਨ ਬਚਾਈ। ਕੇਲਸੀ ਨਾਂ ਦੇ ਇਸ ਕੁੱਤੇ ਦਾ 64 ਸਾਲਾ ਮਾਲਕ ਬਾਬ ਰਾਤੀ ਦਸ ਵਜੇ ਅੱਗ ਬਾਲਣ ਲਈ ਲੱਕੜੀਆਂ ਲੈਣ ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਿਆ ਪਰ ਘਰ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੂਰ ਜਾਣ ਤੇ ਹੀ ਬਾਬ ਦੇ ਪੈਰ ਫਿਸਲ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਡਿੱਗ ਗਿਆ। ਗਰਦਨ ਦੀ ਹੱਡੀ ਟੁੱਟਣ ਕਾਰਨ ਉਹ ਉਠ ਨਾ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਬਰਫ ਵਿਚ ਦਬ ਗਿਆ।

ਬਾਬ ਮਦਦ ਦੇ ਲਈ ਕਾਫੀ ਚੀਖਿਆ ਪਰ ਘਰ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਸਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਕਿਸੇ ਨਾ ਨਾ ਸੁਣੀ। ਕੇਲਸੀ ਉਸ ਵਕਤ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਕੇਲਸੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਮਦਦ ਲਈ ਭੌਂਕਣਾ ਆਰੰਭ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਉਥੇ ਉਸਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਕੇਲਸੀ ਨੇ ਹਾਰ ਨਾ ਮੰਨੀ ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰ 20 ਘੰਟੇ ਤੱਕ ਭੌਂਕਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕ ਤੇ ਲੋਟ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਗਰਮੀ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਜਗਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਉਸਦੇ ਹੱਥ ਪੈਰ ਚੱਟਦਾ ਰਿਹਾ। 20 ਘੰਟੇ ਬੀਤ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਬ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲੱਗੀ ਕਿ ਹੁਣ ਉਹ ਜਿੰਦਾ ਨਹੀਂ ਬਚ ਸਕੇਗਾ ਪਰ ਕੇਲਸੀ ਨੇ ਹਾਰ ਨਾ ਮੰਨੀ। ਅਖੀਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪੜੋਸੀ ਰਿਕ ਤੱਕ ਉਸਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਪਹੁੰਚ ਗਈ। ਰਿਕ ਫੌਰਨ ਬਾਬ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਉਥੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਇਆ। ਕੇਲਸੀ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਰੰਗ ਲਿਆਈ ਅਤੇ ਬਾਬ

ਜਿੰਦਾ ਬਚ ਗਿਆ।

ਐਕਸ-ਰੇ ਵਰਗੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਾਲੀ ਲੜਕੀ

ਰੂਸ ਦੀ ਇਹ 17 ਸਾਲਾ ਲੜਕੀ ਨਤਾਸ਼ਾ ਡੋਮਕਿਨਾ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਹੁਣ ਐਕਸ-ਰੇ ਗਰਲ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਲੜਕੀ ਦੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣ ਕੇ ਹਰ ਕੋਈ ਹੈਰਾਨ ਹੈ। ਨਤਾਸ਼ਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀਆਂ



ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਐਕਸ-ਰੇ ਵਿਜਨ ਹੋ। ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਐਕਸ-ਰੇ ਵਿਜਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਪਣਪ ਰਹੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ

ਪਤਾ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਨਤਾਸ਼ਾ ਦੇ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਕਈ ਵਿਗਿਆਨਕ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰ ਕੋਈ ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕੋਈ ਇਸ ਅਨੋਖੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾ ਸਕਿਆ ਹੈ। ਨਤਾਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਐਕਸ-ਰੇ ਵਿਜਨ ਨਾਲ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਦੇਖਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਬਾਰੇ ਤੁਰੰਤ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਕਈ-ਕਈ ਤਾਂ ਉਹ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਸੂਰਮਾਤੀ ਦੌਰ ਵਿਚ ਹੀ ਉਸਨੂੰ ਪਛਾਣ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਨਤਾਸ਼ਾ ਨੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਬਾਰੇ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਹੈ।

ਇੱਥੇ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਨਹਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਫਿਰ ਵੀ ਮੰਨੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਖੂਬਸੂਰਤ

ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਕਈ ਅਜਿਹੇ ਆਦਿਵਾਸੀ ਖੇਤਰ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਰਿਵਾਜ ਵੀ ਅਨੋਖੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਆਦਿਵਾਸੀ ਸਮਾਜ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਫਰੀਕਾ ਦੇ ਨੌਰਥ ਨਾਮੀਬੀਆ ਦੇ ਕੁਨੈਨ ਪ੍ਰਾਂਤ ਵਿਚ। ਇੱਥੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਹਿੰਬਾ ਟ੍ਰਾਈਬ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਹਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਅਫਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਖੂਬਸੂਰਤ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕੁਨੈਨ ਪ੍ਰਾਂਤ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਹਿੰਬਾ ਜਨ-ਜਾਤੀ ਦੇ ਕੁੱਲ 20 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ 50 ਹਜ਼ਾਰ ਲੋਕ ਹਨ। ਹਿੰਬਾ ਟ੍ਰਾਈਬ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਅਫਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਖੂਬ-ਸੂਰਤ ਔਰਤਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸ ਦਈਏ ਕਿ ਇਸ ਟ੍ਰਾਈਬ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਹਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਔਰਤਾਂ ਹੱਥ ਤੱਕ ਧੋਣ ਦੇ ਲਈ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਖੁਦ ਨੂੰ ਸਾਫ-ਸੁਥਰਾ ਰੱਖਣ ਦੇ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਇਕ ਖਾਸ ਤਰੀਕਾ ਹੈ।

ਹਿੰਬਾ ਜਨਜਾਤੀ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨਹਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਖਾਸ ਜੜੀ-ਬੂਟਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਉਬਾਲ ਕੇ ਉਸਦੇ ਧੁੰਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਬਾਡੀ ਫ੍ਰੈਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਬਦਬੂ ਨਾ ਆਵੇ। ਇਸ ਹਰਬ ਦੀ ਖੂਬਸੂ ਨਾਲ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਸਰੀਰ ਕਈ ਨਾ ਨਹਾਉਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੀ ਸਾਫ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਆਪਣੀ ਚਮੜੀ ਦਾ ਧੁੱਪ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਇਕ ਖਾਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਲੋਸ਼ਨ ਲਗਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਲੋਸ਼ਨ ਜਾਨਵਰ ਦੀ ਚਰਬੀ ਅਤੇ ਹੈਮਾਟਾਈਟ ਦੀ ਧੂੜ ਤੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੈਮਾਟਾਈਟ ਦੇ ਧੂੜ ਦੀ ਕਾਰਨ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਚਮੜੀ ਦਾ ਰੰਗ ਲਾਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਖਾਸ ਲੋਸ਼ਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੀੜਿਆਂ ਦੇ ਕਟਣ ਤੋਂ ਵੀ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਰੈਡ ਮੈਨ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਸ਼ਹਿਰ ਜਿਸ ਵਿਚ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ ਵੱਡੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਇਲੀਨਾਇਸ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਇਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਕਸਬਾ ਹੈ ਕੈਸੀ। ਇਹ ਕਸਬਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਛੋਟਾ ਪਰ ਇੱਥੋਂ ਦੀਆਂ ਕਈ ਚੀਜ਼ਾਂ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਹਨ। ਆਪਣੀ ਇਸੇ ਖਾਸੀਅਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਸਦਾ ਨਾਂ ਗਿਨੀਜ਼ ਬੁੱਕ ਆਫ ਵਰਲਡ ਰਿਕਾਰਡਸ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਦੋ ਵਰਕਮੀਲ ਖੇਤਰਫਲ ਅਤੇ 3 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲੀ ਇਸ ਕਸਬੇ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਕੁਦਰਤੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਬਲਕਿ ਜੋ ਵੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹਨ ਸਭ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਬਣਾਈਆਂ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਥੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਰਾਕਿੰਗ ਚੇਅਰ ਹੈ, ਲੱਕੜੀ ਨਾਲ ਬਣੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਜੁੱਤੇ ਹਨ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਪਿੰਜਰਾ ਹੈ, ਪੈਨਸਿਲ ਹੈ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਵੈਟਰ ਬਣਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਿਲਾਈਆਂ ਵੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀਆਂ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਸਭ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਇੱਕੋ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਥਾਨਕ ਵਪਾਰੀ ਜਿਮ ਬੋਲਿਨ ਦਾ ਹੀ ਦਿਮਾਗ ਹੈ। ਸੰਨ 2000 ਵਿਚ ਆਈ ਮੰਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਇਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਬਣਾਇਆ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਵਿਚਾਰ ਆਇਆ ਕਿ ਕਿਉਂ ਨਾ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਟੂਰਿਜ਼ਮ ਵਧੇ। ਟੂਰਿਜ਼ਮ ਵਧੇਗਾ ਤਾਂ ਇਕਾਨਮੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਧੇਗੀ। ਬੱਸ ਫਿਰ ਕੀ ਸੀ ਆਰੰਭ ਹੋ ਗਿਆ ਵੱਡੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ। ਇਕ ਤੋਂ

ਬਾਅਦ ਇਕ ਕਈ ਚੀਜ਼ਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦੇ ਲਈ ਸੈਲਾਨੀ ਵੀ ਆਉਣ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਆਪਣੀ ਮਹਿੰਮ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਤੋਂ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਜਿਮ ਬੋਲਿਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਹੁਣ ਹੋਰ ਵੀ ਵੱਡੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਹੈ।

ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ ਜਾਗਦੀ

ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਦੀ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਇਸ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਸਭ ਸਲੀਪਿੰਗ ਬਿਊਟੀ ਕਹਿ ਕੇ ਪੁਕਾਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਲੜਕੀ ਜਦੋਂ ਇਕ ਵਾਰ ਸੌਂ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਸੁੱਤੀ ਹੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ ਸਟਾਕਪੋਰਟ ਦੀ 16 ਸਾਲਾ ਬੈਬ ਗੁਡੀਅਰ ਜਦੋਂ ਇਕ ਵਾਰ ਡੂੰਘੀ ਨੀਂਦ ਵਿਚ ਸੌਂ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ ਉਠਦੀ। ਇਕ ਦਿਨ ਵਿਚ 22 ਘੰਟੇ ਸੌਣ ਵਾਲੀ ਬੈਬ ਬੱਸ ਦੇ ਘੰਟੇ ਦੇ ਲਈ ਜਾਗਦੀ ਹੈ। ਬੈਬ ਦੀ ਮਾਂ ਜਾਇਨੇ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੈਬ ਨੂੰ ਇਕ ਵਾਰ ਬ੍ਰੇਨ ਟਿਊਮਰ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਉਹ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਸੀ। ਪਰ ਉਥੇ ਸਾਰੇ ਟੈਸਟ ਫੇਲੂ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਵਿਚ ਕੁਝ ਵੀ ਖਾਸ ਨਿਕਲ ਕੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ।

ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਦੇ 100 ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਬੈਬ ਅੱਜ ਸਲੀਪਿੰਗ ਬਿਊਟੀ ਸਿੰਡਰੋਮ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬੈਬ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਇਕ ਫੇਅਰੀਟੈਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬੈਬ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ 75 ਫੀਸਦੀ ਸੌਂ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇੰਨਾ ਸੌਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਬੈਬ ਸੌਂ ਕੇ ਉਠਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਸਿਹਤ ਠੀਕ ਰੱਖਣ ਲਈ ਖਾਂਦੀ-ਪੀਂਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਬੈਬ ਨੇ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੇ ਲਈ ਆਪਣਾ ਘਰ ਹੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਬੈਬ ਨੂੰ ਵੀਲੂ ਚੇਅਰ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਵਕਤ ਕਾਫੀ ਥੱਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬੈਬ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਉਸਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਦੇ ਲਈ ਇਕ ਕੇਅਰ ਟੇਕਰ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਬੈਬ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੱਲ੍ਹ ਉਠ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਹ ਸਮੇਂ ਉਸਦੇ ਲਈ ਕਾਫੀ ਕਠਿਨ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਚੱਲਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਦੋਸਤ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਕਿ ਉਹ ਕਦੋਂ ਫਿਰ ਤੋਂ ਸੌਂ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਹ ਅੱਗੇ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉਸਦੀ ਅੱਗੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਾਰੇ ਸੋਚਦੀ ਹਾਂ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਦੁੱਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

70 ਫੀਸਦੀ ਔਰਤਾਂ ਅਣਵਿਆਹੀਆਂ

ਸੀਰੀਆ ਵਿਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਗ੍ਰਿਹ ਯੁੱਧ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਨੌਜਵਾਨ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਗੁਆ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨੇ ਮੁਲਕ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟ ਰਹੇ ਹਨ। ਨੌਜਵਾਨ ਮਰਦਾਂ ਦੀ ਇਕ ਵੱਡੀ ਖੋਪ ਫੌਜ ਵਿਚ ਵੀ ਤਾਇਨਾਤ ਹੈ, ਜੋ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੰਭਾਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਸਿੰਗਲ ਵੀਮਨ ਅਤੇ ਵਿਧਵਾ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕ ਸਰਵੇਖਣ ਵਿਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ 70 ਫੀਸਦੀ ਸੀਰੀਅਨ ਔਰਤਾਂ ਅਣਵਿਆਹੀਆਂ ਹਨ। ਜੋ ਪੁਰਸ਼ ਬਚੇ ਵੀ ਹਨ, ਉਹ ਸਿਵਲ ਵਾਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਕ-ਇਕ ਪੈਸੇ ਦੇ ਮੋ-ਹਤਾਜ ਹਨ। ਵਿੱਤੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਲੜਕੀਆਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤਾ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਧਾਉਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ। ਹਾਲਾਤ



ਇਹ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਕਿ ਔਰਤਾਂ ਉਮਰ ਵਿਚ ਦੁੱਗਣੀ ਉਮਰ ਦੇ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਲੈ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੈਕਸ ਜਾਂ ਫਿਰ ਦੂਜੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। 32 ਸਾਲ ਦੀ ਸੁਕਰਾਨ ਇਹਨਾਂ ਔਰਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹੈ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਵੀ ਲਾਈਫ ਪਾਰਟਨਰ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਹੋ। ਸੁਕਰਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਵੀ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਉਹਨਾਂ ਕੀ ਸੈਕਸੁਅਲ ਡਿਜ਼ਾਇਰ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਧਾਉਣ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮੇਲ ਦੋਸਤ ਅਤੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂ ਤਾਂ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮੁਲਕ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸੁਕਰਾਨ ਮੁਤਾਬਕ ਸੀਰੀਆ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਅਤੇ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਮਿਸਟਰ ਪਰਫੈਕਟ ਲੱਭਣਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਰਿਲੇਸ਼ਨਸ਼ਿਪ ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਟੁੱਟ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਬੁਆਏ ਫਰੈਂਡ ਕ੍ਰਿਸਚੀਅਨ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਮੁਸਲਿਮ ਹੈ।

23 ਸਾਲ ਦੀ ਅਧਿਆਪਕ ਯਾਰਾ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਇੱਥੇ ਦੋਸਤਾਂ ਦੇ ਸਰਕਲ ਵਿਚ ਹਰ ਚਾਰ ਔਰਤਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕ ਲੜਕਾ ਹੈ। ਯਾਰਾ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਦੌਰ ਵੀ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਪਤਨੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਸਹਿਣ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਯਾਰਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ 1980 ਤੋਂ 1990 ਦੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇਕ ਪੂਰੀ ਜਨਰੇਸ਼ਨ ਖਤਮ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਜਨਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਲਾਈਫ ਵਿਚ ਕੁਝ ਕਰਨ ਦੀ ਸੋਚੀ ਤਾਂ ਸਿਵਲ ਵਾਰ ਆਰੰਭ ਹੋ ਗਈ।

ਸੁਹਿਰਦਤਾ, ਸੁਆਰਥ ਅਤੇ ਸਿਆਸਤ

ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ

ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਨੇੜੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਤਿਵੇਂ-ਤਿਵੇਂ ਸੋਝੀ ਸਿਆਸਤ ਅਤੇ ਸੁਆਰਥ ਦੀ ਕੂਟਨੀਤੀ ਸਿਖਰਾਂ ਨੂੰ ਛੂੰਹਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਿਆਸੀ ਦਲ ਮਿਸ਼ਨ-2017 ਨੂੰ ਸਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਡੀ-ਚੋਟੀ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਲਗਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੱਤਾ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਨੈਤਿਕਤਾ ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਮਰਿਆਦਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਰਮ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ। ਸਭ ਦਲਾਂ ਵਿੱਚ 'ਆਇਆ ਰਾਮ- ਗਇਆ ਰਾਮ' ਵਾਲਾ ਸਿਆਸੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਪਨਪ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੇੜੇ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਟਿਕਟ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ, ਉਹ ਵਿਦਰੋਹੀ ਹੋ ਕੇ ਦੂਜੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਖੇਮੇ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਜ਼ਰਾ ਵੀ ਦੇਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਦਲਬਦਲੀ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਇਸ ਵਾਰ ਤਾਂ ਹੱਦਾਂ ਹੀ ਪਾਰ ਕਰ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕੋ ਵੇਲੇ ਕਈਆਂ ਨੇ ਦੁਹਰੀ ਅਤੇ ਕਈਆਂ ਨੇ ਤੀਹਰੀ ਦਲ ਬਦਲੀ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਸਿਆਸੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਤਿਲੁਕਵੀਂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਆਰਥ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਦਾਗ਼ਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੁੱਧ ਧੋਤੇ ਬਣਨ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਸਿਆਸੀ ਚੋਲਾ ਬਦਲਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਰੁਝਾਨ ਦਾ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਦਲ ਕੋਲ ਪਾਰਟੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਪਰਖ-ਕਸੌਟੀ ਨਹੀਂ। ਨਾ ਹੀ ਇੰਨਾ ਕਿਸੇ ਪਾਸ ਸਮਾਂ ਹੈ, ਨਾ ਵਿਹਲ, ਨਾ ਇੱਛਾ। ਬੱਸ ਇੱਕੋ ਧੁਨ ਸਵਾਰ ਹੈ ਚੋਣਾਂ ਕਿਵੇਂ ਜਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ। ਇਸ ਲਈ ਸਿਆਸੀ ਦਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭਰਮਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਚਾਲਾਂ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਪਾਰਟੀ ਆਪਣੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਹਜ਼ੂਮ ਇਕੱਠਾ ਕਰ ਕੇ, ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ

ਧਾੜਵੀ ਪੈਂਤੜੇ ਤੋਂ ਧਾੜਾ ਬੋਲ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਸਕੜੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਗੁਲਾਮ ਮਾਨਸਿਕਤਾ, ਚਮਚਿਆਂ, ਸੁਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਖ਼ਰੀਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਜ਼ੂਮ ਵਿੱਚ ਸਾਧਾਰਨ ਬੰਦਾ ਡੌਰ-ਡੌਰ ਹੋ ਕੇ ਵੇਖਦਾ ਹੀ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਭਲੇ ਵੇਲਿਆਂ ਦੀ ਬਾਤ ਬਣ ਗਈ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸੁਹਿਰਦ ਅਤੇ ਸਿਆਸਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਸਮਾਜੀ ਜੋੜਮੇਲ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਸਿਆਸਤ ਧਰਮ ਵਰਗੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਹੁਣ ਧਰਮ ਸਿਆਸਤ ਵਰਗਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਸੁਹਿਰਦ ਸਿਆਸਤ ਜਿਹੇ ਵਰਤਾਰਿਆਂ ਦਾ ਨਾਮੋ-ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੀ ਮਿਟ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਥਾਂ ਸੁਆਰਥੀ ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੁਆਰਥੀ ਸਿਆਸਤ ਦੀ ਆਪਣੀ ਕੋਈ ਨੈਤਿਕਤਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਸੁਆਰਥੀ ਸਿਆਸਤ ਦੀ ਸਰਦਾਰੀ ਸਦਕਾ ਸਮਾਜਿਕ ਸਿਫ਼ਤਾਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਫੱਕਰ ਸੁਭਾਅ ਸੁਆਰਥੀ ਸਿਆਸਤ ਦੀ ਸੈਤਾਨੀਅਤ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਉਂ ਸੁਆਰਥੀ ਸਿਆਸਤ ਬੇਅਰਥ ਕਿਸਮ ਦਾ ਸਮਾਜ-ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਸਿਰਜਦੀ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਸਨਮੁੱਖ ਅਨੇਕਾਂ ਸਮਾਜਿਕ, ਆਰਥਿਕ, ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਮਸਲੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸੁਹਿਰਦ ਸਿਆਸਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲੋਕਪੱਖੀ ਸਮਾਧਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸੁਹਿਰਦ ਸਿਆਸਤ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਅਤੇ ਬਿਹਤਰੀ ਦੀ ਜ਼ਾਮਨ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਸੁਆਰਥੀ ਸਿਆਸਤ ਗ਼ਰੀਬੀ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਗੁਰਬਤ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਨਾ

ਤਾਂ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਕਦੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁੱਕ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦਾ ਪਰਮ ਧਰਮ ਇਹ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦਾ ਜੀਵਨ ਜਿਉਣ ਜੋਗਾ ਹੋਵੇ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਦਾ ਜਿਉਣਾ ਦੁੱਭਰ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਸੁਆਰਥੀ ਸਿਆਸਤ ਲਾਚਾਰੀ, ਬੇਬਸੀ, ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਅਤੇ ਬੇਗ਼ਾਨਗੀ ਦਾ ਆਲਮ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭਿਖਾਰੀ ਬਣਾ ਕੇ ਵੋਟਾਂ ਬਟੋਰਨ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਧਰ, ਸਾਡਾ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਵਰਗ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਵਾ ਰਿਹੈ ਕਿ ਵੋਟਰ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੋਚ-ਸਮਝ ਕੇ ਕਰਨ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਵਿਚਾਰੇ ਕੀ ਕਰਨ, ਕੀ ਸੋਚਣ, ਕੀ ਵੇਖਣ? ਕਿਉਂਕਿ ਵੇਖਣ-ਸੋਚਣ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹੈ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਨੇ ਕੋਈ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਲੋਕ ਨਾਇਕ ਪੈਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਸਰਦਾਰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ, ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ, ਰਾਜਗੁਰੂ, ਉਧਮ ਸਿੰਘ, ਲਾਲਾ ਲਾਜਪਤ ਰਾਏ ਅਤੇ ਗ਼ਦਰੀ ਬਾਬਿਆਂ ਵਰਗੇ ਸੁਹਿਰਦ ਲੋਕ ਨਾਇਕ ਤਾਂ ਹੁਣ ਸੁਪਨਾ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ ਗ਼ਦਰੀ ਬਾਬਿਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਮਿਸਾਲ ਵੇਖਣਯੋਗ ਹੈ।

ਗਿਆਨੀ ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਨਾਵਲਾਂ ਵਿੱਚ ਗ਼ਦਰੀ ਬਾਬਿਆਂ ਦੇ ਅਦੁੱਤੀ ਕਾਰਨਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਚਿਤਰਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਬਾਬੇ ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਨਵਾਂ ਮੈਂਬਰ ਬਣਾ ਪਰਖ ਕੇ ਬਣਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਵਾਪਰੀ ਘਟਨਾ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ। 1938 ਵਿੱਚ ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੀਨਾਂਗ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੀ ਸਕੱਤਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪੀਨਾਂਗ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੇਫ਼ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੇ ਆਉਣ-ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਆਪਣੀਆਂ ਅਮਾਨਤਾਂ ਰੱਖ ਕੇ ਰਸੀਦ ਲੈਂਦੇ ਤੇ ਮੁੜ ਰਸੀਦ ਦਿਖਾ ਕੇ ਆਪਣੀ-ਆਪਣੀ ਅਮਾਨਤ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲੈਂਦੇ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਇੱਕ ਬਜ਼ੁਰਗ ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਪਾਸ ਆਇਆ ਤੇ ਭਾਰਾ ਜਿਹਾ ਬੈਲਾ ਵਿਖਾ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, 'ਇਹ ਮੇਰੀ ਅਮਾਨਤ ਹੈ, ਮੈਂ ਰਸੀਦ ਨਹੀਂ ਲੈਣੀ, ਕੱਲ੍ਹ ਜਾਂ ਪਰਸੋਂ ਵਾਪਸ ਲੈ ਜਾਵਾਂਗਾ।' ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਸੋਚੀ ਪੈ ਗਿਆ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਭਰੋਸੇ ਉੱਤੇ ਹੀ ਖੜ੍ਹੀ ਹੈ ਉਸ ਅਜਨਬੀ ਬਾਬੇ ਦਾ ਬੈਲਾ ਰੱਖ ਲਿਆ। ਬਾਬੇ ਦੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਕਾਫ਼ੀ ਘਬਰਾਇਆ, ਇੱਕ

ਵਾਰੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਦੱਸਣ ਦਾ ਮਨ ਵੀ ਬਣਾਇਆ, ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਅੰਦਰਲੀ ਸੁਹਿਰਦਤਾ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨੋਂ ਰੋਕੀ ਰੱਖਿਆ। ਉਹ ਘਬਰਾਹਟ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਰਾਤ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਬੈਠਾ ਰਿਹਾ। ਅੱਧੀ ਰਾਤੀ ਉਸ ਨੇ ਬੈਲਾ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਵੇਖਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਸੋਨੇ ਦੀਆਂ ਪੰਜ ਇੱਟਾਂ ਸਨ। ਇਹ ਵੇਖ ਕੇ ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਬੇਚੈਨੀ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧ ਗਈ ਤੇ ਉਹ ਉਸ ਅਜਨਬੀ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨੂੰ ਕੋਈ ਡਾਕੂ-ਲੁਟੇਰਾ ਵਗ਼ੈਰਾ ਸਮਝਣ ਲੱਗਾ। ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਜਦੋਂ ਬਾਬਾ ਬੈਲਾ ਲੈਣ ਵਾਪਸ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁੱਖ ਦਾ ਸਾਹ ਆਇਆ।

ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਜਨਬੀ ਬਜ਼ੁਰਗ ਗ਼ਦਰੀ ਬਾਬਾ ਚੰਦਾ ਸਿੰਘ ਸੀ ਜੋ ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਪਾਸ ਸੋਨਾ ਰੱਖ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਇਮਨਦਾਰੀ ਦੀ ਪਰਖ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਮਹੀਨੇ ਦੇ 30 ਡਾਲਰ ਕਮਾਉਣ ਵਾਲਾ ਜੇ ਲੱਖਾਂ ਦਾ ਸੋਨਾ ਲੈ ਕੇ ਭੱਜਿਆ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਇਮਾਨਦਾਰ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸੰਪਰਕ ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਰਗਰਮ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਵਧ ਗਿਆ ਤੇ ਉਹ ਰਾਜਸੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਇਹ ਸੀ ਗ਼ਦਰੀ ਬਾਬਿਆਂ ਦਾ ਪਾਰਟੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸੰਗਰਾਮ ਦੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਉਭਾਰਨ ਵਿੱਚ ਗ਼ਦਰੀ ਬਾਬਿਆਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹੱਥ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਗ਼ਦਰ ਇੱਕ ਸੰਕਲਪ ਵੀ ਸੀ, ਆਦਰਸ਼ ਵੀ ਅਤੇ ਸੰਗਰਾਮ ਵੀ। ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਗ਼ਦਰੀ ਬਾਬੇ ਮਹਾਨ ਸਨ। ਸਭਨਾਂ ਅੰਦਰ ਇੱਕੋ ਆਤਮਾ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਸੀ, ਉਹ ਸੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਤੜਪ ਤੇ ਤਾਂਘ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਵੱਡੀ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇਣ ਦੀ ਆਪਾ ਵਾਰੂ ਸੁਹਿਰਦਤਾ, ਪਰ ਹੁਣ ਅਜਿਹੀ ਸੁਹਿਰਦ ਭਾਵਨਾ ਸੁਆਰਥੀ ਸਿਆਸਤ ਦੀਆਂ ਕੋਝੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਦੇ ਕੁਝੇ ਹੋਠ ਦਫ਼ਨ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਵੋਟਾਂ ਵੇਲੇ ਲੋਕ ਇਸ ਦੁਚਿਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਸਿਆਸੀ ਦਲ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਜਾਂ ਫਿਰ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇਣ।

ਅਕਸਰ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਸਿਵਾਏ ਲੋਕਾਂ ਪਾਸ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਅਵਾਮ ਨੂੰ ਤਾਂ ਵੋਟਾਂ ਪਾਉਣ ਵੇਲੇ ਗ਼ਦਰੀ ਬਾਬਿਆਂ ਦੀ ਇਸ ਸੁਹਿਰਦਤਾ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਸੋਧ ਵੀ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਅੱਧ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ

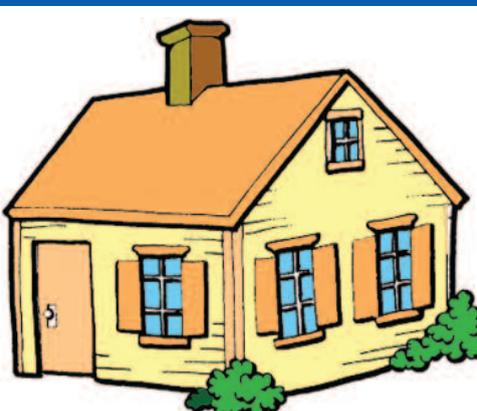
ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਗਾਮੀ ਸਾਗਰਪੁਰੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਸਿਰ ਕੱਢ ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਬਾਪ 1947 ਵਿੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਉੱਜੜ ਕੇ ਏਧਰ ਆਇਆ ਸੀ। ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਬਦਲੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਰਗੋਧੇ ਦੀ ਬਾਰ ਵਿੱਚ 200 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਜ਼ੈਲਦਾਰੀ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਬਖਸ਼ਿਆ ਸੀ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਘੱਟ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕੱਟ ਲੱਗ ਕੇ ਕੁੱਲ 75 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਹੀ ਮਿਲ ਸਕੀ। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਪੈਲੀ ਤੇ ਏਕੜਾਂ ਨੂੰ ਕਿੱਲੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। 75 ਕਿੱਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੀ ਸਰਕਾਰੇ ਦਰਬਾਰੇ ਖੂਬ ਚੱਲੀ ਸੀ। ਉਹ ਕਈ ਸਾਲ ਤੋਂ ਪਿੰਡ ਸਾਗਰਪੁਰੇ ਦਾ ਸਰਪੰਚ ਚੱਲਿਆ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਰਕਾਰੀ ਦੌਰੇ 'ਤੇ ਪਿੰਡ ਆਏ ਪਟਵਾਰੀ, ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਚਾਹ-ਪਾਣੀ ਤੇ ਮੁਰਗਾ- ਸ਼ਰਾਬ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਉਹੀ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਸ਼ਰਾਬ ਦਾ ਡਰੱਮ ਉਸ ਦੇ ਡੇਰੇ ਚੜ੍ਹਿਆ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਆਏ ਗਏ ਬਿਜਲੀ, ਮਾਲ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਮਹਿਕਮਿਆਂ ਵਾਲੇ ਰੁਤੀ ਮਾਰਕੇ ਦੀਆਂ ਕੈਨੀਆਂ ਭਰਵਾ ਕੇ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਵੈਸੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਬਾਹਰਲੇ ਘਰ ਕੋਲੀ ਚੱਟਾਂ ਮੇਲਾ ਲੱਗਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਬਾਣੇ ਫੜਵਾ ਦੇਣਾ ਜਾਂ ਛੁੱਡਵਾ ਦੇਣਾ, ਉਸ ਦੇ ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਦਾ ਖੇਡ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜਕੀ ਤੇ ਇੱਕ 18-20 ਸਾਲ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਹਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਸੀ। ਲੜਕੀ ਵਿਆਹੀ ਹੋਈ ਸੀ ਤੇ ਲੜਕਾ ਅਜੇ ਪੜ੍ਹਦਾ ਸੀ। ਲਾਡਲਾ ਤੇ ਵਿਹਲਾ ਰਹਿਣ ਕਾਰਨ ਹਰਸ਼ਰਨ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਤੀਲੂ ਤੇ ਢਿੱਡ ਪਤੀਲਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ੈਲਦਾਰ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸੀਰੀ ਕਾਲਾ ਚਲਿਆ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕਾਲੇ ਦਾ ਪਿਉ ਜ਼ੈਲਦਾਰ ਦੇ ਪਿਉ ਨਾਲ ਸੀਰੀ ਸੀ ਤੇ ਮਰਨ ਲੱਗਾ 14 ਸਾਲ ਦੇ ਕਾਲੇ ਦੀ ਬਾਂਹ ਉਸ ਨੂੰ ਫੜਾ ਗਿਆ। ਕਾਲਾ ਜ਼ੈਲਦਾਰ ਦਾ ਹਾਣੀ ਸੀ ਤੇ ਉਸੇ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਹੁਰੇ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਰਿਸ਼ਤਾ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ। ਕਾਲੇ ਦੀ ਇੱਕ 16-17 ਸਾਲ ਦੀ ਲੜਕੀ ਰਾਣੋ ਤੇ ਤੇ 18-20 ਸਾਲ ਦੇ ਲੜਕੇ ਦੇਬਾ ਤੇ ਸ਼ਿੰਦਾ ਸਨ। ਅਨਪੜ੍ਹ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਹ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪਿਉ ਨਾਲ ਜ਼ੈਲਦਾਰ ਦੇ ਖੇੜਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ ਘੁਲਦੇ ਸਨ। ਕਾਲੇ ਦੀ ਪਤਨੀ ਕਰਮੀ ਤੇ ਰਾਣੋ ਜ਼ੈਲਦਾਰ ਦੇ ਘਰ ਗੋਰਾ ਕੂੜਾ ਤੇ ਹੋਰ ਛੋਟੇ ਮੋਟੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਹਰਸ਼ਰਨ ਨੇ ਝਾੜੂ ਲਗਾਉਂਦੀ ਰਾਣੋ ਨੂੰ ਛੇੜ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਦੀ ਇਹ ਹਰਕਤ ਡੰਗਰਾਂ ਨੂੰ ਪੱਠੇ ਪਾਉਂਦੇ ਦੇਬੇ ਨੇ ਵੇਖ ਲਈ। ਆਪਣੇ ਮਾਂ ਬਾਪ ਨੂੰ ਦੱਸਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਸ ਨੇ ਖੇੜ ਗਏ ਹਰਸ਼ਰਨ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲਿਆ ਤੇ ਸਵਾਰ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਭੁਗਤ ਸਵਾਰੀ, ਪਾਣੀ ਤਰੱਕ ਤਰੱਕ ਕੇ ਕੁੱਟਿਆ। ਵਿਹਲੇ ਰੋਟੀਆਂ ਤੋੜਨ ਵਾਲੇ ਪੋਲੜ ਹਰਸ਼ਰਨ ਨੇ ਆਲ ਸਟੀਲ ਬਾਡੀ ਵਾਲੇ ਦੇਬੇ ਦਾ ਸਵਾਹ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨਾ ਸੀ? ਜਦੋਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਜ਼ੈਲਦਾਰ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਉਹ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਲਾਲ ਪੀਲਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਹਰਸ਼ਰਨ ਦੇ ਚਿੱਬ ਖੜਿੱਬੇ ਹੋਏ ਬੂਝੇ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਖੂਨ ਉਬਾਲੇ ਖਾਣ ਲੱਗਾ, ਉਸਾਡੇ ਟੁਕੜਿਆਂ 'ਤੇ ਪਲਣ ਵਾਲੇ ਇਹਨਾਂ ਛੋਟੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇਹ ਜੁੱਰਤ ਕਿ ਮੇਰੇ ਇਕਲੌਤੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਹੱਥ ਪਾਉਣਾ। ਉਸ ਨੇ ਕਾਲੇ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਭੈਣ ਇੱਕ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਕਾਲਾ ਸ਼ਰੀਫ ਆਦਮੀ ਸੀ, ਵਿਚਾਰਾ ਸਭ ਕੁਝ ਜਰ ਗਿਆ। ਕਾਲੇ ਨੇ ਜ਼ੈਲਦਾਰ ਦੇ ਬਹੁਤ ਤਰਲੇ ਮਿੰਨਤਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਕਿ ਭੈਣ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਛੇੜਖਾਨੀ ਵੇਖ ਕੇ ਨਵਾਂ ਖੂਨ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਫਿਰ ਵੀ ਜੇ ਮੇਰੇ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ ਪੱਗ ਰੱਖ ਕੇ ਮਾਫੀ ਮੰਗ ਲੈਂਦਾ ਹਾਂ। ਪਰ ਹੱਕਾਰਿਆ ਗਾਮੀ 'ਤਾਂਹ ਹੀ 'ਤਾਂਹ ਚੜ੍ਹੀ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਉਹੁਣ ਤਾਂ ਫੈਸਲਾ ਪੰਚਾਇਤ ਹੀ ਕਰੇਗੀ। ਤੇਰੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਬੰਦੇ ਦੇ ਪੁੱਤ ਨਾ ਬਣਾਇਆ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਨਹੀਂ।" ਕਾਲਾ ਵਿਚਾਰਾ ਨਿੰਮੇਝੂਣਾ



ਬਲਰਾਜ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਐਸ.ਪੀ.

ਹੋਇਆ ਘਰ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਕਰਮੀ ਨੂੰ ਜਾ ਦੱਸੀ। ਕਰਮੀ ਬਹੁਤ ਦਲੇਰ ਔਰਤ ਸੀ। ਸੁਣ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਸੱਤੀ ਕੱਪੜੀ ਅੱਗ ਲੱਗ ਗਈ, ਉਬੱਲੇ ਉਏ ਤੇਰੇ ਜ਼ੈਲਦਾਰਾ। ਨਾਲੇ ਚੋਰ ਨਾਲੇ ਚੜਰ। ਇੱਕ ਤਾਂ ਇਹਦੇ ਛੋਕਰੇ ਨੇ ਸਾਡੀ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਹੱਥ ਪਾਇਆ, ਉੱਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਈ ਦੋਸੀ ਦੱਸਦਾ। ਤੂੰ ਫਿਕਰ ਨਾ ਕਰ, ਮੈਂ ਜਾਵਾਂਗੀ ਸਵੇਰੇ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿੱਚ। ਜੇ ਜ਼ੈਲਦਾਰ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿੱਚ ਵਤਨ ਜੋਗਾ ਛੱਡਿਆ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਬਦਲ ਦੇਵੀ।" ਕਾਲਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕਰਮੀ ਵਿੱਚ ਕੌਣ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਕੁਝ ਜਿਆਦਾ ਹੀ ਭਲਾਮਣਸ ਤੇ ਦੱਬੂ ਕਿਸਮ ਦਾ ਇਨਸਾਨ ਸੀ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਢਾਬ ਵਾਲੇ ਬੋਹੜ ਦੇ ਬੜ੍ਹੇ 'ਤੇ ਪੰਚਾਇਤ 'ਕੱਠੀ ਹੋ ਗਈ। ਜ਼ੈਲਦਾਰ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀ, ਵਿਰੋਧੀ ਅਤੇ ਸਵਾਦ ਲੈਣ ਲਈ ਪਿੰਡ ਦੀ ਮੁੰਡੀਹਰ ਵੀ ਪਹੁੰਚ ਗਈ। ਜ਼ੈਲਦਾਰ ਦੀ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸਰਪੰਚ ਦਿਲੋਂ ਕਾਲੇ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕਾਲਾ, ਉਸ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਮੁੰਡੇ ਤੇ ਕਰਮੀ ਵੀ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਮੁੰਡੇ ਤੇ ਕਾਲਾ ਡਰੇ ਪਏ ਸਨ ਪਰ ਕਿਸੇ ਸਿਆਣੇ ਦੀ ਸਿਖਾਈ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਮੀ ਸੀਹਣੀ ਵਾਂਗ ਗਾਮੀ ਵੱਲ ਝਾਕ ਰਹੀ ਸੀ। ਗਾਮੀ ਮੁੰਡਾਂ ਨੂੰ ਵੱਟ ਦੋਂਦਾ ਹੋਇਆ ਬੋਲਿਆ, ਉਸਰਪੰਚ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਛੋਟੇ ਲੋਕ ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਗਲ ਪੈਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ। ਅੱਜ ਇਹ ਮੇਰੇ ਲੜਕੇ ਦੇ ਹੱਥੀ ਪਏ ਨੇ, ਕਲ੍ਹ ਨੂੰ ਮੇਰੀ ਪੱਗ ਨੂੰ ਪੈਣਗੇ ਤੇ ਪਰਸੋਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨੂੰ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੰਚਾਇਤੀ ਡੰਨ ਲਗਾਉ। ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰੇਆਮ 5-5 ਛਿੱਤਰ ਮਾਰੇ ਤਾਂ ਜੋ ਬਾਕੀਆਂ ਦੇ ਵੀ ਦਿਮਾਗ ਸੈਂਟਰ 'ਚ ਆ ਜਾਣ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕੁਝ ਨਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਦਰਖਾਸਤ ਬਾਣੇ ਜਾ ਦੇਣੀ ਆ।" ਸਰਪੰਚ ਨੇ ਝੂਠਾ ਜਿਹਾ ਖੰਘ ਕੇ ਗਲਾ ਸਾਫ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਦੇਬੇ ਤੋਂ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਕਿਹਾ, ਉਜ਼ੈਲਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਗਲਤੀ ਤੁਹਾਡੇ ਲੜਕੇ ਦੀ ਵੀ ਆ। ਫਿਰ ਵੀ ਮੁੰਡੇ ਤੋਂ ਮਾਫੀ ਮੰਗਵਾ ਦੇਨੇ ਆਂ। ਤੁਸੀਂ ਵੱਡੇ ਉ, ਪਰੁੰ ਮਿੱਟੀ ਪਾਉ ਸਾਰੀ ਗੱਲ 'ਤੇ।" ਪਰ ਸਾਰੀ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਸਮਝਾਉਣ 'ਤੇ ਵੀ ਜ਼ੈਲਦਾਰ ਛਿੱਤਰ ਮਰਵਾਉਣ 'ਤੇ ਬਜ਼ਿਦ ਸੀ। ਆਖਰ ਕਰਮੀ ਕੋਲੋਂ ਨਾ ਰਿਹਾ ਗਿਆ। ਉਹ ਕੁੱਦ ਕੇ ਜ਼ੈਲਦਾਰ ਨੂੰ ਪੈ ਗਈ, ਉਜਦੋਂ ਦੀ ਮੈਂ ਵਿਆਹੀ ਆਈ ਆਂ, ਮੇਰਾ ਖਸਮ ਕਦੇ ਚਾਰ ਦਿਨ ਘਰ ਨਹੀਂ ਸੁੱਤਾ। ਕਦੇ ਨਹਿਰ ਦੀ ਵਾਰੀ, ਕਦੇ ਰਾਤ ਦੀ ਬਿਜਲੀ, ਕਦੇ ਅਵਾਰਾ ਪਸ਼ੂ ਮੋੜਨ ਲਈ ਸਾਰੀ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਤੇਰੇ ਖੇੜਾਂ ਵਿੱਚ ਮਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਸਰਪੰਚ ਸਾਹਿਬ ਪੁੱਛੇ ਇਸ ਵੱਡੇ ਜ਼ੈਲਦਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਦਿਨ ਰਾਤ ਮੇਰੇ ਘਰ ਕੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ? ਮੇਰੇ ਸਾਰੇ ਨਿਆਣੇ ਜ਼ੈਲਦਾਰ ਦੇ ਆ। ਜ਼ੈਲਦਾਰ ਚਾਹੇ ਹਰਸ਼ਰਨ ਦੇ ਛਿੱਤਰ ਮਰਵਾਏ ਚਾਹੇ ਦੇਬੇ ਦੇ, ਦੋਵੇਂ ਇਸੇ ਦੇ ਆ। ਨਾਲੇ ਤੂੰ ਵੀ ਸੁਣ ਲੈ ਵੱਡਿਆ ਜ਼ੈਲਦਾਰ। ਮੈਂ ਜਵਾਕਾਂ ਦਾ ਖੂਨ (ਡੀ.ਐਨ.ਏ) ਟੈਸਟ ਕਰਵਾ ਕੇ ਅੱਧ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਲੈਣੀ ਆ ਤੇਰੀ। ਜਾ ਜਿੱਥੇ ਜੋਰ ਲੱਗਦਾ ਈ ਲਾ ਲੈ।" ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਸੱਪ ਸੁੰਘ ਗਿਆ। 5-7 ਮਿੰਟ ਕੋਈ ਵੀ ਨਾ ਬੋਲਿਆ। ਜ਼ੈਲਦਾਰ ਦਾ ਸਾਰਾ ਖੂਨ ਨੁੱਚੜ ਗਿਆ, ਰੰਗ ਪੀਲਾ ਵਿਸਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਜਿਵੇਂ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਬਿਮਾਰ ਪਿਆ ਹੋਵੇ। ਦੇਬੇ ਨੂੰ ਛਿੱਤਰ ਮਰਵਾਉਣ ਦੀ ਜਿਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜ਼ੈਲਦਾਰ ਨੇ ਵੱਟ ਕੇ ਚਪੜ ਹਰਸ਼ਰਨ ਦੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਮਾਰੀ ਤੇ ਡਗਮਗਾਉਂਦੇ ਕਦਮਾਂ ਨਾਲ ਘਰ ਵੱਲ ਨੂੰ ਚੱਲ ਪਿਆ। ਪਿੰਡੇ ਪਿੰਡ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਹਾਸਤ ਉਸ ਦੇ ਕੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜਹਿਰ ਘੋਲ ਰਿਹਾ ਸੀ।

Low Rate Loans



Real Estate Loans

Commercial Loans

Apartment Loans

Construction Loans

Business Loans

Loans up to \$30 Million

Credit or income problems are welcome

ਜੇ ਤੁਹਾਡਾ ਕਰੈਡਿਟ ਨਹੀਂ ਜਾਂ ਇਨਕਮ ਘੱਟ ਹੈ, ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ, ਬੱਸ ਇਕ ਵਾਰ ਫੋਨ ਕਰੋ

For more information Call:-

(408) 307-6331



ਸਾਵਧਾਨ! ਇਹ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਲੱਛਣ ਹਨ

ਲਾਈਫ ਸਟਾਈਲ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਵਧਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਸੰਭਾਵੀ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਵਾਲੇ ਸੰਕੇਤਾਂ 'ਤੇ ਵਕਤ ਸਿਰ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਬਿਹਤਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਮਿਲੇਗੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸੰਪੂਰਨ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕੋਗੇ।



(1) ਦਿਲ ਦੇ ਰੋਗ
ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਜਾਨਲੇਵਾ ਰਿਸਕਾਂ ਵਿਚ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸੰਕੇਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਤੋਂ ਸਮਾਂ ਰਹਿੰਦੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਗੰਭੀਰ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਮੀਨਾਕਸੀ ਮਿਸ਼ਨ ਹਸਪਤਾਲ ਐਂਡ ਰਿਸਰਚ ਸੈਂਟਰ, ਮਦੁਰਾਈ ਦੇ ਦਿਲ ਦੇ ਰੋਗਾਂ ਦੇ ਮਾਹਿਰ ਡਾ. ਪੀ. ਜਯਾਪਾਂਡਿਅਨ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, ਜਿਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਕੋਰੋਨਰੀ ਆਰਟਰੀ ਡਿਜੀਜ਼ ਜਾਂ ਹੋਰ ਲੱਛਣਾਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਦਿਲ ਦੇ ਰੋਗਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੇ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਚਿਤਾਵਨੀ ਵਾਲੇ ਸੰਕੇਤ
ਬਕਾਵਟ, ਸਵੇਰੇ ਉਠਣ ਵਿਚ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ, ਮਾਮੂਲੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੇ ਵੀ ਸਾਹ ਲੈਣ ਵਿਚ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ, ਛਾਤੀ ਵਿਚ ਦਰਦ, ਸੋਜਿਯ, ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਵਰਗੀਆਂ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ, ਕਮਰ ਦੇ ਉਪਰ ਦਰਦ ਰਹਿਣਾ।

(2) ਕੈਂਸਰ
ਪਿਛਲਾ ਸਾਲ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਇਲਾਜ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਚੰਗਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਡਾਕਟਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਇੰਸ ਦੀ ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਚੰਗੀ ਤਰੱਕੀ ਨਾਲ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਇਲਾਜ ਵਿਚ ਮਦਦ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੈਂਸਰ ਦਾ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿਚ ਪਤਾ ਲੱਗਣ 'ਤੇ ਇਸਦਾ ਇਲਾਜ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਚਿਤਾਵਨੀ ਵਾਲੇ ਸੰਕੇਤ
ਵਜਨ ਵਿਚ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਬਦਲਾਅ ਆਉਣਾ, ਚਮੜੀ ਦੇ ਰੰਗ ਵਿਚ ਬਦਲਾਅ, ਇਹ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਕਿਨ ਕੈਂਸਰ ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਲੀਡਿੰਗ ਹੋਣਾ। ਅਜਿਹੇ ਜ਼ਖਮ ਹੋਣਾ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਹੋਣ ਵਿਚ ਵਕਤ ਲੱਗੇ ਜਾਂ ਉਹ ਠੀਕ ਨਾ ਹੋਣ, ਅਜਿਹਾ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੰਗ, ਕੋਲੋਨ ਜਾਂ ਬ੍ਰੈਸਟ ਕੈਂਸਰ ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਲਾਡਰ ਆਦਤਾਂ ਵਿਚ ਬਦਲਾਅ। ਬ੍ਰੈਸਟ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅੰਗ ਦੇ ਆਸ ਪਾਸ ਗੱਠ ਜਾਂ ਸੋਜਿਸ਼ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਣੀ।

(3) ਲੰਗ ਕੈਂਸਰ
ਇਸਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਲੱਛਣਾਂ ਦੇ ਫੈਲਣ ਤੱਕ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ, ਪਰ ਲੰਗਰ ਕੈਂਸਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿਚ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਲੱਛਣ ਦਿੱਖ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਮੀਨਾਕਸੀ ਮਿਸ਼ਨ ਹਸਪਤਾਲ ਐਂਡ ਰਿਸਰਚ ਸੈਂਟਰ, ਮਦੁਰਾਈ. ਦੇ ਹੈਡ (ਆਰਕਿਆਲੋਜੀ) ਡਾ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿਚ ਲੱਛਣਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਣ ਤੇ ਡਾਕਟਰ ਕੋਲ ਜਾਂਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਕੈਂਸਰ ਦੀ ਜਲਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਕੇ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸੰਕੇਤਾਂ ਵਿਚ ਠੀਕ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਖੰਘ, ਛਾਤੀ ਵਿਚ ਦਰਦ, ਵਜਨ ਵਿਚ ਕਮੀ, ਸਾਹ ਲੈਣ ਵਿਚ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

(4) ਡਾਇਬਟੀਜ਼
ਡਾਇਬਟੀਜ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮੱਸਿਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦੇ ਲੱਛਣ ਇੰਨੇ ਸਧਾਰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ

ਲੋਕ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਜੇਕਰ ਡਾਇਬਟੀਜ਼ ਦਾ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਇਲਾਜ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਹੋਰ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਹੋਣ ਦਾ ਰਿਸਕ ਵੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਡਾਇਬਟੀਜ਼ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਲੱਛਣਾਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਕੁਝ ਮਰੀਜ਼ ਲੱਛਣਾਂ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਉਹ ਬਿਮਾਰੀ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿਚ ਆ ਚੁੱਕੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਚਿਤਾਵਨੀ ਵਾਲੇ ਸੰਕੇਤ
ਇਸਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸੰਕੇਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਿਆਸ ਲੱਗਣਾ ਹੈ। ਮਰੀਜ਼ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਾਰ ਯੂਰੀਨ ਦੇ ਲਈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਕਾਵਟ ਅਤੇ ਕਾਰਬੋਹਾਈਡ੍ਰੇਟਸ ਲੈਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਵਧਣਾ। ਵਜਨ ਵਿਚ ਕਮੀ।

(5) ਲੀਵਰ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ
ਲੀਵਰ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਇਲਾਜ ਖੁਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਇਕ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੰਗ ਹੈ। ਇਹ ਖੂਨ ਨੂੰ ਸਾਫ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨਿਊਟ੍ਰੀਐਂਟਸ ਨੂੰ ਸਟੋਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਲੀਵਰ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਣਾ ਤੁਹਾਡੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਲਈ ਖਤਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਚਿਤਾਵਨੀ ਵਾਲੇ ਸੰਕੇਤ
ਪੇਟ ਵਿਚ ਦਰਦ, ਯੂਰੀਨ ਦਾ ਗਹਿਰਾ ਰੰਗ, ਯੂਰੀਨ ਵਿਚ ਖੂਨ ਆਉਣਾ, ਡਾਇਰੀਆ, ਲੀਵਰ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਵਧਣ ਤੇ ਚਮੜੀ ਦਾ ਰੰਗ ਪੀਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(6) ਹਾਈ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ
ਹਾਈ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਡਾਕਟਰ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸੰਕੇਤਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਨੂੰ ਸਾਈਲੈਂਟ ਕਿਲਰ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਇਸਦੇ ਲੱਛਣ ਬਿਮਾਰੀ ਵਧਣ 'ਤੇ ਹੀ ਦਿੱਸਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਜ੍ਹਾ ਕਾਰਨ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਡਾਕਟਰ ਮਰੀਜ਼ ਦੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਸਲਾਹ ਲੈਣ ਦੇ ਲਈ ਆਉਣ 'ਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਜਾਂਚਦੇ ਹਨ।

ਚਿਤਾਵਨੀ ਵਾਲੇ ਸੰਕੇਤ
ਛਾਤੀ, ਸਿਰ ਵਿਚ ਦਰਦ। ਕੁਝ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿਚ ਨੱਕ ਤੋਂ ਖੂਨ ਆਉਣ, ਪੁੰਦਲਾ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਚੱਕਰ ਆਉਣਾ।

ਇਕ ਪੱਤਾ ਜੋ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੁਹਾਡੀ ਟੈਨਸ਼ਨ ਦੂਰ

ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਦੀ ਭੱਜਦੌੜ ਵਾਲੀ ਲਾਈਫ ਸਟਾਈਲ ਵਿਚ ਤਣਾਅ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਤਣਾਅ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਸਪਾ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਰਿਲੀਫ ਐਕਟੀਵਿਟੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਹੁਣ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰੂਸ ਦੇ ਇਕ ਵਿਗਿਆਨਕ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਤੇਜ਼ਪੱਤਾ ਤਣਾਅ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਮਦਦਗਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਤੇਜ਼ ਪੱਤੇ ਨੂੰ ਅਰੋਮਾਥਰੇਪੀ ਦੇ ਲਈ ਵੀ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਚਮੜੀ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸਾਹ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਠੀਕ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਟੈਨਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।



ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰੋ ਇਸਤੇਮਾਲ:
ਇਕ ਤਾਜ਼ਾ ਜਾਂ ਸੁੱਕਾ ਤੇਜ਼ਪੱਤਾ ਲੈ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੱਡੇ ਕਟੋਰੇ ਵਿਚ ਸਾੜੋ। ਫਿਰ ਇਸਨੂੰ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਿਆ ਕੇ 15 ਮਿੰਟ ਦੇ ਲਈ ਰੱਖ ਦਿਓ। ਬੋੜੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਤੁਸੀਂ ਇਸਦੀ ਮਹਿਕ ਤੋਂ ਕਾਫੀ ਸਕੂਨ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੋਗੇ। ਇਹ ਇਕ ਪਾਵਰਫੁੱਲ ਸਪਾ ਐਕਸਪੀਰੀ-ਐਂਸ ਵਰਗਾ ਲੱਗੇਗਾ। ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਊਰਜਾ ਮਿਲੇਗੀ।
ਇਹ ਹੋਣਗੇ ਫਾਇਦੇ:
ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਾਚਨ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਹਨ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਤੇਜ਼ਪੱਤੇ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਪੇਟ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਕਈ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਵਧੀਆ ਉਪਾਅ ਹੈ। ਚਾਹ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ ਪੱਤੇ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਕੇ ਕਬਜ਼, ਐਸੀਡਿਟੀ ਅਤੇ ਮਰੋੜ ਵਰਗੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹੋ।
ਰਾਤ ਨੂੰ ਸੌਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੇਜ਼ ਪੱਤੇ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਨਾ ਚੰਗੀ ਨੀਂਦ ਦੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ। ਤੇਜ਼ ਪੱਤੇ ਦੇ ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਬੂੰਦਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਮਿਲਾ ਕੇ ਪੀਣ ਨਾਲ ਚੰਗੀ ਨੀਂਦ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਡਨੀ ਸਟੋਨ ਅਤੇ ਕਿਡਨੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਲਈ ਤੇਜ਼ਪੱਤੇ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਬਹੁਤ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਜਲਦੀ ਹੀ ਤੁਹਾਡੀ ਆਵਾਜ਼ ਦੱਸੇਗੀ ਕਿ ਬਿਮਾਰੀ ਕੀ ਹੈ?

ਅਮਰੀਕਾ ਸਥਿਤ ਇਕ ਸਟਾਰਟ-ਅਪ ਅਜਿਹੀ ਮਸ਼ੀਨ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇਗੀ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਿਊਰਾਲਜਿਕਲ ਅਤੇ ਕਾਨੀਟਿਵ ਬਿਮਾਰੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਕਾਫੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਅਜਿਹੇ ਮੈਡੀਕਲ ਕੇਸ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚ ਬਿਮਾਰੀ ਕ੍ਰਾਨਿਕ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦੇ ਬਾਰੇ ਸਹੀ-ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਸਹੀ ਇਲਾਜ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਕਨੀਕੀ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਲੱਛਣਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੇ ਲਈ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਟ੍ਰੀਟ ਕਰਨਾ ਆਸਾਨ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।



ਫਿਲਹਾਲ ਇਹ ਮਸ਼ੀਨ ਟੈਸਟਿੰਗ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘ ਰਹੀ ਹੈ। ਵਾਈਸ

ਅਨੈਲਿਸਿਸ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਸੈਟਿਕਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੈਟਅਪ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਖਪਤਕਾਰ ਸਰਵਿੰਗ ਸਟਾਫ ਅਤੇ

ਹਨ। ਮਸ਼ੀਨ ਦਾ ਲਰਨਿੰਗ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਆਪਣੇ ਡੇਟਾਬੇਸ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਨਵੀਂ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਪੁਰਾਣੀ ਗੱਲਬਾਤ ਨਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।

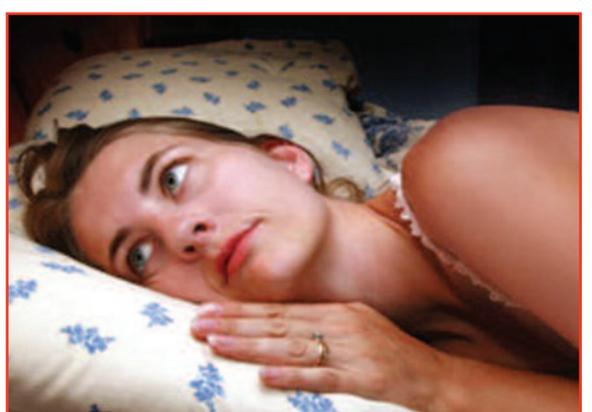
ਸਟੱਡੀ ਦਾ ਇਕ ਖਾਸ ਪ੍ਰਯੋਗ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਅੱਗੇ ਵੱਧ ਰਹੀ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਜਾਨਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕਿਵੇਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਗਾਈਡੈਂਸ ਦੇਣ ਦਾ ਸਹੀ ਤਰੀਕਾ ਕੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰ ਦੀ ਟੋਨ ਜਾਂ ਲਹਿਜ਼ੇ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਜਿਹਨਾਂ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਹੁਣ ਕੰਜਿਊਮਰ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਈ ਗੱਲਬਾਤ 'ਤੇ ਸਟੱਡੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਐਕਸਪਰਟ ਰੀਅਲ ਟਾਈਮ ਕਨਵਰਸੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਫੋਕਸ ਕਰ ਰਹੇ ਤੱਕ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਥੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੁਧਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਪਤਕਾਰ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ 20 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੱਕ ਵੱਧ ਗਈ ਹੈ।

ਨੀਂਦ ਨਾ ਆਏ ਤਾਂ ਅਪਣਾਓ ਇਹ ਤਰੀਕੇ

ਭੱਜ-ਦੌੜ ਭਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਲਈ ਸਮਾਂ ਕੱਢਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿਹਤ ਸੰਬੰਧੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ 'ਚੋਂ ਇਕ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ ਨੀਂਦ ਨਾ ਆਉਣ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ। ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੇਰ ਰਾਤ ਤੱਕ ਨੀਂਦ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਤਾਂ ਆਓ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਨੀਂਦ ਆ ਜਾਵੇਗੀ।
1. ਰਾਤ ਨੂੰ ਸੌਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹੋ।
2. ਸੌਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹਾਉਣ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਆਰਾਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਚੰਗੀ ਨੀਂਦ ਆਵੇਗੀ।
3. ਹਲਕਾ-ਹਲਕਾ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਵੀ ਨੀਂਦ ਲਿਆਉਣ 'ਚ ਮਦਦਗਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

4. ਨੀਂਦ ਨਾ ਆਉਣ 'ਤੇ ਉਲਟੀ ਗਿਣਤੀ ਗਿਣਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਓ। ਇਹ ਨੀਂਦ ਲਿਆਉਣ 'ਚ ਖਾਸ ਮਦਦਗਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
5. ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਤਣਾਅ ਕਾਰਨ ਨੀਂਦ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰੋ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡਾ ਮਨ ਬਦਲਦਾ ਹੋਵੇ ਜਿਵੇਂ ਗਿਟਾਰ ਵਜਾਉਣਾ ਜਾਂ ਕੁਝ ਹੋਰ।
6. ਨੀਂਦ ਨਾ ਆਉਣ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਸਾਹ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿਓ। ਇਸ ਨਾਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਨੀਂਦ

ਆ ਜਾਵੇਗੀ।
7. ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੌਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰੋ।





Raj Budwal
 (Investment and Financial Advisor)
 408-972-8000, 408-835-0202 (Cell)
 Budwal@sagepointadvisor.com

Budwal and Associates
 315 Piercy Road,
 San Jose, CA 95138

Managing Your 401(k)

More than 73 million Americans actively participate in employer-sponsored defined-contribution plans such as 401(k), 403(b), and 457 plans.¹ If you are among this group, you've taken a big step on the road to retirement, but as with all investing, it's important to understand your plan and what it can do for you. Here are a few ways to make the most of this workplace benefit.

Take the free money. Many companies match a percentage of employee contributions, so you may want to save enough to receive a full company match and any available profit sharing. Some workplace plans have a vesting policy requiring that workers be employed by the company for a certain period of time before they can keep the matching funds. If this applies to you, consider the effect of this policy when

deciding whether to leave your current employer.

Bump up your contributions. Saving at least 10% to 15% of your salary for retirement (including any matching funds) is a typical guideline, but your personal target could be more or less depending on your income and expenses. A traditional 401(k) plan enables you to defer income taxes on the money you save for retirement, which could enable you to save more. In 2016, the maximum employee contribution to a 401(k) plan is \$18,000 (\$24,000 for those 50 and older).

Rebalance periodically. Your asset allocation — the percentage of your portfolio dedicated to certain types of investments — should generally be based on your risk tolerance and planned retirement timeline. But the al-

location of your investments can drift over time due to market performance. Rebalancing returns a portfolio to its original risk profile.

Consider reviewing your portfolio at least annually. Some workplace plans may offer automatic rebalancing. Asset allocation does not guarantee a profit or protect against investment loss; it is a method used to help manage investment risk.

Know your investments. Examine your investment options and choose according to your personal situation; some employer-sponsored plans may automatically enroll new employees in default investments. Many plans have a limited number of options that may not suit all of your needs and objectives, so you might want to invest additional funds outside of your workplace plan.

If you do, look at the risk and balance of your whole portfolio, including investments inside and outside your plan. Keep your portfolio working. Some 401(k) plans allow you to borrow from your account.

It is generally wise not to use this option. But if you must do so, try to pay back your loan as soon as possible to give your investments the potential to grow.

All investments are subject to market fluctuation, risk, and loss of principal. When sold, investments may be worth more or less than their original cost. Distributions from employer-sponsored retirement plans are generally taxed as ordinary income. Withdrawals prior to age 59½ may be subject to a 10% federal income tax penalty.



ਇਸ ਸਾਲ ਪਦਮ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਲਈ ਚੁਣੀਆਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਭਾਵੇਂ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ, ਫਿਰ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਹਸਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪਦਮ ਵਿਭੂਸ਼ਨ ਨਾਲ ਅਲੰਕਿਤ ਕਰਨ ਪੱਖੋਂ ਰਿਉਤੀਆਂ 'ਆਪਣਿਆਂ' ਤਕ ਵੱਧ ਸੀਮਿਤ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਸੀਨੀਅਰ ਭਾਜਪਾ ਨੇਤਾ ਡਾ. ਮੁਰਲੀ ਮਨੋਹਰ ਜੋਸ਼ੀ ਤੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਸਪੀਕਰ ਮਰਹੂਮ ਪੀ. ਏ. ਸੰਗਮਾ ਦੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸਰਬਉੱਚ ਸਿਵਲੀਅਨ ਸਨਮਾਨ ਲਈ ਚੋਣ ਸਮਝ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨੇਤਾ ਸ਼ਰਦ ਪਵਾਰ ਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਵਰਗੀ ਸੁੰਦਰ ਲਾਲ ਪਟਵਾ ਨੂੰ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਮਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣਾ ਸਿਆਸੀ ਪੱਖੋਂ ਕੁਝ ਸੰਦੇਹਪੂਰਨ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਪਵਾਰ ਦੀ ਚੋਣ ਜ਼ਾਹਰਾ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੰਜ ਦਹਾਕਿਆਂ ਦੀ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾ ਤੇ ਚੋਣ

ਪਦਮ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ

ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਏਨੀ ਹੀ ਲੰਮੀ ਦੇਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨੋਟਬੰਦੀ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਅਤੇ ਅਹਿਮ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ-ਅਸਿੱਧੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖੜਨ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨੀਤੀ ਨੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਦਮ ਵਿਭੂਸ਼ਨ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜ਼ੇ ਜਾਣ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਗਲੇ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਤੇ ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਚੋਣ ਸਮੇਂ ਚੱਲੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਤਰੰਜੀ ਚਾਲਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਜੋੜ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੁੰਦਰ ਲਾਲ ਪਟਵਾ ਨੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਲਾਉਣ ਪੱਖੋਂ ਅਹਿਮ ਕਿਰਦਾਰ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਸਰਗਰਮ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਅਲਹਿਦਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਡੇਢ ਦਹਾਕਾ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਦਮ ਵਿਭੂਸ਼ਨ ਵਰਗੇ ਉੱਚ ਐਜਾਜ਼ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਆ ਜਾਣਾ ਨਾਗਪੁਰੀ ਮਹਾਂਪੰਡਿਤਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਣ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਹੀਨਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਏ ਦੇਹਾਂਤ ਤੇ ਪੰਜ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਦੀ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾ ਨਾਲ ਜੋੜਦੀ ਹੈ। ਪਵਾਰ ਪੰਜ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਵਿਧਾਇਕ ਜਾਂ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਚਲੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਚਾਰ ਵਾਰ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਰਹੇ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੇ

ਅਹੁਦਿਆਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਾਜਸੀ ਕੱਦ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਾਣ-ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ 2014 ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਸਮੇਂ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਪਵਾਰ ਨੂੰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦਾ ਧੁਰਾ ਅਤੇ ਨੈਸ਼ਨਲਿਸਟ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ (ਐੱਨਸੀਪੀ) ਨੂੰ 'ਨੈਸ਼ਨਲਿਸਟ ਕੁਰੱਪਸ਼ਨ ਪਾਰਟੀ' ਦੱਸਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਤਨਜ਼ਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪਵਾਰ ਨੂੰ ਐੱਨਡੀਏ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਵਤਾਰ ਜਾਂ ਪਿਛਲੇ ਵਾਜਪਾਈ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅਵਤਾਰ ਦੌਰਾਨ ਦੁਕਵਾਂ ਆਦਰ-ਮਾਣ ਅਵੱਸ਼ ਮਿਲਦਾ ਆਇਆ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਵਾਜਪਾਈ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਸਮੇਂ ਪਵਾਰ ਨੂੰ ਕੌਮੀ ਆਫ਼ਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕੌਂਸਲ (ਐੱਨਡੀਐਮਸੀ) ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਥਾਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ। ਹੁਣ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਕਈ ਮੰਚਾਂ 'ਤੇ ਪਵਾਰ ਦੀ 'ਅਮਲੀ ਰਾਜਨੀਤੀ' ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਦਿਲਚਸਪ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਐੱਨਸੀਪੀ ਨੇ ਪਵਾਰ ਨੂੰ ਪਦਮ ਵਿਭੂਸ਼ਨ ਲਈ ਚੁਣੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦਿਆਂ ਰਾਜਸੀ ਚੁਣੌਕੀ ਲੈਣੀ ਵਾਜਬ ਸਮਝੀ। ਇਸ ਦੇ ਤਰਜਮਾਨ ਡੀ. ਪੀ. ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਵਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਸਨਮਾਨ ਕਈ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਯੂਪੀਏ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸਮੇਂ ਹੀ ਮਿਲ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਪਵਾਰ ਅਤੇ ਮਰਹੂਮ ਪਟਵਾ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਕੀ 87

ਪਦਮ ਪੁਰਸਕਾਰ ਜੇਤੂਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਵਾਲਾ ਰਵੱਈਆ ਅਪਨਾਉਣ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕੀਤੀ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਲਈ 18 ਹਜ਼ਾਰ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਮਿਲੀਆਂ ਸਨ। ਲਿਹਾਜ਼ਾ, ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੌਰਾਨ ਕਾਫ਼ੀ ਇਹਤਿਆਤ ਤੇ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਵਰਤੀ ਗਈ। ਇੰਦੌਰ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰ ਦਾਦੀ ਵਜੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਤੇ 68 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਮੁਫਤ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੀ 90 ਸਾਲਾ ਭਕਤੀ ਯਾਦਵ, ਨੇਤਰਹੀਣਾਂ ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਕ੍ਰਿਕਟ ਟੀਮ ਦੇ ਕਪਤਾਨ ਸ਼ੇਖਰ ਨਾਇਕ, 1985 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ 'ਚ ਪਹਿਲੇ 'ਏਡਜ਼' ਕੇਸ ਦਾ ਪਤਾ ਲਾਉਣ ਵਾਲੀ ਡਾ. ਸੁਨੀਤੀ ਸੋਲੋਮਨ ਅਤੇ ਵੇਸਵਾਗਿਰੀ ਦੇ ਧੰਦੇ ਵਿੱਚ ਜਬਰੀ ਧੱਕੀਆਂ ਗਈਆਂ ਨੇਪਾਲੀ ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੁਨਰਵਾਸ ਸੰਭਵ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਨੁਰਾਧਾ ਕੋਇਰਾਲਾ ਵਰਗੀਆਂ ਗੁੰਮਨਾਮ ਹਸਤੀਆਂ ਦੇ ਸਮਾਜ ਪ੍ਰਤੀ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨਾ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਉੱਦਮ ਹੈ। ਸੰਤ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੀਚੇਵਾਲ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਦੇ ਉਪਰਾਲੇ ਤਾਂ ਹੁਣ ਕਾਫ਼ੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਪਰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸਥਿਤ ਫਾਰਮਾਕੋਲੋਜਿਸਟ ਡਾ. ਹਰਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੀ 'ਪਦਮ ਸ੍ਰੀ' ਸਨਮਾਨ ਲਈ ਚੋਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲਾਸਾਨੀ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਸਹੀ ਮਾਨਤਾ ਹੈ।

ALIEN TRANSPORT LLC YUBA CITY ਨੂੰ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ

ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਰ ਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ long haul ਲਈ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜੋ Midwest, Detroit, Michigan ਤੱਕ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹੋਣ।

ਚੰਗੀ ਕਮਾਈ ਅਤੇ 38 ਸੈਂਟ ਪ੍ਰਤੀ ਮਾਈਲ ਲੈਣ ਦੇ ਲਈ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਹੋਤਾ (ਤਾਰੀ ਸਹੋਤਾ) ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ: **800-596-6407**

HSD TRUCKING INC

Paul Singh
President

697 N. Palora Ave., Ste. C
Yuba City, CA 95991
Ph (530) 777-3069
Cell (530) 682-1500
Fax (530) 755-4747

HIGH SPEED DELIVERY

KANG TRANSPORT

Kang Transport LLC
3391 Industrial Drive
Yuba City, CA 95993

Cell
530-682-0781

Kangtransport@gmail.com

ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਖੰਡਿਆਂ 'ਚੋਂ

ਗੰਜ-ਏ-ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਅੱਲ੍ਹਾ ਯਾਰ ਖ਼ਾਂ ਜੋਗੀ

ਅੱਲ੍ਹਾ ਯਾਰ ਖ਼ਾਂ ਜੋਗੀ ਉਨੀਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਅਖੀਰ ਅਤੇ ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਹ ਧਾਰਮਿਕ ਮਨੁੱਖ ਸਨ, ਪਰ ਸਾਰੇ ਚੰਗੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਸ਼ਰਧਾ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸੰਬੰਧੀ ਦੋ ਮਰਸੀਏ ਲਿਖੇ। ਸ਼ਹੀਦਾਨ-ਏ-ਵਫ਼ਾ ਵਿਚ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਅਤੇ ਗੰਜ-ਏ-ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਾ ਦਿਲ ਟੁੰਬਵਾਂ ਵਰਨਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਹ ਕਵਿਤਾ 1913 'ਚ ਲਾਹੌਰ ਵਿਚ ਲਿਖੀ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ/ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਨਰਾਜ਼ ਹੋਏ ਕਿ ਅੱਲ੍ਹਾ ਯਾਰ ਖ਼ਾਂ ਜੋਗੀ ਨੂੰ 30 ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਮਸਜਿਦ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕੀਤੀ ਰੱਖੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਬਜ਼ੁਰਗ ਹੋਏ, ਉਮਰ ਦੇ ਆਖਰੀ ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਕਾਜ਼ੀ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਕਿਹਾ 'ਜੋਗੀਆ ਆ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਮਸਜਿਦ ਵਿਚ ਅੱਲ੍ਹਾ ਕੋਲੋਂ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗ ਲੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹੁਣ ਤੇਰੀ ਉਮਰ ਬੱਸ ਅਖੀਰ ਤੱਕ ਲੈ ਆਈ ਹੈ ਤੇ ਤੂੰ ਮਰਨ ਵੇਲੇ ਅਗਲੇ ਜਹਾਨ 'ਚ ਅੱਲ੍ਹਾ ਕੋਲ ਚਲਾ ਜਾਵੇਂਗਾ ਪਰ ਅੱਲ੍ਹਾ ਯਾਰ ਖ਼ਾਂ ਜੀ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ, ਕਾਜ਼ੀ ਸਾਹਿਬ 'ਮੈਂ ਕੁਝ ਗਲਤ ਕੀਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਜੋ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਬਾਰੇ ਸੱਚ-ਸੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਤੇ ਮੈਂ ਹੁਣ ਵਾਪਸ ਕਿਧਰੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ।' ਕਾਜ਼ੀ ਸਾਹਿਬ ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਬਹੁਤ ਗੁੱਸੇ 'ਚ ਆ ਗਏ ਤੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ 'ਤਾਂ ਫਿਰ ਤੂੰ ਹੁਣ ਕਾਫਰ ਮਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਏ'। ਇਸ ਤੇ ਜੋਗੀ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਮੈਂ ਅੱਲ੍ਹਾ ਕੋਲ ਕਾਫਿਰ ਹਾਂ ਪਰ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੋਲ ਨਹੀਂ। ਮੈਂ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਬਹਿਸ਼ਤ (ਸਵਰਗ) 'ਚ ਬੈਠੇ ਹਨ ਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਉਡੀਕ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਸੇਵਕ ਹੋ ਕੇ ਮਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਤੇ ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਕਾਜ਼ੀ ਸਾਹਿਬ ਉਥੋਂ ਚਲੇ ਗਏ ਤੇ ਮਗਰੋਂ ਅੱਲ੍ਹਾ ਯਾਰ ਖ਼ਾਂ ਜੋਗੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਕਰਦੇ ਸਵਰਗ ਸਿਧਾਰ ਗਏ। ਹਰੇਕ ਪਹਿਰੇ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਔਖੇ ਸਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਦੱਸੇ ਹਨ।

ਪੰਨਵਾਦ ਸਹਿਤ
ਡਾ.ਨਿੰਦੀ ਸੰਧੂ, ਸੈਲਮਾ- ਫਰਿਜ਼ਨੋ (559-246-1235) npsandhu@aol.com

112
ਸਰ ਗੋਦ ਮੇਂ ਲੇ ਕਰ ਕੇ ਕਹਾ ਭਾਈ ਸੇ ਬੋਲੇ ।
ਇਸ ਖਵਾਬ-ਏ-ਗਿਰਾਂ ਸੇ ਕਹੀ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਤੇ ਹੋ ਲੇ ।
ਹਮ ਕੌਨ ਹੈਂ ਦੇਖੋ ਤੇ ਜ਼ਰਾ ਆਂਖ ਤੋ ਖੋਲ੍ਹੇ ।
ਸੋਨੇ ਕੀ ਹੀ ਠਾਨੀ ਹੈ ਅਗਰ ਮਿਲ ਕੇ ਤੋ ਸੇ ਲੇ ।
ਭਾਈ ਤੁਮ੍ਹੋਂ ਜਬ ਗੰਜ-ਏ-ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਕੀ ਜ਼ਮੀ ਹੈ ।
ਠਾਨੀ ਹੁਈ ਹਮ ਨੇ ਭੀ ਬਸੇਰੇ ਕੀ ਯਹੀ ਹੈ ।

ਜਿਹ ਸੁਨ ਕੇ ਗੁਰੂ ਭੂਲ ਗਏ ਰੰਜ-ਓ-ਤਅਬ ਕੇ ।
ਕਬਜ਼ੇ ਸੇ ਮਅਨ ਤੇਗ ਕੇ ਫਿਰ ਹਾਬ ਉਠਾਯਾ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਨੇ ਵਹੀ ਸਜਦਾ-ਏ-ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਬਜਾਇਆ ।
(ਪੈਵੰਦ=ਮਿਲਾਉਣਾ, ਹਾਤਿਫ=ਆਕਾਸ਼ ਬਾਣੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਫਰਿਸ਼ਤਾ, ਰੰਜ-ਓ-ਤਅਬ=ਦੁੱਖ, ਮਅਨ=ਤੁਰੰਤ)

(ਬਿਰਾਦਰ=ਭਾਈ, ਤਸਕੀਨ=ਚੈਨ, ਦਿਗਰ=ਹੋਰ ਹੀ, ਅਨੋਖਾ)
117
ਬੇਚੈਨ ਹੈਂ ਅਬ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਰੰਜ ਕੇ ਮਾਰੇ ।
ਦਿਲ ਪਰ ਗ਼ਮ-ਓ-ਅੰਦੋਹ ਕੇ ਚਲਨੇ ਲਗੇ ਆਰੇ ।
ਖਾਮੋਸ਼ ਤਤਪਨੇ ਲਗੇ ਸਤਿਗੁਰ ਕੇ ਪਯਾਰੇ ।
ਜੋਗੀ ਜੀ ਕਹੋ ਪੰਥ ਸੇ ਅਬ ਫਤਹ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ।
ਫਾਯਾ ਹੂਆ ਦੀਵਾਨ ਪੇ ਅਬ ਗ਼ਮ ਕਾ ਸਮਾਂ ਹੈ ।
ਬਸ ਖਤਮ ਸ਼ਹੀਦੋਂ ਕੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਕਾ ਬਯਾਂ ਹੈ ।

ਜਿਹ ਕਾਬਾ ਪਾਸ ਹੈ ਹਰ ਏਕ ਖਾਲਸਾ ਕੇ ਲੀਯੇ ।
ਯਹਾਂ ਵੁਹ ਲੇਟੇ ਹੈਂ, ਸਤਲੁਜ ਨੇ ਜੋਸ ਮੇਂ ਆ ਕਰ,
ਚਰਨ ਹਜ਼ੂਰ ਕੇ ਨਹਰੋਂ ਬਹਾ ਬਹਾ ਕੇ ਲੀਯੇ ।

113
ਇਤਨੇ ਮੇਂ ਖਦੰਗ ਆ ਕੇ ਲਗਾ ਹਾਏ ਜਿਗਰ ਮੇਂ ।
ਬਾ ਤੀਰ ਕਲੇਜੇ ਮੇਂ ਯਾ ਕਾਟਾ ਗੁਲ-ਏ-ਤਰ ਮੇਂ ।
ਤਾਰੀਕ ਜ਼ਮਾਨਾ ਹੂਆ ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ ਨਜ਼ਰ ਮੇਂ ।
ਤੂਫਾਨ ਉਠਾ ਖਾਕ ਉੜੀ ਬਹਰ ਮੇਂ ਬਰ ਮੇਂ ।
ਤਿਉਰਾ ਕੇ ਗਿਰਾ ਲਖਤ-ਏ-ਜਿਗਰ,
ਲਖਤ-ਏ-ਜਿਗਰ ਪਰ ।

115
ਯਾਕੂਬ ਕੇ ਯੂਸਫ ਕੇ ਬਿਛੜਨੇ ਨੇ ਰੁਲਾਯਾ ।
ਸਾਬਿਰ ਕੋਈ ਕਮ ਐਸਾ ਰਸੂਲੋਂ ਮੇਂ ਹੈ ਆਯਾ ।
ਕਟਵਾ ਕੇ ਪਿਸਰ ਚਾਰੇ ਇਕ ਆਂਸੂ ਨ ਗਿਰਾਯਾ ।
ਰੁਤਬਾ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਨੇ ਰਿਸ਼ੀਯੋਂ ਕਾ ਬੜਾਯਾ ।
ਡੰਡਕ ਮੇਂ ਫਿਰੇ ਰਾਮ ਤੋ ਸੀਤਾ ਬੀ ਬਗਲ ਮੇਂ ।
ਵੁਹ ਫਖਰ-ਏ-ਜਹਾਂ ਹਿੰਦ ਕੀ ਮਾਤਾ ਬੀ ਬਗਲ ਮੇਂ ।
(ਸਾਬਿਰ=ਸਬਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਰਸੂਲ=ਅਵਤਾਰ)

ਬੱਸ ਏਕ ਹਿੰਦ ਮੇਂ ਤੀਰਬ ਹੈ ਯਾਤਰਾ ਕੇ ਲੀਯੇ ।
ਕਟਾਏ ਬਾਪ ਨੇ ਬੱਚੇ ਜਹਾਂ ਖੁਦਾ ਕੇ ਲੀਯੇ ।
ਚਮਕ ਹੈ ਮਿਹਰ ਕੀ ਚਮਕੌਰ ਤੇਰੇ ਜ਼ਰੋਂ ਮੇਂ,
ਯਹੀ ਸੇ ਬਨ ਕੇ ਸਤਾਰੇ ਗਏ ਸਮਾਂ ਕੇ ਲੀਯੇ ।

ਮਿਜ਼ਾਰ ਗੰਜ-ਏ-ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਹੈ ਉਨ ਸ਼ਹੀਦੋਂ ਕਾ,
ਫਰਿਸ਼ਤੇ ਜਿਨ ਕੀ ਤਰਸਤੇ ਬੇ ਖਾਕ-ਏ-ਪਾ ਕੇ ਲੀਯੇ ।
ਉਠਾਏ ਆਂਖੋਂ ਸੇ ਆਕਰ ਯਹਾਂ ਕੀ ਮੱਟੀ ਕੇ,
ਜੋ ਖਾਕ ਫਾਨਤੇ ਫਿਰਤੇ ਹੈਂ ਕੀਮੀਯਾ ਕੇ ਲੀਯੇ ।

ਕਯਾ ਗੁਜ਼ਰੀ ਹੈ ਇਸ ਵਕਤ ਕਹੂੰ ਕਯਾ ਮੈਂ ਪਿਦਰ ਪਰ ।
(ਖਦੰਗ=ਤੀਰ, ਤਾਰੀਕ=ਹਨੇਰਾ, ਬਹਰ=ਸਮੁੰਦਰ,
ਬਰ=ਧਰਤੀ, ਲਖਤ=ਟੁਕੜਾ)

116
ਲਫ਼ਨ ਸਾ ਬਿਰਾਦਰ ਪਏ-ਤਸਕੀਨ-ਏ-ਜਿਗਰ ਬਾ ।
ਸੀਤਾ ਸੀ ਪਤੀਬਰਤ ਸੇ ਬਨ ਰਾਮ ਕੇ ਘਰ ਬਾ ।
ਬਾਕੀ ਹੈਂ ਕਨੂੰਯਾ ਤੇ ਨਹੀ ਉਨ ਕਾ ਪਿਸਰ ਬਾ ।
ਸੱਚ ਹੈ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਕਾ ਰੁਤਬਾ ਹੀ ਦਿਗਰ ਬਾ ।
ਕਟਵਾ ਦੀਯੇ ਸ਼ਿਸ਼ ਸ਼ਾਮ ਨੇ ਗੀਤਾ ਕੋ ਸੁਨਾ ਕਰ ।
ਰੂਹ ਫੁੰਕ ਦੀ ਗੋਬਿੰਦ ਨੇ ਔਲਾਦ ਕਟਾ ਕਰ ।

ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਕੇ ਲਖਤ-ਏ-ਜਿਗਰ ਅਜੀਤ ਜੁਝਾਰ,
ਫਲਕ ਪਿ ਇਕ, ਯਹਾਂ ਦੋ ਚਾਂਦ ਹੈਂ ਜ਼ਿਯਾ ਕੇ ਲੀਯੇ ।
ਦੱਕਨ ਮੇਂ ਦੂਰ ਮਰਕਦ ਹੈ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਕਾ,
ਪਹੁੰਚਨਾ ਜਿਸ ਜਗਹ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ ਮੈ-ਨਵਾ ਕੇ ਲੀਯੇ ।
ਭਟਕਤੇ ਫਿਰਤੇ ਹੈਂ ਕਯੋਂ ਹੱਜ ਕਰੋਂ ਯਹਾਂ ਆ ਕਰ,

ਜਿਹ ਹੈ ਵੁਹ ਜਾ ਜਹਾਂ ਚਾਲੀਸ ਤਨ ਸ਼ਹੀਦ ਹੂਏ,
ਖਤਾਬ ਸਰਵਰੀ ਸਿੱਖੋਂ ਨੇ ਸਰ ਕਟਾ ਕੇ ਲੀਯੇ ।
ਦਿਲਾਈ ਪੰਥ ਕੇ ਸਰ-ਬਾਜ਼ੀਓ ਨੇ ਸਰਦਾਰੀ,
ਬਰਾਇ ਕੌਮ ਜਿਹ ਰੁਤਬੇ ਲਹੂ ਬਹਾ ਕੇ ਲੀਯੇ ।

(ਮਿਹਰ=ਸੂਰਜ, ਸਮਾਂ=ਅਕਾਸ਼, ਜ਼ਿਯਾ=ਰੋਸ਼ਨੀ,
ਮਰਕਦ=ਸਮਾਧੀ, ਮੈ-ਨਵਾ=ਨੰਗ ਮਲੰਗ, ਮਿਜ਼ਾਰ=
ਸਮਾਧੀ, ਕੀਮੀਯਾ=ਰਸਾਇਣ, ਸਰਵਰੀ=ਸਰਦਾਰੀ,
ਸਰ-ਬਾਜ਼ੀਓ=ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ)
(ਸਮਾਪਤ)
(ਪੰਨਵਾਦ ਸਹਿਤ 'ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਡਾਟ ਕਾਮ')

ਚੰਦੂਮਾਜਰਾ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਅਫ਼ਵਾਹ ਵਾਲੀ ਵੀਡੀਓ ਨੇ ਪਾਇਆ ਭੜਕੂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ 'ਸਿਰੋਪਾਓ' ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ

ਪਟਿਆਲਾ - ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਪ੍ਰੋਮ ਸਿੰਘ ਚੰਦੂਮਾਜਰਾ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਸੂਰਤ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਕੁੱਟਮਾਰ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਵੀਡੀਓ ਕਲਿਪ ਦੀ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਚਰਚਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਅਨਸਰ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਹਮਲਾ ਪ੍ਰੋ. ਚੰਦੂਮਾਜਰਾ 'ਤੇ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਵੀ ਵੀਡੀਓ ਨਾਲ ਲਿਖ ਦਿੱਤੀ। ਉਜ ਇਹ ਛੋਟੀ ਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਹਮਲਾ ਪ੍ਰੋ. ਚੰਦੂਮਾਜਰਾ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਧਰ ਚੰਦੂਮਾਜਰਾ ਦੇ ਭਾਣਜੇ ਤੇ ਖਾਦੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਉਪ ਚੇਅਰਮੈਨ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹਰਪਾਲਪੁਰ ਨੇ ਇਹ ਵੀਡੀਓ ਵੇਖਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ 'ਚੰਦੂਮਾਜਰਾ ਦੀ ਹਵਾ ਵੱਲ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਝਾਕਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ' ਬੈਨਰ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਅਪਲੋਡ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼ਰਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੰਗਾਰਿਆ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰੋ. ਚੰਦੂਮਾਜਰਾ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲੀਸ ਦੇ ਸਾਈਬਰ ਕ੍ਰਾਈਮ ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਸ਼ਨ ਸੈਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾ ਕੇ ਅਜਿਹੀ ਅਫ਼ਵਾਹ ਫੈਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰ ਕੇ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਬਣਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵੀਡੀਓ ਕਪੂਰਥਲਾ ਜਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਦੋ ਧੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਲੜਾਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ।

ਐੱਸ. ਏ. ਐੱਸ. ਨਗਰ - ਪਿਛਲੇ ਕਾਫੀ ਅਰਸੇ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਸਿਰੋਪਾਓ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ 'ਚ ਲਗਾਤਾਰ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਜਾਂ ਧੜੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਧੜਾਧੜ ਸਿਰੋਪਾਓ ਪਾ ਕੇ ਇਸਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਰ ਫਿਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸਮੂਹ ਪਾਰਟੀਆਂ ਤੇ ਆਜ਼ਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਿਰੋਪਾਓ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਵੀ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਅੰਦਰ 'ਸਿਰੋਪਾਓ' ਇਕ ਅਹਿਮ ਸਥਾਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਸਨੇ ਸਮਾਜ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਲਈ ਕੋਈ ਖਾਸ ਕੰਮ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜਿਸ ਸਖਸ਼ੀਅਤ ਨੂੰ ਇਹ ਸਿਰੋਪਾਓ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਇਸਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਆਦਰ ਨਾਲ ਵੱਡੀ ਉਪਲਬਧੀ ਮੰਨਦਾ ਹੋਇਆ ਸੰਭਾਲਕੇ ਰੱਖਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ 'ਚ ਇਸਦੇ ਅਰਥ ਹੀ ਬਦਲ ਗਏ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਆਗੂ ਇਸਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰੋਪਾਓ ਦੇ ਕੇ ਇਸਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਨਾ ਤਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਿਰੋਪਾਓ ਭੇਟ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਮਹੱਤਵ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਆਗੂ ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਸਿਰੋਪਾਓ ਦੀ ਜੰਮ ਕੇ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ ਚਿੰਨ੍ਹ 'ਸਿਰੋਪਾਓ' ਨੂੰ ਇਸਦਾ ਬਣਦਾ ਸਥਾਨ ਦਿਵਾਉਣ ਤੇ ਇਸਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

R.PAL SINGH TAX PROFESSIONAL
ENROLLED AGENT
BOOKKEEPING ACCOUNTS PAYROLLS

TAX-INDIVIDUAL FAMILY, BUSINESS, TRUCKING, BOOKKEEPING ACCOUNTS, PAYROLLS & INCORPORATION, INSURANCE LIFE Only-Agent. NOTARY, REAL ESTATE (SVA), EXPECTING REFUND : GET MONEY BACK FAST!

E.A.
Open 7 Days Weekends/Evenings (Year Round Service) Resonable Rates Call for Appointment

CALL: R. PAL. SINGH EA- 510-750-3464
EA 00097224, CRTP A44237 Realtor#148514,
Insurance Life- Only Agent #0G76896
39159 Paseo Padre Pkwy # 103, Fremont, CA 94538
Email:singhrpal@sbeGLOBAL.net Singhtax.com

N P Construction

ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਘਰ ਬਣਾਉਣਾ ਹੋਵੇ, Addition ਕਰਾਉਣਾ ਹੋਵੇ Kitchen/ Bath room ਲਈ ਇਕ ਵਾਰ ਜ਼ਰੂਰ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਕੰਮ ਲਈ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰੋ।

ਨਵੇਂ ਘਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪੁਰਾਣੇ ਘਰਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ, ਡੈਕੋਰੇਸ਼ਨ, ਘਰ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਅਪਡੇਟ ਕਰਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਇਕ ਵਾਰ ਜ਼ਰੂਰ ਯਾਦ ਕਰੋ।

ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ
CSLB 963299
ਯੂਨੀਅਨ ਸਿਟੀ (ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ)
510-372-3215

ਜਲਵਾਯੂ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਤੇ ਟਰੰਪ



ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ (ਪ੍ਰੋ.)

ਇਹ ਇੱਕ ਇਤਫ਼ਾਕ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਦੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਜੋਂ ਤਾਜਪੋਸ਼ੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੋਈ ਜਦੋਂ ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਤਿਕਾਰਤ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨਿਗਰਾਨ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ 2016 ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਗਰਮ ਸਾਲ ਰਿਹਾ। ਇਹ ਇਤਫ਼ਾਕ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਾਪਰਿਆ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਧਰਤੀ ਆਲਮੀ ਤਪਸ਼ ਤੋਂ ਉਪਜੇ ਖ਼ਤਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਵਾਧੇ ਨਾਲ ਦੋ-ਚਾਰ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਤਾਕਤਵਰ ਸਿਆਸੀ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਵਿਅਕਤੀ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਆਲਮੀ ਤਪਸ਼ ਤਾਂ ਇੱਕ 'ਭਰਮ' ਹੀ ਹੈ ਜੋ ਚੀਨ ਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸਨਅਤਾਂ ਦੀ ਮੁਕਾਬਲੇਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖੁੰਢਾ ਕਰਨ ਲਈ ਰਚੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਠਾਇਆ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੌਰਾਨ ਟਰੰਪ ਤਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਅੱਗੇ ਚਲਾ ਗਿਆ ਸੀ : ਉਸ ਨੇ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ, ਪੈਰਿਸ ਜਲਵਾਯੂ ਸੰਧੀ ਨਾਲੋਂ ਨਾਤਾ ਤੋੜ ਲਵੇਗਾ ਅਤੇ ਫਿਜ਼ਾਈ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ ਵਾਸਤੇ ਫੰਡ ਦੇਣੇ ਵੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਨੀਤੀਆਂ ਪੱਖੋਂ ਬਾਕੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਕਰਨ ਦੇ ਟਰੰਪ ਦੇ ਏਜੰਡੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸਾਰੇ ਖ਼ਤਰਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਲਵਾਯੂ ਸਬੰਧੀ ਆਲਮੀ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਨੂੰ ਸਾਬੋਤਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਫ਼ਸੋਸਨਾਕ ਨੀਤੀਗਤ ਤਬਦੀਲੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਤੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖ਼ਤਰਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਹੈ ਆਲਮੀ ਤਪਸ਼।

2016 ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਹੁਣ ਤਕ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਰਮ ਸਾਲ ਸੀ ਸਗੋਂ ਇਹ ਲਗਾਤਾਰ ਤੀਜਾ ਅਜਿਹਾ ਸਾਲ ਸੀ ਜਦੋਂ ਧਰਤੀ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰੰਤਰ ਵਾਧਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਹਿਲਾਂ 2015 ਤੇ 2014 ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਰਮ ਵਰ੍ਹੇ ਮੰਨੇ ਗਏ ਸਨ, 2016 ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਅੱਗੇ ਲੰਘ ਗਿਆ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਏਜੰਸੀ - ਨੈਸ਼ਨਲ ਏਅਰੋਨੌਟਿਕਸ ਐਂਡ ਸਪੇਸ ਐਡਮਿਨਿਸਟਰੇਸ਼ਨ (ਨਾਸਾ) ਅਨੁਸਾਰ 1880 ਤੋਂ ਮਿਲਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪਹਿਲਾਂ 2006 ਸਭ ਤੋਂ ਗਰਮ ਵਰ੍ਹਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 2014, 2015 ਤੇ 2016 ਵਾਲਾ ਗੇੜ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। 'ਨਾਸਾ' ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਮਰੀਕੀ ਏਜੰਸੀ - ਨੈਸ਼ਨਲ ਓਸ਼ਨਿਕ ਐਂਡ ਐਟਮੋਸਫੈਰਿਕ ਐਡਮਿਨਿਸਟਰੇਸ਼ਨ (ਐਨਓਏਏ) ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੇ ਇਹ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਮੱਧ ਦੌਰਾਨ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਤਾਪਮਾਨੀ ਔਸਤ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 2016 ਦੌਰਾਨ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸਤਹਿ ਉਪਰਲਾ ਤਾਪਮਾਨ ਇੱਕ ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ ਵੱਧ ਸੀ। ਤਾਪਮਾਨ ਵਿਚਲਾ ਇਹ ਵਾਧਾ ਸਰਕਾਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਮੂਲੀ ਜਾਪਦਾ

ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਅਸਰਾਤ ਬਹੁਤ ਵਿਅਪਕ ਹਨ। ਹੋਰਨਾਂ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨਿੱਕੇ ਨਿੱਕੇ ਫਰਕ ਹਨ। ਯੂ.ਕੇ. ਦੀ ਕੌਮੀ ਮੌਸਮ ਸੇਵਾ - ਮੈਟ ਆਫਿਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲ 2016 ਆਮ ਸਾਲਾਨਾ ਤਪਸ਼ ਦਰ ਤੋਂ 0.77 ਵੱਧ ਗਰਮ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਤਕ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਰਮ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ। ਵਿਸ਼ਵ ਮੌਸਮ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੰਸਥਾ (ਡਬਲਿਊਐਮਓ), ਜੋ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਮਾਹਿਰਾਨਾ ਏਜੰਸੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਤਾਪਮਾਨ ਸਬੰਧੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕਸੁਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲ 2016 ਨੇ ਤਾਪਮਾਨ ਵਿੱਚ ਇਜ਼ਾਫ਼ੇ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਰੇ ਸਾਲਾਨਾ ਰਿਕਾਰਡ ਪਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਤੱਥ ਵੀ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲ 2001 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ 16 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 15 ਵੱਧ ਗਰਮ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ 2016 ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਮਾਰ ਹੈ।

ਆਲਮੀ ਤਾਪਮਾਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ ਜਾਂ ਇੱਕ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਨੇੜੇ-ਤੇੜੇ ਦੇ ਵਾਧੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਖ਼ਤਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਬੇਹੱਦ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦੀ ਇਸ ਤੱਥ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਯੁੱਗ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਆਲਮੀ ਤਾਪਮਾਨ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਆਲਮੀ ਤਾਪਮਾਨ 2 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ ਵਧਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਕਾਰਨ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦਾ ਯੁੱਗ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੌਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ।

ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਵਾਤਾਵਰਨ ਸਬੰਧੀ ਹੁਣ ਤਕ ਹੋਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਾਰਤਾਵਾਂ ਤੇ ਸੰਮੇਲਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ੋਰ ਇੱਕੋ ਉਦੇਸ਼ ਉੱਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਆਲਮੀ ਤਾਪਮਾਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਨੂੰ 2 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਹੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਟੀਚੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਹਰ ਸੰਭਵ ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਪੈਰਿਸ ਜਲਵਾਯੂ ਸੰਧੀ ਤਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਅਗਾਂਹ ਚਲੀ ਗਈ। ਇਸ ਨੇ ਤਪਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਦਾ ਟੀਚਾ 1.5 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ ਤੋਂ ਨਾ ਵਧਣਾ ਤੈਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ 1.5 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ ਦੇ ਇਜ਼ਾਫ਼ੇ ਨਾਲ ਵੀ ਧਰੁਵੀ ਤੇ ਸਾਹਿਲੀ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ ਖ਼ਤਰੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਆਲਮੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਤਾਂ ਇਹ ਇਤਫ਼ਾਕ ਰਾਇ ਹੈ ਕਿ ਆਲਮੀ ਤਪਸ਼ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਦੇ ਟੀਚੇ ਵੱਧ ਨੀਵੇਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਉਥੇ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਦਾ ਰੁਖ਼ ਹੁਣ ਤਕ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀਆਂ ਸੀਮਿਤ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਵੱਲੋਂ ਮਨੋਨੀਤ ਕੀਤੀ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿੱਚ ਸਥਾਈ ਅਮਰੀਕੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਨਿੱਕੀ ਹੇਲੀ ਦਾ ਇਹ ਬਿਆਨ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਕੁਝ ਚੰਗਾ ਕਰਨ ਨਾਲੋਂ ਨੁਕਸਾਨ ਵੱਧ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀਵਾਦ-ਵਿਰੋਧੀ ਸਟੈਂਡ ਨੂੰ ਹੀ

ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਟੈਂਡ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸੰਧੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੇ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਦੇ ਐਲਾਨਾਂ ਦੀ ਹੀ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਹੈ। ਆਲਮੀ ਤਪਸ਼ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਰੀਨਹਾਊਸ ਗੈਸਾਂ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ ਘਟਾਉਣਾ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੇ ਸੰਧੀਆਂ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਧੀਆਂ ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਿਆਂ ਉੱਪਰ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਅਮਲ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸੰਧੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਭਵ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਸਦਾ ਹੀ ਅਹਿਮ ਰਹੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਝੋੜਿਆਂ ਤੇ ਜੰਗਾਂ ਦੇ ਕਈ ਪਿੜਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਆਪਣੀ ਬਣਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਆਸਾਂ-ਉਮੀਦਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਨਹੀਂ ਨਿਭਾ ਸਕਿਆ।

ਮੁਲਕਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰਬਨ-ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਰਾ ਗ੍ਰਿਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਪਥਰਾਟ ਬਾਲਣਾਂ (ਫੋਸਿਲ ਫਿਊਲਜ਼) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਘੱਟ ਕਰਨਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਲੋੜ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਕੋਲੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਹੀ ਇਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸਗੋਂ ਸਕੋਟ ਪਰੂਇੰਟ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਐਨਵਾਇਰਮੈਂਟਲ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਏਜੰਸੀ (ਈਪੀਏ) ਦਾ ਮੁਖੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਇਹ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਗਰੀਨਹਾਊਸ ਗੈਸਾਂ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਨਿ-ਯੰਤਰਣ ਮਾਪਦੰਡ ਬਣਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਈਪੀਏ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਕਾਰਨ ਸਕੋਟ ਪਰੂਇੰਟ ਦੀ ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਨਾਲ ਤਿੱਖੀ ਝੜਪ ਹੋਈ ਸੀ।

ਜੀਨਾ ਮੈਕਾਰਥੀ ਸਾਬਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਰਾਕ ਓਬਾਮਾ ਦੇ ਰਾਜ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਈਪੀਏ ਦੀ ਮੁਖੀ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਓਬਾਮਾ ਦੀਆਂ ਵਾਤਾਵਰਨ ਬਦਲਾਅ ਸਬੰਧੀ ਨੀਤੀਆਂ ਦੀ ਮੁੱਖ ਵਿਉਂਤਕਾਰ ਸੀ। ਸਕੋਟ ਪਰੂਇੰਟ ਨੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੀਨਾ ਮੈਕਾਰਥੀ ਖਿਲਾਫ਼ ਜੰਗ ਛੇੜ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਜੀਨਾ ਨੇ ਸਾਫ਼ ਹਵਾ ਸਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਸੀ ਜੋ ਓਬਾਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਵਾਤਾਵਰਨਕ ਸੁਧਾਰਾਂ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ। ਸਕੋਟ ਪਰੂਇੰਟ ਸਾਫ਼ ਹਵਾ ਸਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਆਲੋਚਕ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪਥਰਾਟ ਬਾਲਣ ਸਨਅਤ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ। ਪਰੂਇੰਟ ਤੇਲ ਸੰਪੰਨ ਓਕਲਾਹੋਮਾ ਸੂਬੇ ਦਾ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਪਥਰਾਟ ਬਾਲਣ ਸਨਅਤ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਾਮੀ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਵਾਤਾਵਰਨ ਪੱਖੀ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਤਾਂ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਉਂਦਿਆਂ ਉਸ ਨੂੰ 'ਪਥਰਾਟ ਬਾਲਣ

ਸਨਅਤ ਦੀ ਕਠਪੁਤਲੀ' ਆਖਿਆ ਸੀ।

ਟਰੰਪ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿਰੋਧੀ ਪੌੜਤਿਆਂ ਨੇ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਵਾਤਾਵਰਨ ਬਦਲਾਅ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਗਨੀਮਤ ਹੈ ਕਿ ਵਿਗਿਆਨਕ ਭਾਈਚਾਰਾ ਇਸ ਗੱਲ ਬਾਰੇ ਇਕਮੁੱਠ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪਥਰਾਟ ਬਾਲਣਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੀ ਗਰੀਨਹਾਊਸ ਗੈਸਾਂ ਦੇ ਉਤਸਰਜਨ ਅਤੇ ਆਲਮੀ ਤਪਸ਼ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਟਰੰਪ ਲਈ ਵੀ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਅਹਿਮ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਿੱਤ ਹੋ ਰਹੇ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਬਦਲਾਅ ਸੂਰਜੀ ਅਤੇ ਪੌਣ ਉਰਜਾ ਵਰਗੇ ਨਵਿਆਉਣਯੋਗ ਉਰਜਾ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਪਥਰਾਟ ਬਾਲਣ ਆਧਾਰਿਤ ਉਰਜਾ ਨਾਲੋਂ ਸਸਤਾ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਆਰਥਿਕ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਵਪਾਰੀ ਵਰਗ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਟਰੰਪ ਦੀਆਂ ਪਥਰਾਟ ਬਾਲਣ ਪੱਖੀ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵਾਤਾਵਰਨ ਪੱਖੀ ਮੁਹਿੰਮਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਨਾਲ ਬਰਨੀ ਸੈਂਡਰਜ਼ ਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਿਆਸੀ ਵਿਰੋਧ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਡੈਮੋਕਰੈਟਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਰੋਧ ਟਰੰਪ ਦੇ ਨੁਕਸਦਾਰ ਨਜ਼ਰੀਏ ਅਤੇ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫੈਸਲਾਕੁਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਏਗਾ।

ਟਰੰਪ ਦੇ ਵਿਤਕਰਵਾਦੀ ਨਜ਼ਰੀਏ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਸ ਦੇ ਹੋਰ ਮੁਲਕਾਂ ਜਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਵਰਗੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਅਤੇ ਪੈਰਿਸ ਜਲਵਾਯੂ ਸੰਧੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘਰੇਲੂ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ, ਵਾਤਾਵਰਨਕ, ਵਪਾਰਕ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਰੋਧ ਹੀ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਵਾਤਾਵਰਨ ਬਦਲਾਅ ਸਬੰਧੀ ਗੱਲਬਾਤ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਨੂੰ ਪੇਤਲਾ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਧਰਤੀ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਸਿਆਸੀ ਜੁਮਲਾ ਨਾ ਹੋ ਕੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬਣੇ ਚੋਣ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ



ਖੁਸ਼ਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸੁਨਮ

ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਕੁਝ ਕੁ ਦਿਨ ਹੀ ਬਾਕੀ ਹਨ ਤੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਪੂਰੇ ਸਿਖਰਾਂ ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਹਰ ਵਾਰ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਵਾਰ ਵੀ ਇੰਨਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਬਜ਼ਬਾਗ ਦਿਖਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਕਸਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਚੋਣ ਮਨੋਰਥ ਪੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਬੋਲ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਣੀ ਸ਼ਰਾਬ ਵਾਂਗ ਪਰੋਸਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਤਾਂ ਸਭ ਹੀ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਚੋਣ ਮਨੋਰਥ ਪੱਤਰ ਕਿੰਨੇ ਕੁ ਸਾਰਥਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕ ਲੁਭਾਉ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਲਾਰਿਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਕਹਿ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਵੀ ਕੋਈ ਅਤਿਕਥਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਪਾਰਟੀ ਸੱਤਾ ਉੱਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਚੋਣ-ਮਨੋਰਥ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਹੀ ਗੱਲ ਲੈ ਲਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਈ ਅਜਿਹੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਮੁੱਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਕਿਤੇ ਭੁੱਲ-ਭੁੱਲੇਥੇ ਕੁਝ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਵੀ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਬਣਨ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਕੋਈ ਖਾਸ ਤਬਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ।

ਇਸ ਵਾਰ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਤਿਕੋਣਾ ਤੇ ਸਖਤ ਹੈ ਉਥੇ ਹੀ ਰੋਚਕ ਵੀ ਹੈ। ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਾਂਗ ਇਸ ਵਾਰ ਵੀ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਦੋ ਰਵਾਇਤੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਟੱਕਰ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਹਰ ਪਾਰਟੀ ਹਰ ਆਪਣੇ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹਰੇਕ ਵਰਗ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਪੱਖਾਂ ਭਾਰ ਹੋਈ ਪਈ ਹੈ। ਚੋਣ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਵਾਅਦੇ ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹੀ ਹਨ ਪਰ ਕੋਈ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਇਹ ਦੱਸਣ ਦਾ ਜੋਖਿਮ ਨਹੀਂ ਉਠਾਉਂਦੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਾਅਦਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਦੇ ਲਈ ਸਾਧਨ ਕਿੱਥੋਂ ਜੁਟਾਉਣਗੇ। ਇਸ ਵਾਰ ਵੀ ਰਾਜਨੀਤੀਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਨੌਕਰੀਆਂ, ਆਟਾ, ਦਾਲ, ਸਕੀਮ ਚਾਹ ਪੱਤੀ, ਦੇਸੀ ਘਿਉ, ਬੇਰਜਗਾਰੀ ਭੱਤਾ, ਬੁਢਾਪਾ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ

ਵਾਧਾ, ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਸਮਾਰਟ ਫੋਨ ਆਦਿ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ ਜੇਕਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਗੰਭੀਰ ਆਰਥਿਕ ਸੰਕਟ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਪਰੰਤੂ ਸਭ ਕੁਝ ਜਾਨਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵੋਟਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਡੇ ਵਾਅਦੇ ਤੇ ਦਾਅਵੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਗਰੀਬੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ, ਤੇ ਦਲਿਤ ਵਰਗ ਨੂੰ ਦਿਤੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਲਈ ਇਹ ਸਾਰਾ ਬੋਝ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਟੈਕਸ ਦੀ ਮਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਝਲਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਵੇਲੇ ਸੂਬੇ ਦਾ ਕੁੱਲ ਬਜਟ 86387 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਿਰ ਕੇਂਦਰੀ ਕਰਜ਼ਾ ਮਾਰਚ 2017 ਤੱਕ 1,38,000 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ 55 ਫੀਸਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦਾ ਵਿਆਜ ਚੁਕਾਉਣ ਤੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਉਪਰ ਹੀ ਖਰਚ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਬਜਟ ਨਾਲ ਸੂਬੇ ਤਾ ਬਾਕੀ ਕੰਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਕੇਂਦਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਉਪਰ ਨਿਰਭਰ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਵਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੋਣ ਵਾਅਦਿਆਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਰਚ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਮੁੱਢਾਂ ਦਾੜੀ ਤੋਂ ਲੰਮੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਪਈਆਂ ਹਨ।

ਚੋਣ ਵਾਅਦੇ- ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਵਾਅਦੇ ਹਨ:- 2.5 ਏਕੜ ਤੱਕ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਕਰਜ਼ ਮੁਆਫ਼, ਜੋ ਕਿ 35000 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਬਣਦਾ ਹੈ। 10 ਘੰਟੇ ਮੁਫਤ ਬਿਜਲੀ 5 ਸਾਲ 30,000 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਖਰਚ ਆਉਣ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ। ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਆਟਾ, ਦਾਲ, ਖੰਡ, ਘਿਉ 5 ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਖਰਚ 40,000 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ।

ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਵਾਅਦੇ:- ਬੇਰਜਗਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭੱਤਾ 12500 ਕਰੋੜ, ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ 5 ਲੱਖ ਸਮਾਰਟ ਫੋਨ 350 ਕਰੋੜ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਰਚ, ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਖਾਣਾ 7500 ਕਰੋੜ ਖਰਚ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਵਾਅਦੇ:- 25 ਲੱਖ ਨੌਕਰੀਆਂ,

12 ਘੰਟੇ ਮੁਫਤ ਬਿਜਲੀ 5 ਸਾਲ 45000 ਕਰੋੜ, ਬੁਢਾਪਾ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ 20000 ਕਰੋੜ, 10 ਲੱਖ ਹੋਰ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਟਾ ਦਾਲ ਸਕੀਮ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ 5000 ਕਰੋੜ। ਪਰੰਤੂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਮੱਧਵਰਗੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜੋ ਕਿ ਹਰ ਹਾਲਾਤ ਦੇ ਵਿੱਚ ਮਹਿੰਗੇ ਭਾਅ ਦੀ ਦਾਲ, ਦੁੱਧ, ਪੈਟਰੋਲ ਖਰੀਦਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸੁਰਖਿਅਤ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਵੀ ਭਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਹ ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ, ਸੀਵਰੇਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਬਿਲ ਵੀ ਭਰਦਾ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਉਹ ਟੈਕਸ ਦਾ ਹੋਰ ਭਾਰ ਆਮ ਆਦਮੀ ਤੇ ਪਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਕਿ ਨਾ ਸਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਝਲਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਕੀ ਲਾਭ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣੇ ਬਲੀ ਦਾ ਬੱਕਰਾ ਆਮ ਆਦਮੀ ਹੀ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੁਝ ਹੋਰ ਮੁੱਦਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਟਰੈਫਿਕ ਸਿਸਟਮ ਅਤੇ ਸੜਕੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਗੰਭੀਰ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ। ਨਿੱਤ ਦਿਨ ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਲੋਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੜਕਾਂ ਉੱਤੇ ਦਮ ਤੋੜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰੰਤੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਇਸ ਬਾਬਤ ਕੋਈ ਠੋਸ ਨੀਤੀ ਨਹੀਂ ਅਪਣਾਈ ਜਾ ਰਹੀ। ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਇਸ ਵੇਲੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਦਰਖਤਾਂ ਦੀ ਧੜਾਧੜ ਕਟਾਈ ਅਤੇ ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਨਾੜ ਨੂੰ ਲਗਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਅੱਗ ਨਾਲ ਜਿਥੇ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕ ਭਿਆਨਕ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਉਥੇ ਜਮੀਨ ਦੀ ਉਪਜਾਊ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਘੱਟ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਮੁੱਦਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਦਿਨੋ-ਦਿਨ ਘਟਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਿਸਾਨੀ ਘਾਟੇ ਦਾ ਸੋਦਾ ਬਣਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਕਰਜ਼ਈ ਹੋ ਕੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਫਸਲੀ ਚੱਕਰ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢਣ ਤੇ ਕਿਸਾਨੀ ਨੂੰ ਲਾਹੇਬੰਦ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਯਤਨ ਸਹੀ ਸਿੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੌਣ ਤੇ ਪਾਣੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਨਾਲ

ਕੈਂਸਰ ਵਰਗੀ ਨਾਮੁਰਾਦ ਵਰਗੀ ਦਿਨੋ-ਦਿਨ ਆਪਣੇ ਪੈਰ ਪਸਾਰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਇਸ ਪਾਸਿਉਂ ਵੀ ਅਜੇ ਤੱਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਨਾਕਾਮੀ ਹੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਕਮੀ ਅਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਮਾਰ ਕਾਰਨ ਇੰਡਸਟਰੀ ਗੁਆਂਢੀ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚਲੀ ਗਈ ਹੈ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਬੇਰਜਗਾਰੀ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਬੇਰਜਗਾਰੀ ਵੱਧਣ ਕਾਰਨ ਨਸ਼ੇ ਅਤੇ ਲੁੱਟਾਂ ਖੋਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵਾਰ ਦਾੜਾਂ ਦਿਨੋ ਦਿਨ ਵੱਧਦੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਨੌਜਵਾਨ ਮੁੰਡੇ-ਕੁੜੀਆਂ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀਆਂ ਫੜੀ ਪੁਲਿਸ ਦੀਆਂ ਡਾਂਗਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰੰਤੂ ਇਸ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਵੀ ਅਜੇ ਕੰਮ ਡਾਵਾਂਡੋਲ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਮਿਆਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਖਤਮ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਸੁਧਾਰਾਂ ਉਪਰ ਕੋਈ ਬਹੁਤਾ ਜੋਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਚੋਣ ਮਨੋਰਥ ਪੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਦਮਗਜ਼ੇ ਮਾਰੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾ ਦਿਓ ਅਸੀਂ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਝੜੀ ਲਾ ਦਿਆਂਗੇ, ਠੇਕੇ ਤੇ ਰੱਖੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਪੱਕੇ ਕਰ ਦਿਆਂਗੇ ਪਰੰਤੂ ਕਦੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਧਨ ਕਿੱਥੋਂ ਜੁਟਾਉਣਗੇ।

ਪਿਛਲੇ ਕਾਫੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇਹ ਮੰਗ ਉਠਦੀ ਆਈ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਚੋਣ ਮਨੋਰਥ ਪੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਦਾਇਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇ ਤੇ ਚੋਣ ਮਨੋਰਥ ਪੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਲਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਪਾਰਟੀ ਆਪਣੇ ਐਲਾਨਾਂ ਨਾਮੇ ਤੇ ਖਰੀ ਨਹੀਂ ਉਤਰਦੀ ਉਸ ਪਾਰਟੀ ਖਿਲਾਫ਼ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤੇ ਉਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮਾਨਤ ਤੱਕ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਦਾ ਫਾਰਮੂਲਾ ਕੌਣ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣਗੀਆਂ?

(ਸਫਾ 4 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਕੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਐਲਾਨਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ 2019 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਨਾਲ ਹੈ ਜਾਂ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁਸਲਿਮ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਭਰਮਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਹੈ?

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵੇਲੇ ਸੈਂਟਰਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਬਠਿੰਡਾ ਸਮੇਤ ਇੱਕ ਦਰਜਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਹਨ, 136 ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕਾਲਜ ਹਨ, 48 ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤੇ ਬੰਦ ਹੋਣ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਹਨ, ਨਾ ਚੰਗੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਹਨ, ਨਾ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਹਨ, ਨਾ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਲਈ ਅਧਿਆਪਕ ਹਨ। ਨਾ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਮਾਹੌਲ ਹੈ। ਨਾ ਪੜ੍ਹ ਚੁੱਕਿਆਂ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਹਾਲਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵੱਲ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਕਦਮ ਹੀ ਉਠਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ ਦੇ ਖਾਣੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ ਦਾ ਖਾਣਾ ਆਪਣੇ ਘਰ ਨਸੀਬ ਹੋਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ, ਉਹ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵੱਲ ਮੂੰਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਗਰੀਬ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਬਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਨ। ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕਈ ਰਾਜਾਂ ਤੋਂ ਪੱਛਤਿਆ ਹੋਇਆ ਪੰਜਾਬ ਕੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵੋਟਾਂ ਮੰਗਣ ਲਈ ਜਨਤਾ ਦੀ ਕਚਹਿਰੀ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਕੋਈ ਠੋਸ ਫਾਰਮੂਲਾ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਦੀ ਮਿਆਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਧਾਰ ਕੇ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਸਰੇ ਨਾਲ ਗਹਿਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੋੜਨ ਦੇ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਦਿਸਣਗੀਆਂ, ਪਰ ਸਿਰਫ 2500 ਰੁਪਏ ਬੋਰਜ਼ਗਾਰੀ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਕੇ ਨੌਜਵਾਨ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਭਰਮਾਉਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਸਿਧਾਂਤਕ ਅਸਪੱਸ਼ਟਤਾ

(ਸਫਾ 10 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਦੀ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਧਿਰ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਫਿਕਰ ਲੱਗਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਕੌਮ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਅਖਵਾਉਣੀ ਧਿਰ ਵੱਲੋਂ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਮੁਸਲਿਮ ਅਤੇ ਦਲਿਤ ਵਿਰੋਧੀ ਘਟਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਨਾ ਦੇਣਾ ਬੜੇ ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਸ਼ਰਮ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੰਘੀ 11 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਕਸ਼ਮੀਰ ਮਸਲੇ 'ਤੇ ਰਾਜ ਸਭਾ ਅੰਦਰ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਚਰਚਾ ਹੋਈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਤੀਸਾ, ਬੰਗਾਲ ਅਤੇ ਤਾਮਿਲ ਨਾਡੂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਕਸ਼ਮੀਰ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਆਪੋ-ਆਪਣਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਕਿਸੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਨੇ ਸਾਡੇ ਗੁਆਂਢੀ ਸੂਬੇ ਦੇ ਵਿਗਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਸਬੰਧੀ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਕੋਈ ਯੋਗਦਾਨ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਭਗਵਾਂਕਰਨ ਪੱਖੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਬਹੁਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਦਾ ਕੇਂਦਰੀਕਰਨ ਵੱਲ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਗੱਲ ਬੜੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀਕਰਨ ਦਾ ਵਰਤਾਰਾ ਵਰਤਾਉਣ ਦੇ ਮਸਲੇ 'ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਭਾਜਪਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਣਐਲਾਨੀ ਸਹਿਮਤੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਰਲ ਕੇ ਵਿੱਢਿਆ ਸੰਘਰਸ਼ ਹੀ ਸੁਧਿਆਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਬੰਦੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਬਨਾਮ ਵੋਟ ਰਾਜਨੀਤੀ

(ਸਫਾ 11 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਕਾਂਗਰਸ ਵੀ ਬੰਦੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਦੱਬਵੀਂ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਗੱਲ ਤਾਂ ਕਦੇ ਕਰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਭਾਈ ਬੇੜਾ ਜੋ 1990 ਤੋਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਹਨ, ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਕੇਸ ਕਰਨਾਟਕਾ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹੀ ਵਿਚਾਰਣਾ ਹੈ ਪਰ ਭਾਈ ਬੇੜਾ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਸ਼੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਜੇਲ੍ਹ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਵਲੋਂ ਸਤੰਬਰ 2016 ਵਿੱਚ ਹੀ ਕਰਨਾਟਕਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਪਰ ਕਰਨਾਟਕਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਸ ਉਪਰ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਹੁੰਗਾਰਾ ਭਰਿਆ। ਐਨਾ ਜਰੂਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੰਦੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉਪਰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਭ ਬੰਦੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਪੱਕੀ ਰਿਹਾਈ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਹੀ ਇਸ਼ਾਰਾ ਮਿਲਣ ਨਾਲ ਸੰਭਵ ਹੋਣੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸਿੱਧੀ ਪੈਂਠ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕੁਝ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਦੱਸਣ ਮੁਤਾਬਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਇੰਗਲੈਂਡ ਫੇਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੰਦੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਧਿਰ ਮੰਨ ਕੇ 1984 ਦੇ ਘੱਲਘਾਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਪਜੇ ਹਲਾਤਾਂ ਉਪਰ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਹਿਰਦਤਾ ਕਿੰਨੀ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਅਜੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਬੰਦੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਹੀ ਬੰਨਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ

ਭਾਈਵਾਲ ਬਾਦਲ ਦਲ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸਦਾ ਸਿਹਰਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰੀ ਲੱਗਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਈ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਸਹੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲਾ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਐਲਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਮੰਤਰੀਆਂ-ਸੰਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬੰਦੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਪੱਕੀ ਰਿਹਾਈ ਜਾਂ ਪੱਕੀ ਰਿਹਾਈ ਹੋਣ ਤੱਕ ਪੱਕੀਆਂ ਪੈਰੋਲਾਂ ਲਈ ਕਈ ਵਾਰ ਯਾਦ-ਪੱਤਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਹੁਣ ਗੱਲ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾ ਪਈ ਹੈ। ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਸਭ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਭ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪਿਛਾਂਹ ਸੁੱਟ ਕੇ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਦਰਸਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਬੰਦੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਸਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬੰਦੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵੋਟਾਂ ਮੰਗਣ ਲਈ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਭ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰ ਬਾਦਲ-ਭਾਜਪਾ, ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦ-ਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜਰੂਰ ਪੁੱਛਣ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋਆਂ ਵਿੱਚ ਬੰਦੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾਈਆਂ ਹੁਣ ਹੋਣੀਆਂ ਹੀ ਹਨ, ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਜਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਲੱਗਣਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਭਰਪੂਰ ਉਛਾਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਭ ਬੰਦੀ ਸਿੱਖ ਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਵੀ ਆਮ ਨਾਲੋਂ ਜਿਆਦਾ ਹੋ ਗਈ। ਬਸ! ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦਾ ਸਿਹਰਾ ਕੌਣ ਲਏਗਾ ਜਾਂ ਕਿਸਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ?

ਪੰਜਾਬ ਚੋਣਾਂ: ਖੁੱਜਿਆ ਵੇਲਾ ਕਿਧਰੇ ਕੁਵੇਲਾ ਨਾ ਬਣ ਜਾਏ

(ਸਫਾ 2 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਕੀਤਾ? ਕਿਉਂ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਵਪਾਰੀਕਰਨ ਕਰਕੇ ਧੜਾਧੜ ਪਬਲਿਕ ਮਾਡਲ ਸਕੂਲ ਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਖੋਲ੍ਹੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ?

ਸਵਾਲ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮਿੱਟੀ, ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਪਾਣੀ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਬੋਹਵਾ ਪੁਲੀਤ ਕਰਨ ਤੇ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਕੌਸ਼ਰ ਫੈਲਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹੜੀ ਧਿਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ? ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹਾਕਮਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ? ਕਿਉਂ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ 'ਚ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ

ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਨਿੱਜੀ ਹਸਪਤਾਲ ਖੁਲਵਾ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲੁੱਟ ਦਾ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਵੱਡਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰੀਤ ਦੀ ਹੱਡੀ ਕਿਸਾਨ ਖੁਦਕਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਰਾਹ ਕਿਉਂ ਪੈ ਰਹੇ ਹਨ? ਕਿਹੜੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਹੜੀ ਧਿਰ ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ? ਕੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਏ ਕਰਜ਼ੇ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਵਿਆਜ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਖੇਤੀ ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਲਾਹੇਵੰਦ ਭਾਅ ਦੇ ਕੇ ਕੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਸੁਧਾਰੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਕੀ ਕਿਸਾਨ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਜਰਤ

ਅਨੁਸਾਰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ?

ਸਵਾਲ ਇਹ ਵੀ ਪੁੱਛਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਉਦਯੋਗ ਬੰਦ ਕਿਉਂ ਹੋਏ ਹਨ? ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਭੱਜਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਿਉਂ ਹੋਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ? ਸਵਾਲ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਨੌਜਵਾਨ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਿਉਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਕਿਉਂ ਉਹ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਦਲਦਲ 'ਚ ਫਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਨੌਜਵਾਨ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੇ ਭੱਤੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ

ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ?

ਭਾਰਤ ਦੇ ਬਾਕੀ ਰਾਜਾਂ ਵਾਂਗਰ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਗਰੀਬ-ਅਮੀਰ ਦਾ ਪਾੜਾ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੁਦਰਤ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਕਾਸ ਮਾਡਲ ਨੇ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਵਾਤਾਵਰਨਕ ਸੰਕਟ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਪਾਣੀ ਮੁੱਕ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵੱਧ ਫਸਲਾਂ ਤੇ ਵੱਧ ਆਮਦਨ ਲੈਣ ਦੇ ਚੱਕਰ 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਫਸਾ ਕੇ ਕਰਜ਼ਾਈ ਹੋਣ ਵੱਲ ਤੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਿੱਟਾ ਕਿਸਾਨਾਂ, ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਖੁਦਕਸ਼ੀਆਂ 'ਚ ਨਿਕਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਚੋਣਾਂ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵੋਟਰ

(ਸਫਾ 6 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਨੋਟਬੰਦੀ ਉਪਰੰਤ ਬੈਂਕਾਂ ਅੱਗੇ ਲੱਗੀਆਂ ਚੁੱਪ ਚਾਪ ਲੰਮੀਆਂ ਲਾਈਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਖਾ ਕੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਇਕ ਭੂਤਪੂਰਵ ਕੌਮਨਿਸ਼ਟ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ, "ਕਾਮਰੇਡ ਸਾਹਿਬ, ਹੁਣ ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਇੰਨਕਲਾਬ ਬਾਰੇ ਕੀ ਕਹੋਗੇ?" ਅਗੋਂ ਉਸ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, "ਇੰਕਲਾਬ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਅਸੀਂ ਕਾਫ਼ੀ ਦੇਰ ਤੋਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਕਾਰਣ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦਾਇਨਕਲਾਬੀ ਜਜ਼ਬਾ ਤੇ ਜ਼ੁਅਰਤ ਮਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਨੌਬਤ ਇਥੋਂ ਤੀਕਰ ਆ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸਰਕਾਰ ਅੱਜ ਇਹ ਹੁਕਮ ਕਰ ਦੇਵੇ ਕਿ ਸਭ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਦਸ ਦਸ ਕੋੜੇ ਲਗਣੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਹੀ ਬਾਇਆਂ ਅੱਗੇ ਕੂਟ ਖਾਣ ਲਈ ਲਾਈਨਾਂ ਲਾ ਲੈਣਗੇ। ਕਈ ਤਾਂ ਦਰੋਗੇ ਨੂੰ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੇ ਕੇ ਤਰਲੇ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋੜੇ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਜਲਦੀ ਕਿਤੇ ਜਾਣਾ ਹੈ।" ਇਹ ਕੋਈ ਚੁਟਕਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਸਲੀ ਘਟਨਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸੰਬਿਤੀ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈ ਸਕਣ ਦੀ ਕੋਈ ਬਹੁਤੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ।

ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਨਰੋਏ ਪਾਸੇ ਵਲ ਪਲਟ ਖਾਣ ਦਾ ਇਕੋ ਇਕ ਰਾਹ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ। ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਜ਼ਮਾਨੀ ਕਰਦੀ ਹੋਈ ਸਹਿਜ ਸਿੱਧ ਕੋਈ ਸਮਾਜ ਕਲਿਆਣ ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਇਮਾਨਦਾਰ ਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਵਿਰੋਧੀ ਲਹਿਰ ਉਠੇ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰਾਜਸੀ ਵਾਂਚੇ ਤੇ ਜਮੀ ਲੋਕ ਮਾਰੂ ਨੀਤੀਆਂ ਤੇ ਪੁੱਠੀਆਂ ਰਵਾਇਤਾਂ ਦੀ ਤਹਿ ਨੂੰ ਸਾਫ ਕਰਨ ਦਾ ਬੀੜਾ ਚੁੱਕੇ। ਸੁਭਾਗਵਸ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਹੋਣ ਦੇ ਆਸਾਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਅਜੇਹੀ ਚੇਤਨਤਾ ਨੂੰ ਕਈ ਹੁੰਗਾਰੇ ਮਿਲੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਫਲਸਰੂਪ ਹੁਣ ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਲਹਿਰ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਵਜੋਂ ਉਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ।

ਇਹਨਾਂ ਉਭਰਦੀਆਂ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀਆਂ ਕਾਰਣ 1917 ਦੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਚੋਣਾਂ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਇਕ ਵਿਲਖਣ ਸਥਾਨ ਰਖਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਵਾਰ ਦੂਜੇ ਰਵਾਇਤੀ ਦਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਇੱਥੇ ਵੀ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਉਤਰੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਾਰਟੀ ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਈ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉੱਚ ਪਾਏ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦਿਖਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਉਥੇ ਇਸ ਦੀ ਹੁੰਡਾ ਫੇਰ ਜਿੱਤ, ਇਮਾਨਦਾਰ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਤੇ ਉੱਚ-ਮਿਆਰੀ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਕਾਰਜਾਂ ਨੇ ਇਸ ਉੱਤੇ

ਖਰੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੀ ਮੋਹਰ ਲਾ ਦਿਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਜੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵੋਟਰ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਹਨ ਜੋ ਨੈਤਕ ਤੌਰ ਤੇ ਬੇਦਾਗ ਹੋਵੇ, ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ ਦੀ ਦੁਸ਼ਮਨ ਹੋਵੇ, ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸ਼ਾਸਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਦਮ ਭਰਦੀ ਹੋਵੇ, ਸਮਾਜਕਲਿਆਣ ਲਈ ਬਚਨਬੱਧ ਹੋਵੇ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰਾਂ ਲਈ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਣ ਦੀ ਸਮਰਥਾ ਰਖਦੀ ਹੋਵੇ, ਆਰਥਕ ਵਿਕਾਸ ਕਰਕੇ ਗਰੀਬੀ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਵੇਖਦੀ ਹੋਵੇ, ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਗੁੰਡਾ-ਗਰਦੀ ਰਾਜ ਨੂੰ ਜੜ੍ਹ ਪੁਟਣ ਦਾ ਮਨਸੂਬਾ ਪਾਲਦੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਭਾਲ ਪੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਦੀ ਪਰਖੀ ਹੋਈ ਇਮਾਨਦਾਰ ਤੇ ਲੋਕ-ਪੱਖੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਹੁੰਚ ਨੇ ਕਿਆਸ ਅਰਾਈਆਂ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ। ਜਿਵੇਂ ਪ੍ਰਤੱਖ ਨੂੰ ਪਰਮਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਉਵੇਂ ਹੀ ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮਨੋਰਥਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪਰਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ।

ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਆਉਣ ਨਾਲ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਦਾ ਭੱਵਿਖ ਇਸ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਬੂਹੇ ਤੇ ਦਸਤਕ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਦੇ ਮੱਤ-ਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਹੁਣ ਕਿਸੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਨਿਰਣੇ ਵਾਂਗ "ਜਦੇ ਜਾਂ ਕਦੇ" ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਕ ਮੇਲ ਨਾਲ ਉੱਠੀ ਅਜਿਹੀ ਲਹਿਰ ਫਿਰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਆਵੇ ਕਿ ਨਾ ਆਵੇ। ਹੁਣ ਤੀਕਰ ਹੋਏ ਸਰਵੇਖਣਾਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਮੱਤਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜਮੀਨੀ ਸਮਝ ਦੇ ਆਸਾਰ ਪੁੰਗਰ ਤਾਂ ਰਹੇ ਹਨ।

ਉਹ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ ਨਾਲ ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਆਓ ਭਗਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਹਿਤੈਸ਼ੀਆਂ ਲਈ ਆਸ਼ਾ ਦੀਗੱਲ ਹੈ।

ਭਵਿਖ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਵੋਟਰ ਰਵਾਇਤੀ ਦਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਛਾਏ ਮਾਇਆਜਾਲ ਤੋਂ ਉਪਰ ਉਠ ਕੇ ਤੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਬਣਾਏ ਸ਼ਸ਼ੇ-ਪੰਜ ਦੇ ਭਰਮਜਾਲ ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਕੇ, ਇਸ ਵਾਰ ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਬਹੁਮਤ ਨਾਲ ਗਲੇ ਲਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਇਤਿਹਾਸ ਉਸ ਦੀਆਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਭੁੱਲਾਂ ਚੁੱਕਾਂ ਮੁਆਫ ਕਰ ਦੇਵੇ ਤੇ ਅਗਾਹਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸਮਤ ਦੇ ਧਨੀ ਬਣਾ ਦੇਵੇ। ਪਰ ਜੇ ਉਹ ਪੁਰਾਣੇ ਦਲਾਂ ਦੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਇਸ ਵਾਰ ਵੀ ਠੇਡਾ ਖਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਤਿਸਲਵੀ ਦਲਦਲ ਵਿੱਚ ਡਿਗਣਾ ਬਹੁਤ ਯਕੀਨੀ ਹੈ ਜਿਥੋਂ ਉਹ ਸ਼ਾਇਦ ਜਲਦੀ ਬਾਹਰ ਨਾ ਆ ਸਕੇ।

Haller's
PHARMACY

Since 1957

ਫਰੀ ਡਿਲੀਵਰੀ

- * Free Delivery
- * \$5 credit on over-the-counter products for newly transferred patients
- * Open 7 days a week

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ:

(510) 797-2772

37323 Fremont Blvd, Fremont, CA 94536

ਕੀ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੂੰ ਕੌਮੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵੱਲ ਲਿਜਾਏਗਾ ਪੰਜਾਬ?

ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ

ਗਿਆਰਾਂ ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲੇ ਨਤੀਜੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਅਤੇ ਦਿਲਚਸਪ ਵੀ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਰਾਜਨੀਤਕ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਹਿਲਜੁਲ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਵੱਡੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਹੀ ਲਿਆਉਣਗੇ। ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਤੀਜੀ ਧਿਰ- ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ (ਆਪ) ਦਾ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਮੀਦਾਂ ਬੰਨ੍ਹਾਉਂਦੀ ਵੱਡੀ ਪਾਰਟੀ ਬਣ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਉਭਰਨਾ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਫੈਲਣਾ ਹੈ ਸਗੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਸੁਣਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਧਿਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਕੀ ਸਥਾਨ ਹੈ? ਇੱਕ ਹੋਰ ਨੁਕਤਾ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਨਤੀਜੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਨਵਾਂ ਰੁਝਾਨ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰਲੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਕੌਮੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਮੋੜ ਦੇਵੇਗਾ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਵੇਖਣ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਇਸ ਰੁਝਾਨ ਦੇ ਠੋਸ ਕਾਰਨ ਮੌਜੂਦ ਹਨ।

ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਕੌਮੀ ਪਾਰਟੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਵੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਾਰਟੀ ਬਣ ਕੇ ਉਭਰੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤਕ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਜਿੱਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਸ ਦਾ ਰਾਜਨੀਤਕ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਗਰਾਫ ਸਹਿਜੇ-ਸਹਿਜੇ ਹੇਠਾਂ ਵੱਲ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਚਾਈ ਵੀ ਹੈਰਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦਾ ਭਾਜਪਾ ਨਾਲੋਂ ਮੋਹ ਭੰਗ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਮੋਹ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕਾਂਗਰਸ ਵੱਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਰਹੀ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਖਤੋਂ ਵਾਲੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਜਨੀਤਕ ਮਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕੋਈ ਵੀ ਰਹਿਬਰ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ। ਭਾਵੇਂ ਦੋਵੇਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪੋ-ਆਪਣੀਆਂ ਸਫਾਂ ਵਿੱਚ ਆਏ ਰਾਜਨੀਤਕ ਨਿਘਾਰ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਸਤਿਕਾਰ ਵਾਲਾ ਸਥਾਨ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀਆਂ। ਇਸੇ ਖਲਾਅ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਤਾਂ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਗੱਦੀ ਉੱਤੇ ਬਿਠਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ, ਅਕਾਲੀ ਦਲ

(ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਆਪਣਾ ਪੰਜਾਬ ਪਾਰਟੀ, ਖੱਬੇ ਪੱਖੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦ ਤੇ ਬਾਗੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵੀ ਸੰਭਾਵੀ ਜਿੱਤ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਹਾਰ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਵੇਖਣ ਵਾਲੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਕਿੰਨੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਹਾਸਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕੁਝ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਿੱਤ ਸਕਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਤੇ

ਸਮਝ ਅਜੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਉਂ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਚੋਣ ਦੰਗਲ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵੋਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਸਥਾਨ ਪੱਕਾ ਕਰ ਰਹੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਪਰ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵੋਟਰ ਕਿਹੜੇ ਵਰਗ ਵਿੱਚੋਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ? ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਨੁਸਾਰ 40 ਤੋਂ 45 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਵਾਲਾ



ਸਮਰੱਥਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਤਰ-ਖੰਡ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਖਿਡਾਰੀ ਹੀ ਆਗਮੋ-ਸਾਹਮਣੇ ਹਨ ਅਤੇ ਗੋਆ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵੀ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਏਨੀ ਸਪਸ਼ਟ ਤੇ ਨਿਖਰਵੀਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਰਾਜਨੀਤਕ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਧਿਆਨ ਪੰਜਾਬ ਉੱਤੇ ਹੀ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਿਛਲੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇਸੇ ਹੀ ਸੂਬੇ ਨੇ 'ਆਪ' ਨੂੰ ਚਾਰ ਸੀਟਾਂ ਜਿਤਾ ਕੇ ਕਹਿੰਦੇ-ਕਹਾਉਂਦੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਗਿਣਤੀਆਂ-ਮਿਣਤੀਆਂ ਅਤੇ ਆਸਾਂ-ਉਮੀਦਾਂ ਉੱਤੇ ਪਾਣੀ ਫੇਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੁਖੀ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਹੈਰਾਨਜਨਕ ਵਰਤਾਰੇ ਦੀ ਨਾ ਹੀ ਆਸ ਸੀ ਨਾ ਹੀ ਸਮਝ। ਸੱਚ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ-ਲਹਿੰਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਨੋਖੇ ਸੁਭਾਅ ਅਤੇ ਵਤੀਰੇ ਦੀ

ਵੋਟਰ ਅਜੇ ਕਾਂਗਰਸ ਵੱਲ ਹੀ ਝੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵੀ ਸੁੱਟ ਪਾਉਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਹੜੇ ਵੋਟਰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੋਂ ਬਾਗੀ ਹੋਏ ਹਨ ਜਾਂ ਦੂਰ ਹੋਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵੀ ਬਹੁਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹੋ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋ ਰਹੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਇਸ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਸੰਨ੍ਹ ਲਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸੁਚੱਜੀ ਰਣਨੀਤੀ ਹੀ ਤੈਅ ਕਰ ਸਕੇਗੀ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ 18 ਤੋਂ 30 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਾਲੇ ਨੌਜਵਾਨ ਵੱਡਾ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰਨਗੇ। ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਰਗ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ

ਨਾ ਕੇਵਲ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲ ਖੁੱਲ੍ਹਿਆ ਝੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਅੱਖਰ ਉਮਰ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਔਰਤਾਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਅਸਰਅੰਦਾਜ਼ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੋਵਾਂ ਲਈ ਹੀ ਇਹ ਵਰਗ ਸਿਰਦਰਦੀ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸੇ ਵਰਗ ਨੇ 2014 ਦੀਆਂ ਸੰਸਦੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵੱਡੀਆਂ ਪਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਭਾਰੀ ਜਿੱਤ ਹੋਈ। ਇਹ ਰੁਝਾਨ ਅਜੇ ਵੀ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਕੀ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਟੱਬਰ ਵਿੱਚ ਪਿਓ ਕਿਸੇ ਪਾਸੇ ਤੇ ਪੁੱਤ ਕਿਸੇ ਪਾਸੇ ਰਹੇ। ਇਸ ਦਾ ਗੰਭੀਰ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਨਾ ਤਾਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਸਿਰਫ 'ਆਪ' ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਲਕੇ, ਹਾਸੇਹੀਣੇ ਅਤੇ ਤੱਬ-ਰਹਿਤ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਤਸੱਲੀ ਲੱਭ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਕੱਠ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜੋੜ ਮੇਲ 'ਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜਲਸੇ ਦਾ ਇਕੱਠ, ਸਾਰੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਇਕੱਠ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਕਿਤੇ ਵੱਡਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਇਕੱਠ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਹੀ ਸਨ। ਇੱਥੋਂ ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਉਣਾ ਔਖਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਵਾਨੀ ਕਿੱਧਰ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਉਦਾਸ ਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੈ? ਜੇਕਰ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੇ ਰਣਨੀਤੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਭਾਰੂ ਹੋ ਨਿਬੜਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਰਾਜਨੀਤੀ ਕੇਂਦਰੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਦੋ ਸਿੱਟੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣਗੇ। ਇੱਕ ਤਾਂ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਬਣਾ ਲੈਣਗੀਆਂ। ਦੂਜਾ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਖੋਰਾ ਲੱਗੇਗਾ। ਕੀ ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਖੇਤਰੀ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਤੇ ਜਜ਼ਬੇ ਕੌਮੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਜਾਣਗੇ? ਇਹ ਵਕਤ ਹੀ ਦੱਸੇਗਾ। ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਦੋ ਰਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਸਿਆਸਤ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਕੀ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਸਿਆਸਤ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਚੜ੍ਹੇਗੀ ਜਾਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿੱਚ 'ਕਾਕਾ-ਰਾਜਨੀਤੀ' ਦਾ ਸੂਰਜ ਡੁਬੇਗਾ ਅਤੇ ਭਾਈ ਲਾਲੋ-ਰਾਜਨੀਤੀ ਮੁੜ ਉਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏਗੀ? ਇਹ ਸਵਾਲ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕੁੱਝ ਵਿੱਚ ਲੁਕੇ ਪਏ ਹਨ। ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਅਰਸੇ ਤੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਉਸ ਵਰਗ ਨੂੰ ਨੇੜੇ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਕਰੀਬ-ਕਰੀਬ ਛੋਕ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਨੂੰ ਪਛਾਣਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਲੰਬੀ 'ਚ 2 ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦਾ ਵੱਕਾਰ ਦਾਅ 'ਤੇ

ਡੱਬਵਾਲੀ - ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ: ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਆਗਮੋ-ਸਾਹਮਣੇ ਚੋਣ ਲੜਨ ਕਰਕੇ ਲੰਬੀ ਹਲਕੇ ਦੀ ਚੋਣ ਬੇਹੱਦ ਦਿਲਚਸਪ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਤਿਕੋਣੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਨੂੰ 'ਤਿੱਖਾ ਤੜਕਾ' ਲੱਗਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਮਾਝਾ ਤੇ ਮਾਲਵਾ ਬੈਲਟ ਦੇ ਵੋਟਰਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਲੰਬੀ ਹਲਕੇ 'ਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ: ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦਾ ਸਿਆਸੀ ਕਬਜ਼ਾ ਪਿਛਲੀਆਂ ਚਾਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਚੱਲਿਆ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਹਰ ਵਾਰ ਫਸਵੇਂ ਮੁਕਾਬਲੇ 'ਚ ਆਖਰ 'ਤੇ ਹਰ ਵਾਰ ਵਧਵੇਂ ਫਰਕ ਨਾਲ ਜਿੱਤਦੇ ਆਏ ਹਨ। 2002 ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਚੇਰੇ ਭਰਾ ਮਹੇਸ਼ਦਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਜ਼ਾਦ ਅਤੇ 2007 ਅਤੇ 2012 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਤਕੜੀ ਟੱਕਰ ਦਿੱਤੀ। 2012 'ਚ ਲੰਬੀ ਹਲਕੇ 'ਚ ਤਿੰਨ ਬਾਦਲਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਗੁਰਦਾਸ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ (ਆਜ਼ਾਦ) ਅਤੇ ਮਹੇਸ਼ਦਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ (ਕਾਂਗਰਸ) ਨਾਲ ਗਹਿਗੱਚ ਅਤੇ ਰੌਚਿਕ ਮੁਕਾਬਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜਿਸ 'ਚ ਵੱਡੇ ਬਾਦਲ ਨੇ 24739 ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਜਿੱਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਮਹੇਸ਼ਦਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ 43260 ਵੋਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਅਤੇ ਗੁਰਦਾਸ ਬਾਦਲ ਸਿਰਫ 5352 ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਜਮਾਨਤ ਵੀ ਗੁਆ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਹਰ ਚੋਣ 'ਚ ਜਿੱਤ ਦਾ ਫਰਕ ਵਧਾਇਆ ਹੈ ਪਰ 2007 'ਚ ਮਹੇਸ਼ਦਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਿੱਤ-ਹਾਰ ਦਾ ਫਰਕ ਘਟਾ ਕੇ 9187 ਵੋਟਾਂ ਤੱਕ ਲੈ ਗਏ ਸਨ। 71 ਪਿੰਡਾਂ ਅਤੇ 83 ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਹਲਕੇ 'ਚ ਲੰਬੀ ਹਲਕੇ 'ਚ ਕੁੱਲ 155556 ਵੋਟਰ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪੁਰਸ਼ ਵੋਟਰ 81652 ਅਤੇ 73904 ਔਰਤ ਵੋਟਰ ਹਨ। ਇਸ ਵਾਰ ਲੰਬੀ ਦੀ ਸਿਆਸੀ ਜੰਗ 'ਚ ਨਵਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ਅਤੇ ਨਵਾਂ ਮਾਹੌਲ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਹਾਲਾਤ ਕਾਫੀ ਜੁਦਾ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਸਿਰਫ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚੁਣਨ ਲਈ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦੇ ਆਦੀ ਲੰਬੀ ਦੇ ਵੀ.ਆਈ.ਪੀ. ਵੋਟਰ ਇਸ ਵਾਰ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਵਿਕਲਪ (ਬਦਲ) ਵਜੋਂ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਵੱਲੋਂ ਹਲਕੇ ਅੰਦਰ ਸਿਆਸੀ ਕੰਮਕਾਜ ਸੁਚੱਜਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਕਈ-ਕਈ ਪਿੰਡ 'ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਇੰਚਾਰਜ ਆਗੂ ਲਗਾਏ ਸਨ। ਹੁਣ

ਇਹ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ 'ਚ ਬੈਠਣ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਹਲਕੇ ਦੀ ਜਨਤਾ ਅਕਾਲੀ ਇੰਚਾਰਜਾਂ ਤੇ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀਆਂ, ਗਰਾਂਟਾਂ/ਸਕੀਮਾਂ 'ਚ ਕਥਿਤ ਘਪਲੇਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਔਖੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਇੰਚਾਰਜਾਂ ਜਰੀਏ ਪੈਦਾ ਯਤੋਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਆਪਹੁ-ਦਰੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਲੋਕ ਰੋਹ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਦੇ ਚੋਣ ਜਲਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨਿਰਾਸ਼ ਟਕਸਾਲੀ ਅਕਾਲੀ



ਘਰ ਬੈਠ ਗਏ ਜਾਂ ਦੂਜੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆ ਦਾ ਪੱਲਾ ਫੜ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਆਮ ਜਨਤਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਅਕਾਲੀ ਇੰਚਾਰਜਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਦੀਆਂ

ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀਆਂ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੁੱਪੀ ਬਾਰੇ ਅਕਾਲੀ ਵੋਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਲਕੇ ਦੀ ਸਰਾਵਾਂ ਜੈਲ (ਮਾਝਾ ਬੈਲਟ) 'ਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਥੇਦਾਰ ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਕੋਲਿਆਂਵਾਲੀ, ਕਾਂਗਰਸ



ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਲੰਬੀ ਦੇ ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ 'ਚ ਆਉਣ ਨਾਲ ਬਾਦਲਾਂ ਦੇ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸੀ ਯਤੋਬੰਦੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਇਕ ਵਾਰ 'ਵਿਰਾਮ'

ਅਤੇ ਆਪ ਲਈ ਵੱਡਾ ਮੁੱਦਾ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। 90 ਸਾਲਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ 'ਚ ਲੰਬੀ ਹਲਕੇ ਦੀ ਗੈਰਤ ਅਤੇ ਅਣਖ ਦੱਸ ਕੇ 'ਆਪਣੇ' ਅਤੇ 'ਵਿਗਾਨੇ' ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਭਖਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਲੰਬੀ ਦੇ ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ 'ਚ ਆਉਣ ਨਾਲ ਬਾਦਲਾਂ ਦੇ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸੀ ਯਤੋਬੰਦੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਇਕ ਵਾਰ 'ਵਿਰਾਮ' ਲੱਗ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਹੇਸ਼ਦਿੰਦਰ-ਖੁੱਡੀਆਂ, ਗੁਰਦਾਸ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਅਬੁੱਲਖੁਰਾਣਾ ਧੜਿਆਂ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲਈ 'ਰਾਮਬਾਣ' ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਹਾਰਾਜੇ ਵੱਲੋਂ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਵੰਗਾਰਨ ਕਰਕੇ ਡੇਢ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਰਵਾਇਤੀ ਅਕਾਲੀ ਗੜ੍ਹ 'ਚ ਆਰ-ਪਾਰ ਦੀ ਸਿਆਸੀ ਲੜਾਈ ਲੜਦੇ ਆ ਰਹੇ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਅੰਦਰ ਨਵਾਂ ਜੋਸ਼ ਵਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੈਪਟਨ ਦੀ ਆਮਦ ਕਰਕੇ ਮੱਧ ਵਰਗੀ ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰਾ ਅਤੇ ਅਣਗੌਲੇ ਟਕਸਾਲੀ ਅਕਾਲੀ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਦਲਿਤ ਭਾਈਚਾਰਾ ਕਾਂਗਰਸ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਲੱਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਨਵੀਂ ਉਭਰ ਕੇ ਆਈ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਦਲਿਤ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਵਰਗ ਵੱਲੋਂ ਭਰਵਾਂ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਲਕੇ ਦਾ ਗਰੀਬ ਵਰਗ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਆਟਾ-ਦਾਲ ਸਕੀਮ, ਮੁਫਤ ਬਿਜਲੀ ਬਿੱਲਾਂ ਅਤੇ ਮਕਾਨ ਮੁਰੰਮਤ ਦੇ ਚੈਕਾਂ ਜਿਹੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਕਿਨਾਰ ਕਰਕੇ ਸਮਾਜਿਕ ਉਠਾਣ ਦੀ ਤਾਂਘ ਵਿੱਚ 'ਆਪ-ਮੁਹਾਰੇ' ਆਪ ਨਾਲ ਜੁੜਦਾ ਵਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੂਹੀਆ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੀਰਕਨਾਂ 'ਚ ਵੀ.ਆਈ.ਪੀ ਹਲਕੇ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਝਾੜੂ ਵਿਚਕਾਰ ਆਗਮੋ-ਸਾਹਮਣੇ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿਆਸੀ ਜੀਵਨ 'ਚ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਜੇਤੂ ਰਹੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਹੁਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਵਾਇਤੀ ਹਲਕੇ ਲੰਬੀ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣਾ ਕਿਸੇ 'ਕਿਸਮੇ' ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸੁਖਬੀਰ ਨੇ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੁਫਾੜ ਕੀਤਾ: ਗੁਰਦਾਸ ਬਾਦਲ

ਬਠਿੰਡਾ - ਸਾਬਕਾ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਗੁਰਦਾਸ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਆਖਿਆ, 'ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਨੇ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਨੂੰ ਲਾਂਭੇ ਕਰਨ ਖਾਤਰ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਦੁਫਾੜ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਦੋਵੇਂ ਭਰਾਵਾਂ (ਦਾਸ ਤੇ ਪਾਸ) ਨੂੰ ਅਫਸੋਸ ਹੈ।' ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਗੜਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਸੁਖਬੀਰ ਨੂੰ ਡਰ ਸੀ ਕਿ ਕਿਤੇ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਅੱਗੇ ਨਾ ਨਿਕਲ ਜਾਵੇ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਵੀ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣ 'ਚ ਹੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਤਾਕਤ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਸਮਝਿਆ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਖਬੀਰ ਤੇ ਹਰਸਿਮਰਤ 'ਚ ਹੰਕਾਰ ਬਹੁਤ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਕੁਝ ਵੱਸ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿਆਸਤ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵੰਡ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਹੁਣ ਤਾਂ ਰਾਹ ਹੀ ਵੱਖ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।

ਗੁਰਦਾਸ ਬਾਦਲ ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇੰਟਰਵਿਊ 'ਚ ਇਹ



ਵੀ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਬਾਦਲ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਸਿਆਸਤ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਕਾਬਲ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਆਂਦਾ। ਸੁਖ-ਬੀਰ ਬਾਦਲ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨ 'ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਵਿੱਚ ਕਾਬਲੀਅਤ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੋਤਰਾ ਅਰਜਨ ਵੀ ਸਿਆਸਤ 'ਚ ਆਏਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਲਾਲ ਬੱਤੀ ਵਾਲੀ ਗੱਡੀ ਅਤੇ ਗੰਨਮੈਨਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਪਰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਭਰਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਗੱਡੀ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਦੇ ਉਹ ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਉਸ ਦਾ ਪਤਾ ਲੈਣ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਸਿਆਸਤ ਦੀ ਹੁਣ ਕਦੇ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬਠਿੰਡਾ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸੀਟ ਤੋਂ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਜਿੱਤੇਗਾ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਬਣੇਗੀ।

ਜੇਕਰ ਸੁੀ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦੇ ਸਿਖਰਲੇ ਦੌਰ 'ਚ 11ਵੀਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣ 'ਚ ਉਚ-ਨੀਚ ਝੱਲਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਲਈ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਅਕਾਲੀ ਇੰਚਾਰਜ ਆਗੂਆਂ ਦੀਆਂ ਮਾਤੀਆਂ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਬਾਦਲ ਦੀ ਸ਼ਹਿ ਭਰੀ ਚੁੱਪੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸਤ 'ਚ ਦੋ ਸਿਆਸੀ ਸ਼ਾਹ ਅਸਵਾਰਾਂ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਨਵੀਂ ਇਬਾਰਤ ਲਿਖਣ ਜਾ ਰਹੇ ਲੰਬੀ ਹਲਕੇ ਦੇ ਚੋਣ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਚ 'ਆਪ' ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਕਾਰੀ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੋਰਜੰਡ ਸਮੇਤ 6 ਉਮੀਦਵਾਰ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਹਨ।

SARBJIT THIARA



Proudly Presents



**Punjab Lok Rang's
Punjabi Drama**



ਹੁਕਮੋਂ ਦੀ ਹਵੇਲੀ

Hukmo di Haveli

Written & Directed By Surinder Singh Dhanoa



A Story of Love and Revenge ...

Date: Saturday, February 11, 2017

Time: Doors Open 5:30 PM (Show Starts 6:30 PM)

Tickets: \$10 (First Come First Serve)

Venue: River Valley High School, 801 El Margarita Road, Yuba City, CA 95993

www.punjablokrang.org

For more information call: Sarbjit Thiara 530-682-5861 Parminder Grewal 530-682-5860



Jalwinder Dhanoa, Rameesh Chaudhary, Sonu Rani, Shakti Malik, Surinder Singh Dhanoa, Jasjit Sagol, Monica Uppal, Sewa Singh Sra, Anoop Khanna, Harjit Chahal, Pardeep Singh, Yashvir Singh, Soha Chera, Darshan Arora, Garjeet Kaur, Arjit Meen, Geyla Mann, Vivek Popli